

FUNDACJA
Archiwum
Armii Krajowej oraz Wojskowej Siły Polak
87-100 Toruń, ul. W. Garbary 2
tel.: 85-22-166, e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON: 1427052736

PSK
PLSK

Wielka Bryt.

#

1997

2014 (001)

MADALIŃSKA Łucja
z d. Urbańska

3428/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — .....

MARALIŃSKA Lucja .....

z d. Urbańska .....

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa (ups) 2 k. 2 s.

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓ k. 43, 5. 1-65

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 44, 5. 1-4

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓ oryg. 2 szt. plit. I/2/10, I/2/46

I/1 Relacje

- Przebieg służby wojskowej od dnia wstąpienia aż do przyjazdu do Anglii, [k.d.], mps, rkps, wyg., k-1, s. 1
- Madalińska tycja - biogram wydrukowany z dyskietki, [k.d.], mps, kopia, k. 7, s. 2-8.

1/1/1

PRZEBIEG ŚL. WOJSK. OD DNIA WSTAPIENIA AZ DO

PRZYJAZDU DO ANGLII.

- Dnia 23.1.42 r. Wstąpiłam do P.S.W.K.- Karabalty-Wozniesienowka-Rosja I Batalion Samodzielnej Broni Pancerniej. Kasyno oficerskie-pomocnica do robót fizycznych.
- Dnia 1.4.42r. przy^{by}łam z Z.S.S.R. do Iranu - port Pachlewi.
- Dnia 4.4.42. przybyłam do Teheranu gdzie przydzielono mnie do 2giej Komp.P.S.W.K. - pracowałam w 2-gim Obozie Ewak. przy ludności cywilnej, żold mój wynosił 80 rls. na dekadę / w walucie Iranu/
- Dnia 15.6.42. otrzymałam przydział służbowy do D-twa Bazy Ewak. w Teheranie jako łączniczka, żold wynosił 125 rls. na dekadę.
- Dnia 1.12.42. otrzymałam przydział służbowy do Komendy Placu Teheran jako telefonistka, żold wynosił 141,30 Rls. na dekadę. Na okres od dnia 0.7.43 do dnia 31.1.44 załączam książeczkę żoldu.
- Dnia 11.12.43 wyjechałam z Teheranu do Palestyny.
- Dnia 23.12.43 przybyłam do Palestyny. Obóz przejściowy P.S.W.K. El-Mughar.
- Dnia 6.1.44. zostałam przydzielona do Komp. Marszowej P.S.W.K. El-Mughar.
- Dnia 11.1.44 wyjazd do Anglii.
- Dnia 29.1.44 przybycie do portu Liverpool.
- Dnia 30.1.44. przydział do obozu P.S.W.K. /Szkocja/ North-Berwick-przeszkolenie rekruckie. Zakończenie kursu rekruckiego dnia 28.3.44. Zold.L.1.2-
- Od dnia 23.1.42. do dnia 28.3.44r. byłam w stopniu ochotniczki.
- " - 1.2.46 - " - St. S2EREG.
- Dnia 5.4.44. zostałam wcielona do W.A.A.F.u. w R.A.F. Station Wilmslow.

.....
Małgorzata L.
.....

/ podpis własnoręczny /

2/1/2

Madalińska Lucja z d. Urbańska (1909-1987), ochotniczka PSK, PWSK, PLSK, w latach 1939-1978 poza Krajem, 1941-1948 w wojsku, starszy szeregowy.

Urodziła się w Kamieńcu Podolskim 1 listopada 1909 (wstępując do wojska zmieniła na 1911). Ojciec Adam był architektem, matka Benigna z Piekutowskich, dorywczo uczyła muzyki. Rodzeństwo: Natalia ur.1884, zam. Sulkowska, Irma ur.1895, zam. Wołk, Stefania ur.1902. Przejścia w czasie rewolucji bolszewickiej dotkliwie zaważyły na całym późniejszym życiu Lucji. Kiedy ojciec zaginął bez wieści w południowej Rosji, matka z córkami przyjechała do Polski transportem ewakuacyjnym 4.04.1921 roku.

Do czasu zamążpójścia Lucja wraz z matką i siostrą mieszkała w Czartajewie k/Siemiątycz w majątku szwagra Stanisława Wołka. Ukończyła Szkołę Przemysłowo-Handlową Żeńską w Krasnymstawie, następnie zajmowała się ogrodem i sadem dworskim, nie pracowała zarobkowo. W 1936 r. poślubiła Zbigniewa Madalińskiego, legionistę, porucznika w stanie spoczynku i zamieszkała z nim w osadzie wojskowej w Antopolu na Polesiu.

Osadnictwo wojskowe powstało na podstawie dwóch uchwał sejmowych z dnia 17 grudnia 1920 roku – na mocy pierwszej przejęte zostały na rzecz Skarbu Państwa majątki ziemskie opuszczone przez urzędników rosyjskich, poligony carskie, oraz inne mienie. Druga ustawa określiła zasady nadawania ziemi. Art.2 mówił: "Do otrzymania ziemi darmo są uprawnieni: a) inwalidzi i żołnierze Wojska Polskiego, którzy szczególnie się odznaczyli, b) żołnierze, którzy dobrowolnie do Wojska Polskiego wstąpili i odbyli służbę frontową." Do tej grupy należał Zbigniew, który jako szesnastoletni ochotnik wstąpił do „Strzelca” w 1914 roku, a po bitwie 24.VII 1920 r pod Kuźnicą Białostocką otrzymał *Virtuti Militari*.

Młody osadnik swój kawałek ziemi nazwał „Oleandry” na legionową pamiątkę i zabrał się do pracy, a wszystko trzeba było zaczynać od podstaw. Miejscowość znajdowała się w bliskim sąsiedztwie Hruszowej, majątku Marii Rodziewiczówny, która żywo i przyjaźnie interesowała się wszystkimi wydarzeniami w okolicy.

Młodemu małżeństwu „na początek” podarowała konia (laciątą Agatę, tę z” Lata leśnych ludzi”), krowę, cielaka, kilka owiec i drewno budowlane. Zbigniew nie miał rolniczego wykształcenia, ale był uzdolniony technicznie i sam wykonywał bardzo wiele prac, między innymi skonstruował dla Rodziewiczówny maszynę ułatwiającą karczowanie drzew. Był zaufanym człowiekiem pisarki- załatwiał w Warszawie jej sprawy finansowe z wydawcami, z wytwórnią filmów fabularnych, przywoził nieraz spore sumy pieniężne a także jej ulubione felietony Wiecha.

W czasie okupacji wspierała go finansowo co umożliwiło przedostanie się na Węgry, później prowadziła ożywioną korespondencję, gdy był w oflagu. Zachowały się listy zaczynające się od słów „Drogi Sąsiedzie i Przyjacielu...” Lucja dzieliła z mężem spartańskie warunki pionierskiego życia, pomagała w gospodarstwie, założyła ogród, bardzo dbała o kwiaty, żeby wytworzyć na pustkowiu miłą atmosferę. Nawiązała dobrosąsiedzkie stosunki z mieszkankami wsi poleskiej.

Jesienią 1939r Zbigniew otrzymał przydział do Samodzielnej Grupy Operacyjnej gen. Kleeberga, a po kapitulacji przedostał się do Francji, gdzie 10 lipca 1940r trafił do niewoli niemieckiej.

W dniu 17 września 1939 r, kiedy Armia Czerwona wkroczyła do Polski Bolszewicy nie zapomnieli, że osadnicy byli uczestnikami walk w 1920 r. Podczas pierwszej deportacji 10 lutego 1940 roku wśród wielu patriotów wywieziono na Sybir wszystkie rodziny osadnicze.

Wśród nich, po tragicznej stracie nienarodzonego dziecka, znalazła się Lucja ze swoją teściową. W trudnych chwilach wywożenia żony Poleszuców

2/1/14

z Antopola dowiozły jej na stację odzież, pościel dobijając się do zaplombowanych wagonów, wołały: *czy tu je poruczniczycha?* Miejsce docelowe transportu wysiedleńczego to Archangielskaja Oblast'. Stacja Jemca. Nuchte Ozero. Podróż trwała 21 dni. Pierwszą pracą był w czasie tej syberyjskiej zimy, wyrąb lasów. Później Łucja została zatrudniona przy zakładaniu inspektów (150 okien), pielęgnowaniu upraw warzywnych. Za pracę otrzymywała wynagrodzenie, z którego sporo potracano na różne cele. Po paru miesiącach pobytu zmarła sędziwa teściowa.

Kolejna deportacja Polaków, która nastąpiła dnia 13 kwietnia 1940 roku objęła bliskich Łucji: w Kazachstanie znalazła się, między innymi, matka jako rodzina właściciela ziemskiego, oraz dwaj siostrzeńcy jedenastoletni Adam Wołk i jego trzyletni brat Krzysztof, bez rodziców. Po nawiązaniu łączności pocztowej Łucja listami przepojonymi nadzieją spotkania w Polsce krzepiła staruszkę matkę, a nawet posyłała jej pewne sumy pieniężne i suszone jagody z archangielskich lasów, jako lekarstwo. Niestety matka zmarła w Kazachstanie.

W parę miesięcy po podpisaniu układu sowiecko-polskiego z 30 lipca 1941 r. Łucja razem ze współtowarzyszką zesłania, Felcją Szlachetko, podejmuje trudną decyzję samodzielnej podróży spod Archangielska, na południe w kierunku Taszkentu, ośrodka tworzącego się Wojska Polskiego.

Dnia 24 stycznia 1942 roku została przyjęta do pracy przy Dowództwie Ośrodka Organizacyjnego Broni Pancernych w Karabałtach. Przez pewien czas prowadziła kantinę w Wozniesienowce – zachowała się, przez nią pisana lista stołujących się.

Wreszcie zakończyła się gehenna pobytu w ZSRR i w dniu 5 kwietnia 1942 roku ochotniczka Łucja Madalińska przyплыnęła z transportem ewakuacyjnym z Krasnowodzka przez morze Kaspijskie do portu Pahlewi, w Iranie.

W czasie II wojny światowej powstała i weszła w skład Polskich Sił Zbrojnych Pomocnicza Służba Kobiet -PSK. Była to służba ochotnicza, jej zadaniem było zastąpienie mężczyzn w funkcjach pozafrontowych i administracyjnych. Formowanie oddziałów i zespołów PSK odbywało się w poszczególnych zgrupowaniach Polskich Sił Zbrojnych w różnych okresach czasu. W Związku Sowieckim przy armii polskiej pod dowództwem gen. Andersa powstały na jesieni 1941 roku niemal wszystkie rodzaje służb PSK liczące setki ochotniczek. Były to kobiety deportowane z Polski i trzymane do czasu uderzenia Hitlera na Rosję w obozach przymusowej pracy, w więzieniach i na tak zwanej "wolnej zsyłce". Ewakuacja 1765 ochotniczek ze Związku Sowieckiego spowodowała dalszy rozwój organizacyjny i formowanie się PSK przy Polskich Siłach Zbrojnych na Środkowym Wschodzie, czyli w Iranie, Iraku, Syrii, Libanie, Palestynie i Egipcie.

Pierwszą Komendantką Główną została Zofia Lesniowska, córka gen. Sikorskiego (zginęła w katastrofie gibraltarskiej), po niej obowiązki przejęła płk. Maria Lesniakowa. Komendzie Głównej PSK podlegały:

Pomocnicza Wojskowa Służba Kobiet -PWSK

„ Marynarska „ „ -PMSK

„ Lotnicza „ „ -PLSK

Wiosną 1945 r w szeregach PSK było ogółem przeszło 7500 kobiet. Pełniły służbę w następujących działach: sanitarnym (lekarki, sanitariuszki), transportu (szoferki), łączności (telefonistki, radiotelegrafistki, szyfrantki, obsługa poczty polowej), oświaty (nauczycielki, wychowawczynie, świetliczarki, kantyniarki, zespoły teatralne), administracji (urzędniczki, maszynistki, magazynierki, obsługa kuchni, szwalni i inne).

W pierwszych dniach pobytu w Iranie nowoprzybyłe zostały otoczone troskliwą, świetnie zorganizowaną opieką lekarską i bytową. Niestety choroby (epidemia tyfusu) dziesiątkowały wycieńczone organizmy. Podróż przez pustyne tereny odbywała się samochodami po drogach, których

nawierzchnię „utwardzono” siatkami . Noclegi w dobrze przygotowanych stacjach namiotowych - spanie, mycie, jedzenie – bezpiecznie, czysto i do syta.

Szlak ten przemierzały tysiące Polaków i spotykali się często w drodze ojcowie i matki, bracia i siostry, koledzy ze szkolnej ławy, sąsiedzi z całej Polski, którzy z trudem rozpoznawali się nawzajem po najcięższych przeżyciach, wyniszczającej pracy, chorobach.

Łucja została przydzielona do pracy w 2-giej kompanii PSK, w 2-gim obozie ewakuacyjnym dla ludności cywilnej, a następnie od 15 czerwca była zatrudniona jako telefonistka w Komendzie Placu w Teheranie. Wyjazd do Palestyny do obozu przejściowego w El-Mughar nastąpił 1 grudnia 1943 r, natomiast 11 stycznia 1944 r rozpoczęła się podróż drogą morską, przez Gibraltar do Anglii. Podróż ta była bardzo niebezpieczna, pasażerki wg relacji Felicji Szlachetko „ parę razy były gotowe do skoku w ciemną otchłań oceanu”.

Do Liverpool okręt przycumował 29 stycznia i już 1 lutego rozpoczęło się przeszkolenie rekruckie w obozie w North-Berwick w Szkocji, które trwało do 28 marca 1944r. Szkolenie poza musztrą, ćwiczeniami wojskowymi obejmowało język angielski.

W dniu 5 kwietnia Łucja została wcielona do Royal Air Force, Women's Auxilien Air Force (WAAF), otrzymała swój numer identyfikacyjny 2792949. Nastąpiła pamiętna zmiana munduru zielonego na niebieski, co podkreślały we wspomnieniach młode kobiety.

We wdzięcznej pamięci kursantek zachowały się postacie por. Anieli Palędzkiej oraz por. Anny Semilskiej, jako bardzo wyrozumiałych, zawsze przyjaznych i serdecznych osób z dowództwa.

W Pomocniczej Lotniczej Służbie Kobiet Łucja była przydzielona do administracyjnego personelu Dywizjonu 300 Bombowego – Ziemi

Mazowieckiej, na stacji lotniczej w Faldingworth, koło Lincoln, a następnie przy Dowództwie Sił Powietrznych, I Princess Row, London SW1.

Już 22 lipca 1940 powstał w Bromcote oficjalnie pierwszy dywizjon bombowy, który otrzymał nazwę angielską Nr 300 (Polish), a polską dywizjon bombowy 300 Ziemi Mazowieckiej. Każdy dywizjon miał 16 samolotów, kilkanaście załóg i około 180 ludzi personelu ziemnego. Dnia 23 sierpnia dywizjon 300 przeniesiono na lotnisko operacyjne w Lincoln. Lucja została zdemobilizowana 12 marca 1948 r w Aberporth.

Otrzymała odznaczenia: 1 Angielski Medal Wojny 1939-1945 nadany w 1946r

2. Angielski Medal Obrony 1946

3. Medal Lotniczy Polskiego Dowództwa Sił

Lotniczych na terenie Anglii, nadany 21.III 1946.

Po wojnie spotkała się z mężem zwolnionym z niewoli niemieckiej 15 maja 1945r. Zdecydowali się emigrować do Kanady i odплыли 19 kwietnia 1949 statkiem „Acadiana”. W tym czasie wyemigrowała do Kanady część rodziny Sułkowskich (po łagrach, Kazachstanie, armii Andersa). Madalinscy kupili farmę w prowincji Ontario, ale nie potrafili zapewnić sobie godziwej egzystencji i po kilku latach ciężkiej, mało produktywnej pracy ziemię sprzedali. Zamieszkali w St.Catharines, Marlborouh 53, w domku jednorodzinny. Od 1966r każde z nich otrzymywało wojskową rentę weterańską. Czyniąc starania o wyjazd do Polski, gdzie przebywała rodzina Wołków (skompletowana po Kazachstanie), Madalinscy uzyskali obywatelstwo kanadyjskie, co gwarantowało zachowanie renty w Kraju. Potomstwa nie mieli, żadne z dzieci nie przeżyło wieku niemowlęcego.

W 1967 r przyjechali na stałe do Polski i zamieszkali razem z Danutą Wołk i jej ojcem w Siedleach.

Po śmierci w 1983 r. częściowo ociemniałego męża, Lucja zgodnie z jego wolą, przekazała dary pieniężne na cele charytatywne: Polskiemu Związkowi Niewidomych w Warszawie, Zakładowi dla Niewidomych w Łaskach.

7/1/8

Komitetowi Wykonawczemu Budowy „Daru Młodzieży” w Gdyni, Katolickiemu Uniwersytetowi w Lublinie i na budowę pomnika Marszałka Piłsudskiego w Warszawie. Szczodrze wspomagała Klasztor Benedyktynek w Siedlcach.

Zmarła 11 kwietnia 1997 r po ciężkiej chorobie w Siedlcach i tam jest pochowana. Była człowiekiem dobrym, prawym i pogodnym mimo ciężkich przeżyć. Łatwo zjednywała sobie sympatię ludzi, wierna w przyjaźniach, szczególnie ceniła te, zawarte w wojsku. Lata spędzone w mundurze zaliczała do najszcześniejszych. Serdecznie dbała o zachowanie więzów rodzinnych, lubiła dzieci, wspomagała uczącą się młodzież, była hojna.

Poza krajem za ojczyznę, 1939-1945 –nasza rodzina numero special 1975,rozdział XI Maria C. Leśniakowa, str 196. *Zjazd Lotników Polskich Polish Air Force Reunion*, wrzesień -1969-september, Felicja Szlachetko, str 38. *Maria Rodziewiczówna, Strażniczka kresowych stanic* - Jan Głuszenia, Wydawnictwo Alfa, Warszawa 1997, str 197-199. *Nim minęło 25 lat*. Felicja Wilczewska, Century Publishing Company Limited, Toronto 1983 str 5-6.

I/2 Dokumenty

- Świadectwo szkolne egzaminu prywatnego, Kraków 1922, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 1
- Wykaz postępów Nr 45 - Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska, Wrasnystaw 1929, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 2
- Wyciąg z rozkazu Dowództwa Ośrodka Org. Broni Pauc. Nr 17 p. 6, Wozniesienowska 1942, rkps, oryg., k. 1, s. 3
- Umowa między Dowództwem Osr. Org. Broni Pauc. a t. Madalińska, Wozniesienowska 1942, rkps, oryg., k. 1, s. 4-5
- Okresowa przepustka Nr 1838, Teheran 1942, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 6
- Świadectwo szczepień, Obóz Cywilny Nr 2, Teheran 1942, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 7
- Przepustka stała na wejście do rejon 1 batalionu Czołgów, 1942, rkps, oryg., k. 1, s. 8
- Dowód tożsamości Nr 000056, 1942, D-two Bazy Ewak. WPSW, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 9-10
ze zdjęciem, j. ang. j. pol.
- Zaświadczenie weryfikacyjne, Teheran 1943, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 11-12
- Przepustka Nr 3091 - Komenda Obozu Ewak. Nr 1, Teheran 1943, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 13
- Zaświadczenie ukończenia kursu Inf.-Podstawowego Wyszakolenia Wojskowego 1944, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 14
- Książeczka wojskowa brytyjskich lotniczych sił zbrojnych, 1944, mps, rkps, oryg., k. 7, s. 15-26, j. ang.
- Legitymacja Nr 2792949 L. Madalińskiej wyd. przez Wołoswskie Lotnicze Siły Zbrojne, W.A.A.F. Hostel, 1945, mps, rkps, oryg., k. 27-28, j. ang.
- Przepustka stała Nr 572 wyd. przez Dowództwo Sił Powietrznych, 1945, mps, rkps, oryg., j. ang., j. pol., k. 1, s. 29-30
- List od matki, poczta polowa 65 634, 1945, rkps (otówek), oryg., k. 1, s. 31-32
- Zaświadczenie wydane przez D-two Sił Powietrznych, Londyn 1946, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 33
- Zaświadczenie o ukończeniu kursu krawiectwa, Londyn 1946, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 34-35, j. ang., j. pol.
- Zaświadczenie o zawarciu związku małżeńskiego, 1946, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 36
- Karta członkowska Koła Samopomocy Lotniczej Nr 293, 1946, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 37-38
- Legitymacja Medalu Lotniczego Nr 4134, Londyn 1946, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 39
- Ankieta dotycząca PLSK, 1947, mps, rkps, oryg., k. 2, s. 40-43, j. ang.
- Dowód tożsamości, 1948, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 44-45
- Dowód rejestracji, 1948, mps, rkps, oryg., k. 6, s. 46-55
- Zaświadczenie o demobilizacji, Dunholme Lodge 1948, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 56-57
- Zaświadczenie o demobilizacji, Aberparth u/Cawoligan 1948, mps, rkps, oryg., k. 3, s. 58-62, j. ang., j. pol.

- zaświadczenie - dowód tożsamości, 1948, mps, rkps, oryg., k. 1, s. 63, i, aug
- bilet pasażerski - 2 egz., 1948, mps, rkps, oryg. wraz z mlotką i kartką pocztową statku "Aquitania", k. 2, s. 64-65

Szkoła *7 klas. powszechna żeńska im. św. Anny w Krakowie.*
 Klasa *czwarta*

L. katalogu *klasowego 88.*

Świadectwo szkolne,
egzaminu prywatnego.

Urbanska Lucja urodzona dnia *1 listopada* 1909 r.
 w *Kamieńcu Podols.* religii *rym-kat.* *uczęszczała* w roku szkolnym *1921/22*
 do klasy *czwartej* i poczyniła w nauce następujące postępy:

Rok szkolny <i>1921/22</i>	I. półrocze	II. półrocze
Zachowanie się	—	
Pilność	—	
w nauce religii	<i>dobry</i>	
w czytaniu	—	
w pisaniu	—	
w języku polskim	<i>bardzo dobry</i>	
w języku niemieckim	—	
w języku francuskim	—	
w historii	<i>bardzo dobry</i>	
w geografii	<i>bardzo dobry</i>	
w historii naturalnej	<i>bardzo dobry</i>	
w fizyce i chemii	—	
w rachunkach	<i>bardzo dobry</i>	
w geometrii	<i>bardzo dobry</i>	
w rysunkach odręcznych	<i>bardzo dobry</i>	
w śpiewie	<i>bardzo dobry</i>	
w nauce zręczności	—	
w robotach ręcznych	<i>bardzo dobry</i>	
w gimnastyce	<i>bardzo dobry</i>	
Porządek zewnętrzny ćwiczeń piśmiennych	—	
Liczba opuszczonych godzin szkolnych	uspr. — nieuspr. —	

Na podstawie tych postępów — uznaje się tego ucznia (tę uczenicę) uzdolnioną do przejścia do klasy *piątej szkoły 7 klas. powszechnej.*

W *Krakowie*, dnia *14 czerwca* 1922 r.

J. Horackówna, ks. *Edm. Trana*, *Antonina Reymann*

Świadectwo szkolne, egzaminu prywatnego.

Urbanska Lucja urodzona dnia *11 listopada* 1909 r.
w *Kamieńcu Podols.* religii *rym-kat.* ~~uczęszczała~~ ^{zdawała egzamin prywatny} w roku szkolnym *1921/22*
do klasy *czwartej* i poczyniła w nauce następujące postępy:

Rok szkolny <i>1921/22</i>	I. półrocze	II. półrocze
Zachowanie się	_____	
Pilność	_____	
w nauce religii	<i>dobry</i>	
w czytaniu	_____	
w pisaniu	_____	
w języku polskim	<i>bardzo dobry</i>	
w języku niemieckim	_____	
w języku francuskim	_____	
w historii	<i>bardzo dobry</i>	
w geografii	<i>bardzo dobry</i>	
~~historii naturalnej~~	<i>bardzo dobry</i>	
w fizyce i chemii	_____	
w rachunkach	<i>bardzo dobry</i>	
w geometrii	<i>bardzo dobry</i>	
w rysunkach odręcznych	<i>bardzo dobry</i>	
w śpiewie	<i>bardzo dobry</i>	
w nauce zręczności	_____	
w robotach ręcznych	<i>bardzo dobry</i>	
w gimnastyce	<i>bardzo dobry</i>	
Porządek zewnętrzny ćwiczeń piśmiennych	_____	
Liczba opuszczonych godzin szkolnych	uspr. nieuspr.	

Na podstawie tych postępów _____ uznaje się tego ucznia (tę uczenicę) uzdolnioną do przejścia do klasy *piątej szkoły z klas. powściągliwej.*
w *Krakowie*, dnia *14 czerwca* 1922 r.

L. Horacykówna ks. *Edm. Trana* *Antonino Reymann*

SKALA OCENY:

	Zachowanie się	Pilność	Porządek zewnętrzny	Postęp w kl. posp.	Postęp w kl. wydz.
1	chwalebne	wytrwała	bardzo staranny	bardzo dobry	celujący
2	zadowolające	zadowolająca	staranny	dobry	chwalebny
3	odpowiednie	dostateczna	mniej staranny	dostateczny	zadowolający
4	mniej odpowiednie	niedostateczna	niestaranny	niemny	dostateczny
5	nieodpowiednie	mała	niebadały	niedostateczny	niedostateczny

I/1/12

Szkoła Przemysłowa - Handlowa - Świńska
(DARNA KOLONIA)
 w Krasińskim

Nr. 45
 Rok szkolny 19 1

WYKAZ POSTĘPÓW

Lucja Urbaniska
(imię i nazwisko)

uczennica klasy drugiej
 urodzona dnia 1 listopada 1909 r. w Hamnie Świńskim, Gódków
 Województwa węgierskiego, wyznania wym. katolick.
 za okres od dnia 1 września 1928 r. do dnia 28 czerwca 1929 r.
 wykazała sprawowanie b. dobre oraz następujące postępy:

PRZEDMIOTY NAUCZANIA	OCENA POSTĘPÓW	ORZECZENIE RADY PEDAGOGICZNEJ z dn. 18. VI. 1929 r.
Specjalne: a) <u>Historia</u> b) <u>Matematyka</u> c) <u>Praktyczna nauka zawodu</u> d) <u>Wychowanie fizyczne</u> e) <u>Wychowanie moralne</u>	<u>dostateczny</u> <u>dobry</u> <u>dobry</u> <u>dobry</u> <u>dobry</u>	<u>Do klasy trzeciej</u>

Rysunek . . . . . odręczny
geometryczny *całkowicie*

Towaroznawstwo . . . . .
Rachunkowość przemysłowa . . . . .

Korespondencja . . . . .
głównie

głównie
głównie

promowana.

Ogólnokształcące:

Religia . . . . .

Język polski . . . . .

Język francuski . . . . .

Język niemiecki . . . . .

Historia . . . . .

Nauka *cyfrowa* . . . . .

Chemia . . . . .

Geografia-gospodarcza . . . . .

Higiena . . . . .

Gospodarstwo domowe . . . . .

Gimnastyka . . . . .

Śpiew . . . . .

dobry

dostateczny

dobry

dobry

dobry

dobry

dobry

dobry

dobry

dobry

dobry

Opuszcza . . . . .
Spóźniła się . . . . .
Spóźniła się . . . . .
Spóźniła się . . . . .

W *Przemysławie*, dnia *18 czerwca* 19*29*r.

WYCHOWAWCZYNI KLASY:

M. Wójcik

(pieczęć)

PRZEŁOŻONA SZKOŁY:

W.

Wojcik

U W A G A: Skala oceny postępów w nauce: b. dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny
Skala oceny sprawowania się: b. dobre, odpowiednie, nieodpowiednie.

Sig. W. Śr. P.-H. 2. P. 2.

Druk. Państwowa Nr. 42678. 27-VIII. 28. 1000.

Cena 14 gr.

I/2/3

Korzeniowska 12. III 1942

Wyciąg z rozkazu Dowódcy Sił Zbrojnych
Nr 17 z dnia 11. III 1942. Przewidywanie

Ma celów ekwi-gospodarczych przewidzianych w
wymienione ochotnicze zostały przyjęte do byłego 5. Pułku
Pancerzego z dniem 13. I 1942. w charakterze pracowników
fizycznych: Wochońska Magdalena Lucja
1) 1939 - Delachowska Felicya
3) - Sobolowa Helena

Wymienione przyjęte są do 5. Pułku Pancerzego
pod karą w ogólnym

Ad-ca O. Org. Br. Panc.
(-) Br. Pański kpt

za zgodności
Makarowski
Makarowski Maksymilian
st. nierent adjutant.

Umowa

Bromberg

Zawarta między clowórkę OS. Br. Pance. kpt Rafalstein
działającym w imieniu władzy wojskowej, na podstawie rozkazu Dowódcy Poln. Sił Zbrojnych w Z.S.F.R. z dnia _____ a p. _____
z jednej strony i _____ z drugiej strony.

1. Pani Małgorzata Lucja przysięga na siebie od dnia 24.1.43r. obojczy P.S.K.

z charakterem pracownika kontraktowego

Wraz z tym w imieniu władzy wojskowej Pani _____ uważa się umysłowo i fizycznie zdolną do wykonywania pracy w tym, że w szczególności stanowisko służbowe w tym czasie może nastąpić za uprzednim jednomyślnym zgodzeniem wyżej wymienionych.

2. Pani Małgorzata Lucja będzie wykonywała obowiązki służbowe według swojej najlepszej woli i wiedzy, stosując się do ogólnych zasad, zasad obojczy, zasad regulaminu pracy, ustanowionego dla podobnych jednostek, i kłopotliwie będzie podlegała służbie. St. Pr. Pance.

3. Na czas trwania umowy bieżącej Pani Małgorzata Lucja otrzymuje a wynagrodzenie według skali staw 1945 w kwocie 300 rb. Wraz z tym w dniu _____ wstąpiła osobom wojskowym.

4. Pani Małgorzata Lucja przysięga przez do publicznej strasy z kofka za wszelką cenę do bezplatnego zawierania w budynkach, oddanych do użytku W.P. i do obrony umiarkowanego wy. na- zderzenia ustalonych zasad.

5. W razie popełnienia przez Pani _____ przestępstwa może Pani Małgorzata Lucja być karana a przez właściwego przełożonego z drogie dyscyplinarnie.

6. W razie popełnienia przez Pani _____ przestępstwa będzie Pani Małgorzata Lucja podlegała a ograniczeniu szkod wojskowych na analogicznych zasadach jak i osoby wojskowe.

7. W razie potrzeby służbowych brama Pani _____ usort przestawionych kosztów i diety, w tym, ustalonych dla prac. kontrakt.

8. Przez Pani Małgorzata Lucja do urlopow (z wyjątkiem z chorobowego, obojętnościowego, itp.) będzie traktowane od sposobu uznania władzy wojskowej z wyjątkiem wszystkich urlopow z czego w tym, nie będzie mógł skorzystać 18 dni urlopu chorobowego i 7 dni urlopu obojętnościowego.

2/25

obowiązani służbowi i bez ... Pan i - będzie Pan i - przystąpił do
pracy do zachowania, względnie opuszcza analogicznych zarządach pan i osobom
wójdom.

11. Rozwiązanie stosunku służbowego następuje w ten sposób:

a) po jednoczesnym wymówieniu stosunku służbowego, przesyła wymówienie wraz
z dowodem na piśmie przed 4 tygodniami wstecz i pisownie pokazuje z zachowaniem dotychczas
regulacji.

b) w razie naruszenia przez Pana i Małatiniskę Lucję istniejących wa-
żnych umów o pracę, względnie uwarunkowań go/ją z drogi dyscyplinarnej najcięższych
wymiarów, rozwiązanie umowy następuje w ten sposób, przesyła osoba tego faktu bezskutecznie
do subordynacji urzędu śledczy. Od chwili zmiany pracodawcy będzie Pan i
Małatiniskiej Lucji przystąpił do pracy w tym wypadku przez zachowanie odwołania
do śledczy bezpośrednio wyżej, której strona będzie zastawiona. Wskazanie odwołania
nie występuje wyjątkowo dla Pana i śledczy.

c) Po stwierdzeniu choroby, rozwiązanie stosunku służbowego następuje
w ten sposób z zachowaniem tego wymiaru w zależności od choroby i w zależności od okresu
choroby / niezdolności do pracy. Gdyby choroba / niezdolność trwała przez
Małatiniskę Lucję ... do pracy została zwolniona
ze służby i nastąpiła bez urzędowej umowy w ten sposób z chwilą przystąpienia
do pracy.

12. W razie ... w ten sposób Pan i ...

stosunku, obowiązany będzie Pan i - wymówić stosunek służbowy na jeden miesiąc
wstecz. Przed opuszczeniem stanowiska służbowego musi być uregulowane przez
Pana i wszelkie zobowiązania służbowe.

W razie samowolnego opuszczenia przez Pana i stanowiska służbowego
obowiązany będzie Pan i - do zwrotu koszt za czas nieprzepracowany, poza tym
będzie Pan i - zobowiązany do odpowiedzialności sądowej z powołaniem
wstępnym konsultacyjnej wyznaczonej z obowiązujących przepisów oraz postanowień
cywilnych oraz wojennych.

13. Umowa niniejsza zostaje zawarta w 3 równobieżnych egzemplarzach z
których jeden otrzymuje Pan i

Hornisimovka, dnia 10. III. 1942.

SOVAGOS DONG BR. PANI

of pro jednolitého zaměstnání v práci, kterému se říká "jednolité zaměstnání", který je vyžadován v práci
bude doručena na písemně před 4-rym dnem předem a musí být podepsána z obou stran zaměstnávajícího
pracovníkem.

6) Vzhledem k tomu, že pane Pavlův a Madalinský Lucie, kteří byli v
závislosti na práci, vyžadují upravení 60/75 z hlediska disciplinování v pracovním
závislosti, rozhodnutí umovněn nastupitelnosti, přičemž osoba této řady bude uvolněna
do svobodného úřadu státního. Od dnešní státní předání bude pane
Madalinský Lucie přestupovat v této věci pouze v případě, kdy bude odvolán
do státního úřadu, který bude v této věci. Důležitou odvoláním
tímto ustanovíme vyžadování dnešní státní předání.

7) Po uzavření vztahu choroby, rozhodnutí státního úřadu nastupit
lůně z hlediska této věci je předpokládáno v této věci koncem se jedním úřadem, který
chorobu přetrvává do práce. Pokud by choroba (cierditost) byla zrušena pane
Madalinský Lucie, nastupit do práce vzhledem k tomu, že se jedná o
ze služby nastupit bez státní úřadu, pokud rozhodnutí nastupit z chybou přiznání
zodpovědnosti.

12) Vzhledem k tomu, že pane Pavlův a Madalinský Lucie, kteří byli v
státního, oboustranně bude pane Pavlův a Madalinský Lucie na jedné straně
kromě. Před opuštěním státního státního úřadu byl vyžadován pane
Pavlův a Madalinský Lucie, kteří byli vzhledem k tomu, že se jedná o
státního.

13) Vzhledem k tomu, že pane Pavlův a Madalinský Lucie, kteří byli v
oboustranně bude pane Pavlův a Madalinský Lucie, kteří byli v
bude pane Pavlův a Madalinský Lucie, kteří byli vzhledem k tomu, že se jedná o
vzhledem k tomu, že se jedná o vzhledem k tomu, že se jedná o vzhledem k tomu, že se jedná o
civilních a vojenských.

13) Umova niže je zastává zaručená a z rovnoběžných cykly, které z
kromě jedné strany.

Hornisinská, data 10. III. 1942.

Madalinská Lucie
(podpis pracovnice)

BR. PAVLŮV
BR. MADALINSKÁ LUCIE
BR. RAFAEL
BR. PAVLŮV

Komenda Garnizonu Teheran W. P. S. W.

dn. 16/12 1942

Garrison Command TRN Pol. For. M. E.

date

OKRESOWA PRZEPUSTKA Nr. 1838-

PERMANENT PASS No. 1838-

dla *odrot. Madalińska Anna*

for.

zezwalająca na przebywanie w mieście Teheranie do godz. 20⁰⁰

The above is permitted to remain in TRN after.....

ważna do *odrot. m. n.*

valid to.....

Komendant Garnizonu Teheran

lt. col. Riedl mjr.

Station Commander TRN

I/12/7

Oboz Cywilny Nr. 2

Nazwisko i imie Madalska Lucja

Rok urodzenia .....

Zaszczepiony przeciw ospie 10-V

tyf. plamistemu .....

1939 tyf. brzuszemu 19 1945

czerwonce .....

cholera .....

plonicy .....

blonicy .....

Teheran, dnia 28 V 47

Podpis lekarza: Frank Tedlin
mer. Jan

1 BATALION CZOŁGÓW.
d. 283/42.

N. p. chr. 21-III-42

3/1/8

Przepustka stata
Dochotn. Lucji Madalini'skiej
zrewalam na wejście w rejon
zahwaterowania 1 batalionu
Czołgów. Wazno od 21. III. 42 - do 31. III. 42.
od godz. 8.00 - 20.00.

D. SA BACONU
[Signature]
(-) KOSIĘWICZYM
KPT. BR. PANG.

I/12/19

This Certificate is issued pending the issue of a Military Pass or the usual Civilian Identity papers. It is NOT a pass or permit and does NOT allow bearer to travel or circulate in the Middle East unless in possession of a special endorsement. Any enquiries regarding him/her should be made to the local Defence Security Officer.

Zaswiadczenie niniejsze wydaje się do czasu wystawienia właściwej legitymacji wojskowej lub dokumentu tożsamości dla osoby cywilnej. Dokument niniejszy nie upowaznia właściciela do odbywania podróży i poruszania się na terenie Bliskiego Wschodu, chyba, że umieszczona zostanie odpowiednia adnotacja. Wszelkie zapytania odnośnie osoby właściciela niniejszego dokumentu kierować należy do Oficera Bezpieczeństwa.

POLISH
IDENTIFICATION CARD
DOWOD TOZSAMOSCI

No. 000056 *

POLISH IDENTIFICATION CARD
DOWOD TOZSAMOSCI

Name in full Madalińska Lucja
Nazwisko i imię

Rank A.T.S.
Stopień

Age 1911 Sex woman
Wiek Płeć żeńską

Nature of employment
Zatrudnienie

Date of issue 25.VI 1942.
Data wystawienia

Height 158
Wzrost

Colour of eyes blue

Oczy niebieskie

Colour of hair black

Włosy czarne

Special marks

Znaki szczególne

Mustache, beard or clean shaven

Wąsy, broda lub ogolony

Thumb Print

Odcisk Palca

Signature

Podpis posiadacza

Madalińska Lucja

[Handwritten Signature]

Permit officer

Oficer Ewidenc

REFERAT RODZIN WOJSKOWYCH
W TEHERANIE

Komisja weryfikacyjna
rodzin wojskowych. l.p. 1502.

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE

Na podstawie przedstawionych dowodów a to *wzyciu z wykaru P.C.K. gimn. Beleg*
nr 4098 z dn. 28-11-43 o l.p. 000056,

zaswiadcza się że *p. Madaliniaka Lucja*
jest *żoną, por. s.t. Zbigniewa - w urobie niemieckiej.*

Na ich utrzymaniu pozostają dzieci

Referat Rodzin Wojskowych w Teheranie.
Section of Polish Military Families in Teheran.

Teheran, dnia *13* / *8* 1943 r.

Przewodniczący Komisji Weryfikacyjnej

M. Sobala

Syganiec
REFERAT RODZIN WOJSK.
podpis przewodniczącego

SYGANIEC Kpt.

14/2 1945r. - 128.- za mies. sierpień
 " " - " 128.- wyrocznie za VIII/45.
 " " - " 256.- za mies. wrzesień
 " " - " 256.- " " październik
 13/2 " " - " 256.- " " listopad
 7/2 " " - " 256.- " " grudzień

} wypr. Terman Jan
 } wypr. Terman Jan
 } wypr. Terman Jan

1/2/12

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE

SYGNALIC KPH

Kompania Adm. - Wart.
KOMENDA OBOZU EWAK. No 1. Teheran

I/2/43

M. p. dnia 10. XII. 1942 r.

PRZEPUSTKA No 3091

dla och. Madalińska Lucja
uprawnijająca do przebywania w mieście TRN.

Ważna od dn 10. XII. 1942 do dn 10. XII. 1942.

W godzinach od 16⁰⁰ do 21⁰⁰

KOMENDANT OBOZU EWAK. No 1.
Dawęca Komp. Adm - Wart.

Inz. Lechner.
ppik.

3/2/44

D-TWO JEDNOSTEK WOJSKA W W. BRYTANII
1. Batalion PSWK.

M.p. dnia... 25. II. ... 1944 r.

Z A S W I A D C Z E N I E

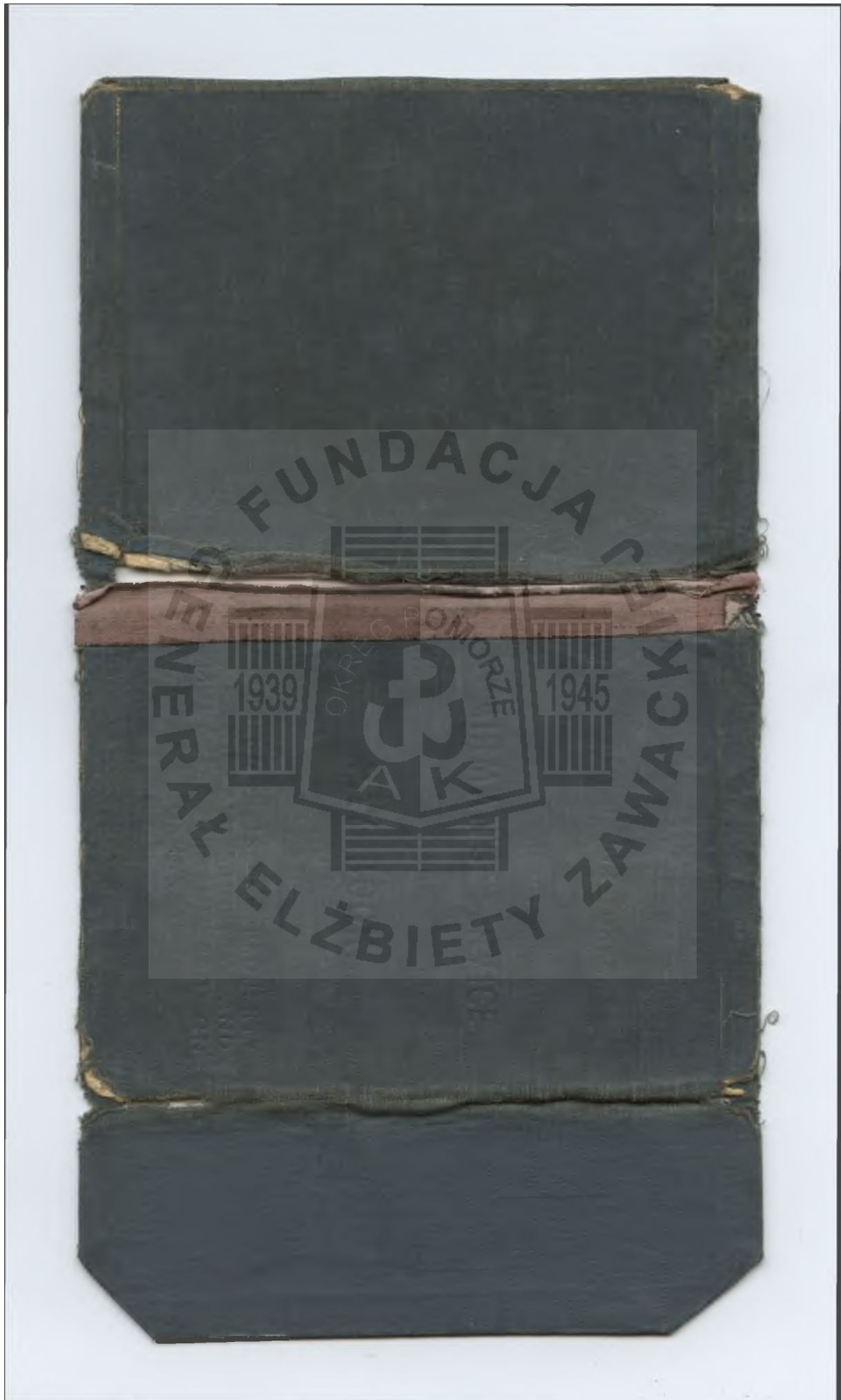
Zaświadczam, że w 1. Komp. w 1. Brygadzie PSWK. ochotn. ....

MADALINSKA Lucja
.....ukończyła 3-tygodniowy Kurs
Informacyjny Podstawowego Wyszkołenia Wojskowego.

Komendantka 1. Batalionu PSWK.

S Ostrowska
OSTROWSKA Sławomira
K-ódka Komp.

ALL RANKS.

REMEMBER—Never discuss military, naval or air matters in public or with any stranger, no matter to what nationality he or she may belong.

The enemy wants information about you, your unit, your destination. He will do his utmost to discover it.

Keep him in the dark. Gossip on military subjects is highly dangerous to the country, whereas secrecy leads to success.

Form 94
1 (Formerly Book 64) (Part 1)

**ROYAL AIR FORCE
AIRMAN'S SERVICE BOOK**

Instructions to Airman.

1. You will be held personally responsible for the safe custody of this book.
2. You will always carry the book on your person both at home and abroad.
3. You must produce the book whenever called upon to do so by a competent authority, civil, naval, military, or air.
4. You must not alter or make any entry in the book, and disobedience of this order will be treated as a serious offence.
5. Should you consider that any entry in the book is lacking or incorrect, or should you lose the book, you will report the matter to your immediate superior in Royal Air Force. Any change in name or address of person to be informed of casualties must be reported immediately to your Commanding Officer.
6. If an airman wishes to make a short Will (for specimens see p. 9) he should do so on p. 10. It must be signed by him in the presence of two witnesses, both of whom must sign it in his and in one another's presence; but if the Will is made by an airman on active service, or under orders for active service, it does not require any witnesses' signatures. The full names and addresses of the persons whom he desires to benefit, and the sum of money or property which he desires to leave them, must be clearly stated.

It is also desirable that he should name a person to act as executor.
51-475 Wt. 46812/2030 60998 3/42 P. M. W. & Co.

2

Official No. P.2792947 Surname MABAWINSKA

Christian Names in full Rudolf

Date of Birth 11.11.11 Religion R.C.

Occupation in Civil Life Merchant

Industrial Group ATS

Occupational Sub-Classification W

Married or Widower (M), or Single (S) S

Date of (a) Attestation 5/1/44

(b) Calling Up, Mobilisation, or Embodiment 2nd PE

Terms of Service 1st PE

Signature of Airman M. Babawinska

Name, Address, and Relationship of Person to be informed of casualties—
M. Babawinska's parents
London SW1

Signature and Rank of Officer at time of making entries W. Babawinska S/O

Date of making Entries 4/1/44

ALL RANKS.

REMEMBER—Never discuss military, naval or air matters in public or with any stranger, no matter to what nationality he or she may belong.

The enemy wants information about you, your unit, your destination. He will do his utmost to discover it.

Keep him in the dark. Gossip on military subjects is highly dangerous to the country, whereas secrecy leads to success.

3

RANK AND R.A.F. TRADE

Rank or Classification	Date of Effect	Authority	Signature and Rank of the Officer making the Entry
AC/202	5-4-44	1520	M. Gorkowska
NSW/L	15.45	Pol. 1811	FAMULR. A. Gorkowska
LAC/W.	1.11.45	PAR. & MANULR.	A. Gorkowska
A/Cmd	1.8.46	PAR. 18/46	M. Gorkowska
LAC/W	14.6.47	PAR. 18/47	M. Gorkowska
AC/202	15.5.44	1520	M. Gorkowska
AW/192	21-6-47	1520	M. Gorkowska

Signature of the Officer making the Entry

Medals, Clasp, Decorations, Mentions.

Particulars	Date and Authority	Signature and Rank of Officer

Leave granted with Free Railway Warrant

From (date)	To (date)	Signature of Officer

ALL RANKS.

REMEMBER—Never discuss military, naval or air matters in public or with any stranger, no matter to what nationality he or she may belong.

The enemy wants information about you, your unit, your destination. He will do his utmost to discover it.

Keep him in the dark. Gossip on military subjects is highly dangerous to the country, whereas secrecy leads to success.

MEDICAL CLASSIFICATION. 5

Date	Category	Medical Board or Medical Exam.	Signature and Rank of M.O.
6-14-44	I	Medical Board	[Signature]

* Exceptional
 * Above the average
 * Average
 * Below the Average

NIGHT VISUAL CAPACITY.

Date.....
 * Deduct those not applicable.

PROTECTIVE INOCULATION. 6

Date	Nature of Vaccine	Signature and Rank of M.O.
4-4-44	BG 1.2 cc	[Signature]
4-8-44	TRAC: 5cc	[Signature]
3-12-44	TRAC: 2cc	[Signature]

VACCINATION.

Date	Result	Signature and Rank of M.O.
4-4-44	1	[Signature]

ALL RANKS.

REMEMBER—Never discuss military, naval or air matters in public or with any stranger, no matter to what nationality he or she may belong.

The enemy wants information about you, your unit, your destination. He will do his utmost to discover it.

Keep him in the dark. Gossip on military subjects is highly dangerous to the country, whereas secrecy leads to success.

PRESCRIPTION FOR SPECTACLES.

7

Vision without Glasses	SPH	CYL	Axis Standard Notation	Vision with Glasses	Optic. Centre Date of Exam. (or measure-ment)	Frame No.	Date of Issue
Signature of M.O. _____							
PARTICULARS OF ARTIFICIAL DENTURES.							
Particulars		Dental Centre		Date		Signature and Rank of D.O.	
BLOOD GROUP.							
Name and International		Date		Signature and Rank of M.O.			

5/12/44

IDENTITY CARD AND PERMITS ISSUED

Date of Issue	Form No.	Serial No.	Signature and Rank of Officer making Entry	Disposal
30. Jun. 1944	F.P. 250	F.P. 32278	J. Bocher S/O	

8

5/12/44

Short Form of Will.

(See instruction 6 on page 1.)

An airman may make his will on the next page. He must sign it in the presence of two witnesses, both of whom must sign it in his and in one another's presence, unless he is on active service or under orders for active service, in which case, provided the will is in his own hand writing and signed by him and dated, it requires no witnesses. The full names and addresses of the persons whom he desires to benefit, and the sum of money or the articles of property which he desires to leave to them, must be clearly stated. The mere entry of the name of an intended legatee on the next page without any mention of what the legatee is to receive is of no legal value.

The following is a specimen of a will leaving all to one person: This is the last will and testament of Thomas Brown, A.C. 1, No. 1798, R.A.F. In the event of my death I give the whole of my property and effects to my mother, Mrs. Mary Brown, 999, High Street, Aldershot, and I sign as my father, Mr. W. Brown, as my executor. Dated this 1st day of August, 1918.
(Signed) THOMAS BROWN.

A.C. 1, No. 1798,
20th Squadron, Royal Air Force.

The following is a specimen of a will leaving legacies to more than one person: This is the last will and testament of Thomas Brown, A.C. 1, No. 1798, R.A.F. In the event of my death I give £10 to my friend, Miss Rose Smith, of No. 1, High Street, London, and I give £5 to my sister, Miss Sarah Brown, 999, High Street, Aldershot, and I give the remaining part of my property to my mother, Mrs. Mary Brown, 999, High Street, Aldershot; and I appoint my father, Mr. W. Brown, as my executor. Dated this 1st day of August, 1918.
(Signature) THOMAS BROWN.

A.C. 1, No. 1798,
20th Squadron, Royal Air Force.

WILL.

This is the last will and testament of

Dated this ..... day of ..... 19.....

Signed by the above named .....
as his last will and in the presence of .....
at both being present at the same time, who in his presence and in the presence of each other have hereunto subscribed our names as witnesses.

(Airman making Will to sign here.)

Name .....
Address .....
Name .....
Address .....
Witnesses.

Handwritten notes and signatures at the top of the page, including names like 'WILL' and dates like '1.11.18'.

ALL RANKS. NEVER discuss military, naval or air matters in public or with any stranger, no matter what or nationally he or she may belong. The enemy wants information about you, your unit, your destination. He will do his utmost to discover it. Gossip on military subjects is highly dangerous to the country, whereas secrecy leads to success. Keep him in the dark. Gossip on military subjects is highly dangerous to the country, whereas secrecy leads to success.

ALL RANKS.

REMEMBER—Never discuss military, naval or air matters in public or with any stranger, no matter to what nationality he or she may belong.

The enemy wants information about you, your unit, your destination. He will do his utmost to discover it.

Keep him in the dark. Gossip on military subjects is highly dangerous to the country, whereas secrecy leads to success.

SICKNESS WHILST ON LEAVE.

1. If when on leave or pass you are a contact of an infectious disease, you will notify your C.O. forthwith, and send a medical certificate showing the date of last exposure to infection. An individual on leave or pass, who requires medical aid, must if practicable, report to the nearest Naval, Military or Air Force Hospital or Sick Quarters, or other establishment where a Service Medical Officer is employed, or a Civil Hospital or Sick Quarters, or other establishment under the Ministry of Health Emergency Scheme. If you should reside more than 2 miles from a Service Medical Establishment, and are unable, owing to your condition, to visit an Emergency Medical Service Hospital, although this may be within 2 miles, application may be made to a Civilian Medical Practitioner, to whom you will show this form; fees will then be allowed in accordance with the following scale.

VISIT, MEDICINE AND CERTIFICATES.

	Visit to Surgery	If not more than 2 miles away		At Patient's Residence.	
		s. d.	s. d.	Greater Distances.	
Day ..	s. d.	s. d.			
Night 22.00 to 07.00 ..	3 0	4 6		For each additional mile or part of a mile (in one direction only) night or day 6d. with a limit of 1 a visit.	
		6 0			

- The "Distance Fee" is payable in one direction only and in respect only of the first case visited when more than one patient is attended in the neighbourhood on the same occasion. The fee shown in the third column will be allowable for each patient after the first, subject to the maximum limit of £1 17s. 6d. a day for all services.
- You will report the employment of a Civilian Medical Practitioner at once to your C.O. enclosing the Practitioner's certificate. Claims for medical attendance will be submitted by the Medical Practitioner on form 1667 to your C.O.
- In all cases where a Civilian Medical Practitioner does not certify that you are unfit to travel, you should return to your unit on the expiry of your leave, or report to the nearest Service Hospital.
- The Civilian Medical Practitioner should in all certificates state whether or not the individual is fit to travel.
- If you are unfit on account of sickness, to return to your unit, and are receiving treatment from a Service Medical Establishment, the C.O. of such Establishment will immediately communicate the fact to the C.O. of your unit.
- You are warned that you are liable to make good the extra expense incurred by engaging the services of a Civilian Medical Practitioner at a distance from your residence, without reasonable cause.

ELŻBIETY 2

RECORD OF WOOLLEN "COMFORTS" SUPPLIED
(NON-SERVICE ISSUES)

Date	ITEM	Number	Initials of Issuing Officer	Date	ITEM	Number	Initials of Issuing Officer
28.10	wool	4 ones	W.H.				
1.11.41		4	K.R.				
15/11/41	Wool	20	M.D.				
2/2/42	hand-bag		T. G. G. G.		issued		

12/12/46
20/2/42

ROYAL AIR FORCE

The holder (named on front cover) has permission to be absent from Quarters from.....hours to.....hours daily, unless required for duty.

Approving Officer.

Valid during the year.....up to last day of.....

Renewals.

M'th	Initials	M'th	Initials	M'th	Initials
Apr.	EMAN				
May	EMAN				

If sleeping out Pass granted :-

Approving Officer.

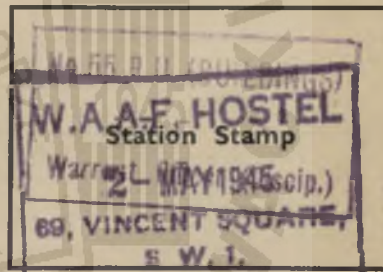
51-784

Form 295A

ROYAL AIR FORCE

Nearest Service Medical Establishment whilst on pass.....

(to be completed in pencil before proceeding).

Holder

No. 2792949 Rank ACW3 CPL

Name MADALIŃSKA, L.

Form 1250 No. F.P. 32278

Attention is drawn to instructions printed inside Pay Book (F.64)

MONTH :- APRIL

AD	1/4	25-27	2/4	LP	Small
"	"	"	"	LP	Small
P.D.	2/5	23-29	3/5	S.O.P.	Mudalamb
P.S.	19/5	23-29	21/5	LP	Mudalamb

MONTH :-

MONTH :-

MONTH :-

A B C D E F

"A" & "B" - Time and Day Pass Commences
"E" - Whether permitted to wear plain clothes

MONTH :-

A B C D E F

"C" & "D" - Time and Day Pass Expires
"F" - Signature of approving Officer

939 OKREG
1945
ZAWACKIE
BIEŁŻY
MIECZYCE

DOŚWIADZENIA SIŁ POWIETRZNYCH

PRZEPUSTKA STRA Nr. 572

ACW2 P. 2792949 MADALIŃSKA L.

uposażony jest do wstępu do placu
Dowództwa Sił Powietrznych

23.II.1945.

Ważna od dn.....aż do odwołania.

Z. r. D-ey Sił Powietrznych

Kmdt Kwatery Głównej

STOY, K. *[Signature]* *[Initials]*
Nacz. obs.

FUNDACJA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

CERTIFICATE No. ...572... 12/30
I
hereby certified that:-
ACW2 P. 2792949 MADALIŃSKA I.
i
employed at the Headquarters of the Po-
i
Air Force - 1, Princess Row, London, S.W. 1. L
P/Lt.
for A.O.C.-in-C. of the Polish
Air Force.
Date: 23.II.45.
P
z
notka niniejsza ma być zdana w razie
przydziału - do lotnicy Gł. Dow.S.P.

12/31

1971
01451

1971
308K007.C.C.

3745

all documents found
for me at the
National Archives
College Park, Md.

Handwritten notes on the left side of the envelope, including the word "FUND" and other illegible text.

Окупа депозитів
в Банку
в Багато
д. А. Г. Г. Г.

Wiech. bidru frochwalony
Jerus. Chrystus.

5/2/32

7.07.45

Dociu moja! Kawaq instalam maluku
list do Was, bo fuy wyabardzo przyro mi
lyto i more se smartenias, ale badz sp
sopas, bo fa, przy jamucz. Ch. B. C. P.
wrytke przytam i wytrucan, Dwieca
wece! Sadyplunice dwidu wypru, Poga wal
robe, bo jamucz Chyla cyplicz i przy god
i przy- chionna wygladam, mure, murek
przytytam, ellor. Boria fureti nam
robaurye se to wypruoci, bedric no
chionta, dlecco las fect, bo fa same me
wum. Ofem barzo mala, asybytu rapidne
me mam. Dospupe me mysl i nadryse,
u more midlago roberoz. Hbat mofe upo-
ctane drect. Tak fa muiacz, bo dolykcas
me muiacio. Dociu moja bedri sprawy
i cyplicz. Pruntan se, murece, murece.
W otatnim wyron, mure raduno napiatam

Dowództwo Sił Powietrznych

1/2/33

Londyn dnia 11.3.1946

Z A S W I A D C Z E N I E

Niniejszym zaświadcza się, że och. MADALINSKA Lucja została wcielona do polskiego wojska w Rosji 23.1.1942. Od tej daty w/w była w P.W.S.K. w stopniu ochotniczki. Z dniem 5.4.1944 została odkomenderowana z P.W.S.K. do P.W.A.A.F. /Pomocnicza Lotnicza Służba Kobiet/ gdzie znajduje się do chwili obecnej. Z dniem 1.2.46 została awansowana do stopnia st.szer.

A. Paskevicz
REFERAT P.L.S.K.
Dow. Sił Pow.

Dowództwo Sił Pow.
Szef Duszpasterstwa
Ldz:135/46
Dnia 7.3.1946

1/2/36

Z A S W I A D C Z E N I E

Na podstawie zeznania wiarygodnych świadków p.MASŁOWSKIEJ WERONIKI z P.L.S.K.i p.POLANSKIEJ STANISŁAWY z P.S.L.K.złożonego w kancelarii Szefa Duszpasterstwa Sił Pow.w Londynie w dniu 7 marca 1946.r.zaświadczam co następuje:

P.MADALINSKA ŁUCJA z P.S.L.K.c.ADAMA i BENIGNINY z PIEKUTOWSKICH ur. 1.listopada 1911.r.w Kamieńcu Podolskim zawarła związek małżeński z ZBIGNIEWEM,ZYGMUNTEM MADALINSKIM s.JOZEFA i EWY ur.w WARSZAWIE.

Ślub odbył się w dniu 27.grudnia 1936 w kościele garnizonow m przy ul. Długiej w Warszawie.

Ślubu udzielił Ks.Bronisław Michałowski.

Na wiarygodność ~~swych podpisów~~ powyższych danych składają swe podpisy.

Świadkowie

Potent

D. Westowka

L. Madalińska

Jeleniska H.

Protokółujący

Ks. B. Michałowski
Trivkan H. P.

JEDNOSTKA : DOWODZITWO SIL. POW.

5/12/39

LEGITYMACJA NR. 4134

Stopień, imię, nazwisko: 2792949 kprn.

M A D A L I N S K A Inoja

Oddział P.S.P.

Odniesiony został

MEDALEM LOTNICZYM DO RAZ 1-szy

Podstawa: Rozk. D.S.P. Nr. 8/46 z dn. 21.3.46.

Łódź dnia 14.10. 19 46

Paulius Dwanický

SZEF ODDZIAŁU PERC.

BENZ K.
PPK. PIL

Form 295B

ROYAL AIR FORCE

1. This card to be kept inside Form 295A and retained in Pay Book.
2. When proceeding on Pass of less than 48 hours, the reverse of this card is to be completed in pencil and handed to the N.C.O. i/c Guard Room.
3. This card will be handed back to you on return from Pass or Leave when it must be kept as stated in 1 above.

FUNDACJA
GENERALNA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Form 295B
Number :— 2792949 Rank :— ^{CPL} ACW Name :—
MADALINSKA, L.
Address on pass or leave :— IN PENCIL
1939 OKRĘG 1945
Telephone Number :—
On pass from :— To :—
(88936) 50134 2/45 51/1

1) Employment office -
2) Car aids.
3) Station

1/2/40

WOMEN'S AUXILIARY AIR FORCE.

Polish Resettlement Section of the Women's Auxiliary Air Force.

NOTICE PAPER.

TWO YEARS' WOMEN'S AUXILIARY AIR FORCE SERVICE.

Signature of Woman receiving the Notice Paper..... *W. Kotalska*

NOTICE to be given to a Woman at the time of her joining the Polish Resettlement Section of The Women's Auxiliary Air Force.

Date *8th August* 194*7*

The General Conditions of the Contract of Enrolment that you are about to enter into with the Crown are as follows:—

1. You will engage to serve His Majesty as an Airwoman for a period of two years' Women's Auxiliary Air Force service provided His Majesty should so long require your services.

2. Your term of Service shall begin to reckon from the date of Enrolment.

3. The age given by you on enrolment will be accepted as your true age, and you will be liable to be held to serve on the engagement for which you enrol notwithstanding that at some future date you may prove that your age given on enrolment is incorrect.

4. You will be enrolled by the Enrolling Officer. On completion of your enrolment you will be subject to the provisions of the Air Force Act, as applied to the Polish Resettlement Section of the W.A.A.F., for the time being in force.

5. You will be required by the Enrolling Officer to answer the questions printed on pages 2 and 3, to sign the solemn declaration shown on page 3, and you are warned that if at the time of your enrolment you wilfully or knowingly make any false answer to her you will thereby render yourself liable to summary dismissal from the Polish Resettlement Section of the W.A.A.F.

Signature and Rank of the Officer or Non-Commissioned Officer serving the Notice.

S. Lacey

F/Lt.

I/2/41

WOMEN'S AUXILIARY AIR FORCE.

Polish Resettlement Section of the Women's Auxiliary Air Force.

Certified Copy of Enrolment.

No. 2792949 Name MADALINSKA, LUCJA

FOR TWO YEARS' WOMEN'S AUXILIARY AIR FORCE SERVICE.

Questions to be put to the Applicant before enrolment.

WARNING.—You are hereby warned that if after enrolment it is found that you have wilfully given a false answer to any of the following questions, your service with the Polish Resettlement Section of the W.A.A.F. may be terminated summarily.

1. What is your name? 1. (Surname) MADALINSKA
 (Other names, in full) LUCJA
2. Where were you born? 2. In or near the town of KAMIENIEC PODOLSKI,
3. What was the date of your birth? 3. 1st NOVEMBER, 1911
4. What is your full postal address (including the County or, in London, the Metropolitan Borough)? 4. RAF STA. JUNHOLME LODGE
NR LINCOLN.
5. What is your Trade or Calling? 5. HOUSEWIFE
- 5A. Special qualifications. 5A. —
6. What is your Religious Denomination? 6. R.C

- 7. Are you single, married or a widow? 7. MARRIED
- 8. Have you ever been convicted by the Civil Power? If so, give particulars and dates of all convictions. 8. NO
- 9. Did you receive a notice stating the general conditions of the contract, and do you understand what it means? Who gave it to you? 9. YES
(Name) B.A de LARGE ^{7/4}
- 10. Do you understand that you will be subject to the Official Secrets Acts? 10. YES
- 11. Do you understand that you will be subject to the Air Force Act, as applied to the Polish Resettlement Section of the W.A.A.F. and to such Orders and Regulations as are from time to time made by the Air Council in relation to the personnel of that section of the W.A.A.F.? 11. YES
- 12. Do you understand that if you commit any offence under the Air Force Act as applied to the personnel of the Polish Resettlement Section of the W.A.A.F. you will be liable to such punishment as may be prescribed? 12. YES
- 13. Are you willing to serve for the term of two years in the Service of the Polish Resettlement Section of the Women's Auxiliary Air Force? 13. YES

DECLARATION.

I, MADALINSKA, LvcJA do solemnly declare that the foregoing answers made by me to the foregoing questions are true, and that I am willing to fulfil the engagements made.

SIGNATURE OF APPLICANT Madalinska

NAME OF WITNESS [Signature]

I/2/43

CERTIFICATE OF ENROLLING OFFICER.

The Applicant above named was cautioned by me that if she wilfully or knowingly made any false answer to any of the foregoing questions, she would be liable to be summarily dismissed from the Polish Resettlement Section of the Women's Auxiliary Air Force.

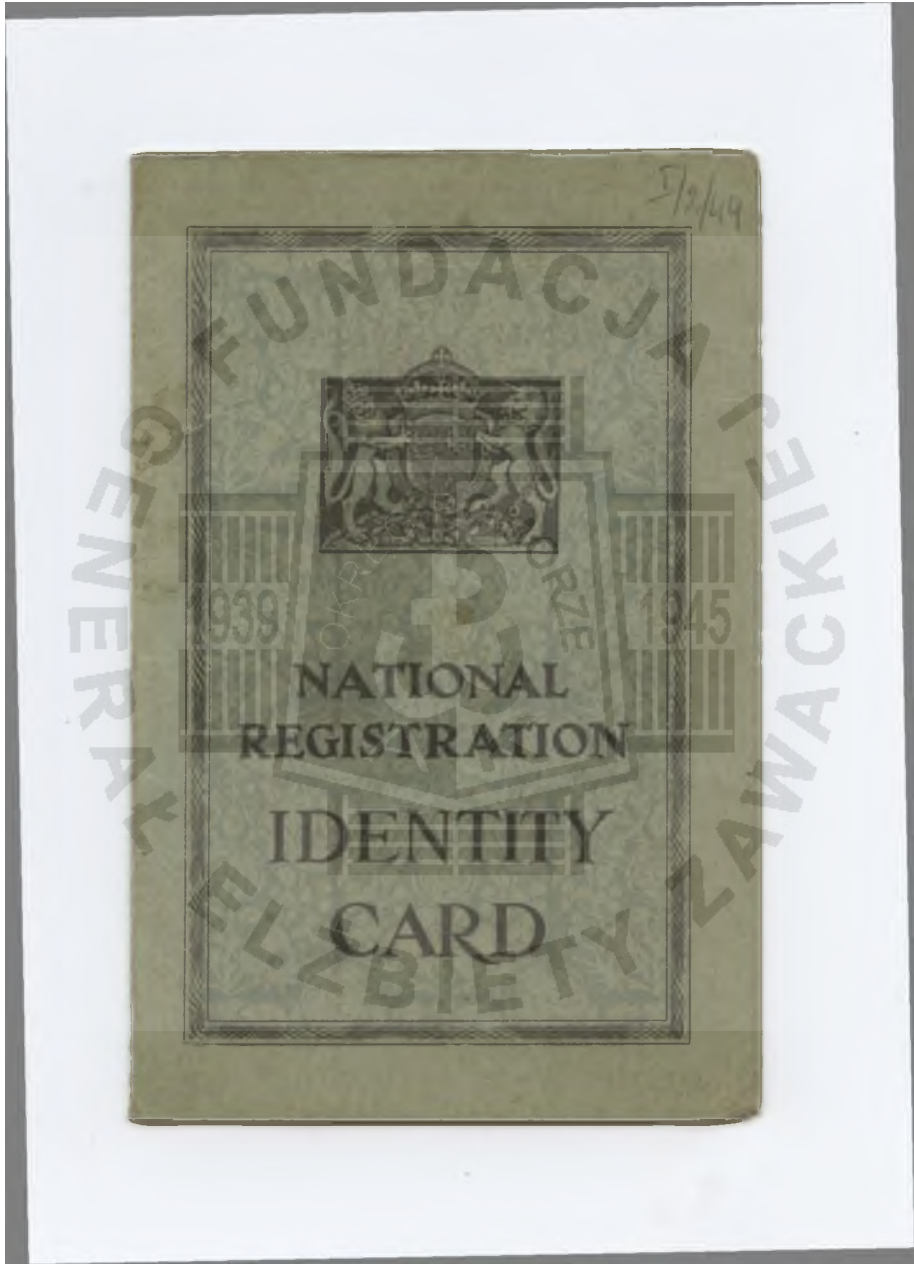
The foregoing questions were then read to the Applicant in my presence. I have taken care that she understands each question, and that her answer to each question has been duly entered as replied to.

I hereby certify that she has been enrolled in the Polish Resettlement Section of the Women's Auxiliary Air Force at Janolme Lodge on this 8th day of August 1947

She is provisionally enrolled in the trade of Cook
(Signature of Enrolling Officer) L. S. Saff FLT

I certify that the foregoing is a true copy of the Enrolment of the above named Applicant.

L. S. Saff FLT Approving Officer.

FOR OFFICIAL ENTRY ONLY (apart from Holder's Signature). ANY OTHER ENTRY OR ANY ALTERATION, MARKING OR ERASURE, IS PUNISHABLE BY A FINE OR IMPRISONMENT OR BOTH.

7/2/45

ZHG	NUMBER 2527180	SURNAME MADALINSKA
CHRISTIAN NAMES (first only in full) <i>Lucja</i>		
CLASS CODE A		
FULL POSTAL ADDRESS <i>airfield camp, Aberporth, cards. ZHG</i>		
HOLDER'S SIGNATURE <i>L. Madalinska</i>		
CHANGES OF ADDRESS. No entry except by National Registration Officer, to whom removal must be notified.		
REMOVED TO (Full Postal Address) <i>8 Denbyh Place</i>		
REMOVED TO (Full Postal Address) <i>AWI</i>		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		
REMOVED TO (Full Postal Address)		

NOTICE

GU 815835

1. Always carry your Identity Card. You must produce it on demand by a Police Officer in uniform or member of H.M. Armed Forces in uniform on duty.
2. You are responsible for this Card, and must not part with it to any other person. You must report at once to the local National Registration Office if it is lost, destroyed, damaged or defaced.
3. If you find a lost Identity Card or have in your possession a Card not belonging to yourself or anyone in your charge you must hand it in at once at a Police Station or National Registration Office.
4. Any breach of these requirements is an offence punishable by a fine or imprisonment or both.

FOR AUTHORISED ENDORSEMENTS ONLY

*Holder of Reg. Cert. No. 142905
issued at Aberystwyth on
8.6.49*

ELŻBIĘTY ZAWACKIE

T 51/2529

ROYAL AIR FORCE.

R.A.F. Form 295.
(In pads of 100.)

LEAVE* } FORM
Monthly* } PASS* }
Temporary* }

Station Dunholm Lodge

Official No. 279294 (Rank) LACW (Name) NADALINSKI

has permission to be absent from his quarters, from A.D hrs. on

27.6.1947 to 08.00 hrs. on 27 1947

for the purpose of proceeding on ^{leave} pass to _____ (Nearest Town)†

(Date) 26.6.1947 _____ for Commanding Officer.

† If crossing Irish Sea or Eire frontier passes to R.A.F. Stations are to be surrendered for leave period.

* Strike out word or words inapplicable.

CROWN COPYRIGHT RESERVED.

INSTRUCTIONS TO THE HOLDER.

1. Leave will expire by the time stated, ~~overleaf~~ unless you are in possession of a sleeping-out pass entitling you to return at another time.
2. Passes will state whether monthly, for a limited period, for one occasion only, or for sleeping out.
3. This form is not valid unless bearing the stamp of the C.O. at home, and the signature of an officer. When on leave or pass you must carry this form with you, and must produce it on demand by Air Force, Military or Civil Police, on duty.
4. When on leave, you must notify your C.O. at once of any change of your address while on leave or pass, and must be prepared at all times to report on the slightest notice if ordered to do so.
5. If you are in want of funds to enable you to return at end of leave, you should apply to your C.O. for a railway warrant on repayment. If you do not receive it in time to enable you to reach your unit before expiry of leave, you should, provided that your journey exceeds 10 miles, and that there is no Air Force Unit or Air Force Recruiting Office within easy reach, report to the nearest Police Station, produce this form and ask for a warrant. The Civil Police will not issue a warrant for a journey of less than 10 miles.
6. If in London without means of reaching your destination, you should report to Air Ministry Unit or a R.T.O.

SICKNESS ON LEAVE.

The rules for getting medical attention whilst on leave are contained in your Pay Book.

Wt. 36579 2272 70m Hfs 3/42 D.P.W. 51-4476

ROYAL AIR FORCE.

R.A.F. Form 295.
(In pads of 100.)

5/12/47

LEAVE*
Monthly Temporary* | PASS* | FORM

563

This pass is * valid for
is not Northern Ireland and/or Eire*

STAMP OF
STATION
(not Unit)

Station Widmore Lodge
Official No. 2792948 (Rank) Lt Col (Name) MAJOR I. S. MITCHELL
Form 1230 No. 32278

has permission to be absent from his quarters, from 17.00 hrs. on
31.7.47 to 00.00 hrs. on 1.8.47

for the purpose of proceeding on ^{leave} to Harshide Hall
40 Chertsey Road (leave address)

(Date) 31.7.47 T. J. King
for Commanding Officer.

* Strike out word or words inapplicable.

P.T.O.

CROWN COPYRIGHT RESERVED.

INSTRUCTIONS TO THE HOLDER.

1. Leave will expire by the time stated overleaf unless you are in possession of a sleeping-out pass entitling you to return at another time.
2. Passes will state whether monthly, for a limited period, for one occasion only, or for sleeping-out.
3. This form is not valid unless bearing the stamp of the Station concerned (not unit), and the signature of an officer. When on leave or pass you must carry this form with you, and must produce it on demand by Air Force, Military or Civil Police on duty.
4. Officers, airmen and airwomen in Great Britain proceeding on leave to Northern Ireland or Eire or personnel in Northern Ireland proceeding on leave to Eire or Great Britain are to surrender any form of pass, e.g., D.R. Forms 1, 6 and 7, A.M. Forms 1202, etc., to their Commanding Officer prior to departure.
5. When on leave or pass you must notify your C.O. at once of any change of your leave or pass address, and you must be prepared at all times to rejoin, at very short notice, if ordered to do so.
6. If you are in want of funds to enable you to return at end of leave, you should apply to your C.O. for a railway warrant on repayment. If you do not receive it in time to enable you to reach your unit before expiry of leave, you should, provided that your journey exceeds 15 miles, and that there is no Air Force Unit or Air Force Recruiting Office within easy reach, report to the nearest Police Station, produce this form and ask for a warrant. The Civil Police will not issue a warrant for a journey of less than 10 miles.
7. If in London without means of reaching your destination, you should report to Air Ministry Unit, or a R.T.O.

SICKNESS ON LEAVE.

The rules for getting medical attention whilst on leave are contained in your Pay Book.

Wt 25312 O/1246 10,000 Pads 9-46 W.H. & A. 668/11

A 142905

Aliens Order, 1920.

CERTIFICATE OF REGISTRATION

You must produce this certificate
if required to do so by any Police
Officer, Immigration Officer, or
member of His Majesty's forces
acting in the course of his duty.

Registration Certificate No. 142905

Issued at Aberystwyth, Cardiganshire
on 8th March 1948

Name (Surname first in Roman Capitals)

MADALINSKA Lucija
San Pat

Alias

Left Thumb Print
(if unable to sign name
in English Characters).

Signature of Holder } Lucija Madalinska

Nationality Polish

Born on 1. 11. 1911 in Kamieniec Russion

Previous Nationality (if any)

Profession or Occupation } Domestic Duties

Single or Married Married

Address of Residence } Airfield Camp, Aberystwyth
Cardiganshire

Arrival in United Kingdom on 29. 1. 1944

Address of last Residence outside U.K. Polish Camp
almugor, Palestine

Government Service Polish A.T.S. from 11/11/1942 - 11/11/1944

WAAF from 5/11/1944 - 21/21/1948

Passport or other papers as to Nationality and Identity.

R.A.F. Form 1394 - Certificate of Discharge
dated 21. 2. 1948

I/2/42

I/2/49

2

3

ENDORSEMENTS AND REMARKS

ENDORSEMENTS AND REMARKS

(Registered on Discharge from W.A.A.F.)

RA Airfield Camp, Aberystwyth, Cardiganshire.

Finally discharged from the Polish Resettlement Corps. Not to engage in any business, profession or occupation for reward, otherwise than in the service of an employer, without the permission of the Home Office. (Aliens (Employment) (Polish Resettlement Forces) Order, 1948).

Holder of Nat. Reg. Identity Card No:- 240/2527180, issued on 23.5.48.

Reported 6/19 to 8, Denbigh Place, London, S.W.1. on 13.10.48.

9/1/48

9/1/48

I/2/50

I/2/51

4

5

ENDORSEMENTS AND REMARKS

ENDORSEMENTS AND REMARKS

Serial no. C X 128605 Metro

Replied arrival at
8 Pembigh Place Sw 1
on 13.10.48

no occupation

*Christian name should read
Lucya vide my form 01798?*

*To Canada on
19-4-49*

JK652

1/2/52

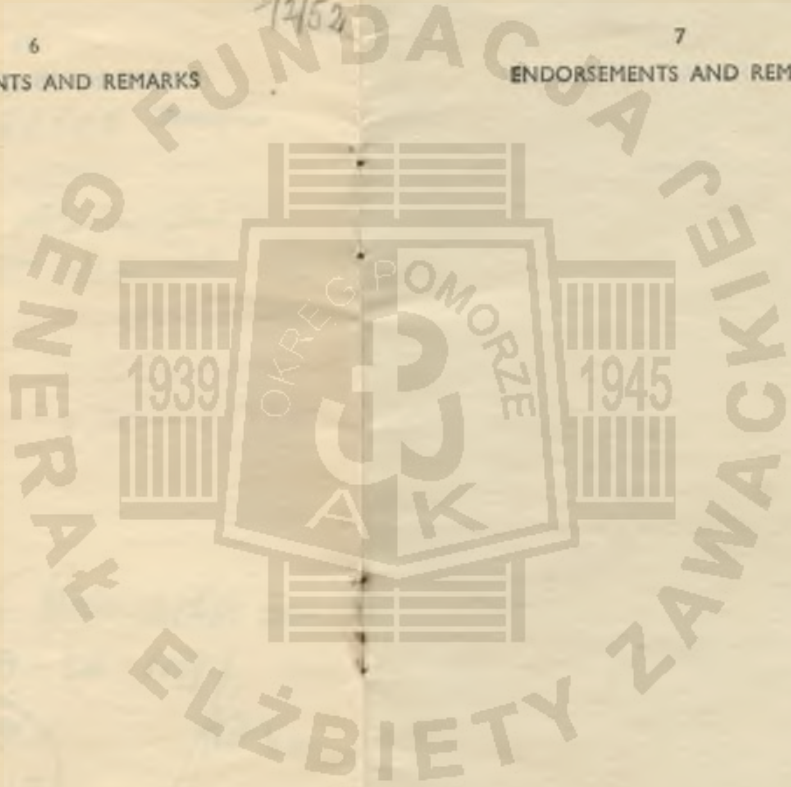
1/2/53

6

7

ENDORSEMENTS AND REMARKS

ENDORSEMENTS AND REMARKS

1/2/54

8

ENDORSEMENTS AND REMARKS

1/2/55

Received the sum of 1/- for this certificate.

1939

OKREG

W. Evans
Registration Officer

Date - 8 MAR 1948

NOTICE TO THE HOLDER OF THIS CERTIFICATE

1. Before you effect a permanent change of residence (from the last address shown in this Certificate) you must give the Police of the district in which you reside your new address and the date on which you intend to move.
2. If your new residence is in another Police District you must, within 48 hours of your arrival there, report to the Police of the new district.
3. A temporary absence of less than 14 days from your permanent residence need not be reported, but if such absence exceeds 14 days you must report your temporary address and all subsequent changes of address (including your return home) to the Police of the district where you are registered. This may be done by letter.
4. If you stay at an hotel, lodging-house, boarding-house or other place where lodging is provided for payment, you must, on arrival, write your name, nationality, the number of this Certificate, and the address from which you have come, and, before leaving, must write the address to which you intend to go on the form provided for the purpose.
5. You must report to the Police of the district where you are registered, within 48 hours, any change in any of the personal particulars given within (including profession or occupation), also marriage, divorce, or death of husband or wife.
6. Your children, if not British, must have separate Certificates when they reach the age of 16.

Failure to comply with any of the above requirements, making any false statement with regard to registration or with regard to this certificate, altering this certificate or any entry upon it, refusing to produce this certificate when legally required to do so, or

having in possession or using without lawful authority any forged, altered, or irregular certificate, passport, or other document concerned with registration, will render the offender liable to be detained in custody, and to a fine of £100 or six months' imprisonment.

(S.12521) Wt.27258/667 75,000 Bks. 10/47 Bw

1/2/56

The corner of this certificate to be cut off if the airman/airwoman is discharged with a "bad" character, or with disgrace or if specially directed by the Air Council.

ROYAL AIR FORCE.

BRIEF STATEMENT OF SERVICE AND CERTIFICATE OF DISCHARGE OF

SURNAME Madalinska OFFICIAL No. 2792949

CHRISTIAN NAMES Lucja

Date of enlistment 5.4.1944 Terms of enlistment D.P.E.
enrolment enrolment

(a) Date reported for regular service 5.4.1944
(b) Branch of Air Force in which enlisted W.A.A.P. R.A.F. trade on discharge Clk/G.D.

Date of discharge 12.3.1948 Rank on discharge L4CW.

(c) Cause of discharge On termination of engagement

(Para. 652 Clause 1 King's Regulations and Air Council Instructions.)

(d) General character (i) during service Very Good (ii) on discharge Very Good

(e) Degree of trade proficiency:—A Satisfactory B

Special qualifications

(f) Medals, Clasps, Decorations, Mentions in Despatches, Special Commendations, etc.

DESCRIPTION OF ABOVE-NAMED AIRMAN/AIRWOMAN ON DISCHARGE.

Date of birth 1.11.1911. Marks or scars None

Height 5 ft. 2 1/2 ins.

Complexion Fresh

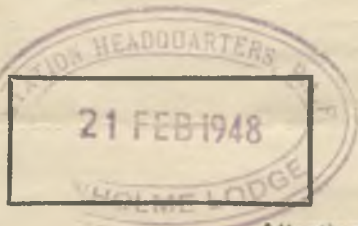
Colour of eyes Blue Colour of hair Dark Brown

Airman's or airwoman's signature L. Madalinska

(g) Brief statement of any special aptitudes or qualities or any special types of employment for which recommended:—

A most efficient and reliable NCO who has shown exceptional capabilities in her work as a Clerk G.D.
Strongly recommended for employment in a supervisory capacity.

Unit Date Stamp

(Signed)

D. A. Upton
Commanding R.A.F. Dunholme Lodge
Royal Air Force.

Attention is directed to Notes (a) to (g) on reverse.

1/2/57

NOTES.

- (a) Date of Mobilization, Embodiment or Recall from "Deferred" Service.
- (b) Here insert R.A.F., R.A.F.V.R., A.A.F., W.A.A.F., or Class E. or F. Reserve, as applicable.
- (c) "Cause of Discharge" should give precise words as applicable in K.R. & A.C.I., para. 652.
- (d) "V.G." is the highest character which can be awarded in the Royal Air Force.
- (e) The trade proficiency headings A and B signify :—

TRADESMEN.

- A. Skill in his trade (applicable to airmen up to the rank of corporal, inclusive).
- B. Ability as technical warrant or non-commissioned officer, i.e., as foreman manager, foreman, or supervisor in his trade.

AIR CREW PERSONNEL.

- A. Proficiency as pilot, navigator, air bomber, air gunner, etc.
- B. Ability as a warrant or non-commissioned officer.

- (f) The word "None" to be inserted where necessary.
- (g) Should be a brief narrative statement in the form of a testimonial.

WARNING.

(To the airman/airwoman named on this Form.)

- (i) You are hereby reminded that the unauthorised communication by you to another person at any time of any information you may have acquired whilst in His Majesty's Service which might be useful to an enemy in war renders you liable to prosecution under the Official Secrets Act.
- (ii) Your discharge does not remove any liability you may still have to be called up for further national service or any such liability that may be placed upon you by future legislation.
- (iii) You should on no account part with this certificate or forward it by post when applying for a situation, but should use a copy attested by a responsible person. If the certificate is lost it will be replaced only when its loss can be proved to have been due to very exceptional circumstances. Application for replacement should be made to the Air Officer-in-Charge of Records, Royal Air Force.

ANY PERSON finding this Certificate is requested to forward it in an unstamped envelope to the Under Secretary of State, Air Ministry, London, W.C.2.

(*27460-9266) Wt. 49606-3632 4M Pads 3/46 T.S. 700

Tel. Aberporth 28⁹

42 O.H.U. PRC
Aberporth,
n/Cardigan
Date 14.10.48

I/2/58

To whom it may concern;

CERTIFICATE

This is to certify that Mrs. M A D A L I N S K A Zucja has been demobilised from R.A.F. on 21.9.1948 and she is not receiving any military pay.

J. Johnson Lt.
O.I.C. Records
42 O.H.U. PRC

1/2/59

INSTRUCTIONS TO RELEASED OR DISCHARGED PERSONNEL

(For use in Great Britain, Northern Ireland or the Isle of Man)

INSTRUKCJE DLA ZWOLNIONYCH DO PRACY LUB ZDEMOBILIZOWANYCH

(Obowiązujące tylko w W. Brytanii, Półn. Irlandii i na Isle of Man)

PART I

CZESC I

MEDICAL TREATMENT AFTER LEAVING H.M. FORCES

OPIEKA LEKARSKA PO OPUSZCZENIU PKPR

Obecnie ma Pan/Pani prawo korzystać z opieki lekarskiej na mocy Ustawy o Ubezpieczeniach Społecznych (National Health Insurance Acts) i Karta Lekarska zawierająca instrukcje, jak uzyskać leczenie zostanie Panu/Pani dostarczona w najbliższym czasie. Opieka lekarska zapewnia bezpłatne lekarstwa i poradę w gabinecie lekarza należącego do Ubezpieczenia (lub, jeśli stan zdrowia Pana/Pani tego wymaga w mieszkaniu pańskim).

Jeżeli powraca Pan/Pani do starego miejsca zamieszkania, gdzie miał Pan/Pani przed wstąpieniem do wojska swego lekarza, należącego do ubezpieczenia, zostanie Pan/Pani z powrotem wciągnięty na listę jego pacjentów, gdy on sam dotychczas praktykuje lub na listę zastępcy.

Gdyby Pan/Pani zachorował przed otrzymaniem karty lekarskiej, wypełnić należy formularz (MED. 50A) i wręczyć ten dokument swemu poprzedniemu lekarzowi Ubezpieczalni (lub gdy nieobecny, zastępcy). Jeśli nie posiadał Pan/Pani lekarza Ubezpieczalni przed wstąpieniem do PKPR lub zamierza się Pan/Pani osiedlić w innej okolicy, należy zwrócić się do jakiegokolwiek lekarza Ubezpieczalni.

Spis lekarzy Ubezpieczalni można zobaczyć w miejscowym Urzędzie Pocztownym.

Nie należy oddzielać formularza. Uczyni to lekarz.

You are now entitled to medical benefit under the National Health Insurance Acts, and a medical card telling you how to get treatment will be sent to you as soon as possible. Medical benefit includes free treatment from an insurance doctor at his surgery (or if your condition requires it, at your home) and free medicine.

If you go back to live in your old district and had an insurance doctor before you joined up you will be restored to his list if he is still in practice himself or by deputy.

If you fall ill before the medical card comes, fill in the attached application form (M.E.D. 50A) and hand this document to your previous insurance doctor (or, if absent, his deputy). If you did not have an insurance doctor before you joined up or if you go to live in another part of the country, apply to any insurance doctor.

You can see a list of insurance doctors at the local Post Office.

Do not detach the form. The doctor will do this.

PART II

CZESC II

HOSPITAL AND SPECIAL MEDICAL TREATMENT
LECZNICTWO SZPITALNE I SPECJALNA OPIEKA LEKARSKA

(1) PRZED ZWOLNIENIEM DO PRACY ALBO
ZDEMobilizowaniem.*

Jeżeli otrzymał Pan/Pani jakieś wskazówki w sprawie leczenia szpitalnego przed zwolnieniem lub zdemobilizowaniem przed należy postąpić zgodnie z tymi instrukcjami.

(2) PO ZWOLNIENIU DO PRACY LUB PO ZDEMobilizowaniu.

Jeżeli po zwolnieniu do pracy lub zdemobilizowaniu, wymagane jest specjalne leczenie cierpienia, którego nie może zapewnić lekarz Ubezpieczalni, a które uznane zostało przez Ministry of Pensions za związane ze służbą wojskową—w myśl ustawy o Ubezpieczeniach Społecznych prośba o leczenie powinna być wniesiona do Dzielnicowego Biura Ministry of Pensions (Regional Ministry of Pensions), którego adres można otrzymać w jakimkolwiek urzędzie pocztowym.

Jeśli po zwolnieniu do pracy wymagane jest leczenie szpitalne cierpienia, które Ministry of Pensions uznało za związane ze służbą wojskową lub jeżeli w momencie zdemobilizowania kalectwo, z powodu którego został Pan/i jako inwalida zwolniony z PKPR, wymaga leczenia w szpitalu—o takie leczenie†/będzie robiło Dzielnicowe Biuro Ministry of Pensions (Regional Office of the Ministry of Pensions), do którego należy wnieść podanie. Jeżeli cierpienie pańskie uznane zostało przez Ministry of Pensions za związane ze służbą wojskową, leczenie będzie kontynuowane na koszt państwa tak długo, jak okaże się konieczne. W wypadku cierpienia powstałego bez związku ze służbą wojskową, koszty leczenia, na mocy powyższego rozporządzenia, będą normalnie uznane tylko za czas koniecznego ciągłego pobytu w szpitalu do 6 miesięcy maksymalnie, licząc od daty zwolnienia.

(1) BEFORE RELEASE OR DISCHARGE

If you are given any instructions regarding Hospital treatment, before your release or discharge, you should comply with those instructions.

(2) AFTER RELEASE OR DISCHARGE

If, after your release or discharge, special treatment of a kind which cannot be obtained from an insurance doctor under the National Health Insurance Acts is needed for a disability which has been accepted as pensionable by the Ministry of Pensions, application for treatment should be made to the Regional Office of the Ministry of Pensions, the address of which can be obtained from any local Post Office.

If, after your release you need treatment in hospital for a disability which has been accepted as pensionable by the Ministry of Pensions, or, if at the time of your discharge you need treatment in hospital for a disability for which you are being invalidated from the Service, arrangements† for treatment to be provided will normally be made by the Regional Office of the Ministry of Pensions, to which application should be made. If your disability has been accepted as pensionable by the Ministry of Pensions treatment will normally be continued at public expense for so long as it is necessary. In the case of a non-pensionable disability, liability for the cost of treatment under the above provision will normally be accepted only for the period for which continuous treatment in hospital is necessary up to a maximum period of six months from the date of discharge.

* { The provisions of Part II (1) apply only to personnel who are eligible for hospital or dental treatment under Air Force Regulations.
Postanowienia Części II (1) dotyczą tylko tych, którzy mają prawo do leczenia szpitalnego lub denty-
stycznego zgodnie z przepisami.

† { This scheme does not apply to personnel who are not regarded as members of the military forces.
Ten plan nie dotyczy tych, którzy nie są uważani za członków Sił Zbrojnych.

PART A.—To be completed by the issuing Officer of the Unit or other establishment, e.g. Hospital, from which the individual proceeds on release or discharge.

CZESC A.—Wypełnia oficer Oddziału lub innej jednostki wojskowej n.p. szpitala, który osobnik opuszcza chwili zwolnienia do pracy lub zdemobilizowania.

Rank/Stopień ..... LACS ..... Number/Nr. Ewidencyjny ..... 2792949 .....
 Initials/Inicjały imion ..... L. ..... Surname ..... MADALIŃSKA .....
 Nazwisko
 (BLOCK LETTERS) (literami drukowanymi)
 Date of Birth ..... 1. 11. 1911 ..... Sex FEMALE If a married woman state
 Data urodzenia ..... Pleć ..... Jeśli mężatka, podać nazwisko
 maiden name ..... URBAŃSKA .....
 panieńskie

The above-named individual left ..... DUNHOLME LODGE ..... today.
 Wyżej wymieniony/a opuścił/a ..... (Name of Unit or other establishment) ..... dzisiaj.
 (Nazwa oddziału lub innej jednostki wojskowej)

Date* ..... 20. 2. 48. ..... Signature ..... [Signature] ..... Rank ..... F/45 .....
 Data ..... Podpis ..... Stopień

Where it is necessary to send this Form by post enter the date of release or discharge.
 * Gdy istnieje konieczność wystawienia tego formularza pocztą, należy wstawić datę zwolnienia do pracy lub demobilizacji.

PART B.—Available for three months from date of departure shown in Part A.
 CZESC B.—Wazne na okres 3 miesiecy od daty opuszczenia oddziału uwidocznionej w Czesci A.

To be completed by released or discharged persons ONLY if needing medical treatment before a medical card is received.
 Wypełnia zwolnieni do pracy lub zdemobilizowany tylko wówczas, gdy potrzebuje pomocy lekarskiej przed otrzymaniem Karty Lekarskiej.

I have NOT received a medical card since leaving H.M. Forces and I hereby apply for a medical card to be issued to me.
 NIE otrzymałem Karty Lekarskiej od czasu opuszczenia PKPR i proszę niniejszym o wydanie mi tej karty.

Delete as may be necessary. Niepotrzebne skreślić.
 I was on the list of Dr. .... immediately before I
 Byłem na liście pacjentów Dra ..... tuż przed
 was mobilised or called up for service.
 zmobilizowaniem lub powołaniem do wojska.
 I was not on the list of a doctor in the district where I am now, and I desire to be placed on
 Nie byłem na liście pacjentów lekarza w Dzielnicy, w której mieszkam obecnie i pragnę być
 the list of .....
 wpisanym na listę Dra ..... (insert name of doctor or approved institution)
 (podaj nazwisko lekarza lub nazwę uznanej instytucji)

My present address is .....
 Mój obecny adres jest

If you intend to leave this district within three months from the date hereof state when .....
 Jeśli zamierzasz opuścić tę Dzielnicę w ciągu 3 miesięcy od daty dzisiejszej, podaj kiedy

P.T.O.
 ODWROCIC

Name of Approved Society (if any)*
(If a deposit contributor write " D.C.")

Nazwa uznanego Towarzystwa Ubezpieczeń*
(Jeśli opłacasz składki osobiście napisz " D.C.").....

.....
(Signature of discharged Person)
(Podpis osoby zdemobilizowanej)

Name of Branch (if any) of Society .....
Nazwa Oddziału Towarzystwa Ubezpieczeń

Membership Number .....
Nr. członkowski

Date/Data.....

If you were a member of an Approved Society before you were mobilised or called up for service, or if you joined an Approved Society during service, your membership is still effective.
Jeżeli był Pan/i członkiem uznanego Towarzystwa Ubezpieczeń przed zaciągnięciem lub powołaniem do wojska albo został Pan/i członkiem Towarzystwa Ubezpieczeń podczas pełnienia służby wojskowej, członkostwo pańskie jest nadal ważne.

PART C.—To be completed by doctor providing treatment who should also detach the form and send it to the Insurance Committee (in Northern Ireland to the Ministry of Labour, Stormont, Belfast, Northern Ireland) for the area in which the insured person is staying.

CZESĆ C.—Wypełnia lekarz udzielający porady który również oddziela ten formularz i przesyła go do Insurance Committee (w Północnej Irlandii do Ministry of Labour, Stormont, Belfast, Northern Ireland) w Okręgu zamieszkiwanym przez ubezpieczonego.

The individual named above who was not on my list immediately before serving in H.M. Forces is accepted as from to-day as a temporary/permanent* resident.

Wyżej wymieniona osoba, która nie figurowała na mojej liście tuż przed wstąpieniem do PKPR, została przyjęta od dnia dzisiejszego jako czasowy/stały* mieszkaniec.

*The individual named above who states that he was on my list immediately before serving in H.M. Forces has to-day applied to me for treatment.

*Wyżej wymieniona osoba, która oświadcza że była na mojej liście tuż przed służbą w PKPR, zgłosiła się do mnie o poradę w dniu dzisiejszym.

Date.....
Data

Signature .....
Podpis

* Delete where not applicable.
Niepotrzebne skreślić.

If doctor is to supply drugs he should enter Dr. here.
Jeśli lekarz wydaje lekarstwo powinien wpisać tutaj koszt.

If doctor claims milcage he should enter mileage distance here.
Jeśli lekarz reści pretensję do zwrotu kosztów przejazdu powinien tutaj wpisać milaż.

1/2/63

DISCHARGE OF ALIENS : IDENTITY CERTIFICATE.

This is to certify that the bearer, No. 2792949 Rank... LACW
Full name... MADALINSKA LUCJA Nationality... POLISH
Aliens's registration number F.P. 32278 of the Royal Air Force/Women's
Auxiliary Air Force/ is proceeding on or about 20.2.48
to his/her home address at AIRFIELD CAMP 42, ABERPORTH nr. CARDIGAN
/Full postal address/
from... RAF. STATION DUNHOLME LODGE.

on discharge from the air force.

He/she has been instructed to report to the police on arrival in CARDIGAN

His/her police registration book if held, will be sent to him/her within the
course of the next few days.

Height : ft... 5... in... 2 1/2...
Date of birth... 1. 11. 1911...
Colour of eyes... BLUE...
Marks or scars... NONE...

Complexion... FRESH...
Colour of hair... D. BROWN...

Station R.A.F. Dunholme-Lodge.

Date : 20.2.1948.

W. Palowis
Wing Commander,
Officer Commanding,
21 FEB 1948
No. 5 Polish Resettlement Unit,
ROYAL AIR FORCE DUNHOLME-LODGE.

FUNDACJA
GENERALNA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ
OKREG POMORZE
1939 1945

CHIEF CONSTABULARY
HIRE
DON'T ABLE
OFFICE
8 MAR. 1948
ALLEN'S
DEPARTMENT
ABBRYWYTH

R.A.F. STATION,
DUNHOLME LODGE, Lincs.

Date 20.2.48

Number 2492949 Rank LACW. Name MADALINSKA

Certified that the above-named airman has been de-mitted to release
Scale in accordance with Polish Resettlement Instruction No. 11.

[Signature]
Senior Equipment Officer,
R.A.F. Station, Dunholme Lodge.

List of
PASSENGERS

R.M.S.

"AQUITANIA"

APRIL 19TH, 1949

FIRST CLASS

SOUTHAMPTON
HALIFAX, N.S.

CUNARD WHITE STAR

R. M. S. "AQUITANIA"

Quadruple-Screw Turbine.....Gross Tonnage 45,647

LIST OF OFFICERS

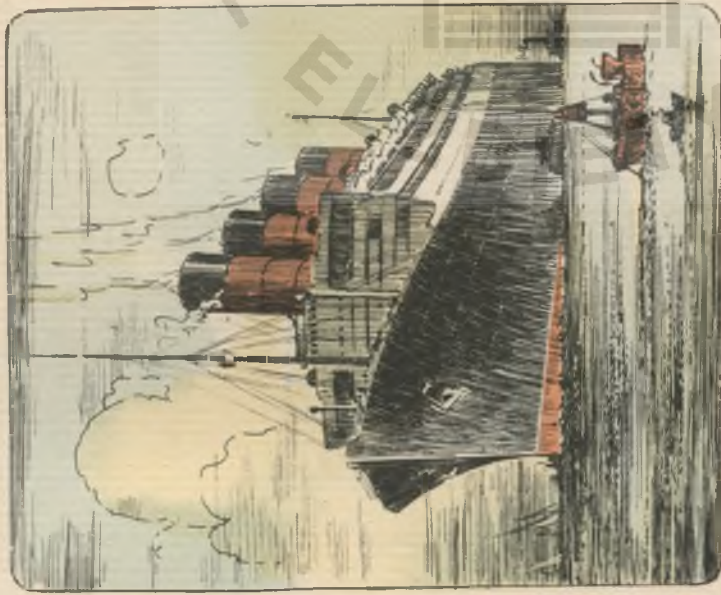
Captain—R. G. WOOLLATT, R.D., R.N.R.

Staff Captain—O. V. LUCAS

Chief Engineer.....J. C. DOUGLAS
 Chief Officer.....D. J. BRINN,
 R.D., R.N.R.

Surgeon.....J. M. HORAN,
 L.R.C.P. & S.D., L.M.
 Purser.....M. S. FERGUSON

Chief Steward.....C. GREEN
 Staff Purser.....D. W. RAFFLE

R. M. S.
 "AQUITANIA"

CUNARD WHITE STAR

CUNARD WHITE STAR

LIST OF PASSENGERS

Mr. A. Aitken
 Mrs. Aitken
 Mrs. M. J. Allan
 Master M. P. Allan
 Mr. W. Andrew
 Mrs. Andrew
 Miss C. W. Andrew
 Mr. H. P. W. Arnold
 Mrs. Arnold
 Master D. R. Arnold
 Mr. M. Auchinachie
 Mrs. Auchinachie
 Master B. Auchinachie

Lieut. F. J. L. Boyle, R.C.N.
 Mrs. Boyle
 Mrs. F. K. Brett
 Sub. W. Brostzkowska
 Mr. J. P. Brown
 Mrs. Brown
 Mr. J. J. Buchanan
 Mrs. Buchanan
 Mr. J. R. Bulpitt
 Miss L. A. R. Bulpitt
 Mr. J. S. Bury

Mr. C. Dart
 Mrs. Dart
 Miss M. Dart
 Mr. D. Davidson
 Mr. C. H. Davies
 Mrs. Davies
 Master R. E. G. Davies
 Mr. A. Decio
 Mrs. Decio
 Mr. S. A. C. Delorie
 Mrs. M. Delorie
 Mrs. G. Derricks
 Mr. E. J. Dillnute
 Mr. M. J. H. Dore
 Mrs. Dore
 Miss V. J. Dore
 Mr. A. B. Dawrie
 Mr. J. B. Dunlop
 Mrs. Dunlop
 Mr. J. F. Duffin
 Mrs. Dunn

Miss I. D. Galrin
 Mr. R. H. Goodyear
 Mrs. J. S. Greig
 Mrs. F. Griffin
 Mr. L. D. Habets
 Mr. L. Habets
 Master E. Habets
 Mrs. E. F. Hackett
 Mr. J. Hammond
 Miss J. L. Hawes
 Mrs. Hawes
 Master R. J. Hawes
 Mr. F. A. Heyes
 Mrs. Heyes
 Mr. H. Hickinbottom
 Mrs. Hickinbottom
 Mr. E. E. Hill
 Mr. R. R. Hill
 Mr. A. Hines
 Mr. F. Holmes
 Mrs. Holmes
 Mr. D. R. Hooker
 Mrs. Hooker
 Miss S. A. Hooker
 Mrs. J. A. Horn
 Mrs. S. Houston
 Miss R. M. Houston
 Mr. H. W. Howarth
 Mrs. Howarth
 Mr. W. Howarth
 Mrs. I. E. Howett

Miss W. Bain
 Mrs. A. A. Balfour
 Miss D. M. Balfour
 Mr. T. J. Banus
 Miss E. Barlow
 Mr. C. T. Beaumont
 Mr. R. Beran
 Mrs. Beran
 Master R. Beran
 Miss H. Beran
 Mr. K. Bialosorski
 Dr. G. Bilbarrow
 Mrs. Bilbarrow
 Miss J. F. Black
 Mr. Z. Bogusz
 Miss G. M. Bond
 Mr. N. W. Bowmer

Mr. A. Cameron
 Mr. J. Carson
 Mr. A. Chambers
 Mr. J. Charlesworth
 Mr. G. Chys
 Mrs. Chys
 Miss D. Chys
 Miss L. Chys
 Miss S. Chys
 Mr. A. S. F. Cieslar
 Mrs. Cieslar
 Mr. G. Clermont
 Miss A. Clifford
 Mrs. M. H. Colbourne
 Mrs. M. J. Connell
 Miss A. E. Casford
 Mrs. M. Cottingham
 Miss E. Cottingham
 Mr. W. O. Creighton
 Mrs. Creighton

Mr. J. F. East
 Mr. N. Edwards
 Miss M. Flint
 Mrs. N. Foster
 Miss C. A. Foster
 Mrs. S. V. du Fresne
 Master C. S. du Fresne

Mr. L. D. Habets
 Mr. L. Habets
 Master E. Habets
 Mrs. E. F. Hackett
 Mr. J. Hammond
 Miss J. L. Hawes
 Mrs. Hawes
 Master R. J. Hawes
 Mr. F. A. Heyes
 Mrs. Heyes
 Mr. H. Hickinbottom
 Mrs. Hickinbottom
 Mr. E. E. Hill
 Mr. R. R. Hill
 Mr. A. Hines
 Mr. F. Holmes
 Mrs. Holmes
 Mr. D. R. Hooker
 Mrs. Hooker
 Miss S. A. Hooker
 Mrs. J. A. Horn
 Mrs. S. Houston
 Miss R. M. Houston
 Mr. H. W. Howarth
 Mrs. Howarth
 Mr. W. Howarth
 Mrs. I. E. Howett

CUNARD WHITE STAR

CUNARD WHITE STAR

Mr. I. E. Howitt
Mrs. Howitt
Master P. B. Howitt

Mr. E. N. Langley
Mr. J. D. La Pointe
Mr. R. Levarte
Mr. R. A. M. Lloyd

Mr. E. Ireson
Mrs. Ireson

Mr. D. Mackay
Mr. J. G. M. Mackenzie

Captain J. Jarosz
Mrs. Jarosz
Mr. S. Jay
Mr. J. B. Jefferies
Mr. E. Joa
Mrs. Joa

Miss S. D. E. Mackey
Dr. K. I. E. Macleod
Mrs. S. N. Maclure
Miss S. M. Maclure
Mrs. A. B. Macnab
Lieut. Z. Madalinski
Mrs. Madalinski
Lieut.-Commandr.
E. T. G. Madgwick, R.C.N.

Mrs. G. Kaufman
Miss K. R. Kaufman
Miss E. T. B. Kenneth
Mrs. A. E. Kent
Mr. J. Kielbinski
Mr. W. Kingsley Williams
2nd/Lieut. Klepaczko
2nd/Lieut. K. Klicynski
Mrs. F. M. Knaggs
Lieut.-Colonel J. Krawczyk
Mr. K. Krumhleppe
Mrs. Krumhleppe

Mr. J. G. M. Madgwick, R.C.N.
Mrs. Madgwick
Master J. E. V. Madgwick
Miss S. M. Madgwick
Mr. W. J. Mason
Mrs. Mason
Miss A. Mason
Mr. W. Matheson
Mrs. A. Matheson
Mr. J. McConville
Mrs. M. L. McGaffley
Miss I. McKay
Mr. A. S. Menage
Dr. W. J. Metcalfe
Mr. J. Miller
Mr. M. Murphy

Miss E. Noble

Mrs. A. J. Palmer
Mr. P. C. Palmer
Mrs. Palmer
Master J. P. Palmer
Mr. D. J. Parker
Mrs. Parker
Flying-Officer R. B. de Pencier
Mr. E. Permain
Mrs. Permain
Mrs. J. D. K. Peters
Miss J. A. Peters
Mr. F. Popper
Mr. S. A. Potter
Mrs. Potter
Mr. B. Powell
Mrs. V. Pratt

Mr. J. E. Read
Mrs. Read
Mr. F. L. Reader
Mrs. Reader
Miss C. J. Reader
Mrs. J. M. Rees
Miss H. J. Rees
Mrs. A. Rees
Mr. A. Reich
Mrs. Reich
Mrs. N. A. Robinson
Mr. W. H. Robson
Mr. I. G. S. Roche
Mrs. M. Rogers
Mrs. P. M. Rosina
Master G. L. Rosina
Mr. L. O. Rychlicki

Mr. R. Saunders
Mrs. Saunders
Master D. R. Saunders
Miss J. D. Saunders
Miss C. I. Saunders
Mr. S. J. Sayer
Mrs. Sayer
Master J. F. Sayer
Master R. S. Sayer
Major F. Schweulich
Mrs. Schweulich
Master A. Schweulich
Mrs. A. Selman
Miss M. Shand
Mrs. M. N. Simpson
Mr. L. L. Sketchley
Mrs. Sketchley
Miss E. M. Skitt
Miss G. E. Smewing
Mr. F. S. Smith
Mr. G. H. Smith
Mr. S. G. Smith
Miss H. M. R. Smith
Mrs. C. Splers
Mrs. Splers
Lieut. E. B. Spurgin
Mrs. Spurgin
Master Spurgin
Mr. G. Stern
Mrs. Stern
Miss A. K. Steward
Captain S. Stobiecki

Mr. R. Taylor
Mr. A. W. Theobald

CUNARD WHITE STAR

CUNARD WHITE STAR

Mrs. F. Thompson
 Miss D. E. Thompson
 Mr. L. J. Thompson
 Mr. W. Thomson
 Captain H. W. Thullier
 Mrs. Thullier
 Miss Thullier
 Lieut.-Comdr.
 L. R. Tivy, R.C.N.
 Mr. C. J. Tobbell
 Miss I. B. M. Townsend
 Mrs. D. Tucker
 Miss S. A. Tucker

Mr. W. Van Ark

Mrs. M. Waddell
 Sister W. Walsh
 Mr. A. Ward
 Mrs. Ward
 Miss V. Ward
 Miss K. Ward

Mr. E. E. Wells
 Miss M. C. White
 Mr. R. M. Whitmore
 Mr. B. Wice
 Canon C. R. H. Wilkinson
 Mrs. Wilkinson
 Miss H. Wilson
 Mr. G. F. Wolfe
 Mrs. Wolfe
 Mr. W. Wylie
 Mrs. Wylie

Rev. G. W. Yaxley
 Mrs. Yaxley

Captain J. Zarski
 Mrs. Zarski
 Count P.
 Zycklinski Mielzinski

GENERAL INFORMATION FOR PASSENGERS.

CHANGES IN ACCOMMODATION. The Purser alone is authorised to make changes in accommodation and may only do so on payment of any difference in fare which may be required according to the Company's current tariffs.

BAGGAGE. All enquiries in connection with baggage on board the ship should be made at the Purser's office or of the ship's Baggage Master.

BAGGAGE INSURANCE. Passengers are recommended to insure their baggage as the Company's liability is strictly limited in accordance with the terms of the passage contract. Baggage Insurance, carrying world-wide cover can be arranged through the Purser's office.

CHEQUES. Passengers are advised that the Purser cannot accept private cheques.

DECK CHAIRS, CUSHIONS AND RUGS are available for hire and can be obtained through the deck steward at the following charges:—

- Deck chair, 10/.
- Cushion, 5/.
- Rug, 5/.

CUNARD WHITE STAR

CUNARD WHITE STAR

DINING SALOON ("D" Deck). Meals will be served at the following times:—

BREAKFAST	8.00 a.m. and 9.00 a.m.
LUNCHEON	12 noon " 1 p.m.
DINNER	6.15 p.m. " 7.30 p.m.

FIRE AND LIFEBOAT STATIONS. Passengers are requested to acquaint themselves with the notice in the staterooms regarding lifeboat and fire stations.

The Captain specially appeals to passengers to assist him by promptly mustering at their appointed stations at all times when passenger boat station muster is being held. Only by immediate attendance at this important muster can passengers obtain the necessary instructions which are so vital to the well-being of all on board. The co-operation of every passenger is earnestly desired.

FIRE PRECAUTIONS. Passengers are specially requested to exercise care in disposing of cigar and cigarette ends and matches and to make use of the receptacles provided for the purpose in the different parts of the ship. In view of the serious consequences which can arise from carelessness in this respect. Throwing lighted cigarettes, etc., overboard should also be avoided.

HAIRDRESSING SALOON AND BEAUTY PARLOUR, ("B" Deck). These rooms are fitted with the most modern equipment and the following charges are made:—

<i>Hairstressing (Gentlemen).</i>		
Shave and Hot Towel	...	1/-
Hairstressing	...	2/-
Shampooing	...	2/6
Oil Shampoo	...	3/6
Listerine Shampoo	...	2/6
Dry Shampoo	...	1/6
Singeing	...	1/-
Oil Shampoo and Vibro	...	4/6
Hand Scalp Massage	...	2/-
Tonic Dressing	...	1/- and 1/6
Vibro Face Massage	...	3/6
Hand Face Massage	...	2/6
Manicuring	...	5/-
<i>Hairstressing and Beauty Culture (Ladies).</i>		
Permanent Waving	...	From 50/-
Finger Waving	...	5/-
Marcel Waving	...	5/-
Waving and Cutting	...	6/-
Trimming	...	2/-
Trim and Singe	...	3/6
Tar Shampoo	...	5/-
Ordinary Shampoo	...	4/-
Henna Shampoo	...	5/-
Camomile Shampoo	...	5/-
Helena Rubinstein Facials	...	21/-
Elizabeth Arden Facials	...	21/-
Spirit Shampoo	...	4/-
Hot Oil Shampoo	...	6/6
Bleaching and Touching up	...	From 7/6
Face Massage	...	6/-
Pedicure	...	5/-

MONEY EXCHANGE. Current finance regulations prohibit the issue of foreign currency against sterling.

PASSAGE TICKETS. Passengers are requested to hand their passage tickets to their bedroom stewards as soon as possible after embarkation.

PASSENGERS' MAIL. Inward or Outward Steamers. Passengers expecting urgent letters or telegrams should notify the Purser's office. For the convenience of passengers, telegrams and postal matter are received aboard and distributed but without any responsibility whatsoever on the part of Cunard White Star Limited for non-delivery, mis-delivery or delay.

Mail received for passengers addressed care of incoming ships is assembled in readiness for distribution to passengers immediately on arrival, and before leaving the ship at Halifax, N.S. passengers are requested to enquire for mail at the Purser's office.

It will assist the system of delivery if letters are endorsed prominently in the top left-hand corner "Passengers' Mail" and addressed care of

the Company at port of departure or arrival bearing the following particulars:—

Name of passenger (in full)

Class of Travel

(Inward or Outward) Passenger

per

Date of departure or arrival.

(name of ship)

Accommodation Addresses. When it is desired to use any of the Company's Offices as accommodation addresses, it is essential that the envelope be endorsed prominently in the top left-hand corner "Passengers' Mail, to await instructions" and be addressed care of the appropriate Cunard White Star Office.

Cunard White Star allow their offices to be so used and forward letters, telegrams and postal matter for the convenience of passengers only and shall be under no responsibility whatsoever for non-delivery, mis-delivery, or delay.

PAYMENTS. Passengers should obtain a receipt on the Company's form for any payments made on board for additional passage money, rugs, chairs, excess baggage, etc.

PORTHOLES. As it is dangerous for passengers to handle the ports they are requested to ask the bedroom steward to open and close the ports in the staterooms as may be desired.

RADIO RECEIVERS AND ELECTRICAL APPARATUS. Private radio receivers or other electrical apparatus must not be operated or connected to the ship's electrical circuits without official approval. Applications for which should be made to the Purser. Passengers using loudspeakers are requested to avoid disturbing their fellow passengers.

RADIO TELEGRAPHY. This vessel is equipped with the most modern radio telegraphy installation ensured to give passengers a swift and reliable means of communication with their friends or business associates. Full particulars of rates and any information dealing with the various classes of traffic will be gladly furnished on application to the Radio office on the "Boat" Deck.

ROTARIANS travelling by this ship are invited to Register at the Purser's office. The Purser will be glad, providing circumstances permit, to arrange an informal meeting during the voyage.

SPECIAL NOTICE FOR PASSENGERS HOLDING RETURN TICKETS. All passengers holding return tickets for specified sailings are requested to communicate with the most convenient Company's office, at least a week in advance of their intended sailing from the United States or Canada, so that the necessary formalities may be arranged in connection with their passage.

If for any reason the holder of a return ticket should be unable to travel by the sailing shown thereon, immediate advice should be given to the nearest Company's office, so that any accommodation held can be released and new reservation made in sailing selected.

SHOP ("A" Deck). In this attractive shop a good selection of articles is available for purchase.

SURGEON'S CONSULTING ROOM (Port Side, "D" Deck). Hours of consultation 11 a.m. and 5.30 p.m. Qualified Nursing staff in attendance.

The **SURGEON** is authorised to make customary charges for his services, subject to the approval of the Captain.

CUNARD WHITE STAR

CUNARD WHITE STAR

VALUABLES. In their own interests passengers are advised not to leave articles of jewellery and other valuables lying about. Articles not required for frequent wear may be deposited with the Purser and will be placed in an envelope sealed in the presence of the passenger for custody in the ship's safe. A receipt will be given but no liability as to contents can be accepted.

Passengers are advised to protect themselves by insurance which can be arranged on board on application to the Purser.

CUNARD WHITE STAR

A-3082

PRINTED IN ENGLAND

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

- Kalendarz żołnierza, Palestyna 1944 (z zapiskami t. Madalińskiej)
- Ulotka o ubezpieczeniu społecznym w Anglii, 1945, mps, rkps, oryg.
- Kalendarzyk Polaka w Wielkiej Brytanii. Rok szósty, Edynburg 1946, (z zapiskami t. Madalińskiej)
- wpis do księgi fundatorów Nr 5769 Fundacji Standardów Polskich Sił Zbrojnych na Obczyźnie, 1977, mps, rkps, oryg.
- Zaproszenie na uroczystości odsłonięcia pomnika Marszałka J. Piłsudskiego, w-wa 1998, mps, rkps, oryg.

*Z myślą, by rok 1944 zjednoczył
wszystkich Polaków w Wolnej Polsce,
POLSKI CZERWONY KRZYŻ
na Środkowym Wschodzie rozpowszechnia
Kalendarz Żołnierza Armii
Polskiej na Wschodzie, pragnąc, by
towarzyszył każdemu Polakowi
w drodze do Kraju.*

oddział w Madagaskarze

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA NA ŚRODKOWYM WSCHODZIE.

Polski Czerwony Krzyż na Środkowym Wschodzie obejmuje swą działalnością sześć krajów — Egipt, Palestynę, Syrię i Liban, Irak, Iran oraz Turcję, na którym to obszarze stacjonuje Wojsko i znajduje się uchodźstwo cywilne.

Działalność PCK obejmuje pomoc Wojsku, pomoc ludności cywilnej, pomoc jeńcom wojennym i w miarę możliwości pomoc Polakom w Rosji i w Polsce.

1. Prace PCK w zakresie pomocy Wojsku są następujące:
  - a. szkolenie pomocniczego personelu sanitarnego dla wojskowych formacji sanitarnych, organizowanie Korpusu Sióstr PCK na Środkowym Wschodzie i opieka nad siostrami PCK,
  - b. urządzenie ambulatoriów, laboratoriów, punktów żywnościowych, domów wypoczynkowych i noclegowych, gospód, świetlic itp.

- c. opieka nad chorymi żołnierzami w szpitalach,
  - d. opieka nad junakami,
  - e. pośrednictwo w korespondencji i poszukiwaniu osób zaginionych.
2. Pomoc dla ludności cywilnej obejmuje:
- a. urządzenie szpitali, ambulatoriów, laboratoriów bakteriologicznych, świetlic, sierocińców, domów młodzieży itp.
  - b. opieka nad chorymi uchodźcami,
  - c. opieka nad matką i dzieckiem,
  - d. pośrednictwo w korespondencji i poszukiwaniu osób zaginionych,
  - e. prowadzenie kartoteki ewidencyjnej uchodźców na Środkowym Wschodzie i deportowanych do Rosji,
  - f. prowadzenie kartoteki ewidencyjnej zgonów obywateli polskich poza Krajem.
3. Pomoc jeńcom wojennym, wyraża się w regularnej wysyłce paczek żywnościowych i odzieżowych do obozów jeńców polskich i niewoli niemieckiej. PCK wysyła paczki

z Egiptu, z Syrii, i Turcji, w ogólnej ilości przeszło 150 ton miesięcznie.

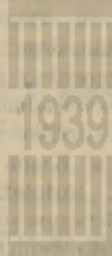
Działalność PCK nastawiona jest nie tylko na bieżący okres wojny, lecz w dużym zakresie również na czas powojenny. Urządzone przez PCK szpitale, ambulatoria, laboratoria, sierocińce i inne instytucje zostaną po wojnie postawione do dyspozycji Kraju. To samo dotyczy wyszkolonego i fachowego materiału ludzkiego: zatrudnieni w PCK lekarze, pomocniczy personel sanitarny, jak również personel administracyjny PCK będzie po wojnie zużytkowany w zakresie służby społecznej w Kraju. Poza tym prowadzone przez PCK kartoteki uchodźców polskich, kartoteki deportowanych do Rosji Polaków oraz kartoteka ewidencyjna zgonów, przygotowywane są w celu wykorzystania ich również po wojnie.

Zarząd Główny Polskiego Czerwonego Krzyża znajduje się w Londynie, w obecnej siedzibie Rządu Polskiego. Działalnością swoją obejmuje Polski Czerwony Krzyż niemal cały świat. Poza Środkowym Wschodem działają Delegatury PCK w 21 krajach — sojusznicznych i neutralnych.

Wszelkich bliższych informacyj o Polskim Czerwonym Krzyżu udzielają poszczególne placówki PCK na Środkowym Wschodzie (Jerozolima, Tel-Aviv, Kair, Bejrut, Bagdad, Teheran, Stambuł).

*Polski Czerwony Krzyż
na Środkowym Wschodzie*

ODDZIAŁ PROPAGANDY I OŚWIATY
ARMII POLSKIEJ NA WSCHODZIE

KALENDARZ ŻOŁNIERZA

ADW
1944R

NAKŁADEM SEKCJI WYDAWNICZEJ A. P. W.

PALESTYNA 1944

Krew nasza wsiąknie w obce piaski, gliny, skały...
Będziemy się walić w cudze rowy i ślać po obcych
drogach — ale dojdziemy. „Sulkowski” Żeromski

*

Oddając w ręce Żołnierzy kalendarz na rok 1944 — pragnęliśmy dostarczyć czytelnikowi nie tylko terminarza o znaczeniu praktycznym, ale też przypomnieć ulatujące w niepamięć daty i cyfry, a przede wszystkim dać pobieżny choćby obraz polskich celów tej wojny. Dziś, gdy klęska Niemiec zbliża się nieuchronnie i co raz szybciej, gdy sprawa wygrania wojny nie nasuwa już żadnych wątpliwości — powstaje zagadnienie wygrania pokoju, któryby respektował polskie interesy, związane z losami całej Europy Środkowo-Wschodniej.

Na szersze rozwinięcie tych zagadnień nie pozwala charakter wydawnictwa i konieczność najdalej posuniętej oszczędności.

Nie obeszło się zapewne bez usterek, z których może nas usprawiedliwić tylko pośpiech, spowodowany chęcią, by kalendarz na czas trafił w ręce Żołnierza.

Życzymy wszystkim Polakom, zarówno Żołnierzom, jak też ludności cywilnej, by następny kalendarz, na rok 1945 — otrzymali już w wolnej Polsce.

MIEJSCE POSTOJU GRUDZIEŃ 1943 ROKU.

DANE OSOBISTE

Nazwisko

Imię

Rok i miejsce urodzenia

Adres w Polsce

HYMN NARODOWY

Jeszcze Polska nie zginęła,
Póki my żyjemy,
Co nam obca przemoc wzięła,
Mocą odbierzemy.

Marsz, marsz Dąbrowski
Z ziemi włoskiej do Polski
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami,
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Marsz, marsz Dąbrowski
Z ziemi włoskiej do Polski
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

DZIESIĘĆ PRZYKAZAŃ ŻOŁNIERZA POLSKIEGO

Tyś jest żołnierz polski, którego Bóg uratował z toni, abyś nadal walczył za Ojczyznę.

1. Nie będziesz miał innych celów na ziemi, dopóki kraj wolności nie odzyska.
2. Wiedz, iż walcząc za Polskę, walczysz za wolność całej ludzkości.
3. Pamiętaj, że walka o wolność jest walką o wiarę i o Boga.
4. Czcij wodza twego i słuchaj jego rozkazów, abyś zwycięski do Ojczyzny powrócił.
5. Walcz niezłomnie i pomnij, że nie tyś napastnikiem.
6. Strzeż godności twych obyczajów, abyś nie splamił polskiego munduru.
7. Nie pokalaj się rabunkiem.
8. Bądź wierny przysiędze i prawdzie twego żołnierskiego sumienia.
9. Bądź dobrym towarzyszem broni dla sprzymierzeńców, którzy wraz z tobą za jedną sprawę walczą.
10. Pomnij, że walkę trzeba prowadzić do zwycięskiego końca.

1944
STYCZEŃ

Orygini
1945
Teheran 10.XII.43 r.
Wyjazd z Teheranu 12.XII.43
Przejazd do Palestyny
23.XII.43 r. wyjazd
do stry. 11.I.45, przyjeźdź 29.I.45

SOBOTA

1

Nowy Rok, Młocysława

STYCZEŃ

NIEDZIELA

2

Makarego Opata

Poniedziałek

3

Genowefy

Wtorek

4

Tytusa

Środa

5

Telesfora

CZWARTEK

6

Trzech Króli

Piątek

7

Lucjana

Sobota

8

Seweryna

STYCZEŃ

NIEDZIELA

9

Juliana

Poniedziałek

10

Wilhelma

Wtorek

11

Honoraty

Środa

12

Arkadiusza

Czwartek

13

Weroniki

Piątek

14

Hilarego, Feliksa

Sobota

15

Pawła Pustelnika

STYCZEŃ		STYCZEŃ 72	
NIEDZIELA 16 Marcelego Pap.		NIEDZIELA 23 Zaślubiny N.M.P.	
Poniedziałek 17 Antoniego		Poniedziałek 24 Tymoteusza	
Wtorek 18 Katedry św. Piotra		Wtorek 25 Nawrócenie św. Pawła	
Środa 19 Henryka		Środa 26 Polikarpa	
Czwartek 20 Fabiana i Sebastiana		Czwartek 27 Jana Złotoustego	
Piątek 21 Agnieszki		Piątek 28 Agnieszki	
Sobota 22 Wincentego		Sobota 29 Franciszka Salezego	<i>Wystawiaci L. ...</i>

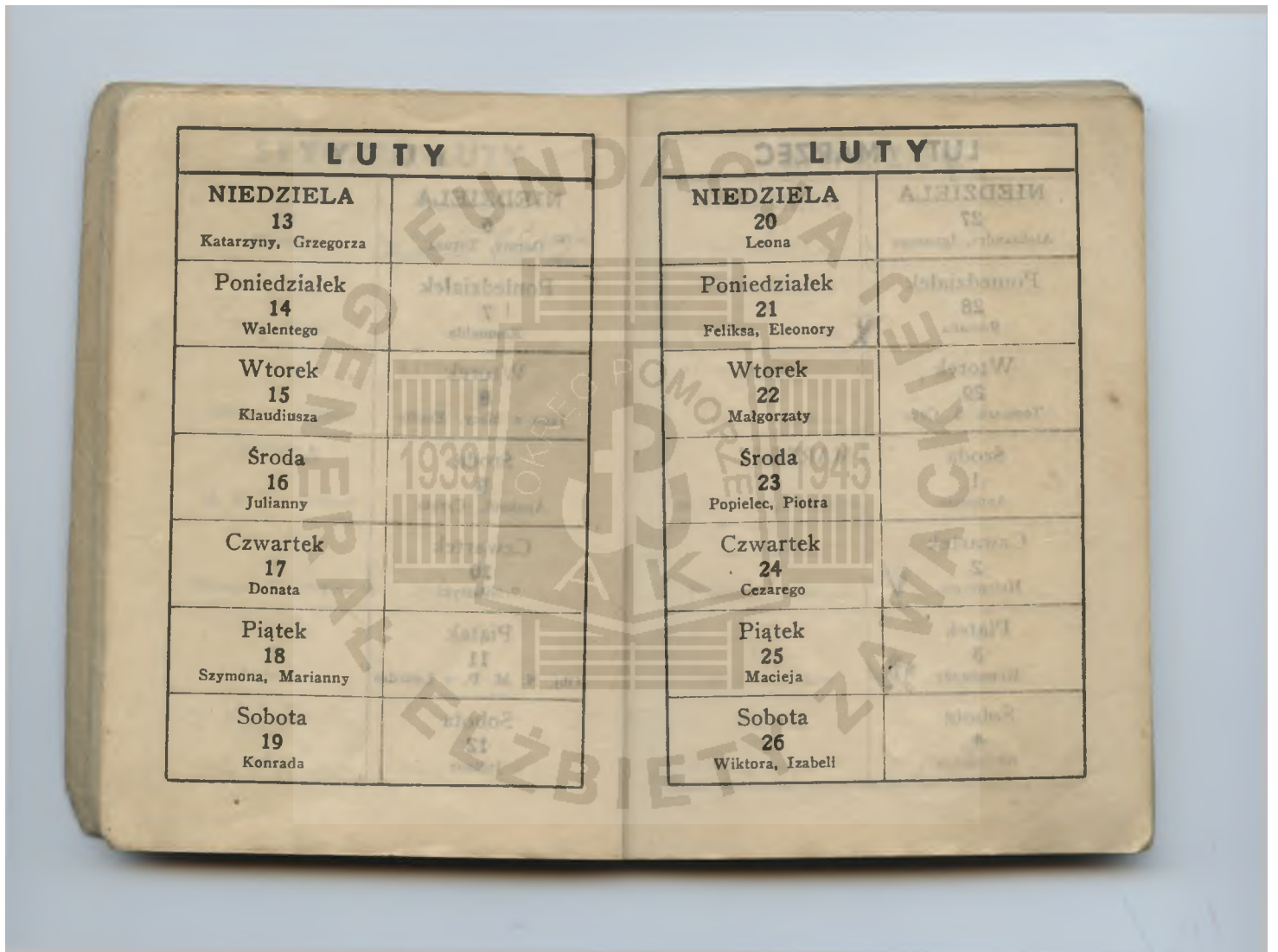
STYCZEŃ/LUTY

NIEDZIELA 30 Martyny	<i>Przyjazd do Wstyd Bemil North Berwick</i>
Poniedziałek 31 Jana Bosko	
Wtorek 1 Ignacego, Brygidy	LUTY
ŚRODA 2 M. B. Gromnicznej	
Czwartek 3 Błażeja, Wawrzyńca	
Piątek 4 Andrzeja	
Sobota 5 Agaty	

LUTY

NIEDZIELA 6 Doroty, Tytusa	
Poniedziałek 7 Romualda	
Wtorek 8 Jana z Maty, Emilii	
Środa 9 Apolonii, Cyryla	
Czwartek 10 Scholastyki	
Piątek 11 Obj. N. M. P. z Lourdes	
Sobota 12 Juliana	

LUTY	
NIEDZIELA 13 Katarzyny, Grzegorza	
Poniedziałek 14 Walentego	
Wtorek 15 Klaudiusza	
Środa 16 Julianny	
Czwartek 17 Donata	
Piątek 18 Szymona, Marianny	
Sobota 19 Konrada	

LUTY	
NIEDZIELA 20 Leona	
Poniedziałek 21 Feliksa, Eleonory	
Wtorek 22 Małgorzaty	
Środa 23 Popielec, Piotra	
Czwartek 24 Cezarego	
Piątek 25 Macieja	
Sobota 26 Wiktora, Izabell	

LUTY / MARZEC

NIEDZIELA 27 Aleksandra, Ignacego	NIEDZIELA 28
Poniedziałek 28 Romana	Poniedziałek 29
Wtorek 29 Tomasza i Cora	Wtorek 30
Środa 1 Antoniny	MARZEC 1
Czwartek 2 Heleny ces. ✓	Czwartek 2
Piątek 3 Kunegundy <i>20</i>	Piątek 3
Sobota 4 Kazimierza	Sobota 4

MARZEC

NIEDZIELA 5 Euzebiusza, Jana	NIEDZIELA 6
Poniedziałek 6 Perpetuy i Felicyty	Poniedziałek 7
Wtorek 7 Tomasza z Akwinu	Wtorek 8
Środa 8 św. Wincentego Kadłubka	Środa 9
Czwartek 6 Franciszki Rzymianki	Czwartek 10
Piątek 10 40 Męczenników	Piątek 11
Sobota 11 Konstantyna	Sobota 12

MARZEC

NIEDZIELA 12 Grzegorza Wielkiego	
Poniedziałek 13 Krystyny	
Wtorek 14 Matyldy, Leona	
Środa 15 Klemensa	<i>Szwarc</i>
Czwartek 16 Cyriaka, Juliana *	
Piątek 17 Jana Sarkandra	
Sobota 18 Cyryla, Edwarda	

MARZEC

NIEDZIELA 19 Józefa Oblubieńca	
Poniedziałek 20 Eufemii, Teodozji	
Wtorek 21 Benedykta	<i>Wypadek 21 2 dnem</i>
Środa 22 Katarzyny	1945
Czwartek 23 Pelagii, Feliksa	
Piątek 24 Gabryjela	
Sobota 25 Zwiastowanie N.M.P.	

MARZEC / KWIECIEŃ

NIEDZIELA 26 Teodora, Tekli	NIEDZIELA 26 Teodora, Tekli
Poniedziałek 27 Jana z Damaszku	Poniedziałek 27 Jana z Damaszku
Wtorek 28 Jana Kapistrana	Wtorek 28 Jana Kapistrana
Środa 29 Eustachego	Środa 29 Eustachego
Czwartek 30 Anieli	Czwartek 30 Anieli
Piątek 31 Balbiny, Kornelii	Piątek 31 Balbiny, Kornelii
Sobota 1 Hugona	KWIECIEŃ 1 Hugona

KWIECIEŃ

NIEDZIELA 2 Franciszka, Leopolda	NIEDZIELA 2 Franciszka, Leopolda
Poniedziałek 3 Ryszarda	Poniedziałek 3 Ryszarda
Wtorek 4 Izydora	Wtorek 4 Izydora <i>Przyjęto Himmela</i>
Środa 5 Wincentego	Środa 5 Wincentego
Czwartek 6 W. Czw. Celestyna	Czwartek 6 W. Czw. Celestyna
Piątek 7 W. P. Epifaniasza	Piątek 7 W. P. Epifaniasza <i>Przyjęto Himmela</i>
Sobota 8 W. S. Dionizego	Sobota 8 W. S. Dionizego

K W I E C I E Ń

NIEDZIELA 9 WIELKANOC	
PONIEDZIAŁEK 10 WIELKANOCNY	
Wtorek 11 Leona	
Środa 12 Wiktora	
Czwartek 13 Hermenegildy	
Piątek 14 Justyna	
Sobota 15 Anastazji	

K W I E C I E Ń

NIEDZIELA 16 Benedykta	
Poniedziałek 17 Rudolfa, Stefana	
Wtorek 18 Apolonii, Bogumita	
Środa 19 Symeona	
Czwartek 20 Teodora	
Piątek 21 Feliksa, Anzelma	
Sobota 22 Sotera, Gajusa	

K W I E C I E Ń	
NIEDZIELA 23 Wojciecha, Jerzego	
Poniedziałek 24 Fidelisa	
Wtorek 25 Marka Ew.	
Środa 26 Matki Boskiej Dobrej Rady	
Czwartek 27 Teofila, Piotra	
Piątek 28 Pawła od Krzyża	
Sobota 29 Piotra, Roberta	

K W I E C I E Ń / M A J	
NIEDZIELA 30 Katarzyny, Mariana	
Poniedziałek 1 Filipa, Jakuba	MAJ
Wtorek 2 Zygmunta	
ŚRODA 3 KRÓL. KORONY POLSK.	
Czwartek 4 Moniki	
Piątek 5 Piusa V	
Sobota 6 Jana w oleju	

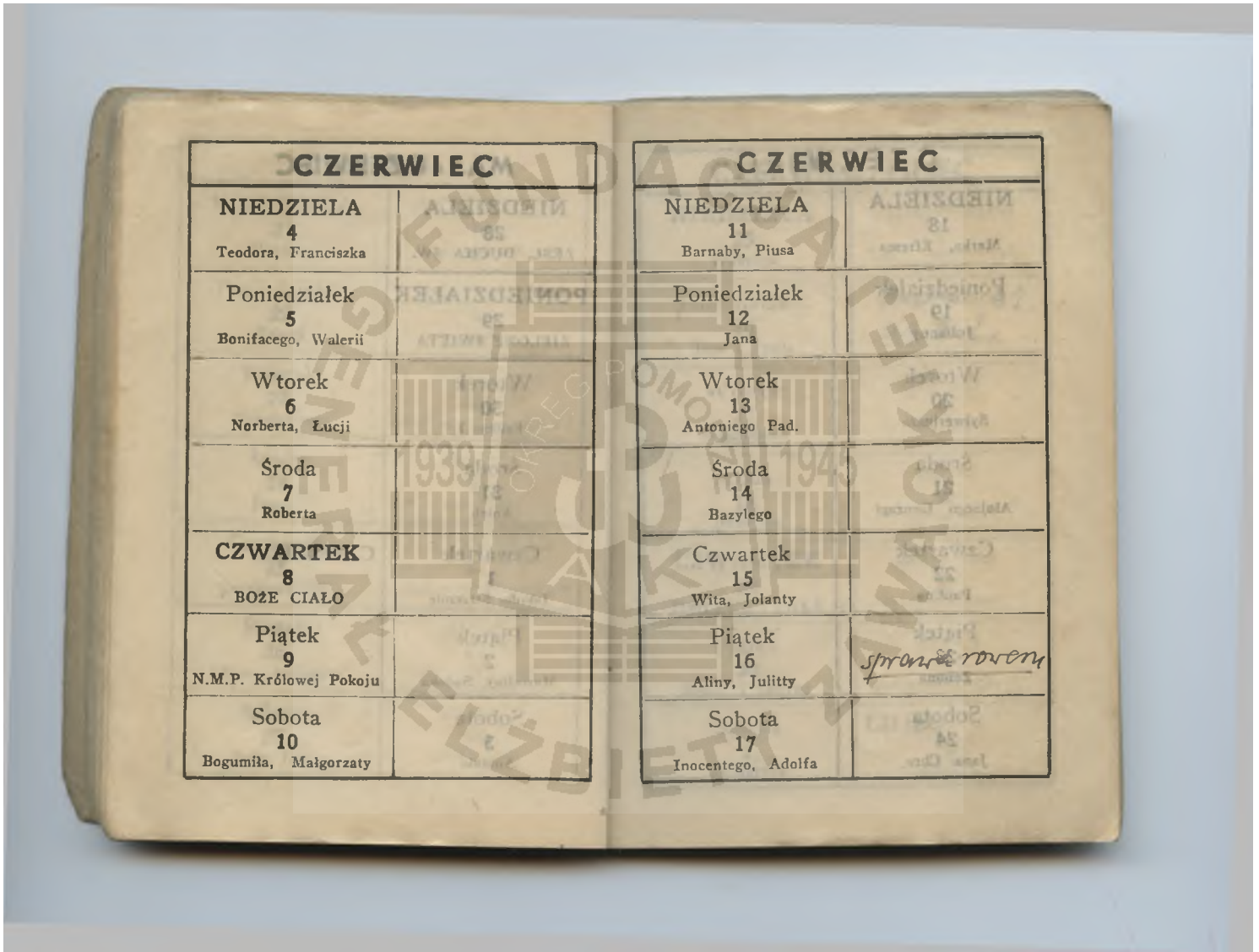
M A J	
NIEDZIELA 7 Floriana	
Poniedziałek 8 Stanisława	
Wtorek 9 Grzegorza	
Środa 10 Antonina, Izydora	
Czwartek 11 Maksyma	
Piątek 12 Pankracego	
Sobota 13 Roberta, Serwacego	

M A J	
NIEDZIELA 14 Bonifacego	
Poniedziałek 15 Zofii	
Wtorek 16 J. Niepomucena, A. Boboli	
Środa 17 Paschalisa	
CZWARTEK 18 Wniebowstąpienie Pańskie	<i>przyjazd do Fiedelinsgruth</i>
Piątek 19 Piotra, Celestyna	
Sobota 20 Bernardyna	

M A J	
NIEDZIELA 21 Wiktora	NIEDZIELA 14
Poniedziałek 22 Heleny	Poniedziałek 15
Wtorek 23 Dezyderiusza	Wtorek 16
Środa 24 Joanny	Środa 17
Czwartek 25 Grzegorza VII	CZWARTEK 18
Piątek 26 Filipa, Augustyna	Piątek 19
Sobota 27 Bedy, Jana	Sobota 20

MAJ / CZERWIEC	
NIEDZIELA 28 ZESŁ. DUCHA ŚW.	NIEDZIELA 1
PONIEDZIAŁEK 29 ZIELONE ŚWIĘTA	Poniedziałek 2
Wtorek 30 Feliksa I	Wtorek 3
Środa 31 Anieli	Środa 4
Czwartek 1 Jakuba Strzemię	CZERWIEC / CZ 5
Piątek 2 Marceliny, Sadoka	Piątek 6
Sobota 3 Anatola	Sobota 7

CZERWIEC	
NIEDZIELA 4 Teodora, Franciszka	
Poniedziałek 5 Bonifacego, Walerii	
Wtorek 6 Norberta, Lucji	
Środa 7 Roberta	
CZWARTEK 8 BOŻE CIAŁO	
Piątek 9 N.M.P. Królowej Pokoju	
Sobota 10 Bogumiła, Małgorzaty	

CZERWIEC	
NIEDZIELA 11 Barnaby, Piusa	
Poniedziałek 12 Jana	
Wtorek 13 Antoniego Pad.	
Środa 14 Bazylego	
Czwartek 15 Wita, Jolanty	
Piątek 16 Aliny, Julitty	<i>sprawy rożne</i>
Sobota 17 Inocentego, Adolfa	

CZERWIEC

NIEDZIELA 18 Marka, Efrema	
Poniedziałek 19 Julianny	
Wtorek 20 Sylwiusza	
Środa 21 Alojzego Gonzagi	
Czwartek 22 Paulina	
Piątek 23 Zenona	
Sobota 24 Jana Chrz.	

CZERWIEC / LIPIEC

NIEDZIELA 25 Wilhelma	
Poniedziałek 26 Jana i Pawła	<i>przez 42. do S. E.</i>
Wtorek 27 Władysława	
Środa 28 Ireneusza	
CZWARTEK 29 PIOTRA I PAWŁA	
Piątek 30 Emilii i Lucyny	
Sobota 1 Teodoryka	LIPIEC 8

L I P I E C	
NIEDZIELA 2 Nawiedzenie N.M.P.	NIEDZIELA 22 Witold
Poniedziałek 3 Leona, Juliusza	Poniedziałek 23 Jan i Paweł
Wtorek 4 Teodora	Wtorek 24 Włodzisław
Środa 5 Antoniego	Środa 25 Józef
Czwartek 6 Dominiki, Łucji	CZWARTEK 26 CZYSTA DZIEWIĘ
Piątek 7 Cyryla i Metodego	Piątek 27 Emilia i Łucja
Sobota 8 Elżbiety	Sobota 28 Krzysztof

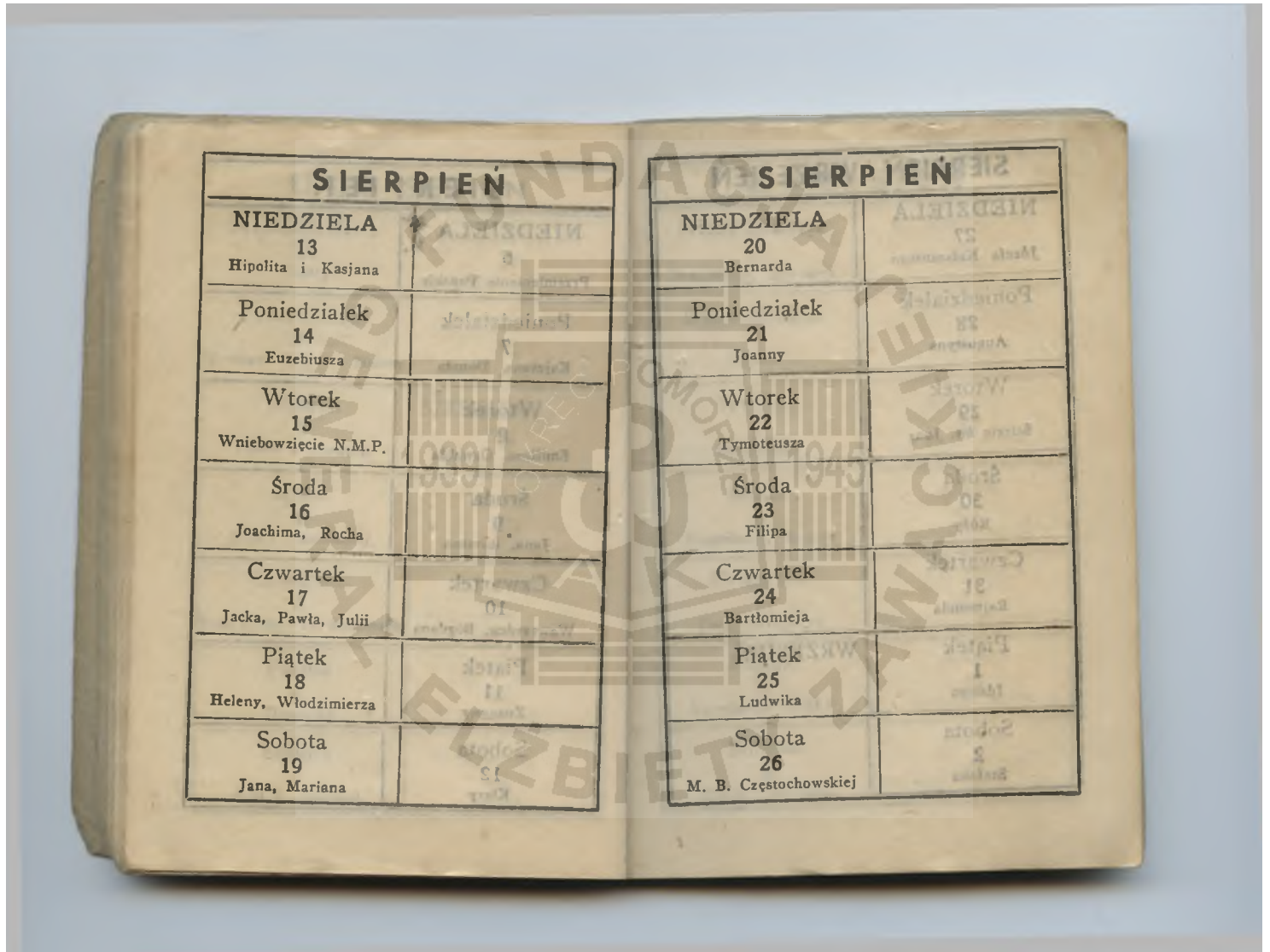
L I P I E C	
NIEDZIELA 9 Tomasza More	NIEDZIELA 16 K.M.P. (Krzysztof)
Poniedziałek 10 7 Braci Męcz.	Poniedziałek 17 Agnieszka
Wtorek 11 Piusa I	Wtorek 18 M. Szymon i Jędrzej
Środa 12 Jana Gwałberta	Środa 19 Wawrzyniec i Paweł
Czwartek 13 Małgorzaty	Czwartek 20 Czesław
Piątek 14 Bonawentury	Piątek 21 Petrus, Wawrzyniec
Sobota 15 Rozesłanie Apostołów	Sobota 22 Marek i Andrzeja

L I P I E C		L I P I E C	
NIEDZIELA 16 N.M.P. Szkaplerznej	NIEDZIELA 16 N.M.P. Szkaplerznej	NIEDZIELA 23 Apolinarego	NIEDZIELA 23 Apolinarego
Poniedziałek 17 Alekszego	Poniedziałek 17 Alekszego	Poniedziałek 24 Krystyny, Kingi	Poniedziałek 24 Krystyny, Kingi
Wtorek 18 Bl. Szymona z Lipnicy	Wtorek 18 Bl. Szymona z Lipnicy	Wtorek 25 Jakuba Apost.	Wtorek 25 Jakuba Apost.
Środa 19 Wincetego i Paulo	Środa 19 Wincetego i Paulo	Środa 26 Anny	Środa 26 Anny
Czwartek 20 Czesława	Czwartek 20 Czesława <i>Wnieśmiały</i>	Czwartek 27 Natalii	Czwartek 27 Natalii
Piątek 21 Praksedy, Wiktora	Piątek 21 Praksedy, Wiktora	Piątek 28 Inocentego	Piątek 28 Inocentego
Sobota 22 Marii Magdaleny	Sobota 22 Marii Magdaleny	Sobota 29 Marty	Sobota 29 Marty

LIPIEC / SIERPIEN	
NIEDZIELA 30 Julii	
Poniedziałek 31 Ignacego Loyola, Heleny	
Wtorek 1 Piotra w okowach	SIERPIEN
Środa 2 N.M.P. Anielskiej	
Czwartek 3 Znal. relikwii św. Soterepana	
Piątek 4 Dominika	
Sobota 5 N.M.P. Śnieżnej	

SIERPIEN	
NIEDZIELA 6 Przemienienie Pańskie	
Poniedziałek 7 Kajetana, Donata	
Wtorek 8 Emiliana, Oswalda	
Środa 9 Jana, Romana	
Czwartek 10 Wawrzyńca, Bogdana	
Piątek 11 Zuzanny	
Sobota 12 Klary	

SIERPIEŃ	
NIEDZIELA 13 Hipolita i Kasjana	
Poniedziałek 14 Euzebiusza	
Wtorek 15 Wniebowzięcie N.M.P.	
Środa 16 Joachima, Rocha	
Czwartek 17 Jacka, Pawła, Julii	
Piątek 18 Heleny, Włodzimierza	
Sobota 19 Jana, Mariana	

SIERPIEŃ	
NIEDZIELA 20 Bernarda	
Poniedziałek 21 Joanny	
Wtorek 22 Tymoteusza	
Środa 23 Filipa	
Czwartek 24 Bartłomieja	
Piątek 25 Ludwika	
Sobota 26 M. B. Częstochowskiej	

SIERPIEŃ / WRZESIEŃ	
NIEDZIELA 27 Józefa Kalasantego	NIEDZIELA 30
Poniedziałek 28 Augustyna	Poniedziałek 31
Wtorek 29 Ścięcie św. Jana	Wtorek 32
Środa 30 Róży	Środa 33
Czwartek 31 Rajmunda	Czwartek 34
Piątek 1 Idziego	WRZESIEŃ 1
Sobota 2 Stefana	Sobota 2

WRZESIEŃ	
NIEDZIELA 3 Bronisławy, Szymona	NIEDZIELA 10
Poniedziałek 4 Rozalii	Poniedziałek 11
Wtorek 5 Wawrzyńca	Wtorek 12
Środa 6 Eugeniusza, Reginy	Środa 13
Czwartek 7 Jana, Melchiora	Czwartek 14
Piątek 8 Narodzenie N.M.P.	Piątek 15
Sobota 9 Piotra, Sergiusza	Sobota 16

WRZESIEŃ

NIEDZIELA 10 Mikołaja	
Poniedziałek 11 Prota, Jacka	
Wtorek 12 Imienia N.M.P.	
Środa 13 Eugenii, Filipa	
Czwartek 14 Podniesienie Krzyża św.	
Piątek 15 M. B. Bolesnej	
Sobota 16 Korneliusza, Edyty	

WRZESIEŃ

NIEDZIELA 17 Stygm. św. Franciszka	
Poniedziałek 18 Józefa, Ireny	
Wtorek 19 Januarego, Teodora	
Środa 20 Eustachego	
Czwartek 21 Mateusza	
Piątek 22 Tomasza, Maurycego	
Sobota 23 Tekli	

WRZESIEŃ

NIEDZIELA 24 N.M.P. od wykupu niewoln.	NIEDZIELA 17
Poniedziałek 25 Ładysława	Poniedziałek 18
Wtorek 26 Cypriana, Justyny	Wtorek 19
Środa 27 Kosmy i Damiana	Środa 20
Czwartek 28 Wacława	Czwartek 21
Piątek 29 Michała	Piątek 22
Sonota 30 Hieronima	Sobota 23

PAŹDZIERNIK

NIEDZIELA 1 Jana z Dukli	NIEDZIELA 8
Poniedziałek 2 Aniołów Stróżów	Poniedziałek 9
Wtorek 3 Teresy	Wtorek 10
Środa 4 Franciszka z Asyżu	Środa 11
Czwartek 5 Placyda	Czwartek 12
Piątek 6 Brunona	Piątek 13
Sobota 7 Justyny	Sobota 14

PAŹDZIERNIK

NIEDZIELA 8 Brygidy	
Poniedziałek 9 Dionizego	
Wtorek 10 Franciszka Borgia	
Środa 11 Macierzyństwa N.M.P.	
Czwartek 12 Maksymiliana	
Piątek 13 Edwarda Króla	
Sobota 14 Kaliksta	

PAŹDZIERNIK

NIEDZIELA 15 Jadwigi, Teresy	
Poniedziałek 16 Małgorzaty	
Wtorek 17 Wiktora	
Środa 18 Lukasza Ew.	
Czwartek 19 Piotra z Alcantary	
Piątek 20 Jana Kantego	
Sobota 21 Urszuli	

PAŹDZIERNIK	
NIEDZIELA 22 Korduli, Filipa	NIEDZIELA 21
Poniedziałek 23 Romana	Poniedziałek 16
Wtorek 24 Rafała Archanioła	Wtorek 17
Środa 25 Bonifacego	Środa 18
Czwartek 26 Chrystusa Króla	Czwartek 19
Piątek 27 Sabiny	Piątek 20
Sobota 28 Szymona i Tadeusza	Sobota 21

PAŹDZIERNIK / LISTOPAD	
NIEDZIELA 29 Narcyza	NIEDZIELA 2
Poniedziałek 30 Edmunda	Poniedziałek 3
Wtorek 31 Antonina	Wtorek 4
ŚRODA 1 WSZYSTK. ŚWIĘTYCH	LISTOPAD 8
Czwartek 2 Dzień zaduszny	Czwartek 9
Piątek 3 Huberta	Piątek 10
Sobota 4 Karola Boromeusza	Sobota 11

LISTOPAD

NIEDZIELA 5 Elżbiety, Zachariasza	
Poniedziałek 6 Leonarda	
Wtorek 7 Nikandra	
Środa 8 Gotfryda	
Czwartek 9 Teodora	
Piątek 10 Andrzeja	
Sobota 11 Marcina biskupa	

LISTOPAD

NIEDZIELA 12 Marcina, Witolda	
Poniedziałek 13 Stanisława Kostki	
Wtorek 14 Józefata	
Środa 15 Gertrudy, Alberta	
Czwartek 16 M. B. Ostobramskiej	
Piątek 17 Grzegorza, Salomei	
Sobota 18 Romana	

LISTOPAD

NIEDZIELA 19 Elżbiety	
Poniedziałek 20 Edmunda, Feliksa	
Wtorek 21 Ofiarowanie N.M.P.	
Środa 22 Cecylii, Marka	
Czwartek 23 Klemensa	
Piątek 24 Jana od krzyża	
Sobota 25 Katarzyny	

LISTOPAD / GRUDZIEN

NIEDZIELA 26 Piotra, Konrada	NIEDZIELA 3 Krzysztofa, Konrada
Poniedziałek 27 Waleriana	Poniedziałek 4 Benedykta
Wtorek 28 Zdzisławy	Wtorek 5 Krzysztofa
Środa 29 Saturnina	Środa 6 Mariany
Czwartek 30 Andrzeja	Czwartek 7 Andrzeja
Piątek 1 Eligiusza, Natalii	GRUDZIEN 8 Mikołaja, W.M.P.
Sobota 2 Bibianny	Sobota 9 Wawrzyn

GRUDZIEŃ	
NIEDZIELA 3 Franciszka Ksawerego	
Poniedziałek 4 Barbary	
Wtorek 5 Niceta	
Środa 6 Mikołaja	
Czwartek 7 Ambrożego	
PIĄTEK 8 NIEP. PO CZ. N.M.P.	
Sobota 9 Walerii	

GRUDZIEŃ	
NIEDZIELA 10 N.M.P. z Loretto	
Poniedziałek 11 Damazego	
Wtorek 12 Aleksandra	
Środa 13 Lucji	
Czwartek 14 Alfreda	
Piątek 15 Wiktora	
Sobota 16 Euzebiusza	

GRUDZIEŃ

NIEDZIELA 17 Lazarza	NIEDZIELA 10
Poniedziałek 18 Gracjana	Poniedziałek 11
Wtorek 19 Urbana	Wtorek 12
Środa 20 Teofila, Juliusza	Środa 13
Czwartek 21 Tomasza	Czwartek 14
Piatek 22 Zenona	Piatek 15
Sobota 23 Wiktorii	Sobota 16

GRUDZIEŃ

NIEDZIELA 24 ADAMA I EWY	NIEDZIELA 16
PONIEDZIAŁEK 25 BOŻE NARODZENIE	PONIEDZIAŁEK 17
WTOREK 26 ŚW. SZCZEPANA	WTOREK 18
Środa 27 Jana Ew.	Środa 19
Czwartek 28 Św. Młodzianków	Czwartek 20
Piatek 29 Tomasza	Piatek 21
Sobota 30 Eugeniusza	Sobota 22

GRUDZIEŃ

NIEDZIELA

31

Sylwestra

ŚWIĘTA GRECKO-KATOLICKIE

- 7 stycznia — Boże Narodzenie
- 8 stycznia — Sob. Przczystej Dziewicy
- 9 stycznia — Szczepana, Pierwszego Męczennika
- 14 stycznia — Nowy Rok
- 19 stycznia — Epifania, Święto Jordanu
- 12 lutego — 3 Świętych Ojców Kościoła
- 15 lutego — Ofiarowanie Chrystusa Pana
- 7 kwietnia — Zwiastowanie N. M. Panny
- 14 kwietnia — Wielki Piątek
- 16 kwietnia — Wielkanoc
- 17 kwietnia — 2 Dzień Wielkiejnocy
- 18 kwietnia — 3 Dzień Wielkiejnocy
- 25 maja — Wniebowstąpienie Pańskie
- 4 czerwca — Zesłanie Ducha Świętego
- 5 czerwca — Poniedziałek świąteczny
- 6 czerwca — Trójcy Przenajświętszej
- 12 lipca — Ś.Ś. Piotra i Pawła
- 19 sierpnia — Przemienienie Pańskie
- 28 sierpnia — Wniebowzięcie N. M. Panny
- 21 września — Narodzenie N. M. Panny
- 27 września — Podwyższenie Św. Krzyża
- 4 grudnia — Oczyszczenie N. M. Panny
- 19 grudnia — Św. Mikołaja Cudotwórcy
- 22 grudnia — Niepokalane Poczęcie N. M. Panny

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE

- 6 stycznia — Post Tebet
- 8 marca — Post Estery
- 9 marca — Purim
- 10 marca — Szuszan Burim

8 kwietnia -- 1 Dzień Paschy
 9 kwietnia -- 2 Dzień Paschy
 14 kwietnia -- 7 Dzień Paschy
 15 kwietnia -- Ostatni Dzień Paschy
 11 maja -- Lag Baomer
 28 maja -- Zielone Świątki
 29 maja -- 2 Dzień Ziel. Świątek
 9 lipca -- Post Tammus
 30 lipca -- Post Ab
 18 września -- Nowy Rok 5705
 27 września -- Sądny Dzień
 2 października -- Święto Szalasów
 8 października -- Święto Palmowe
 9 października -- Święto Tory

ŚWIĘTA NARODOWE PAŃSTW SPRZYMIERZONYCH

23 stycznia -- Luksemburg -- Urodziny W. Księżny Karoliny.
 26 stycznia -- Australia -- Foundation Day ("Dzień Założenia" 1788 r.).
 6 lutego -- Nowa Zelandia -- Dzień Dominium.
 11 lutego -- Egipt -- Roczn. urodzin króla Faruka.
 12 marca -- Stolica Apostolska -- Rocznica koronacji Papieża Piusa XII.
 15 marca -- Egipt -- Rocznica Niepodległości.
 25 marca -- Grecja -- Rocznica Niepodległości.
 28 kwietnia -- Egipt -- Rocznica wstąpienia na tron króla Faruka.
 2 maja -- Irak -- Rocznica urodzin króla Fejsala II.

12 maja -- Wielka Brytania -- Rocznica koronacji króla Jerzego VI.
 17 maja -- Norwegia -- Rocznica Konstytucji
 24 maja -- Wielka Brytania -- Dzień Zwycięstwa.
 31 maja -- Unia Płd. Afrykańska -- Rocznica Dominium.
 1 lipca -- Kanada -- Dzień Dominium.
 4 lipca -- Stany Zjednoczone -- Rocznica ogłoszenia niepodległości.
 14 lipca -- Francja -- Rocznica zburzenia Bastylii.
 3 sierpnia -- Norwegia -- Rocznica urodzin króla Haakona VII.
 31 sierpnia -- Holandia -- Rocznica urodzin królowej Wilhelminy.
 6 września -- Jugosławia -- Rocznica urodzin króla Piotra II.
 10 paździer. -- Chiny -- Święto Republiki.
 26 paździer. -- Iran -- Rocznica urodzin szacha Mohameda Rezy.
 28 paździer. -- Czechosłowacja -- Rocznica ogłoszenia niepodległości.
 29 paździer. -- Turcja -- Ogłoszenie Republiki.
 1 grudnia -- Jugosławia -- Rocznica zjednoczenia.
 11 grudnia -- Wielka Brytania -- Rocznica wstąpienia na tron króla Jerzego VI.
 14 grudnia -- Wielka Brytania -- Rocznica urodzin króla Jerzego VI.

PREZYDENT RZPLITEJ POLSKIEJ WŁADYSŁAW RACZKIEWICZ

Władysław Raczkiewicz urodził się 29 stycznia 1885 r. na Kaukazie, gdzie ojciec jego przebywał na zesłaniu za działalność niepodległościową. Od lat szkolnych uczestniczył w pracach konspiracyjnych polskich organizacji młodzieżowych. Wyższe studia rozpoczął na uniwersytecie petersburskim, został jednak aresztowany przez żandarmerię rosyjską i ukończył wydział prawny w Dorpacie, dokąd został zesłany, po zwolnieniu z więzienia. Po wybuchu wojny 1914—18 r. powołany został do armii rosyjskiej. Z chwilą rewolucji, rozpoczyna prace nad organizacją Polskich Sił Zbrojnych na Wschodzie i zostaje delegowany na powszechny zjazd wojskowy do Petersburga, na którym piastował funkcję przewodniczącego. Na zjeździe wybrany został przewodniczącym Naczelnego Komitetu Wojskowego. W czasie wojny w latach 1919—20 Władysław Raczkiewicz obejmuje kierownictwo organizacji oddziałów ochotniczych, tworzonych na wschodnich kresach, piastując jednocześnie funkcję wojewody Mińskiego, a po wojnie z bolszewikami Komisarza Generalnego Ziemi Wschodnich. Za udział w wojnie bolszewickiej otrzymał order Virtuti Militari.

Po wojnie był kolejno delegatem Rządu przy rządzie Litwy Środkowej, następnie wojewodą nowogródzkim, wileńskim, krakowskim i pomorskim. W kadencji 1929—1934 był marszałkiem senatu.

W swej działalności społecznej stał na czele sze-

PREZYDENT RP. WŁADYSŁAW RACZKIEWICZ

regu instytucyj -- od roku 1934 był prezesem Światowego Związku Polaków z Zagranicy.

W dniu 30 września 1939 r. powołany został na stanowisko Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

NACZELNY WÓDZ GENERAL BRONI KAZIMIERZ SOSNKOWSKI

Urodził się w r. 1885. Studia odbywał na Politechnice Warszawskiej, skąd przeniósł się do Lwowa, gdzie brał żywy udział w Związku Walki Czynnej, w którym był członkiem Wydziału Głównego wraz z gen. Sikorskim. W Związku Strzeleckim był szefem sztabu marsz. Piłsudskiego. Na tym stanowisku pozostawał w I. Brygadzie podczas wojny światowej, w której odznaczył się, zwłaszcza w bitwie pod Łowczówkiem. Aresztowany w r. 1917 wraz z Piłsudskim przez Niemców i osadzony w Magdeburgu, zwolniony został 10 listopada 1918 r. W wolnej Polsce był ministrem spraw wojskowych w ciężkim okresie wojny polsko-bolszewickiej, w czasie której położył duże zasługi w organizacji armii. Po ustąpieniu z Ministerstwa Spraw Wojskowych w r. 1924, objął dowództwo O. K. Poznań. Od roku 1927 był inspektorem armii. We wrześniu 1939 r. jako dowódca armii pod Lwowem odniósł sukcesy w walkach pod Czarnokońcami i Możejkowiczami. Po ustaniu zbrojnego oporu przeciw Niemcom przedostał się przez Węgry do Francji. Tu mianowany został następcą Prezydenta Rzpltej i ministrem stanu. Po śmierci gen. Sikorskiego objął stanowisko Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych.

RZĄD RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Premier — Stanisław Mikołajczyk
Wicepremier i Minister Przemysłu, Handlu i Żegluga — Jan Kwapiński
Minister Spraw Zagranicznych — Tadeusz Romer
Minister Obrony Narodowej — gen. Marian Kukiel
Minister Spraw Wewnętrznych — Władysław Banachyć
Minister Informacji i Dokumentacji — prof. Stanisław Kot
Minister Skarbu — dr Ludwik Grossfeld
Minister Pracy i Opieki Społecznej — Jan Stańczyk
Minister Sprawiedliwości — prof. Wacław Komarnicki
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — ks. Zygmunt Kaczyński
Ministrowie stanu:
Prac Kongresowych — Marian Seyda
Prac Administracyjnych — Karol Popiel
Minister stanu na Wschodzie — dr Henryk Strassburger

DOWÓDCA A. P. W. GENERALŁ DY- WIZJI WŁADYSŁAW ANDERS

Urodzony w r. 1892. Ukończył wyższą szkołę wojenną w Rosji, wyższą szkołę w Warszawie i akademię wojenną w Paryżu. Brał udział w wojnie światowej, a w walkach o wyzwolenie Wielkopolski był szefem sztabu gen. Dowbora-Muśnickiego od lutego 1919 r. jako pułkownik. Odznaczył się w czasie wojny polsko-bolszewickiej. W kampanii 1939 r. walczył do końca września i został trzykrotnie ranny. Wzięty do niewoli przez Rosjan, wypuszczony został 4 sierpnia 1941 r., po umowie polsko-sowieckiej i stanął na czele armii polskiej, organizującej się w Rosji. Po przyjeździe na teren Iranu mianowany został dowódcą Armii Polskiej, na Wschodzie.

WIADOMOŚCI O POLSCE

Według stanu z r. 1939 powierzchnia Polski wynosiła 389.720 km kw. Ludność liczyła przeszło 35 milionów; gęstość zaludnienia — 90 osób na km kw.

POŁOŻENIE.

Na zachodzie Polska graniczy z Niemcami, na północy z morzem Bałtyckim, Prusami Wschodnimi, Litwą i Łotwą, na wschodzie — z Rosją Sowiecką, na południu — z Rumunią i Czechosłowacją. Ogólna długość granic lądowych wynosiła 5.400 km, granica morska — 140 km. Granice te były niekorzystne, długość bowiem granicy nie-

mieckiej wynosiła ponad 2 tys. km, a w r. 1939 nawet 2.800 km, jeżeli wziąć pod uwagę zmiany w Czechosłowacji.

UKSZTAŁTOWANIE

Z wyjątkiem pasa gór Karpackich, Polska jest naogół krajem nizinnym o średnim wzniesieniu 223 m nad poziom morza. Wyżyny stanowiły 9% powierzchni, tereny górskie — 4%.

Wody polskie należą do zlewiska bałtyckiego (74,6%) i do morza Czarnego (25,4%). Główną rzeką Polski jest Wisła.

KLIMAT

Klimat Polski jest umiarkowany, kontynentalny, przy czym w zachodnich częściach odczuwa się silne wpływy oceaniczne. Średnia temperatura roczna wynosi około +9°C. Różnica temperatur waha się od 55 do 67°. Średnia opadów atmosferycznych dla Warszawy wynosi 545 mm. W terenach górskich średnia jest wyższa.

LUDNOŚĆ

Struktura Polski wskazuje na społeczeństwo rolnicze. 72% mieszkało na wsi, 28% w miastach, głównie ponad 10-tysięcznych (dla porównania należy wspomnieć, że w Anglii ludność miejska liczy 77% ogółu, w Niemczech 47%, we Francji 46%).

WIELKIE MIASTA

Miast wielkich, liczących ponad 100 tys. mieszkańców, jest w Polsce 14:

Warszawa	1.290.000	Częstochowa ...	138.000
Łódź	672.000	Katowice	134.000
Lwów	318.000	Sosnowiec	130.000
Poznań	272.000	Lublin	122.000
Kraków	259.000	Gdynia	120.000
Wilno	209.000	Chorzów	110.000
Bydgoszcz	141.000	Białystok	107.000

STOSUNKI NARODOWOŚCIOWE

Pod względem narodowościowym Polska nie była krajem jednolitym. Polacy stanowili niecałe 70% ogółu ludności. Drugą najliczniejszą grupą byli Ukraińcy, zamieszkujący województwa pld. wschodnie, Wołyń i południowe Polesie (blisko 5,5 mil.). Na północnym wschodzie mieszka około 1.250.000 Białorusinów. Niemców było w zachodniej Polsce około 800 tys. Liczba Żydów wynosiła przeszło 3 mil. Inne mniejszości były stosunkowo nieliczne: Rosjanie (155 tys.), Czeši (ponad 100 tys.), Litwini (92 tys.).

STOSUNKI WYZNANIOWE

Pod względem wyznaniowym przewagę mieli rzymsko-katolicy (65%), do których należą Polacy, Litwini, część Niemców. Prawosławnych było w Polsce 4.200.000, greko-katolików 3.600.000, ewangelików blisko milion.

STRUKTURA GOSPODARCZA

Głównym źródłem utrzymania ludności było rolnictwo, w którym pracowało 65% zawodowo czynnych (w Anglii ponad 5%, w Niemczech 24%).

W przemyśle i górnictwie zatrudnionych było 16%, w handlu 5,4%.

PRZYROST

Przyrost naturalny ludności był jednym z największych w Europie, obok Holandii, Włoch, Rumunii i Bułgarii. Nie był on jednak równomierny. W województwach wschodnich wynosił 15,6 na 10.000 rocznie, na zachodzie (woj. Poznańskie i Łódzkie) 7,7. Przeciętna roczna (1938 r.) wynosiła 10,7, podczas gdy w Stanach Zjednoczonych liczyła ona 7,2, w Anglii 3,5, w Niemczech 7,3 na 10.000.

Przeludnienie rolnicze Polski, małe uprzemysłowienie i wielki przyrost naturalny spowodowały ruch emigracyjny, silny przed wojną 1914—18 r. i trwający w zmniejszonej formie, w czasach Polski niepodległej. W latach 1927 do 1938 wyemigrowało z Polski prawie 800 tys. osób na stałe, a ponadto corocznie wyjeżdżało na prace sezonowe ponad pół miliona ludzi.

ROLNICTWO

Jednym ze wspomnianych powodów tej emigracji, była struktura rolnicza. Czwartą część ogółu gospodarstw stanowiły posiadłości karłowate, 40% gospodarstwa małe.

Grunty uprawne zajmowały w Polsce nieco ponad 50% ogółu obszaru, łąki i pastwiska 17%, lasy 22%, a nieużytki 10 i pół proc. Grunty orne stanowiły więc w Polsce bardzo znaczny odsetek; większy wykazywała jedynie Dania i Węgry (62 względnie 60%).

Głównymi produktami rolnymi Polski są żyto i ziemniaki, następnie owies, pszenica, jęczmień, buraki cukrowe. Pod względem produkcji żyta i ziemniaków (60 milionów kwintali żyta i 320 mil. kwintali ziemniaków), Polska zajmowała trzecie miejsce po Rosji i Niemczech. Pszenicy produkowała Polska prawie 20 mil. kwint.; jęczmienia 14 mil., owsa 26 mil., buraków cukrowych około 30 mil. Ponadto poważne miejsce zajmowała produkcja gryki, prosa, kukurydzy, grochu, fasoli, bobu, soczewicy, lnu, konopi itp.

Zalesienie Polski nie jest zbyt wielkie i pod tym względem ustępujemy nawet Niemcom i Czechosłowacji (Polska 22%, Niemcy 28%, Czechosłowacja 33%).

Dobrze rozwinięta była w Polsce hodowla zwierząt gospodarskich. W r. 1938 Polska posiadała 10,5 mil. sztuk bydła rogatego, zajmując po Rosji, Niemczech i Francji, czwarte miejsce w Europie. Pod względem hodowli świń ustępowała Polska tylko Rosji i Niemcom, z krajów europejskich (7,5 mil. sztuk). Koni posiadała Polska blisko 4 mil. i znajdowała się pod tym względem na drugim miejscu w Europie po Rosji. Hodowla owiec była słabo rozwinięta (3,5 mil. sztuk).

GÓRNICTWO

Z bogactw mineralnych najważniejszymi były węgiel i nafta. Ze złóż w woj. Śląskim, Krakowskim i Kieleckim wydobyto w r. 1938 — 38 mil. ton węgla kamiennego. Większą produkcję wykazują je-

dynie kraje silniej uprzemysłowione, jak Stany Zjednoczone, Anglia, Niemcy, Rosja, Francja, Japonia. Około jednej trzeciej tej produkcji wywoziła Polska za granicę, głównie do Szwecji, Włoch, Francji i Austrii. W kraju głównym odbiorcą był przemysł, który zużywał 55% węgla, pozostającego w kraju. Zasoby polskiego węgla oceniano na 161 mil. ton, a więc nieco tylko mniej jak zasoby angielskie i niemieckie, uchodzące za najbogatsze w Europie.

Ropa naftowa jest drugim co do znaczenia produktem górniczym Polski. Znane jednak złoża stopniowo się wyczerpywały, tak, że w porównaniu z r. 1913 produkcja ropy obniżyła się o 50% — w r. 1938 wydobyto pół miliona ton. Zapasy Polski oblicza się na 160 — 200 mil. ton ropy. Złoża te znajdują się jednak na znacznej głębokości (1.500 do 2.000 m), co utrudnia ich eksploatację (złoża rumuńskie znajdują się na głębokości 150 do 800 m).

Produkcja soli wynosiła około 600 tys. ton rocznie (1,5% produkcji światowej) i pokrywała naogół zapotrzebowanie krajowe. Wywożono zaledwie 12 tys. ton.

Ze względu na rolniczy charakter kraju dużą rolę odgrywały złoża soli potasowej na Podkarpaciu, najbogatsze w Europie, po Niemczech i Francji. Produkcja polska wynosiła około 500 tys. ton rocznie, z czego 20% wywożono za granicę.

Rudy żelaza i ołowiu nie zaspokajały potrzeb kraju, wobec czego Polska importowała je z Niemiec, Szwecji i Rosji. Produkcja żelaza wyniosła w r. 1938 — 870 tys. ton. Ołowiu wydebyto 44 tys.

ton. Głównym okręgiem górniczym są Śląsk, okolice Olkusza, Zawiercia, Częstochowy i Wielunia.

Kopalnie cynku dawały blisko pół mil. ton rudy, z której wytapiano ponad 100 tys. ton czystego cynku. Pod tym względem stała Polska na piątym miejscu produkcji światowej (6,6%).

PRZEMYSŁ

W Polsce było około 275 tys. zakładów przemysłowych. Z tej liczby jednak zaledwie 25 tys. zaliczało się do średnich i większych i zatrudniało łącznie 800 tys. pracowników.

Przemysł mineralny dysponował 2.050 zakładami, które wytwarzały cegły, cement, wapno, porcelanę, fajanse i wyroby szklane. Zatrudnionych w nim było 84 tys. osób.

Przemysł metalowy skupiony był głównie w woj. Śląskim i Kieleckim, a po części w Łódzkim, Krakowskim, Pomorskim i w Warszawie. W ostatnich czasach w t. zw. COPie powstawało szereg nowych zakładów, przeważnie zbrojeniowych. Przemysł ten, liczący 1750 zakładów ze 170 tys. pracowników, wytwarzał szereg produktów masowych (druć, śruby, gwoździe, opakowania, naczynia, maszyny, obrabiarki), natomiast prawie zupełnie nie produkował samochodów i statków. W ostatnich latach przed wojną uruchomiono kilka montowni samochodów, pracujących na obcych licencjach. Pierwszą stocznice okrętową uruchomiono w Gdyni dopiero w r. 1938.

Przemysł elektrotechniczny zatrudniał w 210-u zakładach 20 tys. pracowników. Głównym ośrodkiem

była Warszawa i Zagłębie węglowe, choć istniały liczne fabryki sprzętu elektrycznego, rozsiane po całym kraju (np. w Wilnie). Przemysł zaspakajał w dużej mierze zapotrzebowanie wewnętrzne.

Bogactwo węgla, soli, drewna i innych surowców dało korzystne warunki rozwojowe przemysłowi chemicznemu, liczącemu 64 tys. pracowników w blisko 1000 zakładach. Rozwinął się specjalnie przemysł związków azotowych (Chorzów, Mościce) oraz jedwabiu sztucznego (Tomaszów Mazowiecki). Zakłady wytwarzały nawozy pomocnicze, barwniki, leki, mydła, pasty, przetwory naftowe i inne chemikalia.

Najpoważniejszym działem przemysłu w Polsce był włókienniczy, zatrudniający 156 tys. osób w 2.400 zakładach. Najsilniej rozwinięty był przemysł bawełniany, skupiony głównie w Łodzi. Przemysł wełniany był bardziej rozrzucony w kraju, przy czym fabryki w Bielsku wyrabiały najlepsze materiały wełniane, łódzkie — tańsze materiały masowe, a białostockie — najtańsze z wełny, przerobionej ze szmat. Ilość fabryk wyrobów dzianych była na potrzeby Polski niewystarczająca. Do niedawna istniała tylko jedna fabryka płócien lnianych w Żyrardowie. Przemysł jutowy skupiał się głównie w Częstochowie.

W przemyśle skórzanym pracowało w 500 zakładach 11 tys. osób. Obok garbarstwa obejmował on fabryki pasów, siodeł, zakłady rymarskie, fabryki futer, szczotek, pędzli itd. Zakłady rozmieszczone były dość równomiernie na terenie całego państwa.

Przemysł drzewny zatrudniał 72 tys. pracowni-

ków w 2.600 zakładach, obejmujących tartaki, fabryki mebli, dykt, koszykarstwo, bednarstwo, stolarstwo itp. Zakłady rozmieszczone są zależnie od skupień leśnych i możliwości komunikacyjnych, stąd więcej ich jest w zachodniej części kraju niż we wschodniej.

Przemysł odzieżowy liczył 1500 zakładów z 18 tys. pracowników. Posiadał on głównie charakter rzemieślniczy. W ostatnich dopiero czasach powstały wielkie fabryki bielizny i obuwia. W skład przemysłu odzieżowego wchodzi: krawiectwo, czapkarstwo, kuśnierstwo, szewstwo, pralnie i farbiarnie.

Najsilniej z rolniczą produkcją kraju związany był przemysł spożywczy, obejmujący 9.300 zakładów z 98 tys. pracowników. Obejmuje on młyny, piekarnie, cukrownie, gorzelnie, mleczarnie, fabryki przetworów ziemniaczanych, konserw, wódek, suszarni itd. Przemysł ten rozwinął się głównie w zachodnich częściach kraju, gdzie uprawa roli stała najwyżej.

Przemysł papierniczy, skupiony przede wszystkim na Śląsku, w Poznańskim oraz w zachodnich częściach woj. Krakowskiego i Kieleckiego, zatrudniał 19 tys. pracowników w 300 zakładach.

Przemysł poligraficzny obejmował drukarnie, litografie, cynkografie i introligatornie. Skupiał się on głównie w wielkich miastach i liczył 700 zakładów z 16 tys. pracowników. W r. 1938 w Polsce wyszło około 9 tys. książek i broszur i około 2.700 czasopism.

Przemysł budowlany, łącznie z instalacyjnym,

zatrudniał 53 tys. pracowników w przeszło 2 tys. zakładów. Zniszczona wojną Polska musiała energicznie przystąpić do odbudowy, a poza tym silny przyrost naturalny i rozbudowa miast spowodowały intensywną akcję budowlaną. W r. 1937 wykonano 12 tys. budynków mieszkalnych ze 100 tys. izb i 2.700 budynków niemieszkalnych. Rozpoczęt w tym roku w samych tylko miastach budowę 11 tysięcy budynków.

KOMUNIKACJA

Na skutek zaborów i różnej gospodarki Austrii, Rosji i Prus, Polska odziedziczyła trzy rozmaite systemy komunikacyjne, które musiały ujednolicić. W latach 1920 do 1938 wybudowano w Polsce 1.770 km linii kolejowych normalnotorowych, 400 km wąskotorowych i 18 tys. km dróg o twardej nawierzchni. Poza tym dużo pracy włożył musiano w naprawę i przywrócenie do stanu używalności zniszczonych w czasie wojny dróg.

Polska posiadała w r. 1937 ponad 20 tys. km linii kolejowych. Na 100 km kw. wypadło więc 5,2 km linii kolejowych; w Anglii stosunek ten wynosił 9,8 km, w Niemczech 11,6, we Włoszech 5,4, w Rosji 0,4. Nasilenie to jednak nie było jednolite, sięgając w województwach zachodnich do 12 km na 100 km kw., we wschodnich spadając do 3.

Dróg o twardej nawierzchni miała Polska mało, nieco ponad 63 tys. km. Zachodnia część Polski zbliżała się pod tym względem do krajów zachodnio-europejskich, natomiast na wschodzie dróg tych

prawie nie było. Ten zły stan dróg był obok niewielkiej zamożności przeciętnej i braku własnego przemysłu samochodowego najważniejszym powodem małej ilości samochodów w Polsce. W r. 1939 ogólna ich ilość w Polsce wynosiła 42 tys. sztuk, tj. tyle, ile w Finlandii, wobec 30 mil. sztuk w Stanach Zjedn., 2.400.000 w Anglii, blisko 2 mil. w Niemczech itd.

W chwili odzyskania wybrzeża morskiego Polska robiła wysiłki, by wykorzystać drogę morską dla swego obrotu handlowego. Początkowo jedynym portem Polski był Gdańsk, rozwijający się dzięki współpracy z Polską (tonaż statków w porcie gdańskim w r. 1938 był pięciokrotnie wyższy od stanu w r. 1913).

Gdańsk nie wystarczał jednak dla zaspokojenia potrzeb Polski, która przystąpiła do budowy własnego portu w Gdyni, w r. 1938 największego na Bałtyku. W roku tym do portu gdyńskiego wpłynęło 6.500 statków, przywożąc 1.500.000 ton towaru, a wywożąc 7.600.000 ton. Handlowa flota polska była niewielka, liczyła bowiem 71 statków o pojemności 102 tys. ton. Największymi były „Piłsudski” i „Batory” po 14.400 ton każdy.

Rozwijały się znacznie polskie linie lotnicze, które wykonały w r. 1938 blisko 10 tys. lotów, przewożąc 35 tys. pasażerów i ponad 1000 ton poczty i bagażu. Lotów dokonano nie tylko między miastami Polski, ale też między krajami bałtyckimi, a bałkańskimi oraz Syrią i Palestyną.

HANDEL ZAGRANICZNY

Zagraniczny handel Polski zależny był od konjunktury światowej i w r. 1938 wynosił 1.300.000.000 złotych w pozycji importu, 1.200.000.000 w towarach eksportowanych. Zaznaczyć przy tym należy, że w r. 1928, przed kryzysem światowym, był on o wiele wyższy. Udział Polski w obrotach handlu światowego wynosił 1% (Anglii — 13,9%, USA — 10,7%, Niemiec — 10,1% i Czechosłowacji — 1,4%). Polska przywoziła 23% towarów z Niemiec, 14% z Anglii, ponad 12% ze Stanów Zjednoczonych; wywoziła natomiast 24% do Niemiec, 18,2% do Anglii, 5,3% do Stanów Zjedn.

Głównymi artykułami importowanymi były rudy metalowe, przetwory chemiczne, bawełna i odzież, owoce; według wartości najdroższym towarem były maszyny i aparaty. Głównymi artykułami wywozowymi były: węgiel, drewno, produkty spożywcze.

POLACY ZAGRANICĄ

Prawie czwarta część narodu polskiego mieszka stale poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Wśród Polaków zagranicznych rozróżnić można dwie zasadnicze grupy. Pierwszą z nich stanowią polskie mniejszości narodowe na obszarach przygranicznych państw, sąsiadujących z Polską, drugą zaś emigracja polska, rozrzucona po wszystkich niemal krajach świata.

Liczba Polaków, żyjących stale poza granicami Polski, wynosiła w momencie wybuchu wojny 1939 r. około 9 milionów. Ustalenie dokładnej liczby jest praktycznie niemożliwe, wobec braku obiektywnych danych.

Liczbę Polaków, zamieszkałych przy granicach państwa polskiego, określa się na 3.400.000. Z tego na Niemcy przypada 1,5 mil. Polaków, zgrupowanych na Śląsku Opolskim (około 800 tys.), na Warmii i Mazurach (300 tys.), na Pomorzu Pruskim (około 100 tys.). Ponadto w Westfalii, Nadrenii oraz w Saksonii i Turynii skupia się emigracja (około 200 tys.). Pod względem zawodowym Polacy-tubylcy są rolnikami, emigranci prawie wyłącznie robotnikami przemysłowymi. W latach władzy hitlerowskiej dorobek organizacyjny Polaków w Niemczech malał, a z chwilą wybuchu wojny został zupełnie zlikwidowany. Lokale organizacji polskich zamknięto, związki rozwiązano decyzją Rady Obrony Rzeszy. Wszystkich Polaków w Niemczech uważa się za Niemców.

W Rosji sow. na skutek kompromisowego traktatu ryskiego pozostało około 1,5 mil. Polaków (według danych sowieckich z r. 1926 — niecałe 800 tys.; z r. 1939 — nieco ponad 600 tys.). W ostatnich latach przed wybuchem wojny władze sowieckie przystąpiły do masowego wysiedlania ludności polskiej z przygranicznych obszarów w głąb Rosji. Po okupacji wschodnich ziem Polski przez władze sowieckie zesłano dalszych 1,5 mil. obywateli polskich do Kazachstanu, Syberii itd.

Na Litwie znajdowało się około 200 tys. Polaków, skupionych głównie w pasie przygranicznym. Położenie ich, zarówno gospodarcze, jak i kulturalne, było bardzo ciężkie. Zarówno okupacja sowiecka, jak i niemiecka, doprowadziły do zupełnego rozbitcia organizacji polskich na Litwie.

Podobny los dzieliła mniejszość polska na Łotwie — około 75 tys.

W Rumunii mniejszość polska skupiała się głównie na Bukowinie i w Besarabii (około 80 tys.). Rządy sowieckie i tutaj zlikwidowały organizacje polskie.

Stosunkowo najlepszy los ma nieliczna — 7-tysięczna mniejszość polska na Węgrzech. Dawne organizacje polskie istnieją nadal i mają możliwość rozwijania swojej działalności.

W Czechosłowacji pozostało po powrocie Śląska Zaolziańskiego do Polski około 60 tys. Polaków, którzy obecnie dzielą los Czechów pod okupacją niemiecką.

Stała emigracja polska liczy ponad 600 tys.

osób w Europie i ponad 5 mil. w krajach zamorskich.

W Europie największą grupę stanowi półmilionowa emigracja polska we Francji. Polacy skupieni są głównie w okręgach przemysłowych (Paryż, Lion, Marsylia) i obecnie ich położenie ekonomiczne jest b. ciężkie. Władze niemieckie usiłują jak największą ilość Polaków z Francji wysłać na roboty do Niemiec.

W podobnym położeniu znajdują się Polacy w Belgii (35 tys.), w Holandii (4 tys.), Luksemburgu (1 tys.); w nieco lepszym zaś w Danii (około 12 tys.).

Liczną grupę ponadto stanowiła emigracja polska w Jugosławii — około 17 tys.

W innych krajach europejskich — w Szwecji, Finlandii, Estonii, Bułgarii, Włoszech i Szwajcarii, przebywa Polaków łącznie nie wiele ponad 5 tys.

Poza Europą, najliczniejszą grupę Polaków stanowi 4,5-milionowa emigracja w Stanach Zjednoczonych. W Chicago mieszka ponad 500 tysięcy Polaków, ponadto znaczne grupy osiadły w Detroit, Cleveland, Buffalo, Filadelfii itd. Na terenie Stanów Zjedn. istnieje ponad 10 tys. organizacji polskich, około 600 szkół parafialnych i 17 szkół średnich.

W Kanadzie mieszka około 160 tys. Polaków, rozrzuconych po całym kraju.

W Ameryce Płd. najliczniejszą grupę stanowi 300-tysięczna emigracja polska w Brazylii i 60-

tysięczna w Argentynie. W innych krajach Ameryki Łacińskiej mieszka około 7 tys. Polaków.

Poza tym większe skupienie Polaków znajduje się w Mandżurii (2500 osób). Emigracja ta miała, przed przystąpieniem Japonii do wojny, pomyślne warunki rozwojowe. Istniały: polski kościół, parafia, szkoła powszechna, gimnazjum, tygodnik. Obecny los jej nie jest bliżej znany.

W innych krajach azjatyckich mieszka około 1.500 Polaków, w tym 500 w Turcji.

W Afryce i Australii łącznie przebywa po 1000 osób pochodzenia polskiego.

Wszystkie te cyfry odnoszą się, jak już wspomniano, do stanu przedwojennego. Obecnie tysiące Polaków z kraju znajduje się na emigracji przymusowej. Dokładnych danych liczbowych brak, zwłaszcza, że Niemcy przeprowadzają stale przymusowe wywożenie, tak, że cyfra przebywających poza krajem Polaków, ulega ciągłemu wzrostowi. Poza Niemcami najcięższy los spotyka obywateli polskich w Rosji sow., pozbawionych opieki rządu polskiego na skutek zerwania stosunków dyplomatycznych.

Liczbę osób, które przekroczyły granice Polski na pół dobrowolnie, ocenia się na mniej-więcej 100 tys., kierujących się do Rumunii, na Węgry i na Litwę. Z pośród tej liczby część została internowana, jako wojskowi, część znalazła na ogół gościnne przyjęcie i pomoc materialną. Z chwilą przystąpienia Rumunii i Węgier do wojny, stosunki te zmieniły się. Obecnie na Węgrzech prze-

bywa około 3500 uchodźców cywilnych i ponad 6 tys. internowanych wojskowych, w Rumunii zaś tylko 3200 osób cywilnych, ponieważ wojskowi w liczbie 5 tys. zostali wydani przez Rumunię Niemcom. Około 3 tys. osób z Rumunii i Węgier przedostało się na Bliski Wschód. Z uchodźstwa polskiego na Litwie tylko nielicznym grupom udało się przedostać przez Szwecję do Francji lub Wielkiej Brytanii.

We Włoszech pozostało około 3 tys. uchodźców. We Francji w chwili zawarcia zawieszenia broni przebywało blisko 15 tys. cywilnych uchodźców, z tego około 3 tys. przedostało się do Wielkiej Brytanii, około 4 tys. do krajów amerykańskich.

40.000 ludności cywilnej, która wydostała się z Rosji, skierowane zostały przez Persję do Afryki. Szczegółowszych danych w tej chwili nie posiadamy.

POLSKA W EUROPIE ŚRODKOWO- WSCHODNIEJ

Wpatrz się uważnie w mapę Europy. Gdy będziesz oczyma wiódł po niej z zachodu na wschód, uderzyć cię musi fakt charakterystycznego położenia Polski: na zachód od niej silne Niemcy, na wschód — kolos rosyjski. Polska, położona między nimi, znajduje się jakby między młotem a kowadłem.

A teraz przebiegnij oczyma z północy na południe, tak, abyś wiódł je kierunkiem biegu Wisły. Zobaczysz szerokie pasmo państw i narodów pomiędzy tymi dwoma krajami: na północy — państwa skandynawskie i bałtyckie, Polskę, na wschodzie — Białoruś i Ukrainę, na zachodzie — Czechosłowację i Łużycę, na południu — Węgry, Rumunię i Bułgarię, a dalej, już w basenie morza Śródziemnego — Jugosławię, Grecję, Albanie i Turcję. Jest to mozaika narodów, pomieszanych ze sobą na pograniczach, często zaś między sobą zwaśnionych, ale przenikniętych tym samym pragnieniem wolności, zagrożonych tym samym niebezpieczeństwem od strony wschodu i zachodu, które wisi nad nimi ustawicznie. Łącznie te ludy stanowią siłę 110 milionów.

Narzuca się myśl prosta, jasna i wyraźna, że wśród narodów tych ponad spory graniczne, ponad swary, ponad pozorne sprzeczności ekonomiczne, winna zapanować wielka idea o konieczności najściślejszego współdziałania dla wzajemnej obrony wolności, dla zbiorowego i solidarnego przeciwsta-

wienia się rozkładowym i niszczytelkim siłom wrogich imperializmów.

Idea ta, to nie myśl marzycielska, romantyczna, nierealna, ani nawet nie nowa. W dziejach tych narodów istniała ona już, wcielana długimi okresami w życie, jako Rzeczpospolita Jagiellońska, wspólnota narodów Europy wschodniej i środkowej na międzymorzu bałtycko-czarnomorskim, nad Dźwiiną, Niemnem, Wisłą, Odrą, Dnieprem i Dunajem, Wieki XIV — XVIII, to wspólne dzieje wolnego bytu tych narodów.

Czas nawrócić do wielkich, wspaniałych, konstruktywnych tradycji Unii Lubelskiej. Przeminięły wieki, wieki nieszczęść, upadku, niewoli, ale idee pozostały, bo zrodziły się na niezmiennym podłożu położenia geograficznego i układu sił politycznych.

Wojna obecna, w której chwilowa klęska Polski stała się równocześnie utratą niepodległości, lub niezależności wszystkich narodów i państw międzymorza bałtycko-czarnomorskiego, nie jest wojną o drobne poprawki graniczne, lecz głębokim przewrotem, który na ruinach ginącego świata ma stworzyć nowy porządek rzeczy.

Porządek ten nie stworzy się sam, ale musi być zbudowany wysiłkiem wszystkich. Budują go polscy lotnicy, marynarze i żołnierze oraz Polacy w kraju, w nieustannej walce podziemnej.

Po tej wojnie Polska musi stać się nie tylko wolnym i niepodległym państwem, ale ośrodkiem i siłą, dokoła których powstanie związek wolnych

narodów i państw, zespolonych doświadczeniami przeszłości i świadomością wspólnych celów.

EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

Na ptn. wschód od Polski leżą państwa bałtyckie, t. j. Estonia, Łotwa i Litwa, okupowane w r. 1940 przez Rosję, a w 1941 zajęte przez wojska niemieckie.

ESTONIA

Estonia była republiką, liczącą 47.500 km kw. z ludnością 1.130.000. Od północy i zachodu graniczyła z morzem Bałtyckim, od wschodu z Rosją sow., od południa z Łotwą.

Ekonomicznie Estonia była krajem wysoko postawionym, dzięki racjonalnemu użytkowaniu gruntu. Uprawne pola zajmowały 25% powierzchni, łąki ponad 20%, lasy 21%. Głównymi artykułami eksportu były produkty rolne oraz bydło. Rozwinięty był przemysł tekstylny, papierniczy i leśny. Handel zagraniczny odbywał się głównie z Niemcami, W. Brytanią, Stanami Zjedn., Rosją i Finlandią.

Ludność, na ogół jednolita, pochodzenia fińskiego.

Stolicą Estonii był Tallin (około 150.000 mieszk.).

ŁOTWA

Republika łotewska liczyła 65.800 km kw. i blisko 2 mil. ludności. Graniczyła od północy z

Estonią, od wschodu z Rosją sow., od południa z Polską i Litwą, od zachodu z morzem Bałtyckim.

Głównym zajęciem ludności było rolnictwo; artykułami eksportu — drewno, len, nabiał.

Rozwijał się przemysł metalurgiczny, chemiczny i tekstylny. Bogactw mineralnych Łotwa posiadała nie wiele.

Stolicą kraju była Ryga (około 400.000 mieszkańców).

LITWA

Republika litewska liczyła około 53 tys. km kw. i blisko 2.400.000 mieszkańców. Graniczyła od północy z Łotwą, od wschodu i południa z Polską, od pld. zachodu z Prusami Wschodnimi, od zachodu z morzem Bałtyckim. Kraj miał charakter przeważnie rolniczy, z rozwiniętym przemysłem przetwórczym. Lasów było niewiele (nieco ponad 16%), natomiast blisko połowę obszaru stanowiły pola uprawne. Głównymi artykułami eksportu, kierowanego przeważnie do W. Brytanii i do Niemiec, były produkty rolnicze.

Stolicą Litwy do r. 1939 było Kowno (ponad 150 tys. mieszkańców).

Faktyczna niezależność państw bałtyckich nie przetrwała r. 1939 w którym Rosja sow. wprowadziła swe garnizony w ważnych strategicznych punktach Litwy, Łotwy i Estonii. Niemieckie władze okupacyjne, mimo prób pozyskania narodów bałtyckich, nie stworzyły żadnego rządu miejscowego.

KRAJE NADDUNAJSKIE CZECHOSŁOWACJA

Powstałe po wojnie 1914—18 r. państwo czeskosłowackie liczyło 140.000 km kw. z 15-milionową ludnością. Narodowościowo nie było ono jednolite i obok 8,5 mil. Czechów i Słowaków, posiadało liczne mniejszości: niemiecką, węgierską, ukraińską i polską. Ten skład narodowościowy doprowadził do rozbitcia państwa, gdy rząd niemiecki wysunął żądanie odstąpienia terytoriów sudeckich, zamieszkałych przez zwartą grupę niemiecką i poparł separatystyczne dążenia Słowaków. Wkrótce po akcji niemieckiej Węgry zajęły Ruś Podkarpacką. Z pozostałych ziem czeskosłowackich utworzono protektorat Czech i Moraw i rzekomo niepodległe państwo słowackie.

Czechosłowacja była krajem uprzemysłowionym i bogatym w surowce, jak węgiel, żelazo, grafit; poza tym występowały: miedź, ołów, srebro, sól.

Rolnictwo, w którym zajęte było 40% ludności, stało na wysokim poziomie.

Stolicą Czech jest Praga (ponad 850 tys. mieszkańców).

WĘGRY

Królestwo Węgier (faktycznie rządzone przez regenta) obejmowało po wojnie 1914—18 r. 93 tys. km kw. z 9-milionową ludnością. Rewizjonistyczne dążenia węgierskie zostały częściowo zaspokojone w czasie od 1938 do 1941 r., w których Węgry za-

jęły południową część Słowacji, Ruś Podkarpacką oraz część Siedmiogrodu. W ten sposób Węgry z państwa narodo- jednolitego stały się krajem o znacznym procencie mniejszości (blisko 4 mil.).

Węgry były krajem głównie rolniczym, którego przemysł oparty był na produktach rolnych. Ponad 60% obszaru stanowiły pola uprawne. Produkty rolne były głównym artykułem eksportu. Produkcja węgla wzrosła na skutek nabytków terytorialnych z niecałych 7 mil. ton w r. 1930 na blisko 12 mil. ton w r. 1940.

Stolicą kraju jest Budapeszt (około 1.200.000 ludności).

Od kwietnia 1941 r. Węgry nie utrzymują stosunków dyplomatycznych z Wielką Brytanią, która wypowiedziała im wojnę w grudniu tegoż roku.

RUMUNIA

Królestwo rumuńskie liczyło w r. 1939 — 295 tys. km kw. i 19,5 miliona ludności, z czego 72% stanowili Rumuni, 8% Węgrzy, 4% Żydzi, 4% Niemcy itd.

W r. 1940 wojska sowieckie zajęły Besarabię i północną Bukowinę, łącznie 50 tys. km kw. W r. 1941 z wybuchem wojny niemiecko-sowieckiej Rumunia odebrała nie tylko zajęte terytoria, ale utworzyła także nowy okręg za Dniestrem, ze stolicą w Odesie. Natomiast, na skutek nacisku Niemiec i Włoch, ustąpić musiała część Siedmiogrodu Węgrom, a południową Dobrudżę Bułgarii.

Rumunia jest krajem rolniczym bez rozwinię-

tego przemysłu, natomiast o dużych zasobach bogactw naturalnych. Głównym produktem kopalnianym jest ropa naftowa (ponad 7 mil. ton rocznie), następnie rudy żelaza i miedzi, nieco ołowiu i cynku, sól i węgiel brunatny.

Głównym artykułem wywozu były produkty rolne i nafta. Największym odbiorcą towarów rumuńskich była Wielka Brytania, a ostatnio Niemcy.

Stolicą Rumunii jest Bukareszt (650.000 mieszkańców).

Rumunia pozostaje w stanie wojny z Wielką Brytanią, U. S. A. i Rosją.

KRAJE BAŁKAŃSKIE JUGOSŁAWIA

Królestwo Jugosławii liczyło w r. 1939 — 248 tys. km kw. z przeszło 15-milionową ludnością. Obok Serbów poważną mniejszość stanowili Chorwaci, poza tym Niemcy i Węgrzy. Również pod względem religijnym ludność Jugosławii była niejednolita (prawosławni, rzymsko-katolicy, greko-katolicy, protestanci, muzułmanie, żydzi). Korzystając z tych różnic Niemcy, po pokonaniu Jugosławii, podzielili kraj na kilka okręgów, tworząc ze Serbii właściwej banat pod marionetkowym rządem gen. Nedicza, z Chorwacji „niepodległe” państwo, podobnie, jak ostatnio z Czarnogórze. Część Słowenii wcielona została do Rzeszy, część zajęli Włosi. Banat północny okupowali Węgrzy (t. zw. Wojwodina), południową część Serbii — Bułgarzy. Władza oku-

pantów nie obejmuje jednak mniej dostępnych okręgów, opanowanych przez wojska powstańcze (generała Michajłowicza).

Jugosławia jest krajem przeważnie rolniczym (prawie 60% powierzchni stanowią pola uprawne); poza tym posiada znaczne zapasy bogactw naturalnych, jak: węgiel (głównie brunatny), żelazo, miedź, aluminium, ołów, chrom, antymon. Produkcja rudy aluminium wynosiła ponad 400 tys. ton rocznie.

Import Jugosławii był mniejszy od eksportu. Wywożono głównie produkty rolnicze oraz rudy i budulec.

Stolicą Jugosławii jest Belgrad (300 tysięcy mieszkańców).

BULGARIA

Królestwo Bułgarii liczy 103 tys. km kw. z 6.200.000 mieszkańców (bez południowej Dobrudży, uzyskanej od Rumunii). W roku 1941 Bułgaria okupowała serbską Macedonię oraz zachodnią Trację i Macedonię grecką.

Głównym zajęciem ludności jest rolnictwo — przemysł jest słabo rozwinięty. Z bogactw mineralnych Bułgaria posiada znaczne zapasy węgla, poza tym nieco rudy aluminiowej. W latach przed obecną wojną eksport bułgarski był wyższy od importu. Obecnie stosunek ten się zmienił. Głównym odbiorcą produktów bułgarskich są Niemcy.

Stolicą Bułgarii jest Sofia (400 tys. mieszk.).

ALBANIA

Królestwo albańskie obejmuje 27 tys. km kw. powierzchni z 1.100.000 mieszkańców. Na wiosnę 1939 r. wojska włoskie zajęły Albanie i król Wiktor Emanuel przyjął tytuł króla Albanii. Z chwilą zawarcia przez Włochy odrębnego pokoju Niemcy ogłosili niepodległość Albanii. Wewnątrz kraju jednak, jak i poprzednio, trwa nadal walka oddziałów powstańczych.

Ludność Albanii jest niejednolita pod względem religijnym i dzieli się na: większość mahometańską i mniejszości prawosławną i rzymsko-katolicką. Pod względem narodowościowym istnieją znaczne różnice pomiędzy plemionami.

Gospodarka Albanii stoi na niskim stopniu. Głównym zajęciem ludności jest hodowla trzód — niewielką część terenu zużywa się pod uprawy. Bogactwa naturalne Albanii nie są w pełni eksploatowane. Najważniejszym z nich jest ropa naftowa, poza tym miedź i sól.

Stolicą Albanii jest Tirana (32 tys. mieszk.).

GRECJA

Królestwo Grecji obejmuje najbardziej południową część półwyspu Bałkańskiego i liczy 130 tys. km kw. z przeszło 10-milionową ludnością. Obecnie cała Grecja znajduje się pod okupacją niemiecką i częściowo bułgarską. Okupanci stworzyli swój rząd marionetkowy.

Ludność Grecji jest pod względem narodowościowym naogół jednolita (poza Macedończykami

niewielką mniejszość albańską i turecką), pod względem religijnym należy w większości do greckiego kościoła prawosławnego.

Grecja jest krajem przeważnie rolniczym, choć zaledwie jedna piąta terenu nadaje się pod uprawę. Głównymi produktami, oprócz różnych gatunków zbóż, są tytoń i wino. Z bogactw mineralnych Grecja posiada rudy żelaza, ołowiu, cynku, miedzi, aluminium, niklu itd.

Głównymi produktami eksportu są: tytoń i owoce południowe.

Niemcy są obecnie najpoważniejszym odbiorcą towarów greckich.

Stolicą Grecji są Ateny (ponad 450 tysięcy mieszkańców).

ŚWIAT W WOJNIE

Do końca października 1943 r. w wojnie z Niemcami i Japonią (względnie z samymi tylko Niemcami) znajdowały się następujące państwa: Polska, Wielka Brytania z dominiami (z wyjątkiem Irlandii), Stany Zjednoczone, Związek Radziecki, Chiny, Belgia, Czechosłowacja, Francja Walcząca, Holandia, Luksemburg, Grecja, Jugosławia, Norwegia, Kuba, Nicaragua, San Domingo, Haiti, Guatemala, Kostaryka, Salwador, Panama, Meksyk, Brazylia, Abisynia, Irak, Boliwia. Poza tym wszystkie państwa pld. amerykańskie, z wyjątkiem Argentyny, zerwały stosunki dyplomatyczne z państwami osi.

WIELKA BRYTANIA

Z państw walczących największym, pod względem terenowym i ludnościowym, jest Wielka Brytania ze swymi dominiami i posiadłościami.

Właściwa Anglia wraz ze Szkocją i płn. Irlandią liczy 245 tys. km kw. z 47,5-milionową ludnością. W Europie poza tym w skład Imperium Brytyjskiego wchodzi Malta i Gibraltar oraz Wolne Państwo Irlandii z 69 tys. km kw. i 3-milionową ludnością.

Posiadłości brytyjskie w Azji obejmują 5.211.000 km kw. z 400 mil. ludności, a w Afryce 7.337.000 km kw. z 55 mil. ludności (doliczyć należy Sudan, stanowiący condominium anglo-egipskie — 2.520.000 km kw. i z 6 mil. ludności). W północnej Ameryce w skład Korony Brytyjskiej wchodzi 9.960.000 km kw. z 11,5 mil. ludności; w Ameryce środkowej i południowej — ponad 300 tys. km kw. z blisko 3-milionową ludnością. W Australii i Oceanii posiadłości brytyjskie obejmują prawie 8,5 mil. km kw. i blisko 10 mil. ludności. Oprócz tego w skład imperium wchodzi 5 mil. km kw. niezamieszkałych ziem Antarktydy.

Wielka Brytania jest monarchią konstytucyjną, na której czele stoi obecnie król Jerzy VI, z dynastii Windsor (od roku 1936). Władza wykonawcza prawnie przynależy królowi, faktycznie zaś gabinetowi ministrów, wyłonionemu z większości parlamentu. Obecnie premierem jest Winston Churchill, ur. 30 listopada 1874 r. Władzą ustawodawczą jest dwuizbowy parlament.

Wielka Brytania jest krajem o wysoko rozwiniętym przemyśle, zajmującym pierwsze miejsce w świecie w handlu zagranicznym. Eksportuje się: węgiel, żelazo, stal, maszyny, chemikalia, wyroby wełniane i bawełniane. Import obejmuje głównie surowce i artykuły spożywcze.

Udział Wielkiej Brytanii w produkcji światowej wynosi: 21,2% węgla kamiennego, 9,8% stali i żelaza, 8,9% soli, 7,8% aluminium, 4,2% cynku itd.

Do roku 1939 Wielka Brytania posiadała niewielką tylko armię z zaciągu ochotniczego. W roku 1941 pod bronią było około 4 mil. ludzi. Potęgę Wielkiej Brytanii stanowiła jej flota, obejmująca w r. 1942 — 15 okrętów liniowych, 6 lotniskowców, 62 krążowników, 290 kontrtorpedowców, ponad 70 łodzi podwodnych. Personel morski wynosi w przybliżeniu 750 tys. ludzi (nie wliczane są floty dominialne).

Z posiadłości brytyjskich w Azji najważniejszą jest cesarstwo indyjskie, liczące 4.684.000 km kw. z 380 mil. ludności (według spisu w 1941 r.). Indie składają się z 13 prowincji i około 600 księstw. Ludność, zarówno pod względem narodowościowym, jak i wyznaniowym, jest bardzo niejednolita. Większość ludności zajmuje się rolnictwem. Indie posiadają wielkie zasoby bogactw naturalnych. Udział ich w produkcji światowej wynosi: 38,5% ryżu, 30,3% tytoniu, 21,6% herbaty, 16,1% bawełny, 13,7% cukru trzcinowego, 7,5% pszenicy, 6,5% soli, 6,4% ołowiu, 3,9% cyny.

Unia Południowo-Afrykańska obejmuje wolne państwo Oranię i trzy prowincje, łącznie 1.222.000 km kw. i niecałe 10 mil. ludności. Kraj ma przeważnie charakter rolniczo-hodowlany i produkuje bawełnę, cukier, owoce południowe. Najważniejszym bogactwem naturalnym jest złoto, poza tym diamenty (43,9% produkcji światowej), węgiel, srebro, cyna, miedź, platyna, cynk.

Południowa Rodezja nie jest dominium w pełnym tego słowa znaczeniu, choć otrzymała statut na wzór dominialnego. Obejmuje ona obszar mniej więcej równy Polsce, który zamieszkuje około 1,5 mil. ludzi. Kraj ma charakter rolniczy, z bogactw naturalnych eksploatuje się złoto, węgiel, miedź i chrom.

W płn. Ameryce w skład imperium wchodzi dominium Kanady, obejmujące przeszło 9,5 mil. km kw. Ludność liczy około 11,5 mil. Jakkolwiek Kanada jest krajem przeważnie rolniczym, rozwija się coraz bardziej eksploatacja bogactw naturalnych. Udział jej w produkcji światowej wynosił: 11,7% złota, 11,4% aluminium, 11,3% platyny, 10,1% ołowiu, 9,5% srebra, 9,1% miedzi, 8,2% cynku.

Związek Australijski obejmuje cały ląd Australii i przynależne wyspy, łącznie 7.700.000 km kw. z 7.150.000 ludności. Głównym bogactwem Australii i źródłem jej dochodów jest hodowla owiec. Udział Australii w produkcji wełny wynosi 28%. Poza tym Australia posiada duże bogactwa kopalniane; produkuje ona prawie 12% wydobywanego w świe-

cie ołowiu, 6,2% srebra, 5,4% cynku, 3,3% złota, 2,8% cyny.

Stolicą całego imperium jest Londyn (8.500.000 mieszkańców); poza tym największymi miastami są Calcutta (Indie — 2.100.000 mieszkańców), Bombay (Indie — 1,5 mil.), Sidney (Australia — 1.300.000), Glasgow (Szkocja — 1.200.000), Birmingham (Anglia — 1.100.000), Montreal (Kanada — 1 mil.) i Melbourne (Australia — 1 mil.).

STANY ZJEDNOCZONE

Stany Zjednoczone Am. Płn. są republiką związkową, składającą się z 48 stanów i okręgu Kolumbia oraz z posiadłości; łącznie Stany Zjedn. posiadają obszar 9.683.000 km kw. o 151 mil. mieszkańców.

Władza wykonawcza znajduje się w ręku prezydenta (obecnie Franklin Delano Roosevelt, ur. 30 stycznia 1882 r.), wybieranego co 4 lata w wyborach powszechnych. Władza ustawodawcza znajduje się w ręku kongresu dwuizbowego.

Zarówno przemysł jak i rolnictwo stoją na bardzo wysokim poziomie. Stany Zjedn. posiadają ogromne bogactwa naturalne i mają pierwsze miejsce w świecie w produkcji wielu artykułów. M. in. udział ich w światowej produkcji wynosił: 55,2% bawełny, 11,8% wełny, 17,3% buraków cukrowych, 17,1% owsa, 11,2% pszenicy, 82% siarki, 62,3% ropy naftowej, 34,6% węgla kamiennego, 31,6% stali i żelaza, 37,7% fosforytów, 29,2% cynku, 28% miedzi, 27,3% aluminium, 23% ołowiu, 21,2% platyny, 15,9% żelaza.

Przed wojną Stany Zjednoczone nie miały powszechnego obowiązku służby wojskowej. Obecnie (1943 r.) armia Stanów Zjedn. liczy łącznie około 10 mil. ludzi.

Personel floty (październik 1942 r.) obejmował milion oficerów i żołnierzy. Stan floty wojennej w 1943 roku przedstawiał się następująco: 17 okrętów liniowych, 4 lotniskowce, 14 ciężkich i 23 lekkich krążowników, 202 kontrtorpedowców, 110 łodzi podwodnych. Lotnictwo Stanów Zjednoczonych z końcem roku 1941 liczyło 17 tys. oficerów, 180 tys. szeregowych i 10 tys. personelu pomocniczego.

Stolicą Stanów Zjednoczonych jest Waszyngton (663 tys. mieszkańców); największymi miastami: New York (7,5 mil.), Chicago (3,4 mil.), Filadelfia (1.930.000), Detroit (1.623.000), Los Angeles (1.504.000).

ZWIĄZEK SOWIECKI

Związek Socjalistycznych Republik Rad obejmuje, według stanu z 1939 r., 11 republik związkowych o łącznej powierzchni 21.176.000 km kw. z ludnością ponad 175 mil. Obecnie przeważna część republik ukraińskiej i białoruskiej znajduje się pod okupacją niemiecką.

Związek Sow. jest krajem rolniczym, z rozwijającym się ostatnio przemysłem.

Udział w produkcji światowej wyraża się w następujących cyfrach: 50,3% manganu, 41,3% platyny, 11% ropy naftowej, 11% stali i żelaza,

10,2% złota, 7,7% węgla kamiennego, 3,5% miedzi i 1,7% ołowiu.

Armia sowiecka oceniana jest obecnie na 7 mil. Flota wojenna składa się z 3 okrętów liniowych, 7 krążowników, ponad 50 kontrtorpedowców, 200 okrętów podwodnych i około 200 mniejszych jednostek. Liczbę samolotów pierwszej linii ocenia się na przeszło 4 tys. aparatów, w tym 1200 myśliwców i 700 bombowców (dane z końca 1942 r.).

Stolicą Związku Sow. jest Moskwa, licząca 4.130.000 mieszkańców. Leningrad liczy 3.191.000.

NIEMCY

Po wojnie światowej Niemcy obejmowały 472.605 km kw. Na tym terytorium mieszkało 69.622.000 ludności. W r. 1938 zajęta została Austria (88.000 km kw. i ponad 7 mil. ludności), z końcem r. 1938 Sudety (22.587 km kw. i 3 mil. ludności). W r. 1939 wojska niemieckie zajęły Czechosłowację i Kłajpedę. We wrześniu 1939 r. Niemcy okupowały zachodnią część Polski, Gdańsk, w 1940 zaś Danię, Norwegię, Holandię, Belgię, Luksemburg i część Francji. W r. 1941 podbite zostały Jugosławia i Grecja. Po wybuchu wojny z Rosją w ręce niemieckie wpadła wschodnia część Polski, kraje bałtyckie, oraz zachodnie części Rosji europejskiej. W r. 1943 Niemcy zajęły resztę Francji. Łącznie Niemcy okupują około 2,5 mil. km kw. ziem europejskich. Ponadto Słowacja, Rumunia, Węgry i Bułgaria (łącznie 505 tys. km kw.) pozostają w sojuszu z Niemcami, co praktycznie oznacza zupełną utratę samodzielności.

Niemcy są krajem uprzemysłowionym, wyposażonym w znaczne zasoby kopalniane. Produkcja węgla w Niemczech właściwych wynosiła do 200 mil. ton rocznie, żelaza prawie 10 mil. ton, ołowiu 80 tys. ton, czystej miedzi 27 tys. ton, ropy naftowej 450 tys. ton. Oprócz tego Niemcy korzystają z zasobów całej Europy.

Armia niemiecka, obliczana na 7 mil. ludzi, doznała w ciągu 1943 r. osłabienia wobec zawarcia przez Włochy odrębnego pokoju. 10 włoskich dywizyj w Rosji i 30 na Bałkanach musieli Niemcy zastąpić siłami własnymi. Z początkiem r. 1943 rozkład sił niemieckich w Europie był następujący: 178 dywizyj w Rosji, 11 w Polsce, 6 na Bałkanach, 7 we Włoszech i 38 na Zachodzie, z czego 25 we Francji. Oprócz tego 14 dywizyj dostarczyła Finlandia, 10 Węgry, 22 Rumunia.

Co do floty niemieckiej — brak szczegółowych danych. Wiadomo, że Niemcy posiadały 2 t. zw. "pancerniki kieszonkowe", 3 pancerniki większego tonażu (2 dalsze w budowie), 12 krążowników, 2 lotniskowce i około 50 kontrtorpedowców i torpedowców. Liczba okrętów podwodnych nie jest dokładnie znana.

Podobnie nie ustalona jest liczba samolotów, którą, według nieoficjalnych danych, oceniano na 3200 aparatów pierwszej linii.

Stolica Niemiec Berlin liczy 4.332.000 mieszkańców.

KALENDARZ OBECNEJ WOJNY ROK 1939

- 1.IX. Wojska niemieckie przekraczają granicę Polski
- 3.IX. Wielka Brytania i Francja wypowiedają wojnę Niemcom.
- 6.IX. Niemcy zajmują Kraków.
- 8—28.IX. Obleżenie Warszawy.
- 17.IX. Wojska sowieckie przekraczają granicę Polski.
- 30.IX. Władysław Raczkiewicz obejmuje urząd Prezydenta R. P.; gen. Sikorski tworzy rząd, uznany przez Wielką Brytanię i Francję.
- 1.X. Upadek Helu.
- 5.X. Ustanie w Polsce zorganizowanego oporu zbrojnego.

- 9.XI. Gen. Sikorski obejmuje funkcje Naczelnego Wodza.
- 30.XI. Wybuch wojny fińsko-sowieckiej.
- ROK 1940**
- 5.I. Umowa o odbudowie armii polskiej i lotnictwa na ziemi francuskiej.
- 12.I. Utworzenie polskiej Rady Narodowej pod przewodnictwem I. Paderewskiego.
- 13.III. Zawarcie pokoju rosyjsko-fińskiego.
- 9.IV. Wkroczenie wojsk niemieckich do Danii i atak na Norwegię.
- 3.V. Walki Brygady Podhalańskiej pod Narvikiem.
- 6.V. Komunikat Admiralicji, donoszący o zatopieniu kontrtorpedowca "Grom".
- 10.V. Atak niemiecki na Holandię, Belgię i Luksemburg. — Upadek rządu Chamberlaina, utworzenie gabinetu Churchilla.
- 14.V. Kapitulacja wojsk holenderskich.
- 15.V. Zacięte walki w Belgii koło Louvain.
- 19.V. Przełamanie frontu francuskiego.
- 21.V. Gen. Weygand naczelnym wodzem armii francuskiej.
- 28.V. Kapitulacja króla belgijskiego Leopolda.
- Wojska sprzymierzonych zdobywają Narvik.
- 30.V. Ewakuacja wojsk brytyjskich z Dunkierki.
- 5.VI. Nowa ofensywa niemiecka nad Somme.
- 10.VI. Włochy wypowiedzają wojnę Francji i Anglii.
- 14.VI. Upadek Paryża.
- 15.VI. Wojska sowieckie zajmują Litwę.
- 16.VI. Wojska sowieckie zajmują Łotwę i Estonię.
- 17.VI. Marszałek Petain tworzy rząd we Francji i wydaje rozkaz złożenia broni.
- 21.VI. Prezydent R. P. i część Rządu przybywa do Anglii. Warunki zawieszenia broni między Francją i Niemcami.
- 23.VI. Gen. de Gaulle ogłasza utworzenie Francuskiego Komitetu Narodowego.

- 28.VI. Rumunia ustępuje Besarabię i pln. Bukowinę Rosji sow.
- 23.VII. Utworzenie rządu czechosłowackiego w Londynie.
- 1.VIII.—15.IX. Bitwa o Anglie.
- 15.X. Wkroczenie wojsk niemieckich do Rumunii.
- 28.X. Wojna włosko-grecka.
- 11.XI. Bitwa morska pod Taranto.
- 9.XII. Ofensywa brytyjska w Libii.
- ROK 1941**
- 15.I. Ofensywa w Abisynii.
- 28.III. Zwycięstwo nad flotą włoską u przylądka Matapan.
- 6.—17.IV. Wojna niemiecko-jugosłowiańska.
- 6.IV.—2.V. Wojna w Grecji.
- 20.V.—1.VI. Walki na Krecie.
- 8.VI. Wkroczenie sprzymierzonych do Syrii.
- 22.VI. Wojna niemiecko-sowiecka.
- 27.VI. Węgry i Finlandia wypowiedzają wojnę Rosji sow.
- 30.VI. Śmierć Paderewskiego.
- 12.VII. Zakończenie walk w Syrii.
- 30.VII. Umowa polsko-sowiecka.
- VIII. Tworzenie armii polskiej w Rosji sow.
- 4.IX. Przybycie ambasady polskiej do Moskwy.
- 22.X. Walki pod Moskwą.
- 3.XI. Walki na wschód od Leningradu i Kalinina.
- 13.XI. Walki w Tule.
- 18.XI. Ofensywa brytyjska w Cyrenaice.
- 22.XI. Zdobycie Bardii.
- 27.XI. Odsiecz Tobruku. Gondar — ostatni punkt oporu włoskiego w Abisynii zdobyty.
- 29.XI. Gen. Sikorski w Rosji.
- 29.XI. Odbicie Rostowa przez Rosjan.
- 7.XII. Atak japoński na Pearl Harbour, Filipiny i inne bazy amerykańskie.
- 8.XII. Japońskie siły lądują w Sjamie. Atak na Hongkong.

- 11.XII. Niemcy i Włochy wypowiadają wojnę Stanom Zjednoczonym.
 16.XII. Wojska sowieckie zdobywają Kalinin.
 24.XII. Wojska brytyjskie zdobywają Benghazi.
 25.XII. Upadek Hongkongu.

ROK 1942

- 23.I. Desant japoński na wyspach Salomona.
 Ofensywa Rommla.
 29.I. Podpisanie umowy polsko-czechosłowackiej.
 Wojska osi zdobywają Benghazi.
 15.II. Upadek Singapore. Ofensywa japońska w Birmie.
 28.II. Atak japoński na Indie Holenderskie.
 III. Pierwsza ewakuacja wojsk polskich z Rosji do Iranu.
 5.V. Początek walk na Madagaskarze.
 6.V. Upadek Filipin.
 26.V. Druga ofensywa Rommla.
 30.V. Nalot 1000 bombowców na Kolonię.
 21.VI. Upadek Tobruku.
 1.VII. Upadek Sewastopola.
 10.VII. Ofensywa niemiecka na Kaukaz i w kierunku Stalingradu.
 VIII. Druga ewakuacja armii polskiej z Rosji na Bliski Wschód.
 31.VIII. Początek ofensywy aliantów w Afryce Północnej.
 4.XI. Pełny odwrót armii Rommla.
 8.XI. Desant aliancki w Marokko i Algierze.
 13.XI. Zdobycie Tobruku.
 13.—15.XI. Wielka bitwa koło wyspy Guadalcanar.
 20.XI. Zdobycie Benghazi.
 27.XI. Zatopienie floty francuskiej w Tulonie.

ROK 1943

- 23.I. Zdobycie Tripolisu.
 5.III. Deklaracja rządu polskiego w sprawie noty sowieckiej o obywatelach polskich.
 7.V. Zdobycie Tunisu i Bizerty.

- 12.V. Koniec walk w Afryce pñ.
 26.V. Gen. Sikorski na Środkowym Wschodzie.
 4.VII. Śmierć gen. Sikorskiego.
 8.VII. Gen. Sosnkowski Naczelnym Wodzem.
 10.VII. Desant na Szwecji.
 25.VII. Dymisja Mussoliniego.
 18.VIII. Desant we Włoszech.
 8.IX. Kapitulacja Włoch.
 X. Walki w Środkowych Włoszech.
 X. Walki nad Dnieprem.

*

Kłamstwem świat przejdiesz, ale nazad nie wrócisz.
 Stare przysłowie polskie.

Wielcy ludzie wytwarzają często despotyzm, lecz sami są wytwarzani przez demokrację.
 Chesterton

Liczba ludzi, których oszukuje się prawdą, jest znacznie większa, niż tych, których oszukuje się kłamstwem.
 Weyer.

O ile wszelka duma jest występkiem, o tyle narodowa jest powinnością.
 Brodziński

Sceptycyzm i cynizm w sferze zaradnień społecznych są objawami niskiego stanu uczuć.
 St. Witkiewicz

Opatrność dała ludziom trzy rzeczy, aby mogli przetrzymać życie: nadzieję, sen i śmieć.

Gniew służy tym, którzy nie mają racji, ja zaś chcę ją mieć.

Wolno nam robić to, co ma związek z głębokimi, idącymi w przyszłość, sprawami.
 St. Brzozowski

Wielcy ludzie naginają wszystko do swoich wielkich celów, mali ludzie — do swoich małych celów.

DEKRET PREZYDENTA R. P.

z dnia 30 listopada 1939 r. o nieważności aktów prawnych władz okupacyjnych (D. U. R. P. Nr. 102/39 poz. 1006).

Na podstawie art. 79 ust. 2 Ustawy Konstytucyjnej stanowiącej, co następuje:

Art. 1. Wszelkie akty prawne i zarządzenia władz okupujących terytorium Państwa Polskiego, jeżeli wykraczają poza granice tymczasowej administracji okupowanym terytorium, są, zgodnie z postanowieniami IV Konwencji Haskiej z 1907 r. „O prawach i zwyczajach wojny lądowej” nieważne i niebyłe.

Art. 2. (1) Wszelkie akty prawne i zarządzenia władz okupujących terytorium Państwa Polskiego, dotyczące przenoszenia, obciążania, ścieśnienia lub ograniczenia pod jakąkolwiek inną nazwą prawa własności: Skarbu Państwa, związków komunalnych, przedsiębiorstw państwowych i komunalnych, instytucji publicznych oraz osób fizycznych i prawnych na rzecz obcych państw, obcych obywateli lub obcych osób prawnych, oraz osiedlanie w nieruchomościach obywateli obcych państw pod jakimkolwiek tytułem prawnym, są nieważne i niebyłe.

(2) Nieważne i niebyłe są również akty prawne i zarządzenia władz okupujących terytorium Państwa Polskiego, wymienione w ust. 1, gdy wynikają one ze stosowania eksterminacyjnej polityki narodowościowej.

Art. 3. (1) Nieważne i niebyłe są wszelkie akty prawne władz okupujących terytorium Państwa Polskiego, dotyczące wprowadzenia sekwestru, zarządu przymusowego lub wprowadzenia pod inną nazwą zmiany w sposobie zarządzania i użytkowania mieniem osób fizycznych i prawnych państwa polskiego, jak również wszelkie akty prawne tychże władz, dotyczące zmiany składu władz, spółek i per-

sonelu, zarządzającego interesami osób fizycznych i prawnych.

(2) Jeżeli akty te działane zostały na nieprzymuszony wniosek obywateli polskich i w ich interesie, to nadanie takim aktom mocy prawnej nastąpi w trybie uznania ich przez władze polskie.

Art. 4. Nieważne i niebyłe są wszelkie akty prawne i zarządzenia, dokonane przez władze okupujące terytorium Państwa Polskiego, w stosunku do uprawnień i mienia obywateli polskich i polskich osób prawnych, znajdujących się poza granicami obszaru Polski.

Art. 5. Nieważne i niebyłe są wszelkie tytuły prawne, nabyte przez jakąkolwiek osobę fizyczną lub prawną do jakiegokolwiek mienia lub jakichkolwiek praw na zasadzie zarządzeń i aktów prawnych władz okupacyjnych, uznanych przez dekret niniejszy za nieważne. Również nieważne i niebyłe są wszelkie tytuły prawne, nabyte przez jakąkolwiek osobę fizyczną lub prawną do jakiegokolwiek mienia lub jakichkolwiek praw w drodze umów lub też wykorzystania przepisów przymusowych, o ile dotyczą przedmiotów i praw, wskazanych w artykułach poprzednich.

Art. 6. Akty zwykłego, ustanowionego przez władze okupacyjne, zarządu cudzym mieniem w czasie wojny w granicach koniecznej potrzeby i normalnej eksploatacji, prowadzonej na zasadach uczciwości i dobrej wiary, wymagają hędy uznania przez władze polskie, po zharłaniu sposobu wykonywania zarządu cudzym mieniem.

Art. 7. Nieważne i niebyłe są wszelkie akty prawne, działane przez obywateli polskich pod przymusem bezpośrednim lub pośrednim władz okupacyjnych. Akty te mogą być zgłaszane do rejestracji władzom polskim z umotywowanym zastrzeżeniem osób poszkodowanych. Każda osoba poszkodowana ma prawo wnieść do sądu skargę o uznanie tych aktów za nieważne.

Art. 8. Obywatel polski, który dobrowolnie

będzie pomagał władzom okupacyjnym do wykonywania aktów, wskazanych w art. od 1 do 5, podlegnie karze do 10 lat więzienia oraz grzywnie i konfiskacie całego mienia.

Art. 9. Przepisy niniejszego dekretu stosują się do już wydanych aktów prawnych i zarządzeń władz okupacyjnych, jak również do wszelkich, sprzecznych z postanowieniami niniejszego dekretu, aktów prawnych i zarządzeń tychże władz, które wydane zostaną po wejściu w życie niniejszego dekretu.

Art. 10. Dekret niniejszy obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Art. 11. Wykonanie dekretu powierza się Prezesowi Rady Ministrów i właściwym Ministrom.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ:

Władysław Raczkiewicz

PREZES RADY MINISTRÓW:

Władysław Sikorski

ORDERY I ODZNACZENIA

ORDER ORLA BIAŁEGO: — najwyższe honorowe odznaczenie: — krzyż, gwiazda i wstęga.

ORDER VIRTUTI MILITARI: za okazanie niezwykłego męstwa. 5 klas: Krzyż Wielki, Komandorski, Kawalerski, Złoty, Srebrny.

KRZYŻ I MEDAL NIEPODLEGŁOŚCI: za pracę w dziele odzyskania niepodległości — z mieczami, bez mieczów, medal.

ORDER ODRODZENIA POLSKI: za służbę dla Państwa i Społeczeństwa, na polu nauki lub sztuki i t. p. 5 klas: Krzyż Wielki, Wielki Komandorski z gwiazdą, Komandorski, Oficerski, Kawalerski.

KRZYŻ WALECZNYCH: za czyny męstwa i odwagi. Może być nadany czterokrotnie.

KRZYŻ ZASŁUGI ZA DZIELNOŚĆ: za wyjątkową odwagę w służbie policyjnej, KOPU

i straży granicznej. Może być nadawany trzykrotnie.

KRZYŻ ZASŁUGI: 3 stopnie — Krzyż złoty, srebrny, brązowy.

MEDAL ZA RATOWANIE GINĄCYCH (tonących i ofiar katastrof żywiołowych). Może być nadawany wielokrotnie.

MEDAL PAMIĄTKOWY ZA WOJNĘ 1918—1921: żołnierze i cywilni.

MEDAL DZIESIĘCIOLECIA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI: za nienaganną służbę.

MEDAL „ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ”: złoty, srebrny, brązowy.

POLSKIE PLACÓWKI DYPLOMATYCZNE I KONSULARNE

IMPERIUM BRYTYJSKIE: WIELKA BRYTANIA

Ambasada R. P. — Londyn W. 1. 47 Portland Place; Konsulat Generalny — Londyn W. 1. 63 Portland Place; Konsulaty honorowe — Glasgow, Southampton, Hull, Manchester.

IRLANDIA

Konsulat Generalny — Dublin.

AUSTRALIA

Konsulat Generalny — Sydney, 76—78 Pitt Str.; Konsulat honorowy — Melbourne.

KANADA

Poselstwo — Ottawa, 333 Chapel Str.; Konsulaty — Montreal, 1410 Stanley Str.; Winnipeg, 238 Roslyn Road.

NOWA ZELANDIA

Konsulat Generalny — Wellington.

UNIA PŁD. AFRYKAŃSKA

Konsulat Generalny — Pretoria, 21 Victoria Str.; Konsulat — Capetown, 227 Boston House; Agencja konsularna — Johannesburg.

PALESTYNA

Konsulat Generalny — Jerozolima, Musrara Quarter, POB. 287; Konsulat Generalny — Tel Aviv, 43. Montefiore Str., POB. 225.

INDIE BRYTYJSKIE

Konsulat Generalny — Bombay, White Building, Hornby Road, Fort; Konsulat honorowy — Colombo (Ceylon).

RODEZJA Konsulat — Lusaka

ARGENTYNA Poselstwo — Buenos Aires.

BRAZYLIA Poselstwo — Rio de Janeiro.

EGIPT

Poselstwo — Kair, Zamalek 3, Shari El Amir Toussoun; Konsulat honorowy — Aleksandria.

HISZPANIA Poselstwo — Madryt.

IRAK Poselstwo — Baedad.

IRAN Poselstwo — Teheran.

MEKSYK

Poselstwo — Meksyk; Konsulaty honorowe — Meksyk, Vera Cruz, Tampico, Merida.

PORTUGALIA

Poselstwo — Lizbona, 105 rua dos Amoreiras; Konsulaty honorowe — Lizbona, Porto.

SZWAJCARIA

Poselstwo — Bern, Elfenstrasse 20; Konsulaty honorowe — Zurich, Bazylea.

STANY ZJEDNOCZONE AM. PLN.

Ambasada — Waszyngton D. C. 2640, 16-th Str. N. W.; Konsulaty Generalne — Chicago, 49 East Cedar Str.; New York, 149—151 East 67 th Str.; Konsulaty — Pittsburg, 249 N. Craig str.; San Francisco, 2660 Green Str.; Los Angeles, 650 South Grand Av.; Detroit.

SZWECJA

Poselstwo — Sztokholm, Karlewaegan 5; Konsulaty honorowe — Goeteborg, Malmoe.

SYRIA

Konsulat Generalny — Bejrut.

TURCJA

Ambasada — Ankara, Kavakli — dare; Konsulat Generalny — Istamboul, Taxim Ay Yildiz Palais 5.

STOLICA APOSTOLSKA

Ambasada — Rzym, 3 Piazza della Pilotta.
Oprócz tego Rzeczypospolita Polska posiada przedstawicieli przy następujących rządach: Chile, Chiny, Ekwador, Islandia, Kolumbia, Kuba, Haiti, Guatemala, Nicaragua, Costarica, Panama, Peru, Urugwaj oraz przy rządach mających swą siedzibę na emigracji: czeskim, jugosłowiańskim, greckim, belgijskim, holenderskim, luksemburskim i norweskim.

ADRESY POLSK. CZERW. KRZYŻA

1. Zarząd Główny P. C. K. — Londyn S. W. 1., 34 Belgrave Square.
  2. Delegatura P. C. K. na Str. Wsch.: Jerozolima, Jaffa Road, Russian Bldg., Telefon nr. 32-49.
  3. Koło P. C. K. w Jerozolimie i Biuro Poszukiwań — Jaffa Road, Russian Bldg., Tel. 32-49.
  4. Delegat P. C. K. na Palestynę — Tel-Aviv, Achad Haam nr. 31, Telefon 29-03.
  5. Oddział P. C. K. w Tel-Awivie — Achad Haam nr. 31, Telefon 29-03.
  6. Delegatura P. C. K. na Iran — Teheran.
  7. Delegatura P. C. K. w Afryce Wschodniej — Nairobi, Race Course Road.
  8. Delegatura P. C. K. na Egipt — Kair, 30 Sh. Mansour, tel. 52978.
  9. Delegatura P. C. K. na Syrię — Bejrut, Rue du Port, tel. 84-05.
  10. Delegatura P. C. K. na Turcję — Istambuł, Konsulat Generalny R. P.
  11. Delegatura P. C. K. na Indie — Bombay, 15 Nepean Sea Road.
- Placówki P. C. K. m. i. wykonują następujące prace:

- 1) Poszukiwanie jeńców i rodzin we wszystkich krajach.
- 2) Wysyłanie wiadomości do Kraju i innych państw na mesażach Czerwonego Krzyża.
- 3) Wysyła paczki płatne i bezpłatne do jeńców.
- 4) Prowadzi działy listowe.
- 5) Złatwia przekazy pieniężne z Palestyny do Iranu i Afryki.

UPOSAŻENIE WOJSKA

Wynagrodzenie przysługujące oficerom nazywa się uposażeniem, a wynagrodzenie przysługujące szeregowym nazywa się żołdem.

Uposażenie i żołd składa się z należności pieniężnych i z należności w naturze.

1. Należności pieniężne.

Uposażenie i żołd w pieniądzu składa się z należności zasadniczych i z dodatków.

2. Należności w naturze.

W naturze przysługuje żołnierzom żywienie i zakwaterowanie, a szeregowym oprócz tego jeszcze umundurowanie i oporządzenie.

Uposażenie zasadnicze dzieli się na: a) pełne, b) zmniejszone.

Prawo do uposażenia zasadniczego powstaje: a) dla oficerów nowowstępujących do służby po raz pierwszy lub ponownie — z dniem wcielenia do jednej z jednostek organizacyjnych Armii Polskiej na Wschodzie, b) dla żołnierzy mianowanych podporucznikami — z dniem pierwszym tego miesiąca, w którym nastąpiło mianowanie; dla oficerów, awansowanych na wyższe stopnie — z dniem pierwszym najbliższego miesiąca po dniu awansu, jeżeli dzień awansu nie zbiega się z dniem płatności uposażenia.

Uposażenie zasadnicze jest płatne miesięcznie z góry, w dniu pierwszym każdego miesiąca. Jeżeli na dzień pierwszy danego miesiąca przypada niedziela lub święto, to wypłata uposażenia następuje w dniu poprzednim.

UPOSAŻENIE PEŁNE

Prawo do uposażenia pełnego przysługuje oficerowi za czas rzeczywistego pełnienia czynności, na stanowisku przewidzianym etatami wojska, od chwili zameldowania się do służby, na podstawie rozkazu właściwej władzy wojskowej.

A Stawki pełnego uposażenia zasadniczego są następujące:

Stopień	Stawki miesięczne w walucie		
	ang. £. sh.	egipskie £. E. m.	palest. £.P. m.
Gen. broni	81.00	78.975	81.000
Gen. dyw.	67.10	65.812	67.500
Gen. bryg.	58.10	57.037	58.500
Pułkownik	45.09	44.314	45.450
Podpułkownik	38.05	37.294	38.250
Major	31.19	31.151	31.950
Kapitan	22.10	21.937	22.500
Porucznik	19.10	19.012	19.500
Podporucznik	16.10	16.087	16.500

UPOSAŻENIE ZMNIEJSZONE

przysługuje oficerom, pozostającym bez przydziałów na stanowiska etatowe w jednostkach organizacyjnych Armii Polskiej na Wschodzie.

Uposażenie zmniejszone przysługuje od dnia 1-go najbliższego miesiąca po przeniesieniu oficera do grupy oficerów, pozostających bez przydziału na stanowiska etatowe.

Stawki zmniejszonego uposażenia zasadniczego są następujące.

Stopień	Stawki miesięczne w walucie		
	ang. £. sh.	egipskie £. E. m.	palest. £.P. m.
Generał	30.00	29.250	30.000
Pułkownik	28.00	27.300	28.000
Podpułkownik	27.00	26.325	27.000
Major	25.00	24.375	25.000
Kapitan	20.00	19.500	20.000
Porucznik	18.00	17.550	18.000
Podporucznik	16.00	15.600	16.000

Z O Ł D

Prawo do żołdu powstaje:

- a) dla szeregowych nowowstępujących do służby

po raz pierwszy lub ponownie — z dniem wcielenia do jednej z jednostek organizacyjnych wojska.

- b) dla szeregowych mianowanych na wyższe stopnie — z dniem pierwszym najbliższej dekady. Żołd przysługuje szeregowym za cały czas czynnej służby wojskowej (urlopów, choroby i t. p.) do czasu zwolnienia z szeregów wojska.

Wypłata żołdu następuje w dniach 11, 21 i w ostatnim dniu każdego miesiąca, z dołu, za rzeczywistą ilość dni w danym okresie.

Żołd szeregowych wynosi:

Stopień	ang. egipsk. palest.		
	szyling pens	milliem	mils.
Chorąży	12	—	585
Aspirant	8	6	414
St. sierżant	8	6	414
Sierżant	6	—	292
Plutonowy	4	9	232
Kapral	4	—	195
St. strzelec	3	3	158
Strzelec	2	—	97

DODATEK DO ŻOŁDU

od dnia 1 stycznia 1943 wynosi:

- a) dla szeregowych od strzelca do plutonowego włącznie 1 szyling — 50 (pięćdziesiąt) milsów pal. — 49 (czterdzieści dziewięć) milliemes egip. dziennie;

- b) dla sierżanta, st. sierżanta, aspiranta i chorążego po 8 (osiem) pensów — 33 (trzydzieści trzy) milsów pal. — 32 (trzydzieści dwa) milliemes egipskich dziennie.

Dodatek do żołdu przysługuje szeregowym za cały czas służby wojskowej, za który otrzymują żołd zasadniczy w pełnym wymiarze.

Dodatki do uposażenia i żołdu:

- Oficerom, pobierającym uposażenie pełne przysługują następujące dodatki: kolonialny,

jednorazowy na umundurowanie, rodzinny.
Oficerom, pobierającym uposażenie zmniejszone, przysługują tylko następujące dodatki:
— jednorazowy na umundurowanie i
— rodzinny.

Szeregowym, prócz żołdu, przysługują następujące dodatki:
— kolonialny,
— na utrzymanie oporządzenia i umundurowania (Kit Allowance),
— rodzinny,
— dla żandarmów,
— dla kucharzy.

Dodatki: kolonialny, dla żandarmów i dla kucharzy przysługują tylko wówczas, gdy żołnierz otrzymuje uposażenie lub żołd w pełnym wymiarze.

Wyplata wymienionych wyżej dodatków następuje.

- dla oficerów — miesięcznie z dołu, łącznie z uposażeniem,
- dla szeregowych — dekadowo z dołu, w terminach wypłaty żołdu.

DODATEK KOLONIALNY

Stopień	Stawki dzienne w walucie		
	egipsk. szyling pens.	palest. milliem.	m'ls.
A. Dla oficerów bez względu na stopień	3 6	171	175
B. Dla szeregowych			
Chorąży	— 8	32	33
Aspirant i St. sierż.	— 7	28	29
Sierżant, Plutonowy,			
Kapral	— 6	24	25
St. strzelec i Strzelec	— 4	16	17

DODATEK RODZINNY

Prawo do dodatku rodzinnego przysługuje tylko tym żołnierzom, którzy nie utracili prawa do uposa-

żenia lub żołdu, a których rodziny mieszkają w Wielkiej Brytanii lub w innych krajach na obszarze szterlingowym.

Do krajów obszaru szterlingowego należą: Królestwo Zjednoczone Wielkiej Brytanii oraz wszystkie kraje Imperium Brytyjskiego, z wyjątkiem Kanady, Newfoundland'u i Hong-Kong'u, oraz kraje mandatarskie i kraje protektoratu brytyjskiego, Egipt, Sudan anglo-egipski, Syria i Irak.

Warunkiem prawa do dodatku rodzinnego jest rzeczywiste utrzymywanie rodziny. Praca zarobkowa żony nie pozbawia żołnierza prawa do dodatku rodzinnego, gdy żona pracuje w handlu, w przemyśle, w prywatnej instytucji, względnie w wolnym zawodzie. Natomiast dodatek na żonę nie przysługuje, gdy żona jest zatrudniona jako pracowniczka w ramach organizacyjnych Sił Zbrojnych, względnie w polskich cywilnych urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych, oraz polskich instytucjach, subwencjonowanych lub kontrolowanych przez państwo.

Te ostatnie postanowienia nie dotyczą żon żołnierzy, które pełnią czynną służbę w PSWK lub są zatrudnione jako siostry PCK, względnie personel pomocniczy (sanitariuszki) w formacjach i zakładach wojskowej służby zdrowia, na które dodatek rodzinny przysługuje.

Korzystanie przez rodzinę żołnierza z osobnej kwatery, dostarczonej przez władze wojskowe lub cywilne władze publiczne, oraz korzystanie przez dzieci żołnierza z bezpłatnego zakładu wychowawczego lub z ulg w opłacie za utrzymanie dzieci w takich zakładach — powoduje utratę dodatku rodzinnego w całości lub w części.

Do rodziny zalicza się:

- a) żonę ślubną lub separowaną, o ile na mężu ciąży obowiązek alimentacji;
- b) dzieci własne lub adoptowane i pasierby do lat:

dzieci oficerów	dzieci szeregowych
syn córka	obojga płci
18 bez ogran. wieku	15

DODATEK RODZINNY DLA SZEREGOWYCH
Stawki dekadowe od 1. VIII. 1942

Stopień	na żonę		pierwsze dziecko		drugie dziecko		każde dziecko		na opiekę dzieci (w braku żony)	
	L. P.	£ E.	L. P.	£ E.	L. P.	£ E.	L. P.	£ E.	L. P.	£ E.
Chorąży	1.750	1.706	0.665	0.597	0.463	0.451	0.362	0.343	1.500	1.462
Aspirant i St. sierżant	1.500	1.462	0.668	0.570	0.466	0.451	0.359	0.343	1.250	1.210
Sierżant do Szereg.	1.285	1.255	0.668	0.568	0.463	0.451	0.352	0.343	1.000	0.975

Ponadto dopłata na każdą rodzinę od 1 października 1942 po £P. 0.025 = £E. 0.024 dziennie.

DODATEK RODZINNY DLA OFICERÓW

Stawki dzienne od 1.X. 1942   £P.   £E.

a) dla samej żony	0.175	0.171
b) dla żony z 1 dzieckiem	0.250	0.244
c) dla żony z 2 dziećmi	0.300	0.292
d) dla każdego następnego dziecka	0.050	0.049
e) dla dziecka bez matki	0.250	0.244
f) dla 2 dzieci bez matki	0.300	0.292
g) dla każdego następnego dziecka	0.050	0.049

Dodatek rodzinny jest płatny zasadniczo dekadowo z góry, do rąk żony lub opiekuna. Jednakże na terenie Śródk. Wschodu, ze względu na trudności trzykrotnego doreczania pieniędzy rodzinom w ciągu miesiąca, dodatek ten wypłaca się miesięcznie z dołu.

Stawki dekadowe wypłaca się zawsze we wskazanej wyżej wysokości, bez względu na ilość dni w ostatniej dekadzie miesiąca.

OBOWIĄZKOWE POTRĄCENIA Z ŻOŁDU NA RZECZ RODZINY SZEREGOWYCH

Stawki dzienne od 1.X. 1942   £P.   £E.

Chorąży, Aspirant, St. sierżant	0.175	0.171
Sierżant	0.125	0.122
Plutonowy, Kapral, St. szereg.	0.075	0.073
Szeregowiec	0.025	0.024

Potrącenia dokonane z żołdu wypłacane są żonie (opiekunowi) łącznie z dodatkami rodzinnymi, o których mowa wyżej, wyjąwszy wypadki, gdy nie ma matki (żony), a dzieci mieszkają wraz z ojcem.

DEKLARACJE NA RZECZ RODZINY

Oprócz dodatku rodzinnego, można jeszcze zadeklarować na rzecz rodziny do 75% uposażenia zasadniczego lub żołdu, pozostałego po dokonaniu innych potrąceń z tytułu długów skarbowych, od-

szkodowań i zobowiązań prywatnych. Warunek: zamieszkiwanie rodziny na obszarze szterlingowym, gdzie znajdują się polskie władze wojskowe lub cywilne, a u oficerów jeszcze — zamieszkiwanie rodziny poza krajem miejsca służbowego oficera.

WYPŁATA DODATKU RODZINNEGO *w przypadkach szczególnych*

Samowolne oddalenie się żołnierza lub przedłużenie urlopu bez pozwolenia powoduje utratę prawa do dodatku rodzinnego za cały czas nieusprawiedliwionej nieobecności.

W razie odbywania przez oficera kary pozbawienia wolności, bez dodatkowych skutków wyroku, zachowuje on prawo do dodatku rodzinnego przez cały czas z tym, że dodatek ten wypłaca się rodzinie.

W razie odbywania kary pozbawienia wolności przez szeregowego, rodzinie jego przysługuje dodatek rodzinny z tym, że jeżeli kara powoduje pozbawienie go całego żołdu lub takiej jego części, że przekracza to obowiązkowo potrącaną część na rzecz rodziny, to kwotę odpowiadającą tej części wypłaca się rodzinie z funduszy skarbowych, a szeregowego obciąża się nią jako długiem skarbowym. Odnosi się to tylko do pierwszych 28 dni, poczym rodzina ma prawo tylko do dodatku rodzinnego.

ZAOPATRZENIE RODZIN W WYPADKU ŚMIERCI ŻOŁNIERZA

W razie śmierci oficera rodzinie jego przysługuje przez 90 dni, licząc od dnia śmierci, dodatek rodzinny oraz 2/7 uposażenia zasadniczego, które ostatnio pobierał, po czym dalsze jej zaopatrzenie odbywa się według osobnych zarządzeń.

W razie śmierci szeregowego, rodzinie jego przysługuje przez 90 dni, licząc od dnia śmierci, dodatek rodzinny w wysokości pobieranej, łącznie z kwotą odpowiadającą obowiązkowo potrąconej części żołdu szeregowego. Jeżeli ponadto z żołdu szeregowego była potrącana jeszcze część

przeznaczona przez niego dobrowolnie na rzecz rodziny, to wypłaca się jej również tę część, ale tylko przez 28 dni. Po upływie tych terminów dalsze zaopatrzenie rodziny odbywa się według osobnych zarządzeń.

Zaopatrzenie rodzin, o którym mowa wyżej, odnosi się tylko do czasu ich pobytu na obszarze szterlingowym. Wpłata tego zaopatrzenia może nastąpić jednorazowo.

JEDNORAZOWY DODATEK NA UMUNDUROWANIE

wynosi dla:

- nowomianowanych podporuczników,
- oficerów przybyłych w drodze ewakuacji, jeżeli z powodu wypadków wojennych utracili całkowicie swoje umundurowanie,
- oficerów powołanych po raz pierwszy do czynnej służby:

w walucie		
angielskiej	egipskiej	palest.
£ 25	£E. 24 mils. 375	£P. 25
a dla oficerów, którzy przybyli w drodze ewakuacji i utracili tylko częściowo swoje umundurowanie:		
w walucie		
angielskiej	egipskiej	palest.
£ 10	£E. 9 mils. 750	£P. 10

DODATEK NA UTRZYMANIE OPORZĄDZENIA I UMUNDUROWANIA

(Kit Allowance)

Dodatek ten przysługuje każdemu szeregowemu za czas pobytu w oddziale i jest przeznaczony na pokrycie wydatków, związanych z higieną osobistą podoficerów i szeregowych, oraz z konserwacją ich umundurowania i oporzędzenia.

Wysokość tego dodatku, jednakowa dla wszystkich stopni, wynosi:

za dni:	pensów angl.	mil-sów egipskich	mil-sów palest.
1	1	4	4
2	1½	6	6
3	2½	10	10
4	3	12	13
5	4	16	17
6	4½	18	19
7	5½	22	23
8	6	24	25
9	7	28	29
10	7½	30	31
11	8	32	33

Dodatek na oporządzenie może być wypłacany do rąk żołnierzy w gotówce (łącznie z żołdem) lub też może być zarządzony centralny zakup potrzebnych przedmiotów i zaopatrywanie w nie szeregowych w naturze.

DODATEK DLA ŻANDARMÓW
przysługuje wszystkim szeregowym w oddziałach ciałowych żandarmerii. Wysokość jednakowa dla wszystkich stopni, wynosi dziennie:

angl.	egipskich	palest.
pensów	mil-sów	mil-sów
6	24	25

DODATEK DLA KUCHARZY
przysługuje jednemu, najstarszemu stopniem kucharzowi na pododdział, prowadzący osobną kuchnię. Wysokość wynosi dziennie:

angl.	egipskich	palest.
pensów	mil-sów	mil-sów
9	37	38

NALEŻNOŚCI W NATURZE

Oficerom, pobierającym zasadnicze uposażenie pełne, oraz wszystkim szeregowym do czasu zwolnienia ich ze służby czynnej w szeregach wojska, przysługuje wyżywienie i zakwaterowanie w naturze.

Oficerom, pobierającym uposażenie zmniejszone, wyżywienie i zakwaterowanie nie przysługuje.

W zamian za wyżywienie i zakwaterowanie w naturze, oficerom i szeregowym mogą być przyznane dodatki:

- żywnościowy (strawne) i
- kwaterowy.

Wysokość tych dodatków wynosi dziennie:

	angl. sh/d	egipskich mil-sów	palest. mil-sów
dodatek żywnościowy	2 9	134	138
dodatek kwaterowy			
a) dla oficerów	4 —	195	200
b) dla szeregowych	1 9	85	88

NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNE OCHOTNICZEK PSWK

Uposażenie ochotniczek na funkcjach w stopniach wyższych

Stopień	Stawka miesięczna		
	£.	sh.	d.
Starsza Inspektorka	30	2	0
Inspektorka	22	0	0
Komendantka Kompanii	14	5	0
Komendantka Plutonu	10	7	6

Żołd ochotniczek na funkcjach w stopniach niższych

Stopień	Stawka dzienna w walucie ang.			
	I grupa		II grupa	
	sh.	d.	sh.	d.
Starsza przodowniczka	5	4	5	8
Przodowniczka	4	0	4	4
Drużynowa	3	2	3	6
Sekcyjna	2	8	3	0
Starsza ochotniczka	2	2	2	6
Ochotniczka	1	4	1	8

Uposażenie i żołd według podanych wyżej stawek dla stopni od starszej ochotniczki w górę, przysługuje za czas rzeczywistego sprawowania funkcji, przewidzianych dla danego stopnia na podstawie

rozkazu władz do tego upoważnionych. Żołd drugiej grupy przysługuje ochotniczkom w stopniach niższych, pełniących funkcje: biuroliszek, laborantek, kierowniczy samochodów i motocykli, krawczyń, kreślarek, maszynistek, nauczycielek, radiotelegrafistek, szyfrantek, telefoniszek, świetliczarek, sanitariuszek i piekarek pod warunkiem posiadania przez zainteresowane ochotniczki wymienionych specjalności przed wstąpieniem do służby PSWK lub uzyskania tych specjalności po ukończeniu odpowiednich kursów w czasie służby w PSWK i faktycznego pełnienia etatowej funkcji przewidzianej dla danej specjalności.

DODATEK DO ŻOŁDU

Dodatek do żołdu przysługuje ochotniczkom na funkcjach w stopniach niższych przez czas otrzymywania żołdu w pełnym wymiarze.

Stawka dzienna dodatku do żołdu dla wszystkich ochotniczek na funkcjach w stopniach niższych wynosi od dnia 1.X.1943 — 8 d.

DODATEK KOLONIALNY

Przez cały czas pełnienia funkcji na etatowych stanowiskach w jednostkach organizacyjnych, wchodzących w skład APW, przysługuje ochotniczkom dodatek kolonialny, którego stawka dzienna na terenie Palestyny, Syrii, Egiptu i Iraku wynosi:

dla ochotniczek na funkcjach w stopniach wyższych po 3 sh 6 d, dla St. przodowniczkich — 7 d, dla Przodowniczkich — 6 d, dla Drużynowej, Sekcyjnej, St. ochotniczki i Ochotniczki — 4 d.

DODATEK NA ZAKUP ŚRODKÓW TOALETOWYCH

(Kit Allowance)

Dodatek ten przysługuje tylko ochotniczkom na funkcjach w stopniach niższych za cały czas pełnienia służby.

Stawka dzienna tego dodatku jest jednakowa

dla wszystkich stopni i identyczna w wysokości z dodatkiem Kit Allowance w Wojsku.

DODATEK KUCHARSKI

Dodatek kucharski w wysokości po 6 d dziennie przysługuje starszej kucharce, prowadzącej kuchnię.

DODATEK URLOPOWY

Dodatek urlopowy w wysokości 2 sh 6 d dziennie przysługuje tylko ochotniczkom na funkcjach w stopniach niższych najwyżej za 21 dni urlopu w ciągu roku — za czas urlopów a) wypoczynkowego, b) ze względów służbowych, c) leczniczego, udzielanych w ramach należności, ustalonych dla żołnierzy Wojska Lądowego, a ogłoszonych w Dz. Rozk. nr. 1/41. Wyjątkowo na urlopy lecznicze, udzielane na podstawie szczegółowo umotywowanych orzeczeń szpitalnych, czasokres 21 dni może być przedłużony na dalszych dni 14.

Dodatek urlopowy płatny jest z góry w dniu wyjazdu na urlop.

DODATEK RODZINNY

Dodatek rodzinny przysługuje tylko ochotniczkom-wdowom oraz tym ochotniczkom, których mężowie znajdują się obecnie w niewoli, w obozach internowanych lub w krajach okupowanych — posiadających dzieci na wyłącznym swoim utrzymaniu, które przebywają w krajach, należących do obszaru szterlingowego. Granica wieku dla dzieci obojga płci wszystkich ochotniczek, na które przysługuje prawo do dodatku rodzinnego wynosi 15 lat.

Stawki dodatku rodzinnego dla ochotniczek na funkcjach w stopniach niższych dekadowo:

Na opiekę i 1 dziecko — po 5 sh dziennie;

Na opiekę i 2 dzieci — po 6 sh dziennie;

Na każde następne dziecko — po 1 sh dziennie.

Poza tym ochotniczke, na funkcji w stopniu wyższym, przysługuje indywidualny zasiłek na wychowanie dzieci po 8 d na każde dziecko dziennie.

Stawki dodatku rodzinnego dla ochotniczek na funkcjach w stopniach wyższych, od dnia 1.X.1942

- 1) Na opiekę: 1 £ dla: od ochotniczki do przewodniczki włącznie; 1 £ 5 sh dla st. przewodniczki.
- 2) Dla dzieci bez względu na stopień ochotniczki:
  - a) na 1. dziecko — 12 sh 1 d dekadowo
  - b) na 2. dziecko — 9 sh 3 d dekadowo
  - c) na każde następne — 7 sh 1/2 d dekadowo.Oprócz tego od dnia 1.X.1942 ochotniczkom, na funkcjach w stopniach niższych, przysługuje:
Po 6 d dziennie tyt. dopłaty dla opieki nad dziećmi,
Po 8 d dziennie tyt. indywidualnego zasiłku na wychowanie dziecka.

NALEŻNOŚCI W NATURZE DLA OCHOTNICZEK PSWK

Niezależnie od uposażenia względnie żołdu i dodatków pieniężnych, ochotniczkom PSWK przysługują następujące świadczenia w naturze:

a) ochotniczkom na funkcjach w stopniach wyższych — wyżywienie, zakwaterowanie, wyekwipowanie tropikalne (wzgl. dodatek pieniężny w wysokości 10 £) i leczenie na zasadach, jak dla żołnierzy wojska lądowego. Jednorazowy dodatek na umundurowanie w wysokości 25 £ przysługuje ochotniczce, z chwilą mianowania na funkcję w stopniu wyższym.

b) ochotniczkom na funkcjach w stopniu niższym — wyżywienie, zakwaterowanie, umundurowanie i leczenie.

W zamian za wyżywienie i zakwaterowanie w naturze, mogą być przyznane ochotniczkom PSWK dodatki pieniężne i kwaterowe, w następującej wysokości:

- a) *Żywnościowy*
dla ochotniczek PSWK na funkcjach w stopniu wyższym — po 2 sh 2 d dziennie;

dla ochotniczek na funkcjach w stopniu niższym — po 2 sh 6 d dziennie.

- b) *Kwaterowy*
dla ochotniczek PSWK na funkcjach w stopniu wyższym — po 4 sh dziennie;
dla ochotniczek PSWK na funkcjach w stopniu niższym — po 1 sh 9 d dziennie.

NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNE OCHOTNICZEK SIÓSTR PCK

Uposażenie zasadnicze miesięcznie wynosi:

- Dla siostry przełożonej — £ 13 — £E. 12.675 — £P. 13.
Dla zastępczyni siostry przełożonej, sióstr oddziałowych, operacyjnych, rentgenologicznych, dietetyczek, laborantek klinicznych z wyższym wykształceniem i farmaceutek z wyższym wykształceniem — £ 12 — £E. 11.700 — £P. 12.
Dla siostry salowej — £ 10 — £E. 9.750 — £P. 10.

DODATEK NA PRANIE

dla wszystkich ochotniczek, sióstr PCK — po 6 sh 6 d miesięcznie.
dla siostry przełożonej i zastępczyni siostry przełożonej — po 3 sh 6 d dziennie;

DODATEK KOLONIALNY

dla sióstr oddziałowych, operacyjnych, rentgenologicznych, dietetycznych oraz laborantek i farmaceutek z wyższym wykształceniem — po 6 d dziennie;
dla siostry salowej — 4 d dziennie.

DODATEK SPECJALNY

przysługuje tylko siostrom, zatrudnionym na oddziałach zakaźnych, gruźliczych i chorób umysłowych w formacjach i zakładach wojskowej służby zdrowia.

Stawka dzienna wynosi 1 sh 6 d.

DODATEK NA UMUNDUROWANIE

Ochotniczki, siostry PCK, otrzymują: z chwilą mianowania na stanowisko siostry PCK — jednorazowy dodatek na umundurowanie w wysokości £ 20;

po roku służby na stanowisku siostry PCK — £ 5; po każdym następnym roku służby — £ 10 tyt. dodatku na uzupełnienie umundurowania.

Niezależnie od tych dodatków, ochotniczki siostry PCK, pracujące w formacjach i zakładach wojskowej służby zdrowia, znajdujących się w strefie tropikalnej, otrzymują dodatek specjalny, przeznaczony na uzupełnienie odzieży tropikalnej.

Dodatek ten wynosi po mianowaniu na stanowisko siostry PCK — £ 10, a po każdym roku służby na stanowisku siostry PCK w strefie tropikalnej — £ 5.

W wypadkach służby w polu, ochotniczki — siostry PCK, zatrudnione w formacjach i zakładach wojskowej służby zdrowia, otrzymują jednorazowe uzupełnienie do wyposażenia polowego w naturze. W razie niemożności wydania go w naturze, może być ochotniczkom, siostrom PCK, wypłacony jednorazowy dodatek pieniężny, w wysokości 8 £ 5 sh.

Należności w naturze:

Niezależnie od uposażenia i dodatków pieniężnych, ochotniczkom, siostrom PCK, przysługuje wyżywienie i zakwaterowanie w naturze, oraz prawo korzystania z pomocy lekarskiej.

W zamian za wyżywienie i zakwaterowanie w naturze mogą być przyznane ochotniczkom, siostrom PCK, pieniężne dodatki żywnościowy i kwaterowy.

Wysokość tych dodatków wynosi:

a) dla sióstr przełożonych i zastępczyni sióstr przełożonych po 2 sh 9 d dziennie — dodatek żywnościowy; po 4 sh dziennie — dodatek kwaterowy;

b) dla reszty sióstr: po 2 sh 9 d dziennie — dodatek żywnościowy; po 1 sh 9 d dziennie — dodatek kwaterowy.

1 funt (£) = 1 funt palestyński = 0.975

funta egipskiego

1 funt (£) = 20 szylingów (sh) = 240 pensów (d)

1 funt palestyński (£P) = 1000 milsów

1 funt egipski (£E) = 1000 millimes

1 funt (£) = 480 lir włoskich.

TARYFA POCZTOWA

PRZEPISY OGÓLNE

1. Każdy żołnierz może korespondować tylko z tymi krajami, z którymi komunikacja pocztowa jest dozwolona.

2. Należy pisać listy krótkie, zwarte i po jednej stronie papieru listowego.

3. W lewym górnym rogu listu wypisuje nadawca swój adres w brzmieniu, w jakim został ogłoszony rozkazem dowództwa oddziału. Przy nazwisku umieszczać numer pocztowy oddziału.

4. Na kopercie wypisuje się tylko adres osoby, dla której list jest przeznaczony.

5. Pamiętać należy, że dokładny i czytelnie napisany adres ułatwia i przyspiesza doręczenie listu. Wskazane jest adresowanie listów literami drukowanymi.

6. Nie wolno listów zaklejać.

7. Znaczkę pocztową naklejać w prawym górnym rogu. Pozostałą górną część koperty pozostawić niezapisaną na uwagę poczty. Jeśli list nie podlega opłacie pocztowej — w miejscu przeznaczonym na znaczki napisać: "on active service".

8. Listy oddaje się podoficerowi pocztowemu w swoim oddziale.

9. Nie wolno wysyłać listów przez cywilne urzędy pocztowe.

Miejsce przeznaczenia	Rodzaj przesyłki	Waga	Opłata
Zjednoczone Królestwo, Irlandia, domlnia, prorektoraty, kraje mandatowe, Syria, okręty J.K.M. i tereny, gdziekolwiek są stacjonowane wojska brytyjskie	Listy	do 2 oz.	wolne
		do 3 oz.	3,5 d.
	czasopisma i druki	każda dalsza 1 oz.	1 d.
		do 2 oz.	wolne
		do 4 oz.	1 d.
		każde dalsze 2 oz.	0,5 d.
E g i p t	Listy	do 1 oz.	wolne
		do 2 oz.	3,5 d.
	czasopisma i druki	każda dalsza 1 oz.	1 d.
		każde 2 oz.	0,5 d.
U. S. A.	Listy	do 1 oz.	2,5 d.
		każda dalsza 1 oz.	1 d.
	Kartki pocztowe, czasopisma i druki	każda 1 oz.	2 d.
		każde dalsze 2 oz.	0,5 d.
Wszystkie inne kraje, z którymi istnieje wymiana pocztowa	Listy	do 1 oz.	3 d.
		każda dalsza 1 oz.	1,5 d.
	Kartki pocztowe, czasopisma i druki	każda 1 oz.	2 d.
		każde dalsze 2 oz.	0,5 d.
Opłata za polecenie we wszystkich wypadkach			3 d.
Opłata za reklamację przesyłki rejestrowanej			3 d.

134

10. Wzbronione jest przewożenie listów podczas podróży służbowych, lub przy wyjeździe na urlop.

OPŁATY POCZTOWE

Stawki opłat za przesyłki listowe, nadawane na pocztach polowych, stacjonowanych na terenie Środkowego Wschodu (z wyjątkiem Egiptu i Sudanu).

UWAGI:

Do opłat przesyłek winny być użyte znaczki angielskie.

Listy i druki nie mogą przekraczać wagi 2 kg (na obszarze Dominów 5 funtów angielskich).

Wymiary: Suma wymiarów przesyłki (długość + szerokość + wysokość) nie może przekraczać 90 cm, a żaden z wymiarów większy jak 60 cm.

Przesyłki listowe nie mogą zawierać artykułów żywnościowych.

Czasopisma i druki muszą być nadawane w stanie otwartym, bez żadnych notatek. Na stronie adresowej winna być klauzula: "Printed paper post".

LISTY LOTNICZE

K r a j	O p ł a t a	
	lo wag	s d.
Argentyna	oz. 0,5	3 5
Kongo Brytyjskie	oz. 1.	1 1
Kanada, Egipt, Gibraltar, Indie, Zatoka Perska, Kenya, Uganda, Rodezja, Tanganika	oz. 1.	— 10
U. S. A.	oz. 0,5	2 1
Marokko, Nowa Zelandia	oz. 1.	— 10

135

Airgraph wysłać można do: Zjednoczone Królestwo, Irlandia, U. S. A., Nowa Zelandia, Płn. i Płd. Rodezja, Unia Płd. Afrykańska, Tanganyika, Uganda.

OSZCZĘDZAJMY NABYWAJĄC CERTYFIKATY OSZCZĘDNOŚCIOWE

ŻOŁNIERZE!

Wszyscy mamy w niezatartej pamięci grabież i zniszczenia, jakie spowodowała inwazja wrogów w domach i warsztatach pracy całej naszej Ojczyzny.

Z chwilą powrotu do kraju musimy natychmiast przystąpić do odbudowy tych zniszczeń. Każdy zaoszczędzony dzisiaj pieniądz ułatwi nam to trudne zadanie.

Kiedy nastąpi powrót, co nas od niego dzieli? Dzieli nas droga do Polski; droga ta, to nasza najbliższa przyszłość, nasz cel, to walka na śmierć i życie z naszym odwiecznym wrogiem! Na tę drogę żołnierzowi nie wolno obarczać się myślą o swym majątku w plecaku. Musi on zbędne i wszystkie możliwe do zaoszczędzenia pieniądze odłożyć i zabezpieczyć tak, by przyniosły korzyść, po powrocie do kraju, jemu i jego Ojczyźnie. Lokując pieniądze, jako wkłady oszczędnościowe w brytyjskich bankach państwowych, mamy dostateczne ich zabezpieczenie, a równocześnie umożliwiamy naszym Sojusznikom wykorzystanie tych pieniędzy przez okres wojny — dla wojny.

Nie chodzi tutaj o formę oszczędzania, gdyż każda forma jest dobra, chodzi o treść, chodzi o to, aby jak największe kapitały zebrać i przywieźć z sobą do kraju, chodzi o powszechność realizowanej akcji oszczędnościowej.

Pamiętajmy, że osobiste męstwo, dzielność w boju i skromność w codziennym życiu cechują do-

bręgo żołnierza; oszczędność musi dzisiaj uzupełnić te dodatnie strony żołnierza-Polaka.

Apelem tym inauguruje nową formę realizowanej od marca br. akcji oszczędnościowej. Polega ona na nabywaniu brytyjskich certyfikatów oszczędnościowych „National Savings Certificates”.

Z okazji tej, po raz wtóry, wzywam was, żołnierze wszystkich stopni do wspólnego wysiłku zmierzającego do upowszechnienia realizowanej akcji oszczędnościowej oraz do zgromadzenia w ten sposób jak największych kapitałów. MP. 6. 1943.

DOWÓDCA ARMII POLSKIEJ NA WSCHODZIE

ANDERS

Gen. dyw.

CO TO JEST CERTYFIKAT OSZCZĘDNOŚCIOWY

Certyfikat oszczędnościowy jest to papier wartościowy, wypuszczany przez rząd brytyjski. Zjedn. Królestwo gwarantuje pełny zwrot kapitału, użytego na zakup certyfikatu oraz narosłych od tego kapitału odsetek. Najmniejszy odcinek Certyfikatu oszczędnościowego opiewa na 15 szylingów (750 milców). Można również nabywać odcinki, reprezentujące 5, 10, 25, 50 i 100 jednostek Certyfikatu.

Nabywając Certyfikat oszczędnościowy płaci się zań sumę nominalną, t. j. tę, na którą on opiewa. Tak więc za odcinek, reprezentujący: 1 jednostkę

Certyfikatu, płaci się 15 szylingów, za 5 jednostek — 3 funty 15 szylingów, za 10 jednostek — 7 funtów 10 szylingów itd.

Od chwili nabycia Certyfikat dojrzewa przez lat 10 do wykupienia go przez rząd brytyjski. W okresie tym wartość Certyfikatu powiększa się o narastające odsetki i premie, dopisywane według następujących zasad:

w końcu pierwszego roku dopisuje się do jednostki Certyfikatu 3 pency tytułem odsetek, następnie zaś z upływem każdego miesiąca, aż do końca dziesiątego roku, dopisuje się pół pency;

w końcu piątego roku dodaje się premię w wysokości 3 pency, dalszą zaś premię w wysokości 6 pensów dodaje się w końcu dziesiątego roku.

W ten sposób w okresie dziesięciu lat wartość jednostki Certyfikatu wzrasta do £1 s.0 d.6.

Mając na względzie sumę dopisanych w ciągu dziesięciu lat odsetek oraz dodane w tym okresie premie, wysokość oprocentowania wynosi £.3 s.3 d.5 od sta w stosunku rocznym.

Od dochodu z tytułu odsetek od Certyfikatów nie płaci się podatku dochodowego.

Wypłata odsetek następuje łącznie z wypłatą kapitału w chwili odprzedaży Certyfikatu.

Każdy nabywca pierwszego Certyfikatu otrzymuje kartę posiadacza oraz niebieską książeczkę, w której nakleja się nabywane Certyfikaty. Na karcie posiadacza wymieniony jest numer rejestracyjny, pod którym księgowane są oraz którym zaopatrywane są wszystkie Certyfikaty nabywane od tam przez posiadacza. Numer ten podaje się Oficerowi Oszczędnościowemu przy zakupywaniu nowych Certyfikatów.

W związku z nabywanymi Certyfikatami można mieć tylko jedną kartę posiadacza.

Równowartość Certyfikatu można otrzymać z powrotem *każdej chwili* po jego nabyciu. Po upływie roku od daty nabycia otrzymuje się cenę kupna

PIERWSZA POMOC W NAGŁYCH WYPADKACH

ATAK EPILEPTYCZNY

Ułożyć chorego płasko (z dala od występów muru, schodów, mebli). Unieruchomić nogi i ręce przez trzymanie. Wcisnąć korek z drzewa lub chustkę między zęby.

KRWOTOK.

a) z nosa: umieścić chorego w pozycji siedzącej — pochylić głowę do tyłu — zastosować zimne okłady na nos i kark — przycisnąć skrzydełka nosowe.

b) z płuc (krew wydobywająca się z ust jest jasna, niekiedy piana): bezwzględny spokój — leżenie w łóżku — polykanie drobnych kawałków lodu — zimny okład na klatkę piersiową.

c) wymioty krwawe z żołądka (krew wydobywająca się z ust ma barwę brązowo-czerwoną) — postąpić jak wyżej — zimny okład na brzuch.

OMDLENIA.

Głowę ułożyć nisko — na podłodze — na ziemi — rozluźnić odzież koło szyji i w pasie. Uprząstwić dostęp świeżego powietrza, podać krople walerianowe, czarną kawę.

OPARZENIA.

Okłady z roztworu oliwy z wodą wapienną, maść borowa.

POWIESZENIE.

Unieść ciało wisielca — przeciąć sznur, uprzęstwić dopływ świeżego powietrza, zastosować sztuczne oddychanie, zlewać wodą.

RANY.

a) zadrażnienia: zapendzłować polewką jodową — obmyć okolicę rany alkoholem, benzyną, nałożyć opatrunek jałowy.

b) powierzchowne-krwawe: nie dotykać palcami! Nałożyć opatrunek jałowy.

c) obficie krwawiące: nałożyć niezwłocznie opatrunek jałowy otaczając silnie opaską. Zastosować ucisk (przy pomocy paska, sznura, gumy, ręcznika) powyżej lub poniżej rany, do chwili wstrzymania krwotoku.

RAŻENIE PIORUNEM—PRADEM.

Przerwać prąd — sztuczne oddychanie całymi godzinami.

UDAR APOPLEKTYCZNY.

Wysoko umieścić głowę — pęcherz z lodem na głowę, wezwać lekarza.

UDAR SŁONECZNY.

Usunąć uciskającą odzież, zlewać wodą, nacierać ciało lodem — zastosować sztuczne oddychanie.

UKĄSZENIA — OWADY

Natychniać zapendzłować roztworem amoniaku lub mydlinami.

WĘŻE

Podwiązać kończynę powyżej rany — bańki na rany — choremu dać dużo alkoholu. Zastosować zastrzyk przeciw-jadowy.

UTONIECIE.

Zdjąć odzież i usunąć ciała obce z ust i z nosa — przewiesić chorego przez kolano głową zwisającą w dół, potrząsać, ażeby woda ustami spłynęła. Następnie długie sztuczne oddychanie do dwóch godzin — wezwać lekarza.

ZŁAMANIA.

Unieruchomić kończynę w deszczułkach lub szynach, wezwać lekarza lub odwieźć do szpitala.

TABELA PORÓWNAWCZA MIAR AN- GIELSKICH I METRYCZNYCH

MIARY DŁUGOŚCI

1 inch (cal)	= 0,0254 m.
1 foot (stopa)	= 0,3048 m.
1 yard	= 0,9145 m.
1 mila ang.	= 1609,31 m.
1 mila geogr.	= 7420 m.
1 mila morska	= 1852 m.

MIARY POWIERZCHNI

1 square inch	= 0,064 m ²
1 square foot	= 9,290 m ²
1 square yard	= 83,81 m ²
1 akr	= 4047 m ²

MIARY WAGI

1 gram	= 0,065 gr.
1 pound (funt)	= 453,59 gr.
1 onze (uncja)	= 28,35 gr.
1 quintal, centnar	= 50,8 kg.
1 tona	= 1016 kg.

MIARY POJEMNOŚCI

1 pint	= 0,567 l
1 gallon	= 4,54 l

SPÓŁCZYNNIKI ZAMIAN MIAR BRITYJSKICH NA METRYCZNE I ODWROTNIE

Zamienia się:

cale na metry, mnożąc liczbę cali przez 0,0254;
metry na cale, mnożąc liczbę metrów przez 39,37;
kilogramy na funty angielskie, mnożąc liczbę kilo-
gramów przez 2,2046;
funtów angielskich na kilogramy, mnożąc liczbę fun-
tów przez 0,45359;
litry na galony, mnożąc liczbę litrów przez 0,22;
galony na litry, mnożąc liczbę galonów przez 4,546;
Dla zamiany innych jednostek angielskich na
metryczne pamiętać należy, że 1 yard ma 3 stopy,
1 stopa = 12 cali; 1 mila liczy 1760 jardów.

TABELA PORÓW. TEMPERATUR

Celsjusz	Reaumur	Fahrenheit	
0	0	32	Punkt zamarza-
5	4	41	nia wody
10	8	50	
15	12	59	
20	16	68	
25	20	77	
30	24	86	
35	28	95	
40	32	104	
45	36	113	
50	40	122	
55	44	131	
60	48	140	
65	52	149	
70	56	158	
75	60	167	
80	64	176	
85	68	185	
90	72	194	
95	76	203	Punkt wrzenia
100	80	212	wody

PORÓWNAWCZA TABLICA CZASU

Gdy w Polsce jest południe (godz. 12) —
godz. 11 — w Anglii, Irlandii, Francji, Belgii,
Hiszpanii, Portugalii, Algierze;
godz. 11.20 — w Holandii;
godz. 12 — w Szwecji, Norwegii, Danii, Niem-
czech, Austrii, Szwajcarii, na Węgrzech,
w Czechosłowacji, Jugosławii, Włoszech,
Albanii i na Litwie;
godz. 13 — w Finlandii, Estonii, Łotwie, Buł-
garii, Rumunii, Grecji, Turcji, Egipcie,
Palestynie, Syrii, Rodezji, Unii Płd. Afr.;

godz. 13.45 — w Kenji, Tanganice i Ugandzie;
 godz. 14 — w Rosji (Moskwa), Iraku;
 godz. 14.30 — w Iranie;
 godz. 16.30 — w Indiach.

UKŁAD MONETARNY ANGIELSKI

1 funt ang. (£) = 20 szylingów (s)
 1 szyling = 12 pensów (d)
 1 penny = 4 farthingi

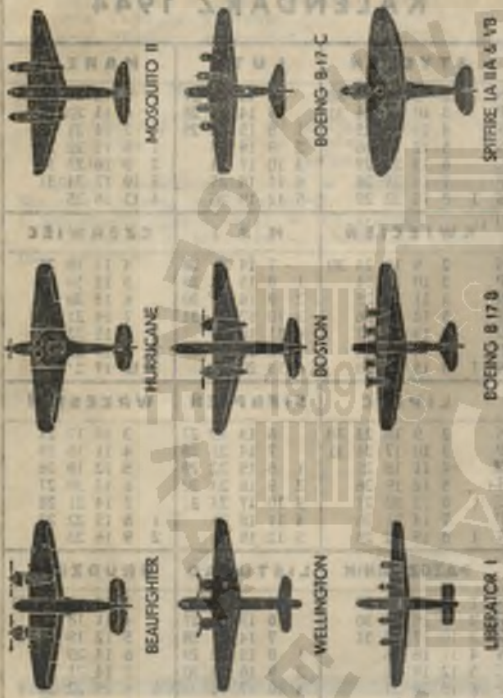
Prócz wymienionych monet w obiegu istnieją:
 Sixpence (moneta sześciopensowa),
 1 half-crown (pół korony) = 2,5 szylinga,
 Gwinea = 21 szylingów — nie istnieje obecnie
 jako jednostka monetarna.

*

KALENDARZ 1944

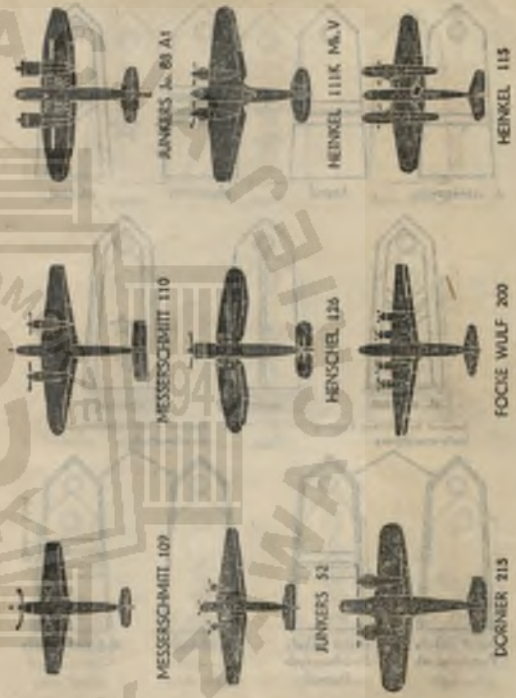
STYCZEŃ		LUTY		MARZEC	
N	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26		
P	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27		
W	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28		
S	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29		
C	6 13 20 27	3 10 17 24	2 9 16 23 30		
P	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31		
S	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25		
KWIECIEŃ		M A J		CZERWIEC	
N	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25		
P	3 10 17 24 31	1 8 15 22 29	5 12 19 26		
W	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27		
S	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28		
C	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29		
P	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30		
S	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24		
LIPIEC		SIERPIEŃ		WRZESIEŃ	
N	2 9 16 23 30 31	6 13 20 27	3 10 17 24		
P	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25		
W	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26		
S	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27		
C	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28		
P	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29		
S	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30		
PAŹDZIERNIK		LISTOPAD		GRUDZIEŃ	
N	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31		
P	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25		
W	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26		
S	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27		
C	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28		
P	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29		
S	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30		

SAMOLOTY ALIANCKIE

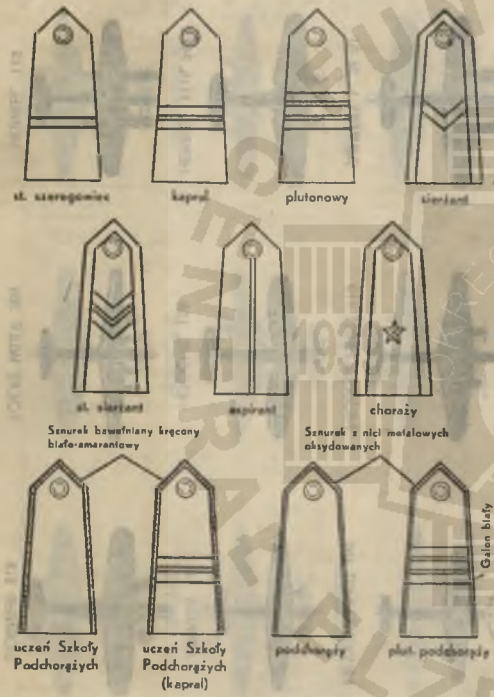
148

SAMOLOTY NIEMIECKIE

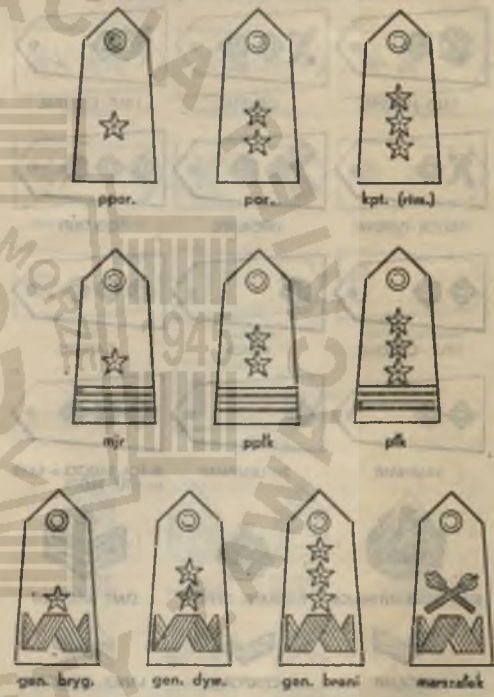

149

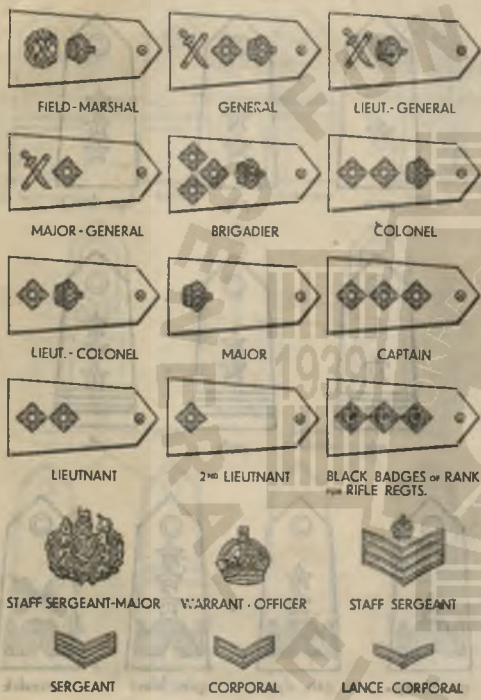
POLSKIE ODZNAKI STOPNI

POLSKIE ODZNAKI STOPNI

BRYTYJSKIE ODZNAKI STOPNI

ODZNAKI STOPNI ARMII U.S.A.

SPIS TREŚCI

	Str.		Str.
Hymn Narodowy	5	Ordery i odznaczenia polskie	112
Dziesięć przykazań żołnierza polskiego	6	Adresy polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych	113
Kalendarz terminowy	9	Adresy placówek P. C. K.	115
Święta grecko-katolickie	63	Uposażenie wojska	117
Święta żydowskie	63	Taryfa pocztowa	133
Święta narodowe państw sprzymierzonych	64	O oszczędności	136
Prezydent R. P. Władysław Raczkiewicz.	66	Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach	142
Naczelnny Wódz generał broni Kazimierz Sosnkowski	69	Tabela porównawcza miar angielskich i metrycznych	144
Rząd Rzeczypospolitej Polskiej	70	Tabela porównawcza temperatur	145
Dowódca A. P. W. gen. dyw. Wł. Anders	71	Porównawcza tablica czasu	145
Wiadomości o Polsce:		Brytyjski układ monetarny	146
Powierzchnia i ludność. Położenie. Ukształtowanie. Klimat. Wielkie miasta. Stosunki narodowościowe i wyznaniowe. Struktura gospodarcza. Przyrost naturalny. Rolnictwo. Górnictwo. Przemysł. Komunikacja. Handel zagraniczny.	71	Tabela kalendarzowa	147
Polacy za granicą	83	Sylwetki samolotów:	
Polska w Europie środkowo-wschodniej	88	— angielskich	148
Europa środkowo-wschodnia:		— niemieckich	149
Estonia. Łotwa, Litwa. Czechosłowacja. Węgry. Rumunia. Jugosławia. Bułgaria. Albania. Grecja.	90	Odnaki stopni wojskowych:	
Świat w wojnie:		— polskich	150
Wielka Brytania z dominiami. Stany Zjednoczone. Związek Sowiecki. Niemcy.	97	— angielskich	152
Kalendarz obecnej wojny	105	— amerykańskich	153
Decret Prezydenta R. P. z 30 listopada 1939 r.	110		

UKŁAD GRAFICZNY: ZYGMUNT TURKIEWICZ
 DRUKARNIA "HAARETZ" TEL-AVIV, MAZE 56

Samuel Ignacy
217 Sq. B.L.A. ZAPISKI

16/P/S.F.T.S. ^{let} Newton R.A.F.

Tom Holownykh
St. Dunstan's, Deventer
Church Street
Shropshire

L. ell.
1939
Détachement Polonais
Sommerous - Marnes.

J. Luth.
c/o Polish Red Cross
15/17 Queen's Road
Bombay - India

Capt. K. W.
C.M.F. Polish Forces 635
Major. Polvor. Berk. Stem
P. 1100 P.F.

ZAPISKI

Deputy Insp. Gen. P.A.F.
Hollandia
Tacens Bank
Falbot Square
Batavia

Pot. J.T. Wing
R.A.F. St. Coughton
M. Brackley
Northants

16, Warwick Road,
London S.W.5.
Mrs J. Janke

tel.
FRO
3970

ZAPISKI

Imię imiędumka
Krosz wój. krakow
1) No...
p. Trep...
1939

Mr. P...
osada...
pte...
por. H...
wój. nowo...

Suth...
15...
Bombay...
S...
Warszawa...
P...
1939

ZAPISKI

...
G.P.O. A.D.B. 260/999
London E.C.1.

Suth...
134...
London S.W.1.

Henryk...
W...
adres 317

...
Polish Air Force Record
Hoodwood Hotel Office
Blackpool
U.K.

p. Andrzej...
Nikolaj

ZAPISKI

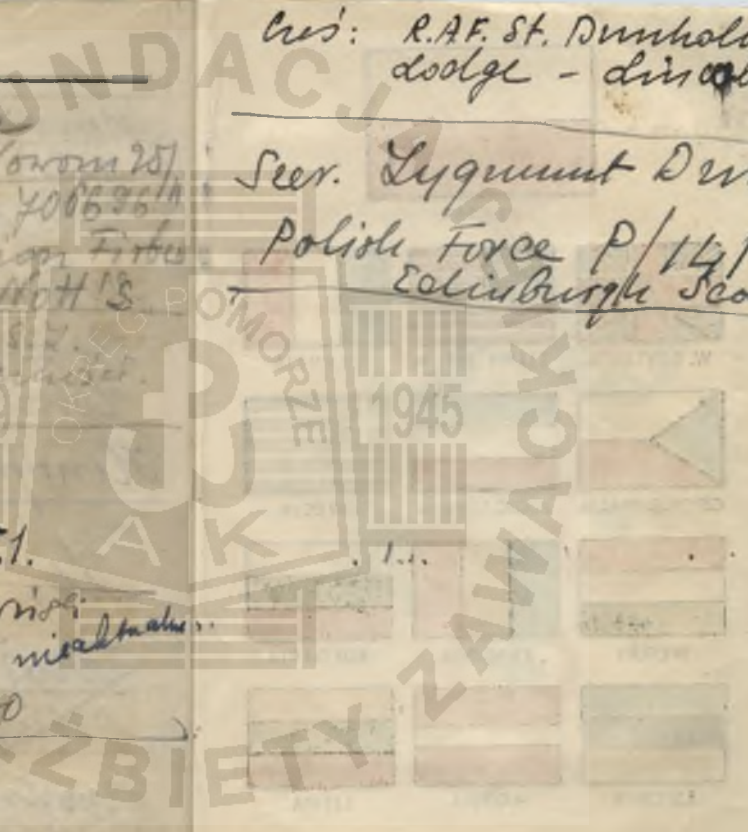
Kryzowska Wrona
Wartownia ul. Nowom 25/
Dzienik Sulkowski 4065 26 14
[C.T.E.] R.A.F. Station Fife
Beak str. Work cap 100 H'S
s. Glynkoron - 100 8 2

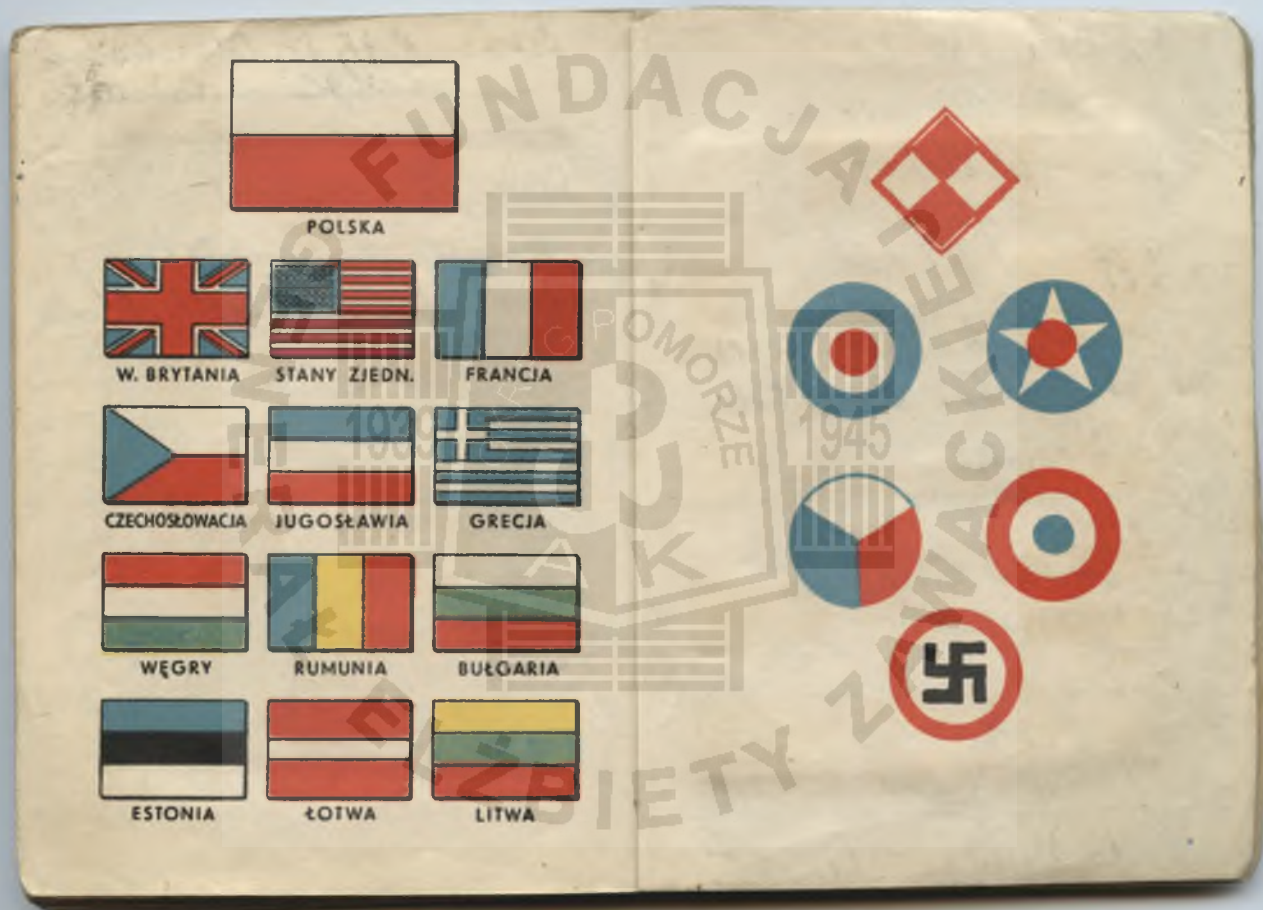
London 1939
A.E.N. 2 M -
9 P.O. BOX 274
J.P.O. London S.W.1.

Ser. Lygnm. Lybride
C.M.F. *niealtrah...*
Polish Forces 130
por. Drednój.
Polish Forces 623
M.E.

Ces: R.A.F. St. Dunholme
dodge - discolu

Ser. Lygnunt Derraj
Polish Force P/141
Edinburgh Scotland

POLSKA

MAPA POLITYCZNA

Skala 1:3,750,000 1 cm = 37,5 km

OBJAŚNIENIA

- STOLICE PAŃSTW
- MIASTA WOJEWÓDZKIE
- MIASTA POWIATOWE
- MIASTECZKA
- granice państwowe
- granice województw
- granice powiatów
- granice okręgów
- granice powiatów
- granice powiatów
- granice powiatów

Wydanie na podstawie mapy Państwa Polskiego z 1920 roku i 2. Wydziału, wydanej przez Wydział Geograficzny Uniwersytetu Warszawskiego, 1920 r. — 24449. Drukarnia Państwowa, Warszawa.

POLSKA

MAPA POLITYCZNA

Skala 1:3,750,000 1 cm = 37,5 km

STOLICE PAŃSTW
MIASTA WOJEWÓDZKIE
MIASTA POWIATOWE
inne miasta i miejscowości

OBJAŚNIENIA
----- granice państwowe
----- województwa
----- powiaty
--- Cołtyny Obcy/Przemysł.
• Miasteczka i inne miejscowości

Ly. P.O.

Polis

A.P.
A.C.
A.

A.L.
Polis
hut.
R.A.F.
near

D
1.

No eniol. R.A.F. P. 706696

No 1234837 - Tissot.

3. Hignon Hac
Apr. Palost
grouille

1/4 km. Tabor
1/6 Paklowi
10.4.42 - 15.8.42 Km.
1st. Wg.
of II Div.

1/2 Morscia
The 1st ph
eried my at side
right of a
out half was

1) Polska jest jak okret
szeroki horyzont, wzniosla
nie ma, a zycie jej elice.

2) Polska jest jak scopka
betlejemska myslitelsky
byleto, nad scopky gajosa.

nie problem sime
swce
Inymer

R.A.F. Form 2922 (Polish):

USTAWA O UBEZPIECZENIU NA WYPADEK BEZROBOCIA
(UNEMPLOYMENT INSURANCE ACTS)

NOTATKA DLA—

Nr. Ewid. 2792949 Stopień LACS

Nazwisko MADALINSKA Imię LUCJA

Oddział SUNHOLME LODGE

Zwrócono się dziś do Ministry of Labour o zarachowanie na Pana/i dobro składek ubezpieczeniowych w takiej ilości, do jakiej jest Pan/i uprawniony/a z tytułu swej służby lotniczej na podstawie Ustawy o Ubezpieczeniu na Wypadek Bezrobocia. Wobec niewystawiania przez Air Ministry ostemplowanych Książeczek Bezrobocia (Unemployment Books), książeczka taka zostanie Panu/i nadesłana przez Ministry of Labour w ciągu najbliższych dni celem doręczenia jej swemu pracodawcy, o ile proponowane zatrudnienie podlega przymusowi ubezpieczenia. W wypadku gdy konieczna jest pomoc przy uzyskaniu pracy lub w razie niemożności otrzymania zatrudnienia i roszczenia sobie z tego tytułu prawa do otrzymywania zasiłków dla bezrobotnych, winien Pan/i zwrócić się do najbliższego Urzędu Ministry of Labour (Local Office of the Ministry of Labour) zabierając ze sobą Książeczkę Bezrobocia, jeśli znajduje się już ona w Pana/i posiadaniu.

Zarachowanie składek Ubezpieczenia na wypadek Bezrobocia jest dokonywane w wysokości jednej składki za każdy tydzień uznanej służby wojskowej. Celem tego jest stworzenie dla powracającego do życia cywilnego takiej sytuacji odnośnie korzyści, wynikających z ubezpieczenia na Wypadek Bezrobocia, jaką by on posiadał, gdyby w ciągu tego samego czasu był zatrudniony jako osoba cywilna i podlegał ubezpieczeniu. Lotnik zwolniony naskutek wyroku zapadłego w jakimkolwiek postępowaniu na mocy

Ustawy o lotnictwie (Air Force Act) albo w jakimkolwiek sądzie cywilnym, nie będzie uprawniony do korzyści wynikających z ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, w ciągu pierwszych 6 tygodni po zwolnieniu. Oficer zmuszony do złożenia stopnia oficerskiego w podobnych okolicznościach podlega tej samej dyskwalifikacji. W związku z Ubezpieczeniem od Bezrobocia nie dokonywane są żadne potrącenia ani z poborów oficera, ani z żołdu szeregowego w czasie trwania ich służby. Składki są przewidziane wyłącznie na pokrycie zasiłków dla bezrobotnych, a przeto nie podlegają zwrotowi w wypadkach, gdy nie złożono próśby o przyznanie takiego zasiłku. W żadnym wypadku zarachowanie tych składek nie zwalnia ani pracodawcy, ani też pracownika od płacenia składek, przewidzianych w Ustawie o Ubezpieczeniu na Wypadek Bezrobocia, za podlegające ubezpieczeniu zatrudnienie w życiu cywilnym.

Należy pamiętać, że zarachowanie składek w związku ze służbą lotniczą nie uprawnia do żadnych korzyści wynikających z Ubezpieczenia od Bezrobocia na obszarze Południowej Irlandii, na Wyspie Man (Isle of Man), Wyspach Kanału (Channel Islands). Przyznane one będą jedynie na obszarze W. Brytanii oraz, w pewnych okolicznościach w Północnej Irlandii jeśli i gdy znajdzie się Pan/i bez zatrudnienia.

ULOTKA 29 E/1945/.

UBEZPIECZENIA SPOLECZNE

NATIONAL HEALTH AND PENSIONS INSURANCE

SPOSOB OTRZYMYWANIA POMOCY

(Za wyjątkiem nieubezpieczonych oficerów, ulotka ta dotyczy wszystkich osób zwolnionych lub zdemobilizowanych z Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia (R.A.F.)/Polskiej Sekcji Przysposobienia i Rozmieszczenia (W.A.A.F.), włączając osoby zwolnione tymczasowo).

1. Ministry of National Insurance wskaże Panu/Pani nazwę Upoważnionego Towarzystwa Ubezpieczeniowego (Approved Society), oraz poda numer członkowski, nadto udzieli dalszych ogólnych informacji w przedmiocie Pańskiej sytuacji jako ubezpieczonego/nej. Narazie podaje się do wiadomości następujące wyjaśnienia.

2. Odnosnie Ubezpieczeń Społecznych uważa się iż Pan/Pani zakończył/a służbę w Siłach Zbrojnych na dzień przed rozpoczęciem urlopu lub jeśli urlop nie zostaje udzielony, w dzień zwolnienia lub demobilizacji. Ponieważ ubezpieczenie w czasie służby było przymusowe, składka ubezpieczeniowa zostaje zaliczona za każdy tydzień służby aż do dnia zwolnienia. Jest Pan/Pani przeto uprawniony/a do korzyści ubezpieczeniowych jako osoba cywilna i w razie podjęcia pracy, podlegającej ubezpieczeniu, jest Pan/Pani zobowiązany/a do płacenia przewidzianych składek również jako osoba cywilna.

3. Państwowe Ubezpieczenie Zdrowia (National Health Insurance) obejmuje: pomoc lekarską (bezpłatne leczenie u lekarza ubezpieczalni oraz lekarstwa), zasiłek położowy (wyplata gotówkowa na wypadek porodu kobiety ubezpieczonej lub też żony ubezpieczonego) i zasiłki w czasie choroby. Pomoc lekarska nie jest jednak udzielana poza W. Brytanią Północną Irlandią i Wyspą Man (Isle of Man).

4. Karta leczenia, upoważniająca do opieki lekarskiej będzie wkrótce Panu/i przesłana. W międzyczasie, w razie choroby, należy postępować w myśl wskazań zawartych w formularzu opieki lekarskiej R.A.F. Form 2923 (Polish).

5. Dla uzyskania zasiłku chorobowego w wypadku niezdatności do pracy należy uzyskać zaświadczenie

TEMPERATURA

	Punkt wrzenia.	Punkt za marzania.
Fahrenheit	+212°	+32°
Celsiusz	+100°	0°
Reamur	+80°	0°

MIARY DŁUGOŚCI

- 1 mile stat. (1760 yards) = 1609.3 metra.
- 1 yard (3 feet) = 91.47 cm.
- 1 foot (12 inches) = 30.48 cm.
- 1 inch = 2.54 cm.
- 1 nautical mile (mila morska) = 1853 m.
- 1 knot (węzeł) = 1853 mila/godz.
- 1/4 mile (furlong) (220 yards) = 200 metrów.
- 1 fathom (sążeń) = 6 feet.

MIARY POWIERZCHNI

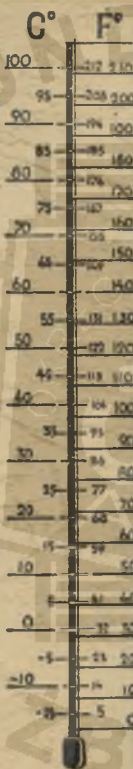
- 1 square mile = 740 acr.
- 1 acre (4840 square yards) = ok. 4003 mtr. kw.

MIARY WAGI

- 1 ton (157.5 stones, 2240 lbs.) = 1018.98 kg.
- 1 stone (14 lbs.) = 6.3 kg.
- 1 lb. (16 ounces) = 0.453 kg.
- 1 ounce (uncja) = 28.35 gr.

MIARY OBJĘTOŚCI

- 1 bushel (8 gallons) = 36.348 litra.
- 1 gallon (4 quarts) = ok. 4 1/4 ltr.
- 1 quart (2 pints) = 1.136 litra.
- 1 pint (4 gills) = 0.568 litra.
- 1 gill = 1.42 decylitra.

KALENDARZYK POLAKA

**W WIELKIEJ BRYTANII
ROK SZÓSTY**

Właściciel ..... *L. MADALIŃSKA* .....
Owner

Nr. leg. .... *F. P. 32278* .....

Adres ..... *1, PRINCES RDN* .....
Address ..... *LONDON S.W.1.* .....

Opracowała i wydała A. LASKOWSKA
Oliver and Boyd Limited
14 High Street, Edinburgh

ka
ch
oy
az
ty
ce
da
m
zi
le,
go

COPYRIGHT
Wszystkie prawa zastrzeżone

Ilustracje A. Horowicza

Uprzejmie dziękujemy Dztwu Marynarki Woj., Dztwu Sił Powietrznych, Sztabowi Głównemu, London (Transport) Underground Board i Nautical Almanach za pomoc w dostarczeniu potrzebnych materiałów i danych.

Od Redakcji

W zeszłorocznym wydaniu naszego Kalendarzyka podaliśmy zestawienie działalności Polskich Sił Lądowych oraz Brygady Spadochronowej. W roku bieżącym dajemy obraz działalności Polskiej Marynarki Wojennej oraz Polskich Sił Powietrznych. Nie możemy jeszcze niestety podać bliższych danych i cyfr, dotyczących osiągnięć Polskiej Marynarki Handlowej, gdyż pomimo zakończenia wojny, jej rola nie jest bynajmniej skończona. W dalszym ciągu nasza Marynarka Handlowa nieustrudzenie przewozi ludzi i zaopatrzenie, mając przed sobą zadania olbrzymie, które trudnoby oddzielić w zestawieniach od rzeczywistego wysiłku wojennego.

Cyprian Norwid

MOJA PIOSNKA

Do kraju tego, gdzie kruszynę
chleba
Podnoszą z ziemi przez usza-
nowanie
Dla darów nieba . . .

Tęskno mi, Panie . . .

Do kraju tego, gdzie winą jest
duża
Popsować gniazdo na gruszy
boćlanie,
Bo wszystkim służą . . .

Tęskno mi, Panie . . .

Do kraju tego, gdzie pierwsze
ukłony
Są jak odwieczne Chrystusa
wyznanie :
" Bądź pochwalony ! "

Tęskno mi, Panie . . .

BILANS ZMAGAŃ MARYNARKI WOJENNEJ

Wojna Światowa No 2 została zakończona w pierwszej połowie sierpnia 1945.

Zniesienie tajemnicy wojskowej pozwala obecnie na podsumowanie osiągnięć i strat Polskich Sił Zbrojnych oraz na należytą ocenę naszego wysiłku w tej wojnie.

Poniżej podajemy dane odnośnie Marynarki Wojennej. Warto podkreślić na wstępie, że Marynarka Wojenna jest tą częścią Polskich Sił Zbrojnych, która od 1 września 1939 r. po ostatni dzień wojny ani na chwilę nie przerwała działań i nie potrzebowała być organizowana na nowo po kampanii wrześniowej. Powiewające bandery na polskich okrętach, walczących bez wytchnienia w okresie gdy całe terytorium Polski było zajęte przez najeźdźcę, były widowym znakiem, że Polska walczy.

W okresie ostatecznego napięcia politycznego i widocznej już groźby napadu na Polskę, kilka polskich wojennych okrętów zostało wysłanych na Morze Północne dla połączenia się z Marynarką Brytyjską celem umożliwienia skutecznego operacji w oparciu o silną flotę z pozabaltyckich otwartych baz w razie oczekiwanego zamknięcia Bałtyku. Przewidywania te sprawdziły się niestety już w pierwszych dniach wojny. Nikt z Sojuszników nie zdołał przyjąć Polskiej Marynarki Wojennej na Bałtyk z pomocą. Straty nam zadane w tych warunkach były ciężkie. W cyfrach sześciolatniego okresu wojny, widzimy ogromną dysproporcję naszych strat w okresie pierwszych tygodni w porównaniu z dalszymi latami. A więc w pierwszych tygodniach, gdy Marynarka Wojenna Polska była samotna, zamknięta na Bałtyku, straciliśmy 17 jednostek. Operując już na szerokich wodach, straciliśmy 7 okrętów. Razem więc straty nasze wynoszą 24 jednostki.

Oto zestawienie :—

Straty na Bałtyku

Konrtorpedowiec "Wicher"	Trawler "Żóraw"
Minowiec "Gryf"	Okręt szkolny "Bałtyk"
Trawlerzy—	Torpedowiec "Mazur"
"Komendant Piłsudski"	Okrety pomocnicze—
"General Haller"	"Gdańsk"
"Jaskółka"	"Pomorzanin"
"Mewa"	"Nurek"
"Czajka"	"Smok"
"Rybitwa"	"Gdynia"
"Czapla"	

Straty w okresie ścisłego współdziałania z Royal Navy

Krażownik "Dragon"	Konrtorpedowiec—
Okręt podwodny "Orzeł"	"Orkan"
"Jastrząb"	"Kujawiak"
Konrtorpedowiec "Grom"	Okręt patrolowy "Medoc"

Jako stracone dla akcji bojowej mogą być zaliczone okręty podwodne O.R.P. "Ryś", "Żbik" i duży okręt podwodny (słostyczny okręt "Oria") O.R.P. "Sep". Przez brak pomocy sojuszniczej i znalezienie się w matni zamkniętego Bałtyku, po wyczerpaniu wszelkich możliwości operacyjnych, musiały te okręty udać się do Szwecji, gdzie były internowane razem z ich załogami.

Straty zadane nieprzyjacielowi są jak następuje :

- 1 pancernik ("Schleswig-Holstein") uszkodzony ;
- 5 konrtorpedowców zatopionych, przyczem 2 konrtorpedowce zatopione wspólnie z okrętami bryt. ;
- 9 okrętów podwodnych zatopionych ;
- 1 krażownik pomocniczy zatopiony ;
- 8 ścigaczy zatopionych ;
- 8 jednostek desantowych zatopionych ;
- 1 niszczyciel okr. podwodnych ;
- 14 poławiaczy min zatopionych, przyczem 3 poławiacze min zatopione wspólnie z okr. bryt. ;
- 4 okręty patrolowe zatopione ;
- 41 transportowców zatopionych, przyczem 2 zatopione wspólnie z okrętami brytyjskimi.

6

Pracę zaś jaką wykonała Marynarka Wojenna przedstawia poniższe liczby.

Polska Marynarka Wojenna :

- eskortowała około 700 konwojów,
- odbyła 1250 patroli,
- przebyła mil ponad 2.000.000,
- stoczyła walk : ok. 400 z nieprzyj. lotnictwem, ponad 50 z nieprzyj. bateriami nadbrzeżnymi, ok. 175 z nieprzyjacielskimi okr. podwodn. i żywymi torpedami, oraz 40 z jednostkami nawodnymi ;
- brała 20 razy udział w ratowaniu sprzym. okrętów wojennych,
- brała 25 razy udział w ratowaniu sprzym. statków handlowych,
- brała z górną 35 razy udział w ratowaniu sprzym. samolotów.

Trzeba wziąć pod uwagę, że udział w eskortowaniu konwojów, jeżeli nawet nie ujawnił jakiegos "efektownego" wydarzenia w tym lub innym konwoju, może być zawsze uważany za sukces eskortujących okrętów. Ilekroć bowiem nieszczęść i strat było w jednostkach Marynarki Handlowej i w cennym materiale, a też i w ludziach, gdyby nie czujna służba okrętów eskorty. Trzeba dodać, że jest to może najcięższa i najbardziej wyczerpująca praca wojenna okrętów.

Nawiązując do sprawy brania udziału w ratowaniu sprzymierzonych okrętów, podajemy poniżej wykaz tych jednostek i nazwy O.O.R.P., mających jakieś zasługi w tym zakresie.

Okręt uszkodzony :

HMS Duke of York (pancernik)
HMS Nelson (pancernik)

HMS Birmingham (krażownik)
HMS Badsworth (konrtorpedowiec)
HMS Warspite (pancernik)
HMS Greyhound (konrtorpedowiec)
HMS Tuscan (konrtorpedowiec)
HMS Unshaken (okręt podwodny)
U.S.C.G.C. Campbell

Okręt biorący udział w ratowaniu lub w osłonie :

ORP Piorun
ORP Piorun i Garland
ORP Krakowiak
ORP Kujawiak
ORP Ślizak
ORP Błyskawica
ORP Orkan
ORP Dzik
ORP Burza

7

HMS Gipsy (kontrtorpedowiec)   ORP Burza
HMS Rockwood (kontrtorpedowiec)   ORP Krakowiak
HMS Scylla (krażownik)   ORP Krakowiak
HMS Frobisher (krażownik)   ORP Krakowiak
HMS P 39 (okręt podwodny)   ORP Sokół
Simoun (kontrtorpedowiec francuski)   ORP Błyskawica
Sirocco (kontrtorpedowiec francuski)   ORP Błyskawica
Pluton (francuski stawiacz min)   ORP Iskra

Nadto ratowano 2 ścigacze brytyjskie i 1 trawler brytyjski oraz załogi zgórną 35 samolotów. Najwięcej miał szczęścia w ratowaniu lotników O.R.P. Słazak.

Straty w ludziach w Marynarce Wojennej są ciężkie, lecz całkowita liczba strat osobowych w ostatniej wojnie jest trudna do ustalenia ze względu na brak możliwości zdobycia absolutnie pewnych danych, dotyczących strat w kampanii wrześniowej w Polsce, liczby i autentyczności nazwisk oficerów mar. woj. pomordowanych w obozach jeńców, poległych podczas walk w Kraju i t.p.

Poniższy wykaz odnosi się do strat od 1.9.39 do końca wojny. Nie uwzględniono w nim jednak strat poniesionych w czasie kampanii wrześniowej w Polsce.

I. Polegli i zmarli :	Oficerów	29
	szeregowych	410 (do liczby tej wliczeni są podchor. mar.)
II. Ranni:	oficerów	13
	szeregowych	178
III. Zaginioni lub w niewoli:	oficerów	1
	szeregowych	-
Ogółem liczba strat wynosi		631

Odnaczenia

Że Polska Marynarka Wojenna dobrze się zasłużyła ogólnej sprawie sojuszniczej w walce z wspólnym wrogiem, może świadczyć fakt, że personel naszej Mar. Woj. uzyskał około 50 procent brytyjskich odznaczeń bojowych przyznanych sojuszniczym marynarkom wojennym (poza

Amerykańską i Sowiecką). Poniżej wykaz liczbowy odznaczeń polskich, brytyjskich i francuskich.

<i>Odnaczenia polskie ;</i>		<i>Odnaczenia francuskie ;</i>	
Virtuti Militari	48	Légion d'Honneur	2
Krzyż Walecznych	1125	Médaille Militaire	3
Krzyż Zasługi	37	Croix de Guerre	1

Odnaczenia brytyjskie ;

Knight Commander of the Bath	1
Commander of the Order of the British Empire	2
Officer of the Order of the British Empire	10
Member of the Order of the British Empire	3
Distinguished Service Order	11
Distinguished Service Cross	31
Distinguished Service Medal	29
Mentioned in Despatches	11

Slusnie jesteŝmy dumni z bojowej działalnoŝci naszej Marynarki Wojennej. Wszyscy pamiętamy o tym, jak to w kampanii wrześniowej polska Marynarka Wojenna wraz z podległymi jej dowództwu siłami lądowymi na wybrzeżu, odcięta już od pierwszych dni od reszty Polski, stawiała stosunkowo długi czas samotnie czoła wielokrotnie potężniejszym siłom nieprzyjacielskim. Z punktów obronnych na wybrzeżu Westerplatte utrzymała się do 7 września, Kępa Okywska do 19 września, Hel do 1 października. Okręty nawodne działy na polskim morzu do 15 września, pojedyncze okręty podwodne na Bałtyku ("Orzeł") do 7 października. Część polskich okrętów, po zlikwidowaniu działań na Bałtyku, przedostała się w końcu września i w październiku, przez Cieŝniny Duńskie do Anglii (okręty podwodne "Wilk" i "Orzeł"), gdzie połączyła się z wysłanymi tam już z chwilą wybuchu wojny kontrtorpedowcami "Grom", "Błyskawica" i "Burza". Zarówno niebezpieczna przeprawa "Wilka" przez strzeżone przez Niemców cieŝniny, jak tymbardziej epopea "Orla", bezprawnie internowanego przez władze estońskie i zbiegłego bez map i przyrządów nawigacyjnych z Tallina przez teŝ same cieŝniny do Anglii—są ogólnie znane.

Na zachodzie Marynarka Wojenna, pomnożona o szereg nowych okrętów, brała udział niemal we wszystkich ważniejszych morskich operacjach alianckich i przejawiała wszędzie wybitne zalety bojowe. Z ważniejszych jej czynów wymienić należy następujące :

Już 7 września 1939 roku O.R.P. "Błyskawica" na Morzu Północnym trafił i przypuszczalnie zatopił niemiecki okręt podwodny, — pierwszy niemiecki okręt podwodny w tej wojnie. Dnia 8 kwietnia 1940 O.R.P. "Orzeł" zatopił niemiecki transportowiec "Rio de Janeiro", wiozący wojska do Norwegii. Polskie kontrtorpedowce brały udział w operacjach pod Narwikiem, a O.R.P. "Grom" tam zatonął. Pozostałe dwa kontrtorpedowce brały również udział w ostatecznym odwrocie z pod Dunkierki i w walkach pod Calais. W czerwcu tegoż roku O.R.P. "Orzeł" zatonął pod Helgolandem. O.R.P. "Piorun" brał wybitny udział w zwycięskiej oblawie na "Bismarck". Szereg polskich okrętów brał bohaterski udział w operacjach takich, jak wielkie konwoje na Malcie, wyprawa na Spitzbergen, wielkie konwoje przez Ocean Lodowaty do Murmańska, nie licząc operacji o znaczeniu mniejszym. O.R.P. "Słazak" brał 19 sierpnia 1942 roku udział w wyprawie do Dieppe, a w listopadzie tegoż roku O.R.P. "Błyskawica" — w operacjach związanych z desantem w Afryce Północnej. W najcięższych okresach bitwy na Atlantyku, okręty polskie były zawsze w tej bitwie obecne. W historycznym dniu "D", rozpoczynającym operację wojenną na Francję, szereg okrętów polskich, między innymi krążownik "Dragon", kontrtorpedowce "Krakowiak", "Słazak", "Błyskawica" i "Piorun" działały w pierwszym rzucie. "Słazak" i "Krakowiak" oddały z floty alianckiej pierwsze salwy, do nich również wystrzelone były pierwsze salwy niemieckie. O.R.P. "Wilja" została zatopiona jako falochron.

O.R.P. "Garland" eskortował desant w Prowancji. Polskie okręty zatopiły wiele nieprzyjacielskiego tonażu. Naprzykład okręty podwodne "Dzik" i "Sokół" zatopiły razem ponad 100.000 ton nieprzyjacielskich okrętów, podczas gdy same mają oba razem niecałe 2.000 ton wyporności.

Marynarka Polska poniosła we wszystkich swych bojach od pierwszego września 1939 aż do zakończenia wojny olbrzymie, w stosunku do swej siły liczebnej, straty w okrętach i w ludziach.

LOTNICTWO POLSKIE 1.9.1939-8.5.1945

Poranny nalot niemiecki w dniu 1 września 1939 r. na lotniska pokojowe uszkodził wprawdzie parki i warsztaty, zdemolował pola wylotów, ale celu swojego — zniszczenia za jednym zamachem całego lotnictwa polskiego — nie dokonał.

Lotnictwo bojowe było w tym czasie na lotniskach polowych i tajnych alarmowych, przewidzianych uprzednio rozkazami mobilizacyjnymi.

Okolo godziny szóstej rano pierwszy samolot niemiecki zniszczony w tej wojnie został zestrzelony przez pilota z Brygady Pościgowej porucznika Aleksandra Gabszewicza.

Tak rozpoczęła się wojna dla lotników polskich.

Sześć pułków lotniczych (organizacja pułków lotniczych była przewidziana jedynie na okres pokojowy) wystawiło:

- około 150 myśliwców (130 samolotów P.11 i 20 zupełnie przestarzałych P.7)
- " 120 lekkich bombowców typu "Karaś"
- " 36 średnich bombowców typu "Łoś" (bardzo udany typ samolotu)
- " 80 samolotów współpracy (R.13 i "Czapla", oba o bardzo niskiej wartości bojowej).

Myśliwcy działali dywizjonami lub nawet eskadrami (151 i 152 eskadry wileńskie) przy poszczególnych armiach lub w ramach jedynej większej jednostki — Brygady Pościgowej.

Bombowcy tworzyli jedną większą jednostkę — Brygadę Bombową — reszta była rozdzielona po armiach, pracując głównie jako samoloty rozpoznania dalekiego.

Eskadry współpracy były przydzielane do dywizji piechoty względnie brygad kawalerii.

W czasie krótkiej kampanii wrześniowej lotnicy polscy zniszczyli :

Brygada Pościgowa—37 pewnych, 4 prawdopodobne, 1 uszkodzony (31 pilotów meldowało zestrzelenia indywidualnie lub wspólnie—dotychczas nie zatwierdzone)

Dywizjon myśliwski krakowski—10 pewnych.

Dywizjon myśliwski poznański—31 pewnych, 3 prawdopodobne.

Dywizjon myśliwski toruński—21 pewnych, 4 uszkodzone. 152 *Esk. myśl. wileńska*—6 pewnych (151 *Esk. myśl. wileńska* mając samoloty zupełnie niezdadne do walki przeprowadzała rozpoznania lotem koszącym i zadania utrzymania łączności)

Dywizjon myśliwski lwowski—12 pewnych.

Piloci Centrum Wyszolenia Lotnictwa—2 pewne, 2 prawdopodobne, 3 uszkodzone.

Brygadę Pościgową tworzyły Dywizjony myśliwskie warszawskie i 123 Eskadra myśliwska krakowska. Wyniki więc 123 eskadry krakowskiej zawarte są w ogólnej sumie zestrzeleń Brygady Pościgowej.

Lotnictwo bombowe, uzależnione od stanu lotnisk polowych i dostaw sprzętu w znacznie większym stopniu niż myśliwcy musiało przezwyciężyć niezmiernie trudności. Przeprowadziło jednak dużą ilość skutecznych ataków z których jeden pod Częstochową a drugi na Podkarpaciu miały znaczny skutek taktyczny.

Zaznaczyć należy na dobro lotnictwa polskiego, że do rzadkości należało wykrycie naszych lotnisk polowych przez Niemców, pomimo ich wspaniale zorganizowanego wywiadu.

Po siedemnastym wrześniu lotnictwo w przeszło 80% ewakuuje się do Rumunii, Węgier, Łotwy i Litwy. Z dwóch pierwszych państw w większości, z dwóch drugich w mniejszości (przez Szwecję i Norwegię) udaje się do Francji względnie Anglii. W Anglii organizują się od późnej jesieni 39 dwa dywizjony bombowe, we Francji większość lotników polskich oczekuje na sprzęt, którego był zupełny brak.

Kampania Francuska 1940

W rezultacie w czasie krótkiej kampanii francuskiej (maj, czerwiec 1940) walczą jedynie myśliwcy, tracąc napewno 55 samolotów niemieckich. Cyfra bardzo duża—zważywszy warunki pracy i sprzęt, najczęściej znacznie mniej wartościowy od nieprzyjacielskiego.

Po ewakuacji z Francji pod koniec czerwca 1940 i po połączeniu się z lotnikami którzy już uprzednio przebywali

12

w Wielkiej Brytanii liczebność lotnictwa polskiego wynosiła przeszło 6000.

Jednostki operacyjne w czasie działań z Wielkiej Brytanii :

Okres " Battle of Britain "

Dwa dywizjony myśliwskie dzienne—302 poznański 303 kościuszkowski.

Dwa dywizjony bombowe nocne—300 mazowiecki i 301 pomorski.

Znaczna ilość pilotów w dywizjonach myśliwskich R.A.F (przeszło osiemdziesięciu w listopadzie 1940).

Wiosna 1941

Cztery dywizjony bombowe nocne—300, 301, 304 i 305
Siedem dywizjonów myśliwskich dziennych—302, 303 306, 308, 315, 316, 317.

Jeden dywizjon myśliwski nocny—307 lwowski

Puhaczy.

Jeden dywizjon współpracy—309 Ziemi Czerwieńskiej.

Wiosna 1945

Jeden dywizjon bombowy ciężki—300 mazowiecki.

Jeden dywizjon zadań specjalnych—301 pomorski.

Jeden dywizjon rozpoznania morskiego—304 łąski.

Jeden dywizjon bombowy lekki—305 wielkopolski

J. Piłsudskiego.

Osiem dywizjonów myśliwskich dziennych—302, 303

306, 308, 309, 315, 316, 317.

Jeden dywizjon myśliwski nocny—307 lwowski

Puhaczy.

Jeden dywizjon myśliwsko-rozpoznawczy—318 gdański.

Stan liczebny po uzupełnieniach z Bliskiego Wschodu

i Francji wzrósł do przeszło 12000.

Wyniki działań od lipca 1940 do końca działań wojennych :

Myśliwcy zestrzelili :	772 $\frac{1}{2}$	pewnych
	183	prawdopodobnych
uszkodzili	256 $\frac{1}{2}$	

13

Z tej liczby piloci brytyjscy z dywizjonów polskich zestrzelili :

	19	pewnych
	6	prawdopodobnych
uszkodzili :	6½	
Piloci polscy zestrzelili 190,½ latających bomb.		
Piloci myśliwcy zniszczyli następującą ilość czołgów, samochodów, pojazdów drogowych różnego rodzaju, lokomotyw i wagonów :		
	napewno 1710	
	prawdopodobnie 17	
	uszkodzili 933	

Atakowali i uszkodzili dwie łodzie podwodne, grupę ścigaczy i statek idący w konwoju.

Bombowce zrzuciły 32.082.477 funtów bomb i min. Jeszcze w czasie działań wojennych lotnicy polscy zrzucili 355.674 funtów żywności dla ludności Holandii.

Dywizjon bombardowania lekkiego J. Piłsudskiego zniszczył następującą ilość lokomotyw i wagonów :

	napewno 653
	uszkodził 1200

Samoloty Dywizjonu Obrony Wybrzeża zatopiły 9 łodzi podwodnych napewno, uszkodziły 4 łodzie podwodne, atakowały 22 łodzie podwodne z wynikiem nieznanym.

Prócz powyższych wyników lotnictwo myśliwskie, względnie Dywizjon Bombardowania Lekkiego, zniszczyło znaczną ilość rafinerii, cystern benzynowych i.t.d.

Największymi sukcesami w tym zakresie było spalanie czterech zbiorników benzyny o pojemności około 3.000.000 galonów w kaźdy i zniszczenie niemieckiej Szkoły Sabotażystów w CHATEAU MULNY.

Prócz etatowych dywizjonów czysto polskich, lotnicy polscy brali udział w walce w następujących zespołach :

Zespół myśliwski majora Skalskiego przy 145 Sq. M.E.

Sformowany doraźnie na wiosnę 1943 dla wzięcia udziału w kampanii północno-afrykańskiej odniósł wspaniały sukces zestrzeliwując 28½ nieprzyjacielskich samolotów napewno, 3 prawdopodobnie i uszkodzając 10.

Piloci myśliwscy w dywizjonach R.A.F.

Licząc tylko okres "Battle of Britain" piloci polscy latający w dywizjonach brytyjskich zestrzelili napewno: 77 samolotów nieprzyjacielskich, prawdopodobnie 15 i uszkodzili 28.

Lotnicy polscy w dywizjonach amerykańskich

Po przybyciu lotnictwa amerykańskiego do Wielkiej Brytanii w roku 1942 pewna ilość pilotów i nawigatorów była przydzielona do dywizjonów amerykańskich i naodwrot. Miedzy innymi sławny as lotnictwa amerykańskiego pułkownik F. Gabreski odbywał pierwsze loty operacyjne w 316 Dywizjonie Myśliwskim Warszawskim.

Piloci myśliwscy polscy latając w dywizjonach amerykańskich zestrzelili 14 niemieckich samolotów napewno i uszkodzili 3.

Lotnictwo transportowe

Lotnictwo transportowe polskie działało już w jesieni 1940 roku (okres zagrożenia Egiptu) na linii Tokaradi-Kafr, zasilać setkami samolotów ówczesną armię Nil (późniejsza sławna Osma Armia.)

Pod koniec działań wojennych samoloty transportowe polskie pracowały na szlakach całego świata, latając szczególnie intensywnie na linii Ameryka—Wielka Brytania.

Czołowi Zwycięscy w Powietrzu :

		pew.	prawd.	uszk.
Major Stanisław Skalski	18½	2	4½	
Podpułkownik Witold Urbanowicz	17	1	0	
Podporucznik Józef Frantisek	17	1	0	
Kapitan Eugeniusz Horbaczewski	16½	1	1	
Kapitan Bolesław Gładych	14	2	½	
Major Jan Zumbach	12½	5	1	
Major Marjan Pisarek	12	1	2	
Podpułkownik Aleksander Gabszewicz	9½	1½	3	
Podporucznik Michał Maciejowski	9½	1	1	
Porucznik Mirosław Ferić	9½	1	1	

Dzień 15 września 1940 można uważać za szczytowy moment osłabnięcia lotnictwa polskiego, zważywszy na decydujące znaczenie tego okresu na przebieg i wynik wojny światowej.

Dnia tego myśliwcy polscy rozbijają nad Londynem ogromne armady samolotów niemieckich zestrzeliwując 26 pewnych, 3 prawdopodobnie i 2 uszkodzili, co wyniosło 14% ogólnie zestrzelonych przez R.A.F.

Uprzedniej nocy września dwa polskie Dywizjony Bombowe 300 Mazowiecki i 301 Pomorski bombardują okręty i barki zebrane celem inwazji Anglii w porcie francuskim Boulogne.

Za te wspaniałe wyniki Lotnictwo Polskie zapłaciło stratą około 3.000 personelu latającego. Cyfra olbrzymia zważywszy, że stan przeciętny wynosił około 7.000 ludzi.

Przeszło 100 mechaników poległo w czasie bombardowania i ostrzeliwania lotnisk w Polsce (Toruń, Łódź, Brześć nad Bugiem) Francji (Lyon-Brôn) i Anglii (Coventry, Glasgow).

Odnaczenia polskie

(prócz kampani urzędowej 1939):

Złoty Order Wojenne Virtuti Militari	7
Srebrny Order Wojenne Virtuti Militari	1079
Krzyż Walecznych czterokrotnie	393
Krzyż Walecznych trzykrotnie	1324
Krzyż Walecznych dwukrotnie	2060
Krzyż Walecznych jednokrotnie	2967
Krzyż Zasługi z Mieczami	186
Złoty Krzyż Zasługi	3
Srebrny Krzyż Zasługi	82
Bronzowy Krzyż Zasługi dwukrotnie	7
Bronzowy Krzyż Zasługi jednokrotnie	282

Odnaczenia Brytyjskie :

K.C.B. 1	D.F.C. 165
C.B.E. 5	G.M. 1
O.B.E. 6	A.F.C. 25
M.B.E. 2	C.G.M. 1
B.E.M. 3	D.C.M. 1
D.S.O. 9	D.F.M. (one bar) 1
D.F.C. (two bars) 1	D.F.M. 74
D.F.C. (one bar) 4	A.F.M. 7
M.C. 2	M.M. 2

Odnaczenia amerykańskie :

D.F.C. 3	Air Medal 8
Silver Star 1	Soldiers' Medal 1

NOWE
MEDALE

NOWE MEDALE

Dekretami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 lipca 1945 r., ogłoszonymi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 9. z dnia 4 lipca 1945 r. ustanowione zostały:

1. Medal Wojska.
2. Medal Lotniczy.
3. Medal Morski.
4. Medal Morski Polskiej Marynarki Handlowej.

MEDAL MORSKI POL. MARYNARKI HANDLOWEJ.

Ponieważ do chwili oddania Kalendarzyka do druku nie zdołaliśmy uzyskać wzorn Medalu Polskiej Marynarki Handlowej — podajemy go w opisie.

(1) Medal Morski Polskiej Marynarki Handlowej o średnicy 36 mm na czołowej stronie przedstawia godło Polskiej Marynarki Handlowej: tarczę z godłem państwowym na tle kotwicy w otoku ornamentu z liści wawrzynowych; na odwrocie znajduje się wypukły napis: "Polska swemu marynarzowi".

(2) Medal Morski Polskiej Marynarki Handlowej nosi się na ciemno-niebieskiej wstążce szerokości 37 mm z czterema białymi prążkami szerokości 2 mm każdy, w odległości 2 mm od siebie po dwa z każdej strony wstążki, a w odstępach po 5 mm od każdego z brzegów wstążki.

(3) Medal Morski Polskiej Marynarki Handlowej jest wykonany z białego metalu.

Medal Wojska może być nadany żołnierzom Wojska, a Medal Lotniczy żołnierzom Sił Powietrznych:

- (a) za dokonany w czasie wojny czyn przynoszący szczególną korzyść Wojsku Lądowemu, lub Lotnictwu, a wykraczający poza normalny obowiązek, albo
- (b) za szczególnie sumienną służbę w czasie wojny.

Medal Morski może być nadany żołnierzom Marynarki Wojennej, a Medal Morski Polskiej Marynarki Handlowej członkowi załogi polskiego statku handlowego — za rzetelną służbę na morzu w czasie wojny.

Powyższe medale mogą być nadane czterokrotnie, przyczym warunkiem nadania po raz pierwszy.

Medalu Wojska za szczególnie sumienną służbę — jest odbycie służby przez 6 miesięcy bez przerwy w jednostce biorącej udział w walce z nieprzyjacielem na obszarze operacyjnym,

Medalu Lotniczego za szczególnie sumienną służbę — jest odbycie służby bez przerwy przez 6 miesięcy w jednostce bojowej, albo przez okres 1 roku w innej jednostce Sił Powietrznych.

Medalu Morskiego jest faktyczne zaokrętowanie przez okres 6 miesięcy na okrętach lub uzbrojonych statkach, biorących udział w operacjach bojowych, albo przez okres 1 roku na okrętach i statkach nieprzebywających stale w warunkach operacyjno-bojowych.

Medalu Morskiego Polskiej Marynarki Handlowej—jest faktyczne zaokrętowanie przez okres 6 miesięcy na statkach biorących bezpośredni udział w operacjach wojenno-morskich, albo przez okres 1 roku na innych statkach handlowych.

Przy dalszych nadaniach Medalu Wojska Medalu Lotniczego wymagane są podwójne okresy służby przewidzianej wyżej, a Medalu Morskiego i Medalu Morskiego Polskiej Marynarki Handlowej faktyczne zaokrętowanie przez okres dalszych 12 miesięcy.

Przy ocenie warunków zalicza się służbę względnie faktyczne zaokrętowanie od 1 września 1939 r.

Medale Wojska, Lotniczy i Morski mają charakter odznaczeń wojskowych. Są one równorzędne, a w kolejności orderów i odznaczeń, zajmują pierwsze miejsce po Krzyżu Zasługi z Mieczami, a przed Krzyżem Zasługi. — Medal Morski Polskiej Marynarki Handlowej zajmuje w kolejności odznaczeń pierwsze miejsce po polskich odznaczeniach bojowych i nosi się go po Medalu Wojska, Medalu Morskim i Medalu Lotniczym.

prawa

lewa

MEDAL WOJSKA

prawa

lewa

MEDAL LOTNICZY

prawa

lewa

MEDAL MORSKI

KALENDARZ 1947

STYCZEŃ		LUTY		MARZEC	
N. ...	5 12 19 26	2 9 16 23	30 2 9 16 23		
P. ...	6 13 20 27	3 10 17 24	31 3 10 17 24		
W. ...	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25		
Sr. ...	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26		
C. ...	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27		
P. ...	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28		
S. ...	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29		

KWIECIEŃ		MAJ		CZERWIEC	
N. ...	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29		
P. ...	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30		
W. ...	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24		
Sr. ...	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25		
C. ...	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26		
P. ...	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27		
S. ...	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28		

LPIEC		SIERPIEŃ		WRZESIEŃ	
N. ...	6 13 20 27	31 3 10 17 24	7 14 21 28		
P. ...	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29		
W. ...	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30		
Sr. ...	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24		
C. ...	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25		
P. ...	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26		
S. ...	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27		

PAŹDZIERNIK		LISTOPAD		GRUDZIEŃ	
N. ...	5 12 19 26	30 2 9 16 30	7 14 21 28		
P. ...	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29		
W. ...	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30		
Sr. ...	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31		
C. ...	2 9 16 23x30	6 13 20 27	4 11 18 25		
P. ...	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26		
S. ...	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27		

Bank Holidays—Kwiecień 4, 7; Maj 26; Sierpień 4; Grudzień 25, 26.

INSTYTUCJE CYWILNE

INTERIM TREASURY COMMITTEE FOR POLISH QUESTIONS

(Tymczasowy Komitet Treasury dla Spraw Polskich)

PROSIMY O POPRAWIENIE:

str. 22. (przedostatni rząd od dołu): Dodatkowe telefony Polskiego Czerwonego Krzyża w Londynie:

Sło. 9838
Sło. 9258
Sło. 9259
Sło. 1897

str. 33. "Ognisko Polskie", tymczasowy adres 55 Princess Gate, Exhibition Road, London, S.W.7.

str. 33. telefon Klubu Białego Orła w Londynie, winien być Sekretariat: Ken 8629.

str. 37. Telefon Wydawnictwa "Co Słysać" winien być Edinburgh 52396.

POLSKIE PLACÓWKI DYPLMATYCZNE I KONSULARNE

Wielka Brytania*

AMBASADA R. P. 47 Portland Place, London, W.1
Tel. LAN 2652.

KALENDARZ 1947

	STYCZEŃ	LUTY	MARZEC
N. ...	5 12 19 26	2 9 16 23	30 2 9 16 23
P. ...	6 13 20 27	3 10 17 24	31 3 10 17 24
W. ...	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25
Sr. ...	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26
C. ...	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27
P. ...	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28
S. ...	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29

	KWIECIEŃ	MAJ	CZERWIEC
N. ...	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
P. ...	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
W. ...	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
Sr. ...	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25

Bank Holidays—Kwiecień 4, 7; Maj 26; Sierpień 4; Grudzień 25, 26.

INSTYTUCJE CYWILNE

INTERIM TREASURY COMMITTEE FOR POLISH QUESTIONS

- (Tymczasowy Komitet Treasury dla Spraw Polskich)
- CHIEF POLISH REPRESENTATIVE (Biuro Głównego Polskiego Przedstawiciela)
- GENERAL BRANCH (Dział Ogólny)
- FINANCIAL BRANCH (Dział Finansowy)
- SOCIAL WELFARE BRANCH (Dział Opieki Społecznej), 12 Hyde Park Crescent, London, W.2. Tel. Amb. 2631.
- SOCIAL WELFARE BRANCH, INVALIDS DEPARTMENT (Dział Opieki Społecznej Referat Inwalidzki), 4 Chester Square, London, S.W.1. Tel. Slo 0471.
- LABOUR EXCHANGE (Biuro Pośrednictwa Pracy), 18 Devonshire Street, London. Tel. 9591.
- EDUCATIONAL BRANCH (Dział Oświaty), Thorney Court, Palace Gate, London, W.8. Tel. Wes 4374.
- INTERIM TREASURY COMMITTEE FOR POLISH QUESTIONS, SOCIAL WELFARE BRANCH FOR GREAT BRITAIN (Tymczasowy Komitet Treasury dla Spraw Polskich Dział Opieki na teren W. Brytanii), 63 Portland Place, London, W.1. Tel. Wel. 3511.
- ODDZIAŁ W EDINBURGU: 43, Charlotte Square. Tel. 25568.
- POLSKIE PLACÓWKI DYPLOMATYCZNE I KONSULARNE
Wielka Brytania *
- AMBASADA R. P. 47 Portland Place, London, W.1
Tel. LAN 2652.

KONSULAT GENERALNY R.P., 6 Devonshire Street,
W.I. Tel. Wel. 2338.

Argentyna †

POSELSTWO R.P. Buenos Aires, Calle Guide 2499 piso 10.

Australia *

KONSULAT GEN. R.P. Sydney, Beresford Chambers,
77 Pitt Street.

Belgia *

POSELSTWO R.P. Bruxelles. 29 Av. des Gaulois.

Brazylia *

POSELSTWO R.P. Rio de Janeiro, Botafogo, Rua Marques
de Olinda 12.

KONSULAT GEN. R.P. Curitiba (Parana) Rua Andres de
Barros No. 528.

Chile †

POSELSTWO R.P. Santiago de Chile, Edificio Corraera,
calle Tetinos esq. Augustinas No. Depart. 618.

Chiny *

AMBASADA R.P. Chung-King, China.

Egipt †

POSELSTWO R.P. Kairo, Zamalek 3 rue Amir Toussoun.

Francja *

AMBASADA R.P., 1 Rue de Talleyrand, Paris VII.

KONSULAT GENERALNY R.P., 31 rue Jean Goujon,
Paris VIII.

KONSULAT GENERALNY R.P., 45 Bd. Carnot, Lille
(Nord).

KONSULAT GENERALNY R.P., 2 rue St. Jaques,
Marseille (Bouches du Rhone).

KONSULAT R.P., 6 Quai du Général Sarail, Lyon (Rhone).

KONSULAT R.P., 11 rue Darquie, Toulouse, (H. Garonne).

KONSULAT R.P., Strasbourg,

Hiszpania †

POSELSTWO R.P. Madrid, calle Goja 6.

Kanada *

POSELSTWO R.P. Ottawa, Ont. 333 Chapel Street.

18

Kolumbia †

POSELSTWO R.P. Bogota, Apartado National 857.

Kuba *

POSELSTWO R.P. Havana, Septima Av. 32 Reparto
Miramar.

Meksyk *

POSELSTWO R.P. Mexico, D.F. Calle Merida 121.

Nowa Zelandia †

KONSULAT GEN. R.P. Wellington, National Bank
Chambers, New Zealand.

Peru †

POSELSTWO R.P. Lima.

Persja (Tran.) *

POSELSTWO R.P. Teheran, Park Animed Dowlah
Chimrari Darwaze.

Stany Zjednoczone *

AMBASADA R.P. Washington D.C. 2640 q6-th Str., N.W.
KONSULAT GENERALNY R.P.
Chicago, 49 East Calder Street, Illinois.

Stolica Apostolska †

AMBASADA R.P. Roma, Piazza della Pilatta 3.

Szwajcaria *

POSELSTWO R.P. Bern, Elfenstrasse No. 20.

Szwecja *

POSELSTWO R.P. Stockholm, 35 Carlabegen.

KONSULAT R.P. Stockholm, 50 Carlabegen.

Turcja *

AMBASADA R.P. Ankara, Karakli-dere, Turquie.

KONSULAT GEN. R.P. Istambul, 26 Ayad Passa,
Turquie.

Urugwaj †

POSELSTWO R.P. Montevideo, Calle Jose Ellauri 864
Pocitos.

19

Unia Południowo-Afrykańska †
KONSULAT GEN. R.P. Pretoria, 185 Cunnon Road,
Brooklyn.
KONSULAT R.P.
Capetown, 227 Boston House, Strand Street.
Johannesburg, St Andrews Buildings, Rissik Street.

Włochy *

AMBASADA R.P. Roma.

Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich *
AMBASADA R.P. Moskwa, Spiridonowskaja 30.

* Poza tym wznowiono placówki dyplomatyczne w
Bulgarii, Czechosłowacji, Danii, Finlandii, Grecji, Holandii,
Jugosławii, Norwegii, Rumunii oraz na Węgrzech, lecz
nie byliśmy w stanie ustalić bliższych adresów. (Przyp.
Red.)

W chwili oddania Kalendarzyka do druku:
* Uznały Prowizoryczny Rząd Jedności Narodowej w
Warszawie.
† Nie uznały Prow. Rządu Jed. Nar. w Warszawie.

BIURA WOJSKOWE

SZTAB GŁÓWNY.
KURIA BISKUPIA
KANCELARIA WOJSKOWA BISKUPA PRAWO-
SŁAWNEGO.
ADMINISTRACJA FUNDUSZAMI I DARAMI SPOŁ.
POL. SIŁ ZBROJNYCH.
7 Ashley Gardens, London, S.W.1. Tel. Vic. 8741.
SZEFOSTWO OPIEKI NAD ŻOŁNIERZEM.
WYDZIAŁ PRAC KULTURALNO-OŚWIATOWYCH
WOJSKA.
WYDZIAŁ RODZIN WOJSKOWYCH.
KOMENDA GŁÓWNA P.W.S.K.
8 Ashley Gardens, London, S.W.1. Tel. Vic. 8741.
INSPEKTORAT DO SPRAW ZARZĄDU
WOJSKOWEGO.
4 Lancaster Terrace, London, W.2. Tel. Pad. 0791.
(dojazd kolejką podz. do stacji Lancaster Gate).

20

FUNDUSZ OBRONY NARODOWEJ.
POLISH NATIONAL DEFENCE FUND AND GIFT
DEPARTMENT.
91 Ashley Gardens, London S.W.1. Tel. Vic 8741;
Ext. 343.

FUNDUSZ SPOŁECZNY WOJSKA.
POLISH SOLDIERS ASSISTANCE FUND.
91 Ashley Gardens, London, S.W.1.
Konto bankowe: Barclay's Bank Ltd., 78 Victoria
Street, London, S.W.1. No. 8753, Polish Soldiers
Assistance Fund.

DOWÓDZTWO SIŁ POWIETRZNYCH.
POMOC. LOTN. SŁ. KOBIET.
1 Princes Row, London, S.W.1. Tel. Vic. 8480.

KIEROWNICTWO MARYNARKI WOJENNEJ.
POMOC. MORSKA SŁ. KOBIET.
28 Wimpole Street, London, W.1. Tel. Lan. 4581.

ODDZIAŁ OPIEKI NAD ŻOŁNIERZEM I Korp.
Edinburgh (adres chwilowo nieustal).

CENTRALA ZAOPATRYWANIA.
23 Dean Park Crescent, Edinburgh. Tel. 25538, 24756.
WARSZTATY CENTRALI ZAOPATRYWANIA.
235 Willowbrae Road, Edinburgh. Tel. 75375.
SKLEP GARNIZONOWY.
4 William Street, Edinburgh.

WOJSKOWY INSTYTUT TECHNICZNY.
32 Cromwell Road, London, S.W.5.

POLSKIE BIURA WOJSKOWE.
145 Harley Street, London, W.1. Tel. WEL 3961.
9 Victoria Circus, Glasgow. Tel. WESter 7291.
17 Walker Street, Edinburgh. Tel. 27205.

ARCHIWUM I MUZEUM POL. SIŁ ZBROJNYCH.
Charlesfield Lodge, Gask, by Auchterarder, Perthshire.
Tel. Gask 207.

BIURO WYPŁAT NALEŻNOŚCI Rodzinnych, 33 Hynd-
land Road, Glasgow, W.2. Tel. Wes 4156.

SZTAB GŁÓWNY W. P. na BL. WSCHODZIE.
PAI-Force 550, Polish Forces.

21

**INSTYTUCJE SPOŁECZNE, ZWIĄZKI,
STOWARZYSZENIA**

KOMISJA KOORDYNACYJNA.
Sekretariat, 74, Cornwall Gardens, London, S.W.7.
Tel. Wes 6148.

**POLISH CITIZENS' COMMITTEE FOR REFUGEES
OBYWATELSKI KOMITET POMOCY UCHODźCOM**
(założony 1940).
63 Portland Place, London, W.1. Tel. Wel. 3511.
Poradnia Komitetu czynna jest od 10 do 1 godz.
Udziała się porad w sprawach prawnych, zatrudnienia,
wyjazdowych etc.

Delegatury Komitetu :
Glasgow, 91 Hill Street.
Cardiff, 7 Windsor Place.
Bradford, 39 Canal Road.

**§ KOMITET SPOŁECZNY ORGANIZACJI
ZAWODOWYCH.**
74, Cornwall Gardens, London, S.W.7. Tel. Wes 6148.
§ Do pow. Komitetu należą organizacje (patrz Związki
i Stowarzyszenia) oznaczone niniejszym odnośnikiem.

**BIURO POŚREDNICTWA PRACY I SAMOPOMOCY
KOMITETU SPOŁECZNEGO ORGANIZACJI
ZAWODOWYCH.**
74, Cornwall Gardens, London, S.W.7. Tel. Wes. 6148.

KOMITET EMIGRANTÓW POLSKICH Z FRANCJI.
38 Wilton Crescent, London, S.W.1. Tel. Slo 2214 i 2215.

**§ RADA STOWARZYSZEŃ POLSKICH W EDYN-
BURGU (COUNCIL OF POLISH SOCIETIES).**
43 Charlotte Square, 1st Floor, Edinburgh. Tel. 22909.

**KOMITET OPIEKI SPOŁ. przy Reprezentacji Żydostwa
Polskiego, 45 Queen's Court, Queen's Way, London,
W.2.**

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
Zarząd Główny.
London S.W.1, 34 Belgrave Square. Tel. SLOane 9839
i 9839. Rk bież. Lloyd's Bank Ltd., 192 Great Portland
Street, London, W.1.
Delegatura P.C.K. na Szkocję, 6, Royal Cres., Edinburgh

22

ZAKŁADY P.C.K. w WIELKIEJ BRYTANII.

PRZYCHODNIE LEKARSKIE P.C.K.
Londyn, 48, Wilton Crescent, S.W.1. Tel. SLO 8343.
Glasgow, 8, Crown Circus. Tel. Western 3571.
Peebles, 2, Montgomery Place. Tel. PEEbles 225.
Falkirk, Killside House, Dollar Park. Tel.
Falkirk 1062.
7 ambulansów dentystycznych ruchomych.

PRZYCHODNIE DENTYSTYCZNE P.C.K.
Londyn, Wilton Crescent, S.W.1. Tel. SLO 8343.
Edinburgh, Przy Oddz. Stomatologicznym Szpitala
Faderewskiego, Crewe Road.

INSTYTUT PRZETACZANIA KRWI P.C.K.
Blood Transfusion Department, Royal Infirmary,
Edinburgh. Tel. 26031.

**LABORATORIUM FARMACEUTYCZNE, 34, Belgrave
Square, London, S.W.1. Tel. 9838.**

MAGAZYN I SKŁADNICE SANITARNE P.C.K. :
London : 34, Belgrave Square, S.W.1.
Edinburgh : 20 Victoria Street, St John's Church.

KANTYNY P.C.K. :
w Londynie : 29 Belgrave Mews, S.W.1. Tel. SLOane
9838.
Ilotnicza w Nottingham : Cathedral Hall, College Street.
kantyna, sklep i herbariarnia przy Szpitalu Wojennym
No. 1, P/56.

DOMY WYPOCZYNKOWE P.C.K.
Dom dla Ochotniczek P.W.S.K., 15 Abercorn Terrace,
Portobello, Edinburgh. Tel. 81093.
Dom dla Matki i Dziecka, Green Park, Green End,
Edinburgh. Tel. 79156.
Dom Siostr P.C.K., Duddingston, Edinburgh.
Dom dla Lotników, Craighall, Blairgowrie. Tel.
Blairgowrie 78.

BIBLIOTEKI STAŁE I RUCHOME P.C.K.
Biblioteka stała : 34, Belgrave Square, London, S.W.1.
Tel. SLOane 9838.
545 bibliotek ruchomych na terenie W. Brytanii.

CENTRALNE SZWALNIE P.C.K.
Edinburgh, 6, Royal Circus.
Glasgow, 8, Crown Circus. Tel. Western 3571.

**Przechowalnia Bagażu Żołnierzy, 15, Rut-
land Street, Edinburgh.**

23

DELEGATURY P.C.K.

AFRYKA POŁUDNIOWA.
30 Eloff Street, Johannesburg.

AFRYKA WSCHODNIA.
P.O. Box 1882, lub Race Course Road, Nairobi, Kenya.

ARGENTYNA.
Carlos Pellegrini 1175, p. 6. Buenos Aires.

BELGIA.
24 Ave de l'Ypres, Bruxelles.

BRAZYLIA.
Avenida Copacabana 74, Ap. 402 Rio de Janeiro.

DANIA.
Ekspozytura Delegatury w Szwecji, Amalegade 18,
Kopenhaga.

EGIPT.
30 Sharia Mansour, Cairo.

GRECJA.
Kolo P.C.K., Polredcros, Ateny.

HISZPANIA.
6 Goya, Madrid.

INDIA.
15 Queen's Road, Bombay.

IRAK.
Baghdad, 9/9 Waziriyah.

IRAN.
Polredcross, Ahwaz.

KANADA.
642 King Street West, Toronto.

KUBA.
Palacio Pedrosa Calle Cuba 85, La Habana.

LIBAN i SYRIA.
P.O. Box 689, Beyrouth, Lebanon.

NIEMCY.
1 H.Q., Polish Red Cross, F.P.O., Osnabruck, B.A.O.R.

NORWEGIA.
Ekspozytura Del. w Szwecji, Banplass 1. Oslo.

NOWA ZELANDIA.
26 Kelburn Parade, Wellington.

PALESTYNA.
Oddział P.C.K., 31 Achad Haam lub P.O. Box 1391,
Tel-Aviv.

PERU.
Kolo P.C.K., Jaffa, St Yerozolima, Polredcros, Lima.

PORTUGALIA.
rua Alexandre Herculano 41, Lisbon.

RODEZJA.
P.O. Box 1224, Salisbury.

24

STANY ZJEDNOCZONE.

400 East 79th Street, New York, 21. N.7.

SZWECJA.
22 Regeringsgatan, Stockholm.

TURCJA.
Polredcros, Istambul.

URUGWAJ.
Joaquin Reduena 1339 Apl. 18.6. pis, Montevideo.

WŁOCHY.
303 Corso Umberto, Roma.

BRYTYJSKI CZERWONY KRZYŻ:
British Red Cross Society and Order of St John of
Jerusalem, London, S.W.1, St James's Palace.

MIEDZYNARODOWY CZERWONY KRZYŻ:
Geneve, Suisse, Palais du Conseil General. Comité Inter-
national de la Croix-Rouge, Agence Centrale des
prisonniers de guerre.

THE BRITISH COMMITTEE FOR POLISH WELFARE.
BRITISH LIAISON OFFICER, POLISH FORCES
(WELFARE):
1, Hill Street, Berkeley Sq., London, W.1. Tel. Gro 1806.

POLISH CHILDREN RESCUE FUND:
1 Hill Street, Berkeley Sq., London. Tel. GRO. 1765.

ŚWIATOWY ZWIĄZEK POLAKÓW z ZAGRANICZĄ
(WORLD LEAGUE OF POLES ABROAD):
38 Wilton Crescent, London, S.W.1. Tel SLO 2214-2215

POLISH Y.M.C.A.
W Wielkiej Brytanii;

BIURO GŁÓWNE i KOMITET CENTRALNY, 61 Eaton
Place, London, S.W.1. Tel. SLOane 88-21.
Oddział w Szkocji: 1 Atholl Place, Edinburgh. Tel.
21583.

W Polsce;

BIURO GŁÓWNE i OGNISKO WARSZAWSKIE:
Ul. Konopnickiej 6, Warszawa.

OGNISKO ŁÓDZKIE: ul. Moniuszki 4 A. Łódź.

OGNISKO KRAKOWSKIE: ul. Krowoderska 8, Kraków.

OGNISKO GDYŃSKIE: Dom. P.A.M. ul. Świętojańska,
Gdynia.

25

W Niemczech ;

EKIPA POLOWA POLSKIEJ Y.M.C.A. : Polish Forces
P/40/OS/Y.M.C.A., B.A.O.R.

We Francji ;

BIURO GŁÓWNE : 47 rue Cardinet, Paris XVII. Tel
Wagram 65.39.

Na Środkowym Wschodzie ;

BIURO GŁÓWNE : Polish Y.M.C.A. Officers' House.
Tel Aviv, Palestine.

Afryka ;

BIURO GŁÓWNE : Answorth Road, Nairobi, Kenya.

KOŁO OPIEKI NAD ŻOŁNIERZEM :
6 York Place, Edinburgh.

BRITISH COUNCIL :
7 Melville Street, Edinburgh. Tel. 33961.

SZPITALI.

Szpital im. Pederewskiego, Crewe Road, Edinburgh 4.
Tel. (kancelaria) 20886 ; Oddziału Chirurgicznego
30271, ext. D 5-8 ; Rozmównica publiczna dla
pacjentów z wyjątkiem Oddz. Chirurg. 234611.

Przyjęcia Ambulatoryjne.

Oddział Wewnętrzny (pon. wtorek, czwartek, piątek 10-12).
Oddział Chirurgiczny (codz. z wyjątkiem soboty 11-12).
Oddział Laryngologiczny (pon. środa, piątek 10-11).
Oddział Oczny (pon. środa, piątek 10-11).
Oddział Ginekologiczny (pon. środa, piątek 10-11).
Oddział Neurologiczny (środa o 10-tej).
Oddział Chorób Dziecięcych (pon. czwartki 11-12).
Oddział Stomatologiczny i Zakł. Dentystyczny (codz.
10-12 pp.)

Szpital N1 Polish Forces P/56.

Szpital N2 Polish Forces P/58.

PRZYCHODNIA LEKARSKA DLA POLAKÓW :

London W.1, 5 Bulstrode Street. Tel. WELbeck 8827.

PRZYCHODNIA LEKARSKA.

3 Parkgrove Terrace, Glasgow. Tel. Wes 4832.

26

ZWIĄZKI ZAWODOWE

Chrześcijańskie Związki Zawodowe, 27, Grovenor Street,
London, W.1. Tel. May 29-28.

Polish Pen Club, 45 Belgrave Square, London, S.W.1.

Polskie Zrzeszenie dla Organizacji Handlu Zagranicznego.
38 Wilton Crescent, London, S.W.1. Tel. Sio 2214 i
2215.

Stowarzyszenie Architektów Polskich Zagranicą, Society
of Polish Architects Abroad, 45 Belgrave Square
(ad. tym.), London, S.W.1. Sio. 7605.

Stowarzyszenie Ekonomistów Polskich, 127 Queen's Court,
Queen's Way, London, W.2. Tel. BAY 3863.

Stow. Farmaceutów, P/72 Edinburgh.

Stowarzyszenie Pisarzy Polskich w W. Brytanii (Polish
Writers' Association) Ltd., 86 Avenue Road, Swiss
Cottage, London, N.W. Tel. Pri 3317.

§ Stowarzyszenie Prawników Polskich, Thorney Court,
Princes Gate, London, W.8. Tel. Wes. 4374.

§ Stowarzyszenie Techników Polskich, 18 Devonshire St.,
London, W.1. Tel. WEL 9635.

Sekcje :

Lotnicza, SEP (Stow. Elektryków Pol.), Metalowo-Przet-
wórcza, Chemiczna, Motoryzacyjna, Inżynieryjno-
Budowlana, Górniczo-Hutniczo-Naftowa, S.A.R.P.
(Stow. Architektów), Rolnicza, Leśnicza, Morska (Podsekcja
Włókiennicza ; Drogowa ; Wodna ; Miernicza).

18, Devonshire Str., London, W.1. Tel. WEL 9635.

Koło Szkockiej Sekcji Motor. Stw. Techników, 5, Lear-
month Gardens, Edinburgh. Tel. 34038.

Tow. Naukowe Lekarzy W.P., P/56, Edinburgh.

Tymczasowa Rada Filmowa i Zrzeszenie Filmowców i
Fotografów Polskich, 10 Argyll Street, London, W.1,
Tel. GERard 8722.

§ Z.A.S.P., 45 Belgrave Square, London, S.W.1. Tel.
SLO 0993.

§ Zrzeszenie Byłych Pracowników R.P. w Londynie,
74, Cornwall Gardens, London, S.W.7. Tel. Wes. 6148.

Zrzeszenie Nauczycieli Polaków w W. Brytanii, 17
Chantrey House. Tel. SLO 5340.

Edinburgh, 1 Atholl Place. Tel. 21583.

Glasgow, 34 West George Street, C.2. Tel. Douglas 7633.

§ Zrzeszenie Pracowników Polsk. Lotn. Komunikacyjnego
w W. Brytanii, Cheyne House, 59, Royal Hospital
Road, London, S.W.3. Tel. Fla 3781. Wew. 34.

Zrzeszenie Profesorów i Docentów Pol. Szkół Akademickich,
45 Belgrave Square, London.

27

- § Zrzeszenie Sędziów i Prokuratorów, 82 Bideford Road South Ruislip, London.
 Związek Dziennikarzy (Sekcja Londyn), 38, Wilton Crescent, London, S.W.1.
 § Związek Handlowców i Administratorów, 69, Earl's Court Square, London, S.W.5.
 § Zw. Kapitanów, Oficerów Pokładów. Maszyn. i Radiotelegrafistów, 78 Leadenhall Street, London, W.1. Tel. AVE 1929.
 § Zw. Kocjarzy Polskich, 74, Cornwall Gardens, London, S.W.7. Tel. Wes 6148.
 § Związek Kupców i Przemysłowców Polskich w W. Brytanii 449 Oxford Street, London, W.1. Tel. May. 3088.
 § Związek Lekarzy Polskich w W. Brytanii London (Zarz., Gł.) dr B. Jedlewski, 12 Hyde Park Crescent, Room 226, London, W.2.
 Edinburgh: c/o Paderewski Hospital, Crewe Road, Tel. 20886.
 § Zw. Rzemieslników i Robotników, 66 Cavendish Street, London, W.1. Tel. LAN 1218.
 Glasgow, 4 Frederick Lane, C.1. Tel. Douglas, 4333.
 Związek Zaw. Transportowców, Centralna Sekcja Morska, 60 Eaton Place, London, W.1. Tel. SLOane 8914; Ext. 6.
 (Prezes: Antoni Styk. Sekretarz: Antoni Kołodziej.)
 § Związek Zaw. Transportowców, Centralna Sekcja Morska, 74, Cornwall Gardens, London, S.W.7. Tel. Wes 6148 (Prezes: Jan Kligiel. Sekretarz: Stanisław Krupka.)

RÓŻNE

- Klub Polskich Ziem Zachodnich, 45 Belgrave Square, Tel. SLO 0993.
 Koło Obywateli Polskich Wyznania Prawosławnego na Terenie Wielkiej Brytanii, St Cuthbert's Clergy House, Philbeach Gardens, London, S.W.5.
 (Prezes: The Right Rev. Bishop Sawa.)
 Koło Ślązaków Cieszyńskich, 91 Queen's Court, Queen's Way, London, W.2. Tel. Bay 4184.
 Stowarzyszenie Kobiet z Wyższym Wykształceniem, 45 Belgrave Square, London, S.W.1.
 Stow. Przyjaciół Muzeum Polsk. Sił Zbrojnych (plk. Węsierski), 7 Ashley Gardens, London. Tel. VIC 8741. Wewn. 30
 Stow. Służby Społ. Kobiet Polskich, 45 Belgrave Square, London. Tel. SLO 7252.
 Glasgow, 3 Parkgrove Terrace.

28

- Stow. Studentów Polskich, 45 Belgrave Square, London, Tel. SLO 4755.
 Glasgow, 8 Crown Circus, W.2.
 Tło. Polskie w Londynie, 23 Regent Park Road, London, N.W.1. Gulliver 1887.
 Zrzeszenie Ewangelików Polaków, w W. Bryt. 493 Oxford Street, London, W.1. Tel. MAY 3192.
 Zrzeszenie Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich (Prezes: p. Kazimierz Giełniewski), Thorney Court, Princes Gate, London, W.8. (I p. pokój 16). Tel. Wes. 4374.
 Glasgow, 19-21 George Street.
 Zrzeszenie Niepodległościowców Polskich z Francji w W. Brytanii adres: kpt. Turski, 8 Lower Grosvenor Place, London, S.W.1.
 Związek Inwalidów Wojskowych A. P. w W. Brytanii, 30, Mornington Crescent, London, N.W.1. Tel. Vic. 0878.
 Związek B. Jenców z Niewoli Niemieckiej, 34, Belgrave Square, London, S.W.1.
 Związek Oficerów Rezerwy R.P. we Francji-czasowo w W. Brytanii, 22, Fountainhall Road, Edinburgh. Tel. 41156.
 Zw. Ziem Południowo-Wschodnich, 40 Queen's Gate London, S.W.1. Tel. WES 0915.
 Zw. Ziem Północno-Wschodnich, 45 Belgrave Square, London. Tel. SLO 7252.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO.

- 7 Belgrave Mews North (Domek Harcerski), London S.W.1.
 Przewodniczący Związku—dr. Michał Grażyński.
 KOMITET NACZELNY na czas wojny.
 Przewodnicząca Komitetu—Hm. R. P. Olga Małkowska.
 Wice-Przewodniczący Komitetu—Hm. Kazimierz Sabbat.

Okręg Brytyjski Z.H.P.

- Komenda i Chorągiew Harcerek
 Chorągiew Wojskowa Harcerzy
 Chorągiew Lotnicza Harcerzy
 Samodzielna Chorągiew Harcerzy i Dywizji Pancernej
 Hufiec Morski Harcerzy
 Wydzielony Hufiec Spadochroniarzy Harcerzy

Koło Przyjaciół Harcerstwa

Prezes—M. K. Dembińska.

29

Rada i Komenda Z.H.P. na Wschodzie
Polish Forces, Middle East 75.
Przewodniczący Rady — Hm. Stanisław Sielecki
Komendant Z.H.P. n/W — Hm. Zygmunt Szadkowski

Okręgi Wschodnie Z.H.P.

Afryka

Chorągiew Harcerska w Tanganice, Tengeru, Polish Settlement, P.O. Arusha, Tanganyia.
Chorągiew Harcerska w Ugandzie, Nairobi, P.O. Box 1969, Kenya.
Chorągiew Harcerska w Płd. Rodezji, Salisbury, P.O. Box 1413, Oldburg, Farun, S. Rhodesia.
Chorągiew Harcerska w Płn. Rodezji, Polish Delegation, Polish Settlement, Lusaka, N. Rhodesia.

Indie

Chorągiew Harcerska w Valivade, Polish Camp, Valivade Kolhapur, India.

Iran

Chorągiew Harcerska w Teheranie, Polish Town Major, Teheran, Iran.

Palestyna

Chorągiew Harcerska Junacka, Polish Forces 254, Middle East.
Samodzielny Hufiec Harcerski, Polish Forces 75, Middle East.
Samodzielny Hufiec Harcerski w Ain—Karem, Polish Forces 10, Middle East.
Hufiec Harcerski w Tel-Aviv, Jonach Hanavi Nr. 8/1.

Nowa Zelandia

Hufiec Harcerski w Nowej Zelandii, Polish Childrens' Camp, Pahiatua, North Island, New Zealand.

Meksyk

Hufiec Harcerski w Meksyku, Santa Rosa, León, Gto. Mexico.

Z.H.P. w Niemczech

Komenda Z.H.P. w Niemczech, c/o P/40-OS, Polish Forces, B.A.O.R.

Z.H.P. we Francji

Komendant Główny Z.H.P. we Francji, Hm. Kazimierz Skorupski, 17, rue de gen. Niox, Paris XVI.

30

Z.H.P. w Belgii

Komendant Harcerstwa w Belgii, Hm. Edward Pomorski, 42 rue de Facq, Bruxelles.

Z.H.P. w Holandii

Kierownictwo pracy harcerskiej, Jan Stanisław Nikerk Nicolas Maes 5ka., Amsterdam Z.1.

Z.H.P. w Danii

Kierownictwo pracy harcerskiej, Władysław Godłowski, Fredensgade 15, Nykobing.

Z.H.P. w Szwecji

Kierownictwo pracy harcerskiej, Maksymilian Cz. Wilczek phm., Jungfrugatan 30/II, Stockholm.

KOŚCIÓŁ W LONDYNIE :

Kościół Polski.
Polska Misja Katolicka.
Polskie Towarzystwo Katolickie.
Polska Opieka nad Więźniami.
Klub Polski i Klub Chestertona.
2 Devonia Road, Islington, London, N.1.
Dojazd do stacji kolei podz. ANGEL, potem ulicami Duncan Terrace i Gerrard Road. Autobusem 4; 19; 30; 38; 43; 45; 67; 73; 111; 143; 296; 609; 615; 639; 679. Tramwayem 33; 35; 75; 77; 81. Telefon: CANonbury 3439.
Polski Instytut Katolicki, 27 Grosvenor St., London, W.1.

W EDYNBURGU :

St Anne's Church, Randolph Place (msze św. o godz. 11 w niedziele i święta).

W GLASGOW :

Kościół Polski, Patrick Bridge.

SZKOŁY

POLSKI WYDZIAŁ LEKARSKI PRZY UNIWERSYTECIE W EDYNBURGU. Działekant i Sekretariat New Buildings, Teviot Place. Tel. 44337.
POLSKA SZKOŁA ARCHITEKTURY w Wielkiej Brytanii Przy Uniwersytecie w Liverpool.
26 Abercromby Square, Liverpool 7. Tel. Royal 5460.

31

POLSKI WYDZIAŁ PRAWA PRZY UNIWERSYTECIE W OXFORDZIE (University of Oxford, Polish Faculty of Law). Dziekanat i Sekretariat: 18, Longwall Street, Oxford. Tel. 47841.

KOMISJA AKAD. STUDIÓW MEDYCZYNY WETERYNARYJNEJ PRZY ROYAL VETERYNARY (DICK) COLLEGE EDINBURGH. Tel. 41087. Dziekan prof. Runge.

RADA AKADEMICKICH SZKOŁ TECHNICZNYCH. adres: 5 Princes Gardens, South Kensington, S.W.7. Tel. KEN 2154. (Prof. Płużanski.)

PAŃSTWOWA SZKOŁA HANDLU ZAGRANICZNEGO I ADMINISTRACJI PORTOWEJ, 69 Earls' Court Square, London, S.W.5.

POLSKIE PAŃSTW. LICEUM I GIMNAZJUM ŻEŃSKIE. Dunalastair House, by Pitlochry. Tel. Bridge 33.

PAŃSTWOWE LICEUM I GIMNAZJUM IM. J. SŁOWACKIEGO, Crieff, Scotland.

PAŃSTWOWE LICEUM HANDLOWE im. Henryka Bruna, Cowcaddens Street, Glasgow, C.1. Adres dyrekcji i sekretariatu: 34 West George Street, Glasgow, C.2. Douglas 7633.

PAŃSTWOWE GIMNAZJUM KUPIECKIE im. Henryka Bruna w Szkocji, 121 Cowcaddens Street, Glasgow, C.1. Adres dyrekcji i sekretariatu: 34 West George Street, Glasgow, C.2. Tel. Douglas 7633.

OŚRODEK KSZTAŁCENIA HANDLOWEGO, jw.

KORESPONDENCYJNY KURS HANDLOWY, 34 West George Street, Glasgow, C.2.

OŚRODEK NAUCZANIA KORESPONDENCYJNEGO, 276 St Vincent Street, Glasgow, C.2. (Polish Centre of Teaching by Correspondence).

KURSY RADIOTECHNICZNE, inż. Jan Stegemen, 20 Springfield Court, Glasgow. Tel. Central 6711.

RADIO-TELEVISION COLLEGE (Kursy dla Polaków), 45, Renfrew Street, Glasgow, C.2. Tel. Douglas 4346.

SZKOŁA ROLNICZA przy West Agriculture College of Scotland, 2, Parkgrove Terrace, Glasgow, W.2.

KURS KORESPONDENCYJNY z zakresu szkoły powszechnej III stopnia dla dzieci, 16 Hodge Street, Falkirk. Tel. 875.

32

CENTRUM WYSZKOLENIA GRUP TECHNICZNYCH. Morton Hall, Frogston Road East, Edinburgh 9. Tel. 79519 (79373).

ROCZNA SZKOŁA TECHNICZNA—wkrótce ma się rozpocząć.—Oddział Wyszakolenia I Korp. mjr. Kostkiewicz—16/18, Melville Street, Edinburgh. Tel. 75375.

PRAKTYKA MECHANICZNA DLA ZAAWANSOWANYCH LUB WYZWOLONYCH CZELADNIKÓW I MAJSTRÓW—w Warsztatach Plutonu Służby Zaopatrywania, kpt. Eugeniusz Gorlin, 231 Willowbrae Road, Portobello, Edinburgh. Tel. 75375.

Czas trwania praktyki do 1 roku. Działy: ślusarstwo precyzyjne, stolarstwo maszynowe, malarstwo natryskowe i lakiernictwo (tylko dla majstrów), introrigatorstwo, kilimiarstwo radiowe (tylko dla majstrów) i galanteria skórzana. Każdy kandydat przed złożeniem podania o odkomenderowanie musi się zgłosić osobiście u kierownika warsztatów celem złożenia egzaminu.

OŚRODEK SZKOLENIA I PRACY POLSKICH INWALIDÓW WOJENNYCH: Polish Training Centre, 4 Frederick Lane, Glasgow.

TRZYMIESIĘCZNY KURS JĘZYKA ANGIELSKIEGO—School of Modern Languages przy Uniwersytecie w Londynie. Kursy trwają przez cały rok.

DOMY, HOTELE, OGNISKA

W LONDYNIE:

OGNISKO POLSKIE, London, 45 Belgrave Square, S.W.1. (wkrótce pod nowym adresem).

DOM LOTNIKA POLSKIEGO. London, S.W.1, 113 Ebury Street. Tel. SLO 4032.

DOM ŻOŁNIERZA POLSKIEGO. London, N.1., 4 Devonian Road. Tel. Can 4074.

KLUB BIAŁEGO ORLA (White Eagle Club), 2 Albert Gate, Knightsbridge, London, S.W.1. Tel. Sekretariat: KEN 8622; Tel. Inform.: KEN 8666.

DOM HARCERSKI, 7 Belgrave Mews North, London, S.W.1.

ANGLO-POLISH FOYER, 71 Wimpole Street, London, W.1.

33

c

JADZODAJNIA POLSKA PRZY ZW. RZEMIESL-
NIKOW, 66 New Cavendish Street, London, W.1.
Tel. Lan 2107.

W EDINBURGU :

DOM POLSKO - SZKOCKI, 7, Greenhill Gardens,
Edinburgh.
Sekretariat. Tel. 51801.
Kierownictwo Domu. Tel. 545331.
OGNISKO POLSKO-SZKOCKIE, 11, Castle Street,
Edinburgh. Tel. 22782.
DOM WYP. DLA OFIC (Bryt. Cz. Krzyż). 20, Regent
Terrace, Edinburgh. Tel. 25311.
DOM STUDENTÓW MEDYCYNY, Kirkton Lodge,
Murrayfield Road, Edinburgh.
DOM DLA OCHOTNICZEK P.W.S.K. 15, Abercorn
Terrace, Portobello, Edinburgh. Tel. 81093.
DOM DLA MATKI I DZIECKA, Green Park, Green End,
Edinburgh. Tel. 79156.
DOM SIÓSTR P.C.K., Duddingston, Edinburgh.
SEVEN SEAS' CLUB (Zaprasza Marynarzy Polskich),
17, Morton Street, Leith, Edinburgh.
WARSZTAT ZEGARMISTRZOWSKI POLSKICH IN-
WALIDÓW WOJENNYCH : 122 Thirstane Road,
Edinburgh.

W GLASGOW :

OGNISKO POLSKIE, 74, Oakfield Avenue, Glasgow.
Tel. Western 4768.
SCOTTISH-POLISH V. CLUB, 195, Bath Street,
Glasgow. Tel. Douglas 4382.

Inne ;

DOMY I WARSZTATY INWALIDZKIE
DOMY WYPOCZYNKOWE :
Polish Service Men's Rest Homes—(1) "Ardmore,"
(2) "Stove House," (3) "Lunesdale," (4) Cleave Court,
Babbacombe Road, Ashelton Road, Torquay,
Devonshire.

34

DOMY UZDROWIENCÓW :

Polish Disabled Soldier's Convalescent Homes—(1)
"Greywalls House," Gullane, East Lothian; (2)
"Reaswallie House," Forfar, Angus; (3) "Windy
Knowe," Waterford Road, Birkenhead.

DOM KOBIET IM. EMILII PLATER :
Polish A.T.S. Rest Home, 5 Newbold Road, Rugby.

DOM WYPOCZYNKOWY DLA URLOPOWANYCH
ZOŁNIERZY W SZKOCJI :

"Tantallon Hall," North Berwick. Tel. 287.

"Eden Hotel" i "Dhu Craig," St Andrews. Tel. 96.

DOM DZIECKA POLSKIEGO, "Charlotte Kellogg
Nursery," Newhall, Carlons, Midlothian. Tel. West
Linton 52.

DOM WYPOCZYNKOWY LOTNIKA (P.C.K.) Blair-
gowrie, Craighall. Tel. 78.

DOM WYPOCZYNKOWY MARYNARKI WOJ., Royal
Sussex Hotel, Brighton. Tel. 2815.

DOM WYPOCZYNKOWY POLSKIEJ Y.M.C.A., Bon-
skeld House, near Pitlochry, Perthshire. Tel. Kill-
crankie 8.

DOM LOTNIKA POLSKIEJ Y.M.C.A. : 7-11 Arkwright
Street, Nottingham. Tel. 846-13.

CENTRUM POLSKIEJ Y.M.C.A. DLA MARYNARZY :
Polish Naval Training Camp, Okehampton, Devon.

KLUB POLSKI OXFORD, 18, Longwall Street, Oxford.

THE ALLIED CENTRE, 1, Bassett Street, Liverpool.

POLISH CIRCLE (KOŁO POLSKIE), 145, Cheetham
Hill Road, Manchester.

ŚWIETLICA TOW. ANGLO-POLSKIEGO. 7, Albion
Street, Leeds.

35

MARYNARKA HANDLOWA

GDYNIA-AMERYKA LINJE ŻEGLUGOWE SP AKC.
Palmerston House, 51 Bishopsgate, London, E.C.2.
Telefon: London Wall 1647; i Plantation House, C7,
Frenchurch Street, London, E.C.3. Tel. MANsion
House 9844.

**ŻEGLUGA POLSKA S.A. i POLSKO-BRYTYJSKIE
TOWARZYSTWO OKRETOWE S.A** Hbydwa tow.
pod zarządem tow. Gdynia-Ameryka Linie Żeglugowe
S.A. adres: jak wyżej.

A. FALTER, c/o Messrs W. M. Cory and Son Ltd., Cory
Buildings, Fenchurch Street, London, E.C.3.
Telefon: Royal 2500 (ex. 235) i Royal 7517.

**BALTIC UNION SHIPBROKERS LTD. (BAŁTYCKA
SPÓŁKA OKRETOWA).**
24 St Mary Axe, London, E.C.3. Tel. Avenue 45-01.

FIRMA B. KILACZYCKI (c/o Messrs Bernsten and
Williams Ltd.).
Africa House, Leadenhall Street, London, E.C.3.
Telefon: Mansion House, 89-94.

**"KORAB" i "DELFIN" (TOWARZYSTWA POŁO-
WOW DALEKOMORSKICH),** c/o Kurator Lucjan
Byczkowski, Morley House, 320 Regent Street.
Telefon: Langham 1750.

**KOMISJA UBEZPIECZENIOWA POLSKIEJ MARY-
NARKI HANDLOWEJ.**
62-64 Brook Street, London, W.1. Tel. MAY 4757 i 4793.
Zakłady Naprawy Statków w Liverpoolu: Baltic Coasting
Limited, Ship Repairs, Seacombe Ferry, Wallasey,
Cheshire. Tel. Wallasey 3646.

REDAKCJE PISM

Wydawnictwa.

"CO SŁYCHAĆ" (dwutygodnik streszczeń)
40 Bruntsfield Place, Edinburgh. Tel. 52395.
DZIENNIK POLSKI i DZIENNIK ŻOŁNIERZA.
Administracja: 63 Lincoln's Inn Fields, London, W.C.2.
Tel. Cha. 5506.
Redakcja: King's Chambers, 29 Portugal Street,
London, W.C.2. Tel. Cha. 5081, Cha. 8348, Cha. 5062.

"DZIENNIK ŻOŁNIERZA" P/40 Polish Forces,
B.A.O.R.

**PRZEDSTAWICIEL NA SZKOCJE "DZIENNIKA
POLSKIEGO i DZIENNIKA ŻOŁNIERZA,"**
7, Springvalley Gardens, Edinburgh. Tel. 51102.

"FREE EUROPE," 11 Gower Street, London, W.C.1.
Tel. Mus. 9420.

"JUTRO POLSKI," 16 Roland Gardens, London, S.W.7.
Tel. Ken. 3786.

"NOWA POLSKA" (miesięcznik), 91 Great Titchfield
Street, London, W.1. Tel. Mus. 1409 i Bay. 4762.

"PORADNIK SWIETLIĆOWY"—miesięcznik wyd.
Polska Y.M.C.A.: 61 Eaton Place, London, S.W.1.
Tel. SLOane 88-21.

SKŁADNICA WYDAWNICTW KATOLICKICH,
c/o F. Müldner and Sons, Herbal Hill, London, E.C.1.

"VOICE OF POLAND," 250, Hope Street, Glasgow.
Tel. Douglas 7738

WYDAWNICTWO "ZUCH," 45 Belgrave Sq., London.

Wydawnictwa wojskowe:

"BELLONA" miesięcznik Sztabu Głównego, 7 Ashley
Gardens, London, S.W.1. Tel. Vic. 8741.

"LEKARZ WOJSKOWY," c/o Paderewski Hospital,
Edinburgh.

"MYŚL LOTNICZA," 1 Princes Row, London, S.W. Tel.
Vic. 8480.

"POLSKA WALCZĄCA Żołnierz Polski na Obczyźnie."
TYGODNIK (weekly for the Polish Forces) 5 Portugal
St., W.C.2. Tel. HOL 7600. I-e piętro.
Administracja: 33, Bolton Gardens, Earl's Court,
London, S.W.5

SKRZYDŁA-WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA" dwutyg.
Wydz. Kult. Insp. P.S.P., 1, Princes Row, S.W.1.
Tel. Vic. 8480; Ext. 4.

Pisma polskie na Bl. Wschodzie :
 "DZIENNIK ŻOŁNIERZA" A.P.W. CMF. 58.
 "HARCERSTWO," Miesięcznik dla starszyny.
 "SKAUT," Miesięcznik dla młodzieży,
 Komenda Z.H.P. na Wschodzie, M.E.75.
 "GŁOS KRESOWY." C.M.F. 58.
 "GONIEC KARPACKI," C.M.F. 58.
 "JUNAK"—miesięcznik—wyd. Polska Y.M.C.A. w
 Palestynie, Polish Forces M.E.254.
 "MYŚL POLSKA NA WSCHODZIE"—P.O. Box 853,
 Jerusalem, Palestine.
 "OCHOTNICZKA" Polish Forces, 58 C.M.F.
 "ORZEŁ BIAŁY" Polish Forces, CMF. 62.
 "PARADA" Public Relations, G.H.O., Polish Army in
 the East, Polish Forces, M.E. 20.
 "RAZEM"—dwutygodnik—wyd. Polska Y.M.C.A., 47.
 rue Cardinet, Paris XVII. France.

Agencje prasowe :

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA (PAT), 86
 Avenue Road, London, N.W.8. Tel. Pri. 3318.
 POLPRESS AGENCY, Chronicle House, 72-78 Fleet
 Street, London, E.C.4. Tel. Cen. 4919.
 POLISH PRESS AGENCY, 43, Charlotte Square, Edin-
 burgh. Tel. 32909.
 ŚWIATPOL, Agencja Prasowa (dla prasy polskiej zagra-
 nica), 38, Wilton Crescent, London, S.W.1. Tel. SLO
 2214 i 2315.

**WYDAWNICTWA, KSIĘGARNIE,
 DRUKARNIE**

CALDRA HOUSE (Publishers) LTD., Duns, Berwickshire.
 "CO SEYCHAC", KSIĘGARNIA POLSKA 2 Drumsheugh
 Place, Edinburgh. Tel. 21712.
 FILSKI, WITOLD, Polish Bookstalls, 29 Buckingham
 Palace Road, London, S.W.1. Tel. Vic. 4679.
 KIOSK PRZY OGNISKU POLSKIM, 45 Belgrave Sq.,
 London, S.W.1.

38

KSIĘGARNIA POLSKA (Firma Wydawnicza).
 Sklep Polski (księgarnia), 242 Hope Street, Glasgow.
 Tel. Douglas 7738.
 ORBIS (LONDON) LTD. Księgarnie w :
 London : W.C.1, 9 New Oxford Street. Tel. Hol. 0868.
 Edinburgh : 31 Castle Street. Tel. 24705.
 Dundee : 24 Cowgate. Tel. 4234.
 POLISH AIR FORCE BOOKSTALL, R.A.F. Station,
 Dunholme Lodge, Lincoln, Lincs.
 POLISH SHOP, 284 High Street, Lincoln.
 POLISH SHOP, 19 Bridlesmith Gate, Nottingham. Tel.
 2375.
 POLSKA AGENCJA DRUKARSKA, 52 Halton House,
 20/23 Holborn, London, E.C.1. Tel. CHAN. 7747.
 SKŁADNICA KSIĘGARSKA (POLISH BOOK DEPOT)
 (Firma Wydawnicza i Hurtownia). 8 Hope Street,
 Edinburgh. Tel. 26573
 "ROZNIK BIBLIOGRAFICZNY," c/o Oliver and
 Boyd Ltd., Edinburgh.

KSIĘGARNIA POLSKA, 123 Boulevard St. Germain,
 Paris VI.

RÓŻNE

BANK POLSKI, c/o Bank of England, London, E.C.2.
 Tel. Cen. 8022; Ext. 240.
 B.B.C., BRITISH BROADCASTING CORPORATION.
 Polskie audycje radiowe, Langham Place, London,
 W.1.
 ORBIS, Polish Travel Office Ltd., 61 St James Street,
 S.W.1. Tel. REG 4765-6.
 POLISH RESEARCH CENTRE, 32 Chesham Place,
 London, S.W.1. Tel. SLO 8233-4.
 POLSKO-BRYTYJSKA IZBA HANDLOWA W
 WARSZAWIE ODDZIAŁ LONDYŃSKI, 236 Ter-
 minal House; 52 Grosvenor Gardens, London, S.W.1.
 Tel. SLO 6958.
 POST OFFICE SAVINGS BANK, Polish Savings Section.
 10 Beaufort Gardens, London, S.W.3. Tel. KEN
 2901 (godz. urzęd. 9.30-17.30 w sobotę 9.30-13.00).

39

**OSIEDLA W AFRYCE WSCHODNIEJ ŁĄCZNIE
Z RODEZJĄ**

Masindi (Uganda).
Koja-Muskano (Uganda).
Tengeru-Arusha (Tanganyika).
Ifunda-Tringa (Tanganyika).
Kidugala-Niombe (Tanganyika).
Kondoa-Irangi (Tanganyika).
Lusaca (Pół. Rodezja).
Bwana Mkubwa (Pół. Rodezja).
Rusapo (Południowa Rodezja).
Marandellas (Południowa, Rodezja).
Osiedle dla dzieci-Południowa Afryka-Oudtshoorn.

TEATR. W. P. "LWOWSKA FALA" (Polish Forces Theatre) Synod Hall, Castle Terrace, Edinburgh.

TOWARZYSTWO ANGIELSKO-POLSKIE

Central Council of Anglo-Polish Societies: Hon. Secretary, H. Foster Anderson, Esq., 45 Belgrave Square, London, S.W.1.
Bath Anglo-Polish Society: Hon. Joint Secretary, Miss M. E. Lovell, c/o National Provincial Bank Ltd., Old Bank Branch, Bath.
Birmingham Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs N. Herbert, 142 Walmley Road, Sutton Coldfield, Birmingham.
Blackpool Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss M. Woodhead, 342 Lytham Road, Blackpool.
Bournemouth Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss R. E. Hawkins, "Darvole," 127 Queen's Park Avenue, Bournemouth.
Bradford Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss D. Hudson, 75 Market Street, Bradford.
Brighton and Hove Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs J. Turner, "Sunnybank," Hove Park Road, Hove, Sussex.
Bristol Anglo-Polish Society: Hon. Joint Secretary, Miss Scott-Tucker, 25 Royal York Terrace, Clifton, Bristol 8.
Cambridge Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss Wilkinson, 18 Causewayside, Cambridge.
Cardiff Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs E. Tallis, Llyswedog, Tredegar, Mon., S. Wales.

Coventry Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss M. Hammond, 33 Lichfield Road, Coventry.
Chester Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss M. M. O'Kelly, 29 Princes Avenue, Chester 11.
Darlington Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs B. Rogerson, West Thornfield, Thornfield Road, Darlington, Co. Durham.
Derby Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs W. Blakeman, Caerleon, Western Road, Mickleover, Derby.
Huddersfield Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss P. D. Robertshaw, 84 Gledholt Bank, Huddersfield.
Hull Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss M. Manock, 125 Council Avenue, Gipsyville, Hull.
Leeds and District Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs M. Firth, 69 Otley Road, Leeds 6.
London Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss E. Luttrell, 45 Belgrave Square, London, S.W.1.
Manchester Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss C. M. Rogerson, 76 George Street, Manchester 1.
Newcastle, Friends of Poland Society: Hon. Secretary, Miss C. Metcalfe, 2 Park Terrace, Newcastle-on-Tyne.
Nottingham Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs C. Pitman, 10 Park Valley, The Park, Nottingham.
Nuneaton Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs L. Czereyska, "Redcroft," 183 Long Shoot, Nuneaton.
Pickering and Ryedale Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss M. Robertson, Westfield, Beacon Park, Pickering, Yorks.
Plymouth Anglo-Polish Society: Hon. Joint Secretaries: Mrs J. Uniechowska, 3 Oxford Gardens, Mutley Road, Plymouth; Mrs M. Browne, Leigham House, Citadel Road, The Hoe, Plymouth.
Scarborough Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss M. A. Hall, Flat 4, 27 Prince of Wales Terrace, Scarborough.
Sheffield Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss N. Usherwood, c/o Central Library, Sheffield 1.
Southport Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs L. Burns-Jones, Duncombe Lodge, 11 Roe Lane, Southport.
Stafford Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs A. Toft, The High Chase, Colwich, nr. Stafford.
Suffolk Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Mrs M. White, 20 Fonnerau Road, Ipswich.

Stamford Anglo-Polish Society: Chairman, Rev. W. A. Rees-Jones, 18 St George's Square, Stamford, Lincs.

Not Affiliated in Central Council

Anglo-Polish Catholic Association, 38-40 Eccleston Square London, S.W.1.

Oddział w Dundee: 23 Castle Street, 2-e piętro, c/o Miss O'Shea.

Merseyside Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss J. Mackibbin, c/o Allied Centre, The British Council House, 1 Basnett Street, Liverpool 1.

York Anglo-Polish Society: Hon. Secretary, Miss E. Barton, 3 Bootham Terrace, York.

TOWARZYSTWO SZKOCKO-POLSKIE

Założone w kwietniu 1941 celem utrwalenia przyjazni polsko-szkockiej na polu kulturalnym, naukowym i handlowym. W lipcu 1944 liczyło zgora 12000 członków, należących do 18 oddziałów i 38 pododdziałów.

Prezes Rt. Hon. the Earl of Elgin and Kincardine, K.T., C.M.G., LL.D., Broomhall, Dunfermline.

Sekretarz generalny: Charles H. Burrows, B.Com., C.A.

Polski zastępca sekretarza gen. Tadeusz Baykowski, który jednocześnie jako radca prawny T-wa udziela bezpłatnych porad prawnym członkom, 16 Picardy Place, Edinburgh. Tel. 25281. (3-5 p.m.)

Adresy Sekretarzy Towarzystwa.

Angus; Mrs G. Gardyne, Finavon, Forfar. (Pododdziały: Arbroath, Brechin, Forfar, Kirriemuir, Letham, Monifieth, Montrose.)

Berwickshire; Sekret. Mrs E. Guczalska, 18 Bridgend, Duns.

Clackmannan; Miss M. Paterson, Schawpark, by Alloa.

Dundee; Miss W. S. Mirley, 47 Coupar Angus Road, Dundee.

East Lothian; Councillor W. T. F. Thomson, 28 Hawthornbank Road, Haddington. (Pododdziały: East Linton, Gullane, Haddington.)

Edinburgh; Secretary's Office, 11 Castle Street, Edinburgh.

Fife; Hon. Secretary, Mr N. S. Snodgrass, M.A., the University, St Andrews; Organising Secretary, Miss E. Bonthron, M.A., Fife County Library, Kirkcaldy. (Pododdziały: Auchtermuchty, Burntisland, Cowdenbeath, Cupar, Dunfermline, Elie, Falkland, Kirkcaldy, Ladybank, Leslie, Leven, Lundin Links, Newburgh, St Andrews.)

Galashiels; Miss E. Sutherland, "Beechwood," Galashiels.

Glasgow; Miss R. Campbell, 26b Renfield Street, Glasgow.

Lanarkshire; Miss M. Galbraith, "Lindsaylands Cottage," Biggar. (Pododdziały: Biggar, Douglas, Crawford, Lanark, Wishaw.)

London; Mary Lady Conyngham, 1 Hill Street, London, W.1.

Midlothian; G. Dick, Esq., 21 Eskbank Road, Dalkeith.

Peeblesshire; Mrs Bowlby, the Mount, Peebles.

Perthshire; C. Robertson, Esq., M.A., J.P. (Pododdziały: Abernethy, Alyth, Bridge of Earn, Blairgowrie, Coupar Angus, Glenfarg, Crieff, Perth.)

Roxburghshire; Donald McLennan, Esq., 26 Belmont Place, Kelso.

Stirlingshire; George Sherriff, County Offices, Dunblane. (Pododdziały: Bridge of Allan, Dunblane, Falkirk, Stirling.)

Pod auspicjami T-wa w Dundee powstało Polish Women's Society, do którego należą wyłącznie szkockie żony żołnierzy polskich. Sekretarka jest Mrs Teresa Mazur, 48 Marshall Street, Lochee, Dundee.

Redakcja zastrzega się że adresy podane w kalendarzyku były ścisłe w chwili oddania manuskryptu do druku. Rok bieżący jednak ze względu dla nas wszystkich zrozumiałych, był wyjątkowo trudny do opracowania i wiele adresów ulega ciągłym zmianom.

Postal Orders są to czekki z wydrukowaną sumą pieniężną w wysokościach po 6d. do 21s.

Oplata wynosi: od 6d.-1s. . . . . 1d.
od 1s. 6d.-5s. . . . . 1½d.
od 6s.-21s. . . . . 2d.

Na tych czekkach pisze się nazwisko adresata i wysyła w kopercie, jak zwykły list. (Jeśli nie napiszemy na czeku nic prócz nazwiska, czek może być zrealizowany w każdym urzędzie pocztowym. Jeśli prócz nazwiska napiszemy miejscowość, pieniądze mogą być podjęte tylko w podanej miejscowości.)

Money Orders są to przekazy pieniężne w wysokościach od Ł. 1- 40.

Oplata za przekaz wynosi: do Ł. 3 . . . . . 4d.
do Ł. 10 . . . . . 6d.
do Ł. 20 . . . . . 8d.
do Ł. 40 . . . . . 1s.

Na przekazie pisze się nazwisko i adres odbiorcy. Odbiorca przy podjęciu pieniędzy musi powiedzieć urzędnikowi pocztowemu od kogo otrzymuje pieniądze. Jeśli nie wie, od kogo—pieniędzy nie otrzyma. Wynika stąd, że o wysłaniu Money Order należy adresata zawiadomić.

Jeśli taki przekaz przekreśliśmy dwoma liniami od góry do dołu, oznacza to, że adresat może podjąć pieniądze tylko przez bank.

Przekazy telegraficzne (telegram Money Orders)—
za telegraficzne przesłanie pieniędzy oplata minimum 1s. 7d

Paczki (parcels):
o wadze do 3 lb.-7d., 4 lb.-8d., 6 lb.-10d.
i 15 lb. (maximum) 1s. 1d.

Zaliczenia (cash on delivery):
przy 10s. dopłata . . . . . 4d.
(przy £10-1s., przy £40-2s.)

B. TARYFA POCZTOWA
w obrocie zagranicznym

Listy zwykłe:
do Dominium, Protektoratów i Krajów Mandat.
oraz Egiptu i U.S.A. . . . . 2½d.
do pozostałych krajów (za 1 oz.) . . . . . 3d.
za każdą następną uncję wagi . . . . . 1½d.

A. TARYFA POCZTOWA w obrocie wewn. W. Brytanji

Listy zwykłe o wadze nie przekr. 2 oz. . . . . 2½d.
za każde dodatki. 2 oz. . . . . ½d.

Listy polecane . . . . . 5½d.
(Koperty ofrankowane, płócienne do listów poleconych są w kilku wymiarach do nabycia w urzędach pocztowych.)

Listy "Express" : . . . . . 8½d.
są doręczane przez posłańca jak telegramy.

Kartki pocztowe zwykłe . . . . . 2d.
Druki : (printed paper post) o wadze do 2 uncji
za każde dalsze 2 uncji (waga ogran. do 2 lb.) . . . . . ½d.

(Druki mają być nadane w stanie otwartym bez żadnych osobistych na nich notatek o charakterze korespondencji.)

Listy do żołnierzy : (Letters for H.M. Forces and Ships of War Abroad):
listy za pierwszą uncję wagi . . . . . 1½d.
za każdą następną uncję . . . . . 1d.
karty pocztowe . . . . . 1d.
gazety i druki za każde 2 uncje . . . . . ½d.

Przesyłki pieniężne
Chcąc wysłać pieniądze, można to uczynić za pomocą t.zw. Postal Orders albo Money Orders.

Listy Lotnicze :

Nalepki lotnicze niebleakle należy nalepić w lewym górnym brzegu koperty. Na listach do U.S.A. i Ameryki Poł. uzupełnia się uwaga "VIA CLIPPER SERVICE."
Opłata wynosi do USA, za 1 oz. . . . . 1s. 3d.
Do wszystkich krajów Europy za 1 oz. . . . . 5d.
(prócz Albanii, Austrii, Niemiec i Węgier)
za każdą następną uncję wagi . . . . . 3d.
Uwaga : opłata za listy lotnicze do krajów pozaeuropejskich (z wyjątkiem Imperium i St. Zjedn.) jest zależna od odległości.

Dla wojskowych (lecz nie do wojsk B.A.O.R.) polecamy t.zw. listy lotnicze (Air letter) które nabywać można na każdej poczcie za opłatą 6d. Wysyłać je można wszędzie tam, gdzie istnieją cywilne linie lotnicze. Nadawać je można także do i z statków Marynarki Handlowej.

Przypominamy, że tzw. "Airgraph" czyli listy fotografowane zostały zniesione.

TARYFA TELEGRAFICZNA

Na obszarze W. Brytanii i Póln. Irlandii za pierwsze 9 słów (minimum)	1s.
każde następne słowo	1d.
Depezy doręczane w niedziele i święta	6d.
Opłacona odpowiedź minimum	1s.
maksimum (48 słów)	4s.

TELEGRAMY ZAGRANICZNE

Telegramy EFM (cyfrowe) specjalnie dla wojska, przebywającego poza granicami W. Brytanii. (Lecz nie B.A.O.R.)

Zażądać na poczcie spisu zdań EFM. Każde zdanie ma swój numer. Wybrać 3 zdania, czyli 3 cyfry na depezę. (np. Nr 87 "Jestem zdrow," Nr 1 "Dziękuję za list," Nr 36 "Serdeczne pozdrowienia").

Depeza taka kosztuje . . . . . 2s. 6d.

Poza tym można wysyłać telegramy—

ZWYKŁE (wysyłane i doręczane natychmiast po odbiorze, cena zależna od ilości słów i odległości).

ELT (wysyłane natychmiast, doręczane jako list cena niższa, do 25 słów).

LC (wysyłane po depezach zwykłych i ELT, doręczane jako list. Cena - pokowa depezy zwykłej).

LISTY I PACZKI DO POLSKI

LIST ZWYKŁY (1 uncja)	3d.
za każdą nast. uncję	1½d.
LIST LOTNICZY (1 uncja)	5d.
za każdą nast. uncję	3d.
TELEGRAMY za każde słowo	6d.
albo ELT za 25 słów	6s. 3d.
każde dodat. słowo	3d.

Można je wysyłać z zapł. odpowiedzią.

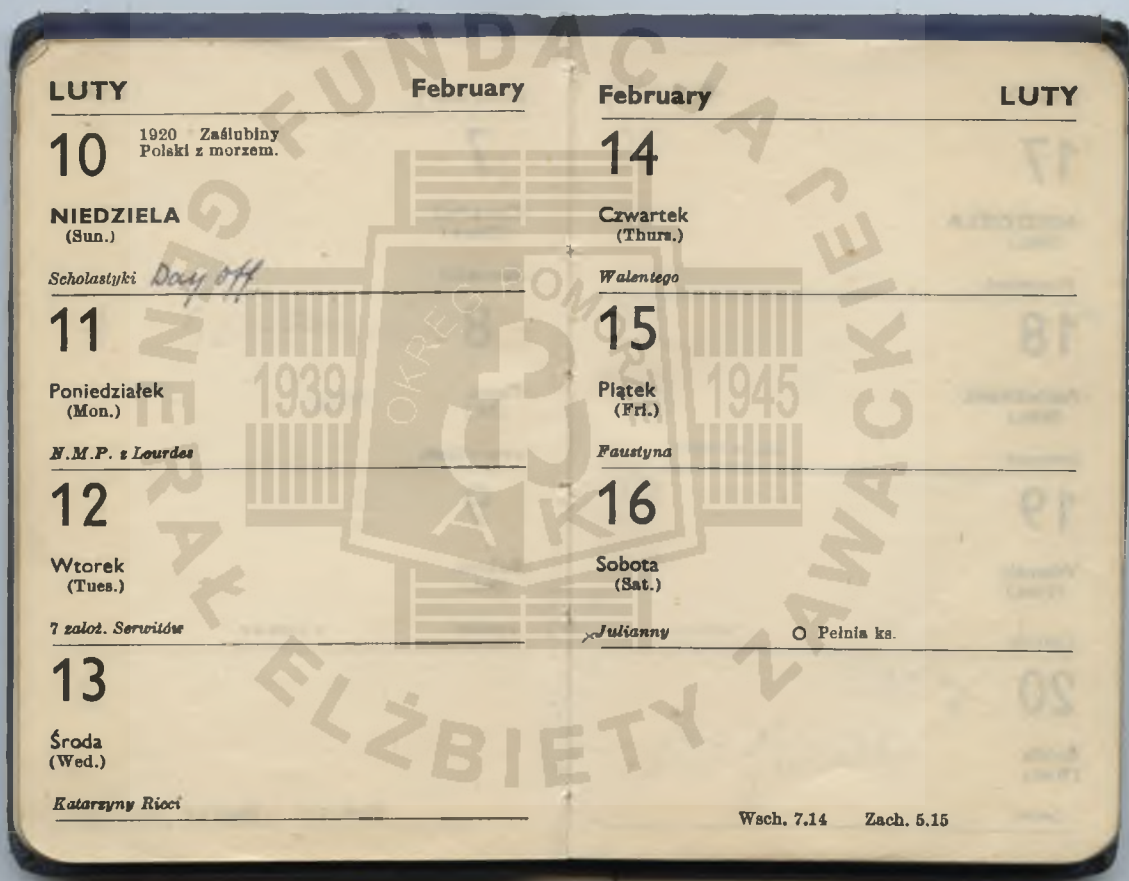
Paczki do wagi 4 funty (lb.) za opłatą 3d. pierwsza uncja i 1½d każda a nast. mogą zawierać wzywaną odzież.

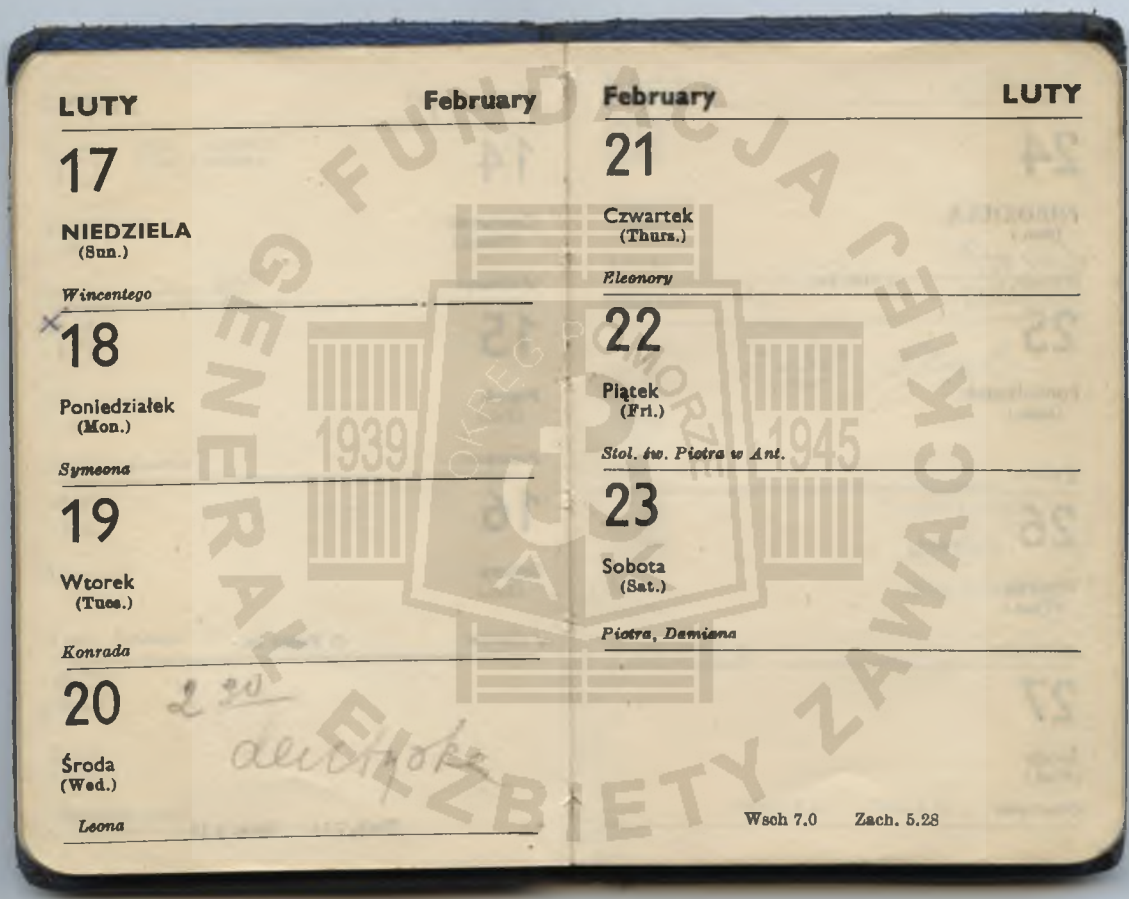
Paczki te nazywają się po angielsku "letter packets" czyli listy-paczki. Na wysyłkę wszystkich innych towarów należy mieć odpowiednio zezwolenie władz brytyjskich. Tego rodzaju zezwolenia wywozowe wydaje Board of Trade. Adres : The Controller, Export Licencing Department, Board of Trade, Fenchurch Avenue, London, E.C.3.

Formy do wypełnienia w tej sprawie otrzymuje się od najbliższego Board of Trade i po wypełnieniu wysyła do Londyńskiego Board of Trade (adres pod. wyżej).

Zywności i mydła wysyłać nie wolno.

LUTY

February

February

LUTY

17

NIEDZIELA
(Sun.)

Wincentego

18

Poniedziałek
(Mon.)

Symeona

19

Wtorek
(Tues.)

Konrada

20

Środa
(Wed.)

Leona

2 20
alutstoko

21

Czwartek
(Thurs.)

Eleonory

22

Piątek
(Fri.)

Stol. św. Piotra w Ant.

23

Sobota
(Sat.)

Piotra, Damiana

Wsch 7.0 Zach. 5.28

FUNDACJA
GENERALNA
1939
OKRĘG
1945
ZBIENIOWA
ZAWACKIEJ

LUTY

February

February

LUTY

24

NIEDZIELA
(Sun.)

day off
Macieja

(Ost. kw.

25

Poniedziałek
(Mon.)

Wiktora

26

Wtorek
(Tues.)

Aleksandra

27

Środa
(Wed.)

Cezariusza

28

Czwartek
(Thurs.)

Romana

March

MARZEC

1

2-30 dent.

Piątek
(Fri.)

Albina

2

Sobota
(Sat.)

Helony, Amelii X

12 obiadów 16st.

+ smiód. 5^{ty}

" mejad. 6 "

27^{ty}

Wsch. 6.45

Zach. 5.41

MARZEC

March

March

MARZEC

3

NIEDZIELA
(Sun.)

Kunegundy

• Nów ksi.

7

Czwartek
(Thurs.)

Tomasza z Ato.

4

Poniedziałek
(Mon.)

C.
Kazimierza

8

Piątek
(Fri.)

Wincenego

5

Wtorek
(Tues.)

Adriana

9

Sobota
(Sat.)

Franciszki

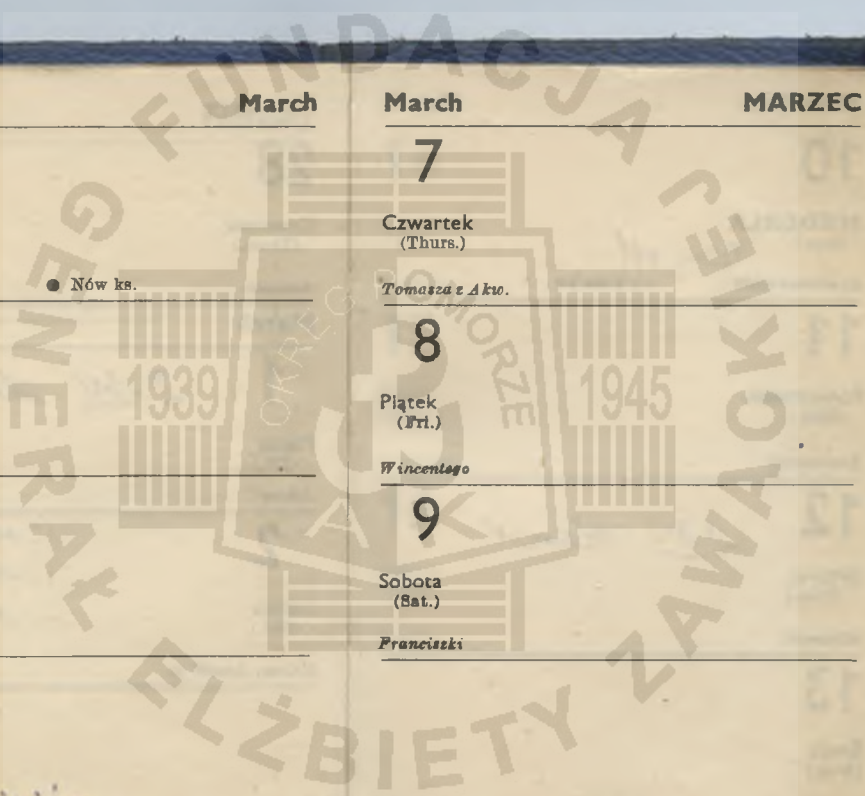
6

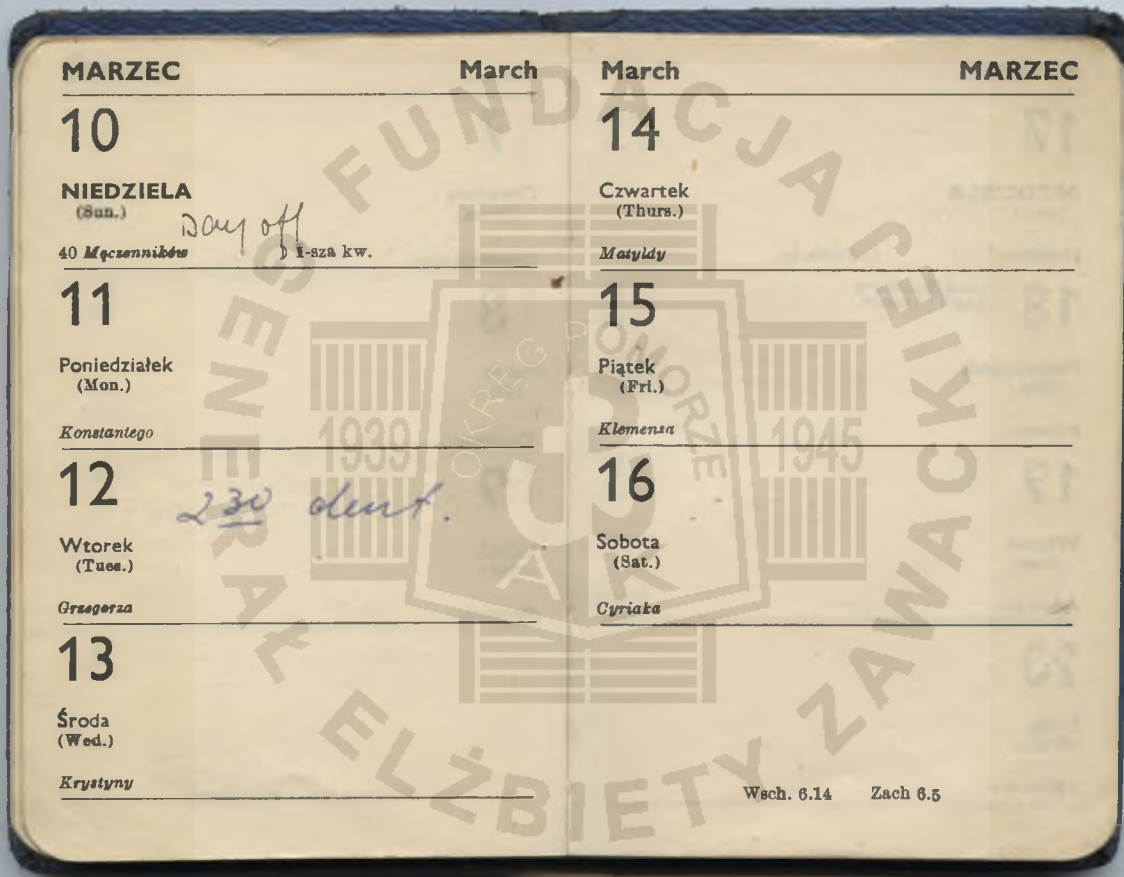
Środa
(Wed.)

Wiktora

Felicji x

Wsch. 6.30   Zach. 5.53

MARZEC

March

March

MARZEC

10

NIEDZIELA
(Sun.)

40 Męczenników

Day off

I-sza kw.

11

Poniedziałek
(Mon.)

Konstantego

12

Wtorek
(Tue.)

Grzegorza

13

Środa
(Wed.)

Krzyszty

14

Czwartek
(Thurs.)

Matyldy

15

Piątek
(Fri.)

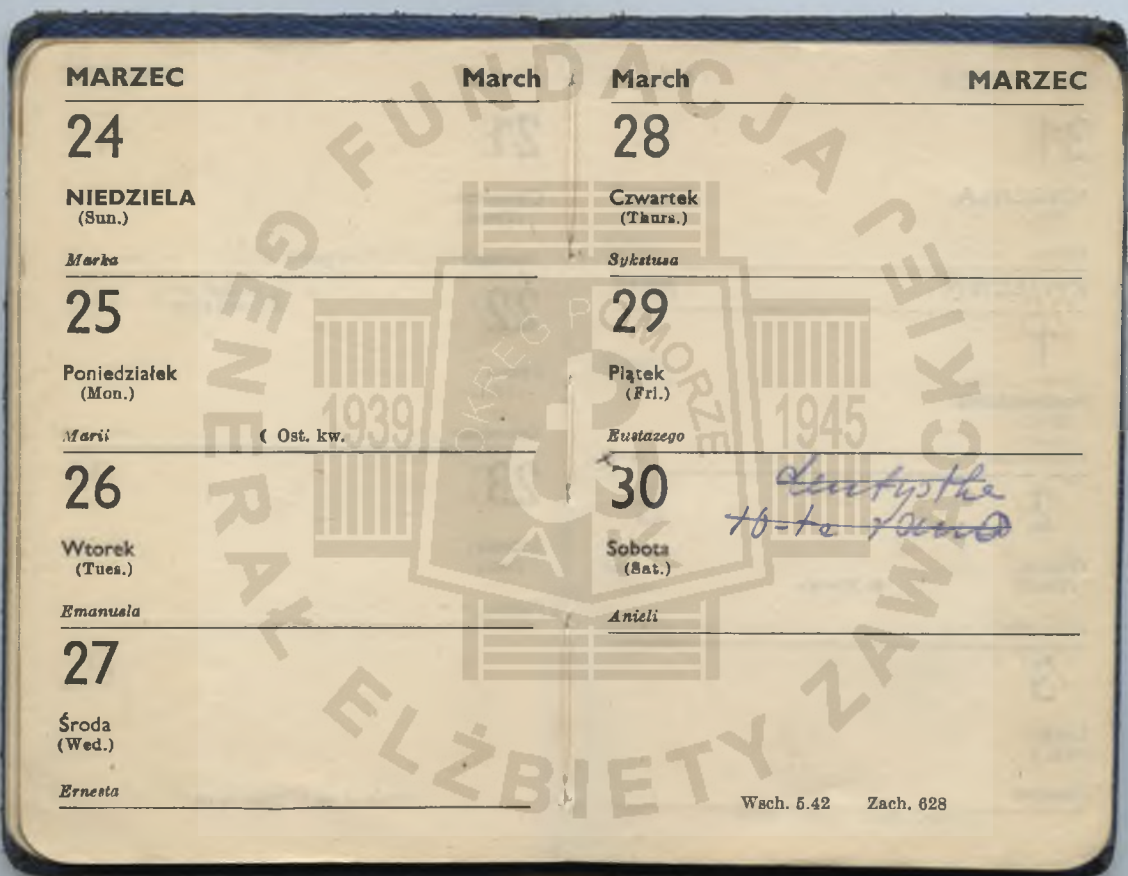
Klemensa

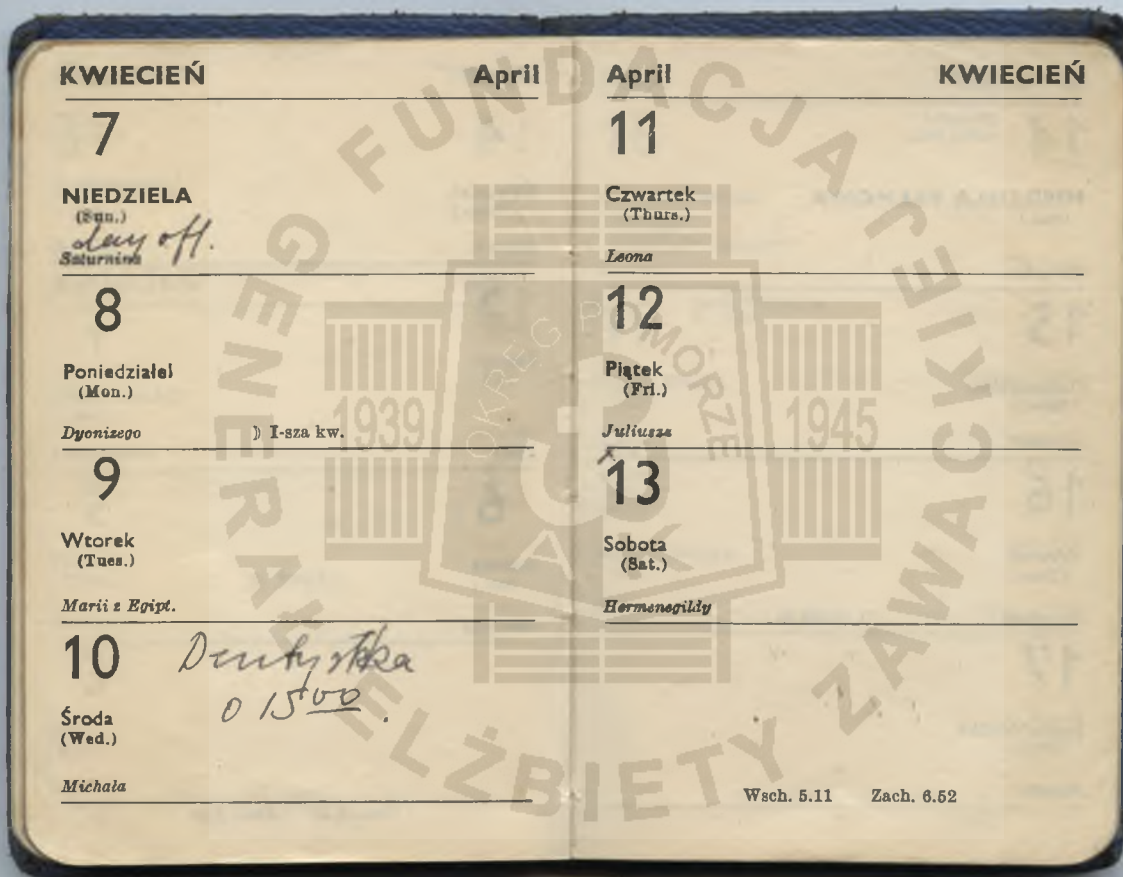
16

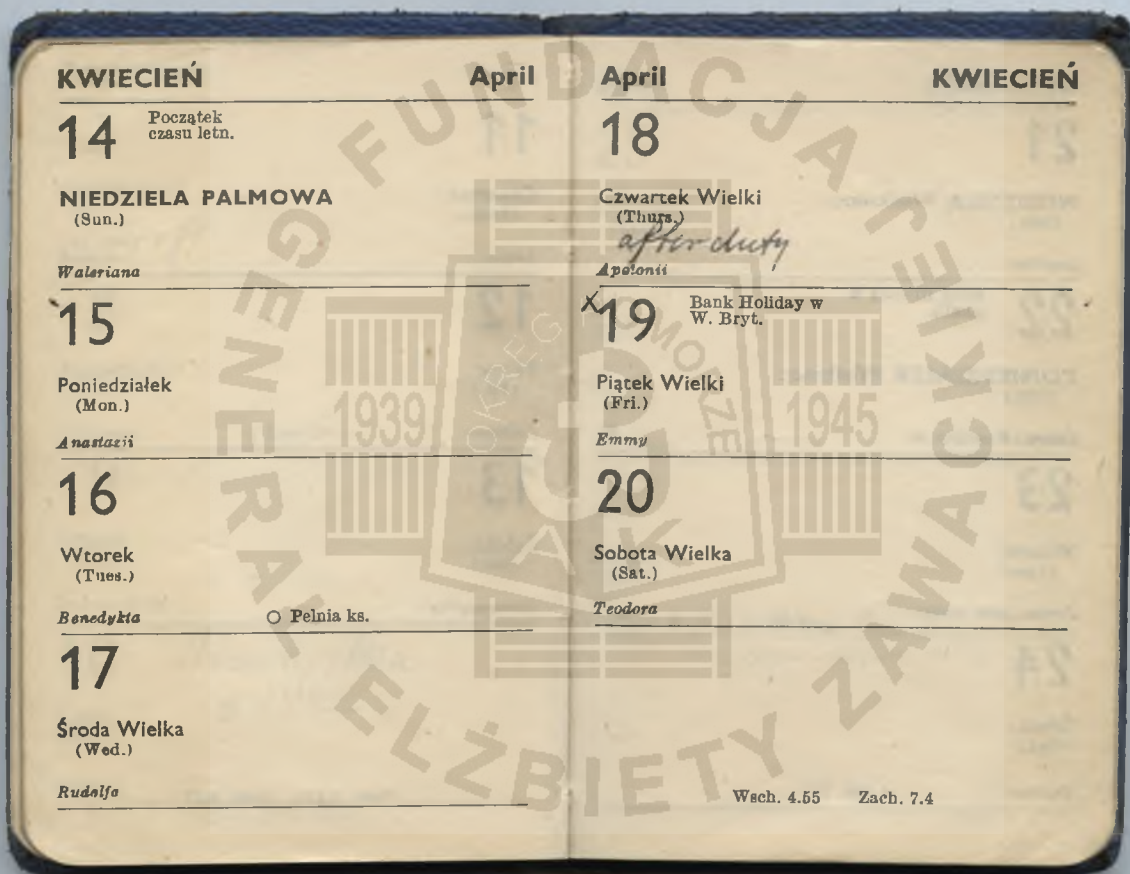
Sobota
(Sat.)

Cyriaka

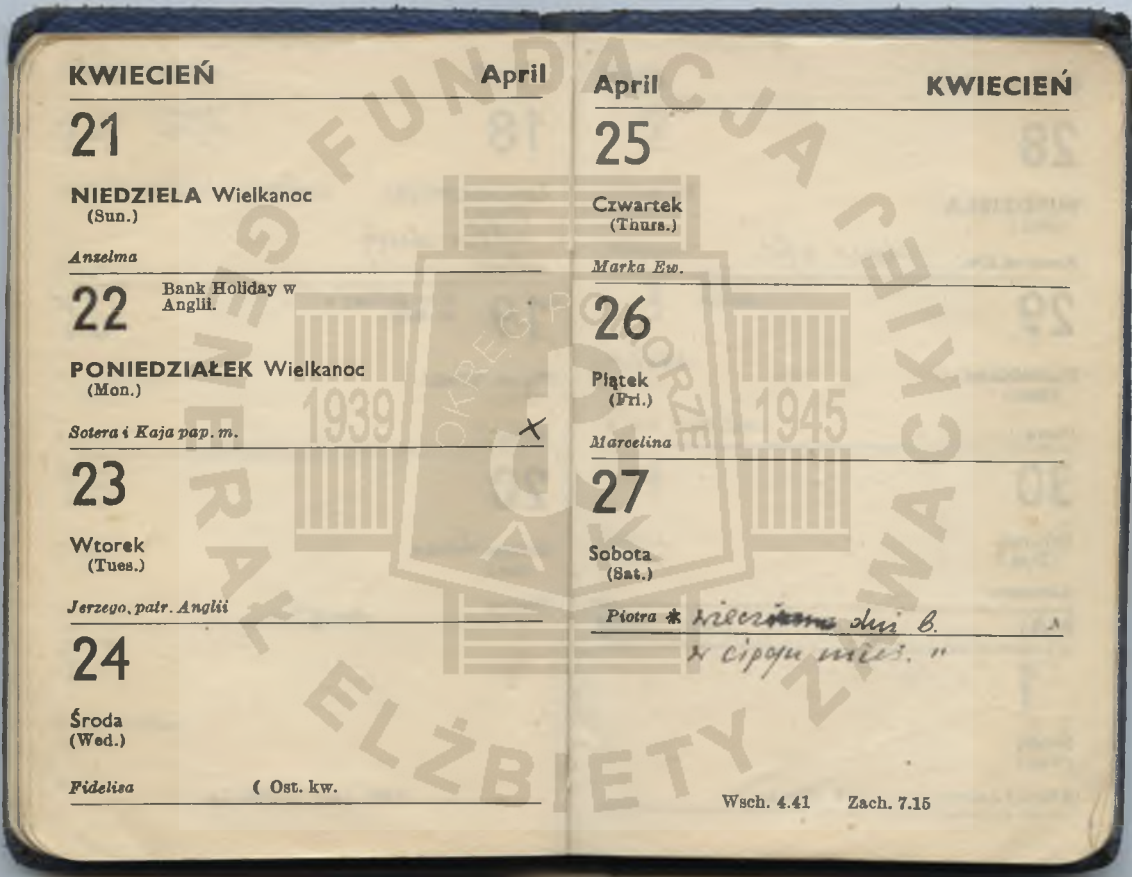
Wsch. 6.14 Zach 6.5

KWIECIEŃ

April

21

NIEDZIELA Wielkanoc
(Sun.)

Anselma

22

Bank Holiday w Anglii.

PONIEDZIAŁEK Wielkanoc
(Mon.)

Sotera i Kaja pap. m.

23

Wtorek
(Tues.)

Jerzego, patr. Anglii

24

Środa
(Wed.)

Fidelisa

(Ost. kw.

April

KWIECIEŃ

25

Czwartek
(Thurs.)

Marka Ew.

26

Piątek
(Fri.)

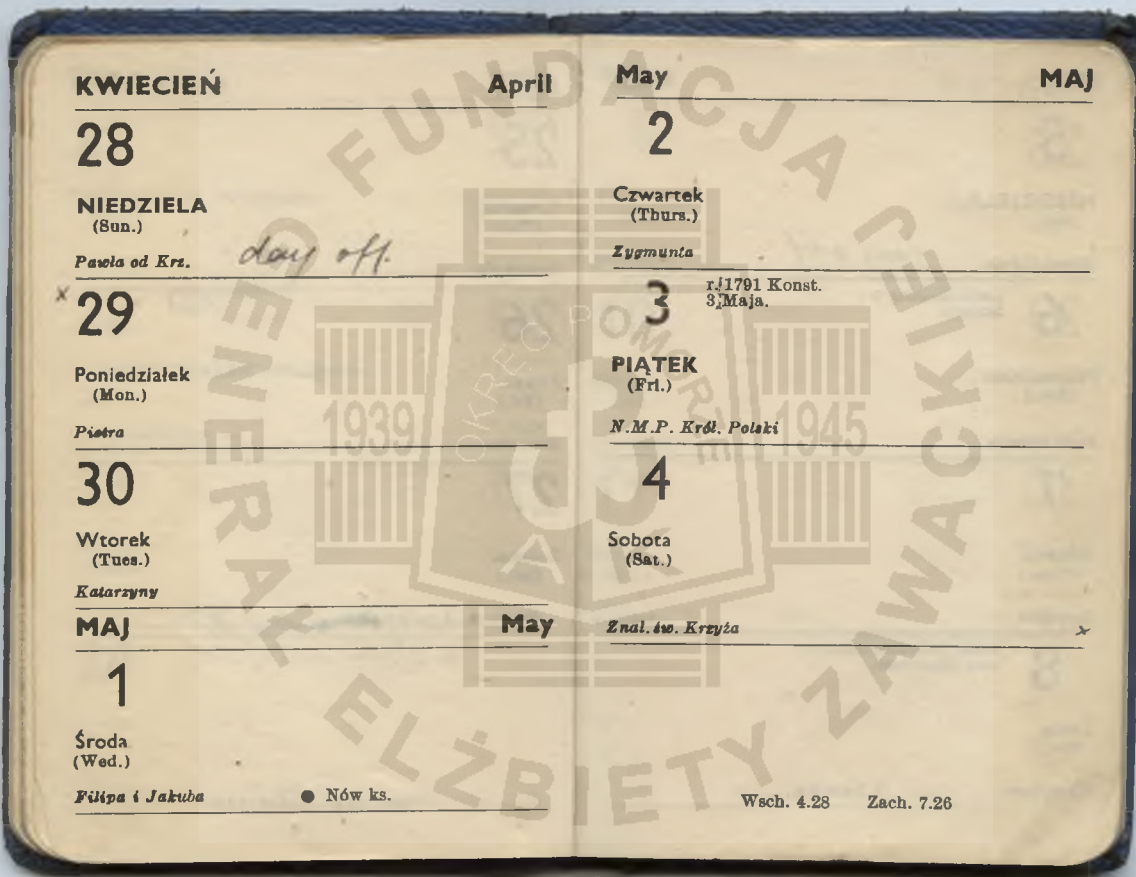
Marcelina

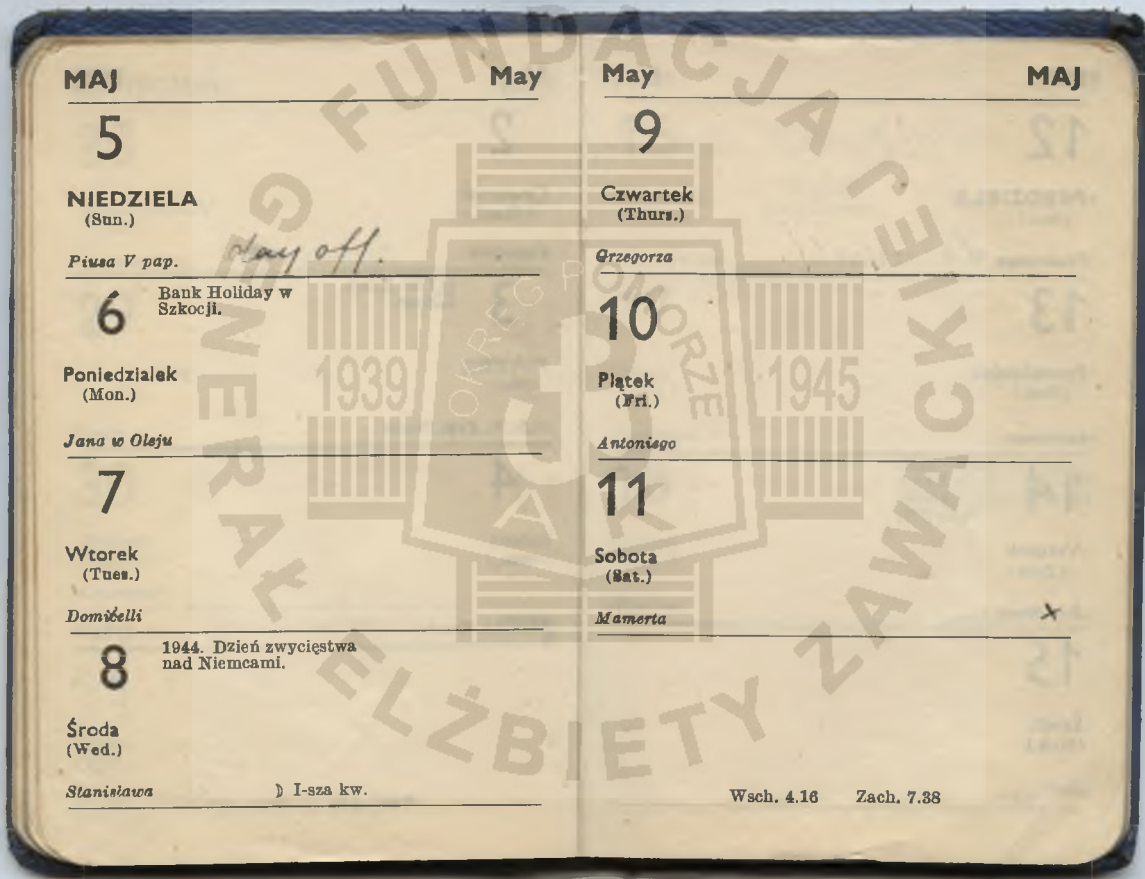
27

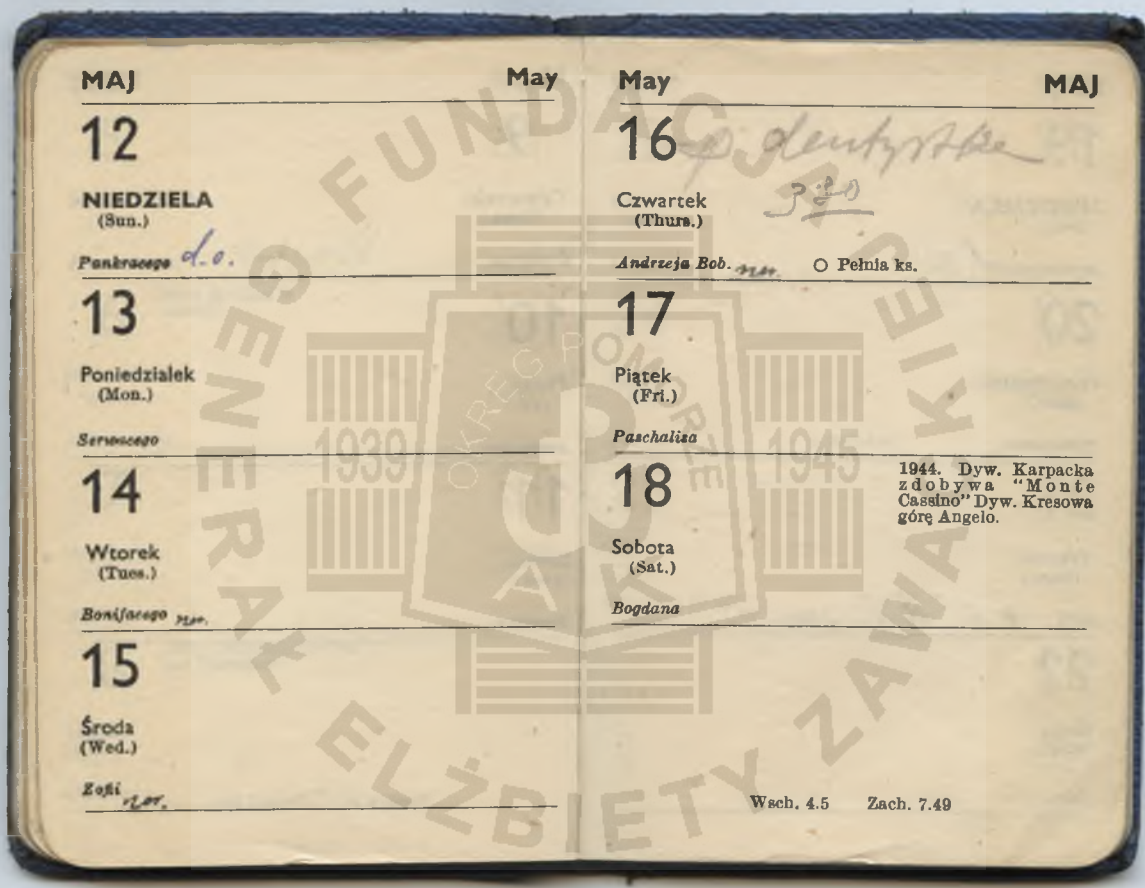
Sobota
(Sat.)

*Piotra * świętego dusi b.
* cypora młot. "*

Wsch. 4.41 Zach. 7.15

MAJ

May

May

MAJ

12

NIEDZIELA
(Sun.)

Penetration d.o.

13

Poniedziałek
(Mon.)

Serwacego

14

Wtorek
(Tues.)

Bonifacego

15

Środa
(Wed.)

Zofii

16

Czwartek
(Thurs.)

Andrzeja Bob. ○ Pełnia ks.

17

Piątek
(Fri.)

Paschalis

18

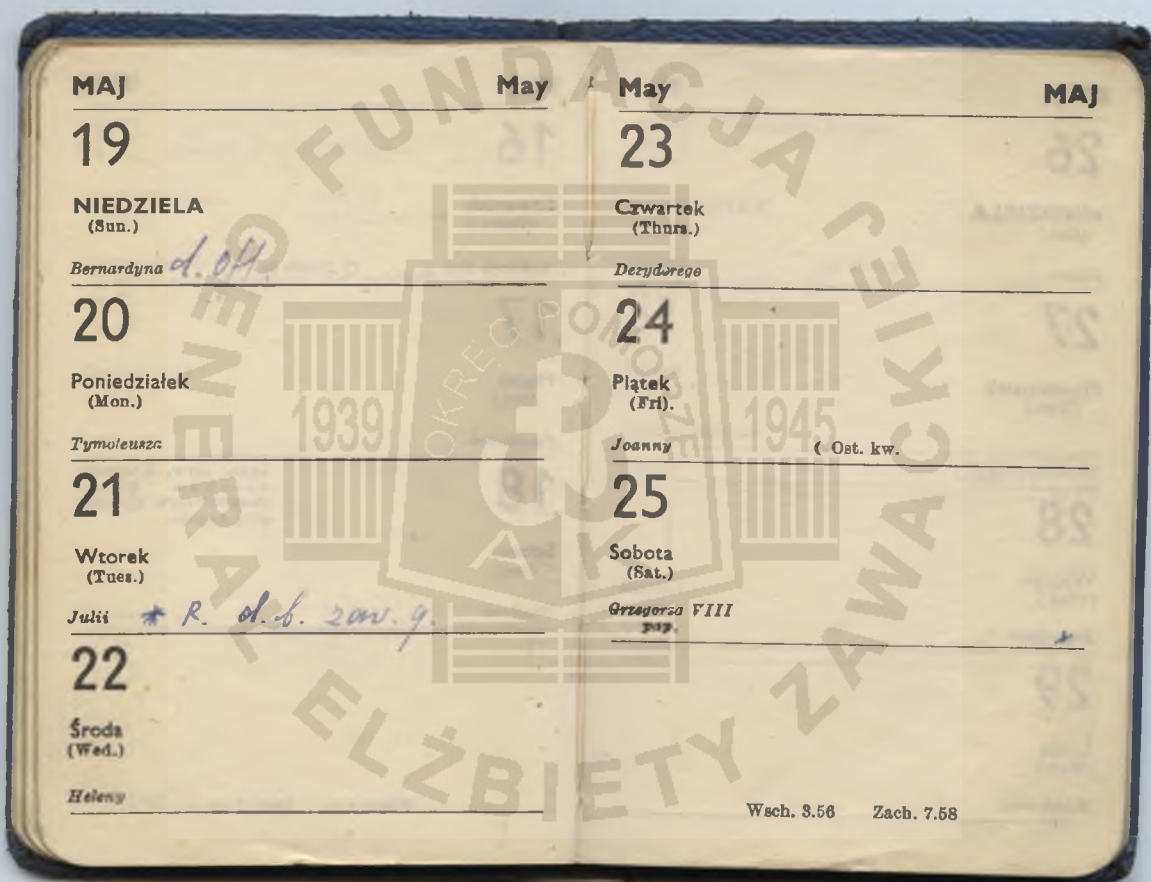
Sobota
(Sat.)

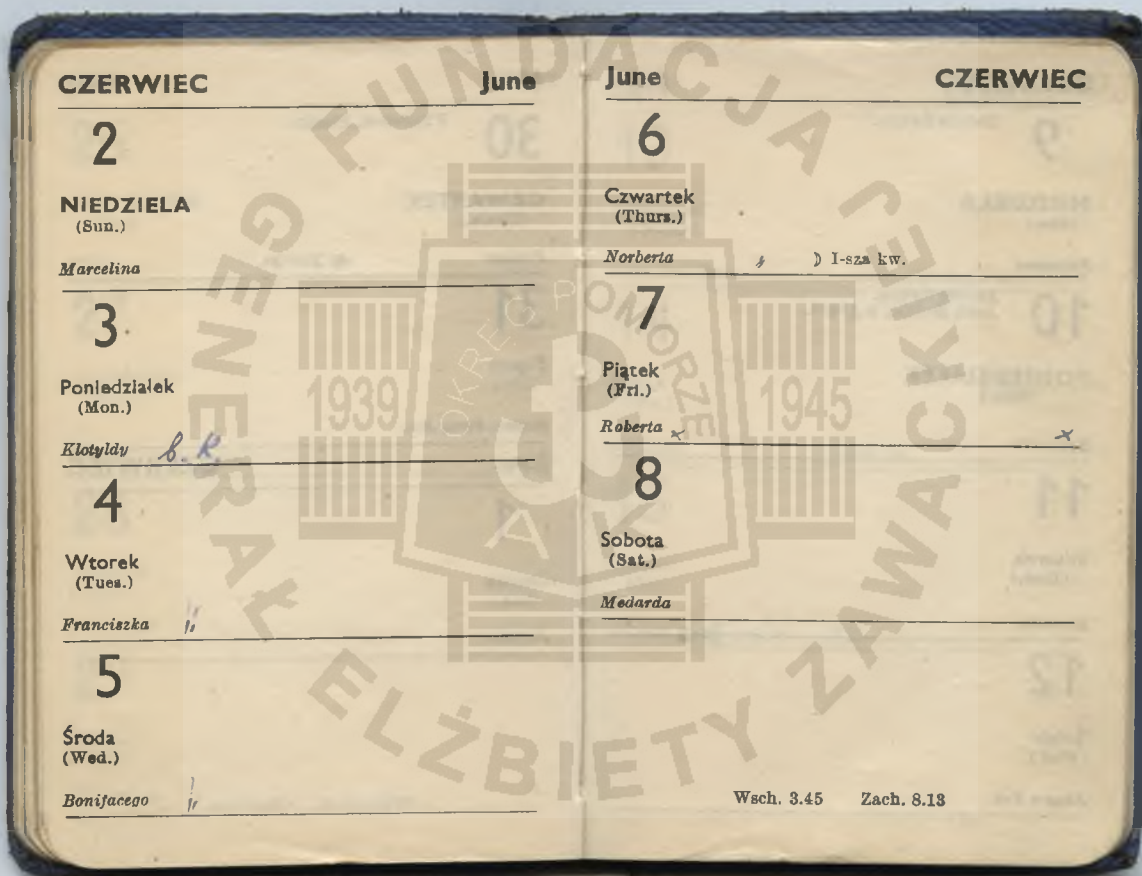
Bogdana

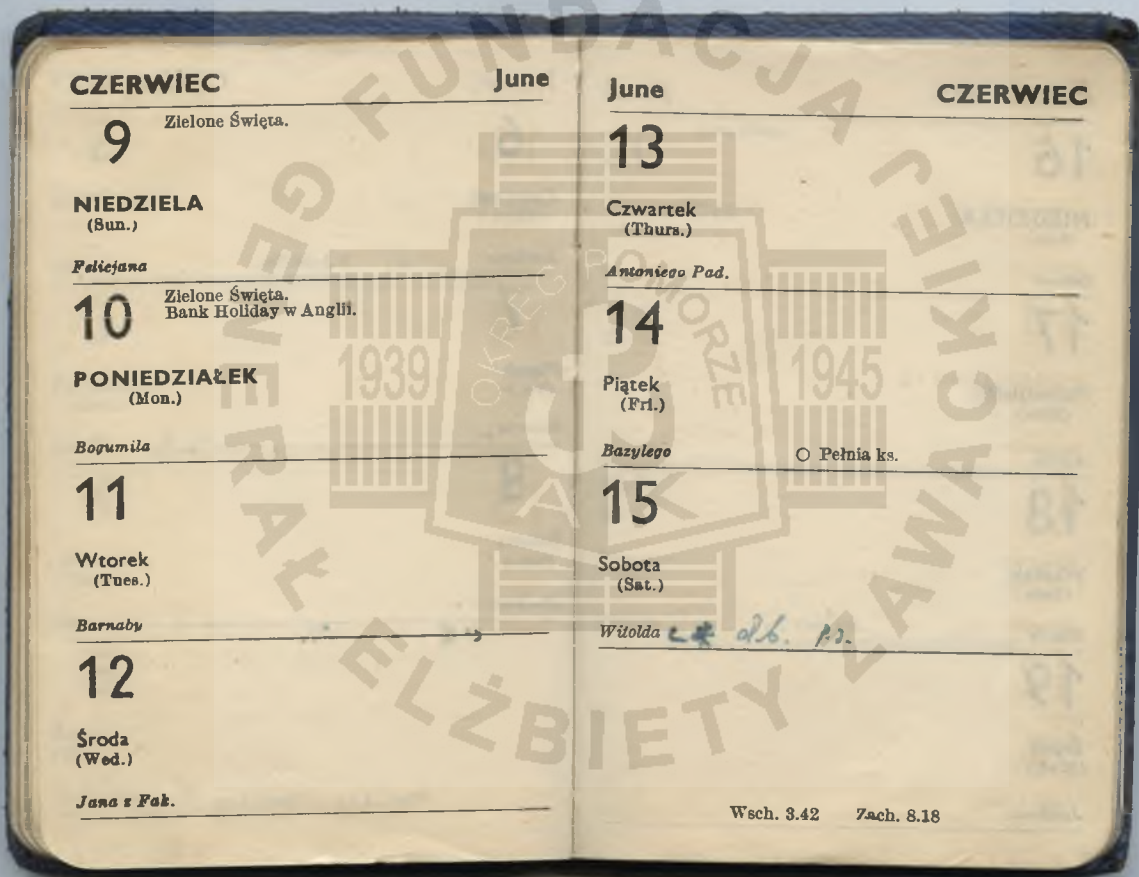
1944. Dyw. Karpacka zdobywa "Monte Cassino" Dyw. Kresowa górę Angelo.

Wsch. 4.5   Zach. 7.49

FUNDACJA
GENERALNA
OTRĘCZKO
1939
1945
ELŻBIETY ZAWACKIE

SIERPIEŃ

August

18

NIEDZIELA
(Sun.)

Heleny Wd.

19

Poniedziałek
(Mon.)

Bolesława (Ost. kw.)

20

Wtorek
(Tues.)

Bernarda

21

Środa
(Wed.)

Joanny

August

22

Czwartek
(Thurs.)

Tymoteusza i tow.

23

Piątek
(Fri.)

Filiipa

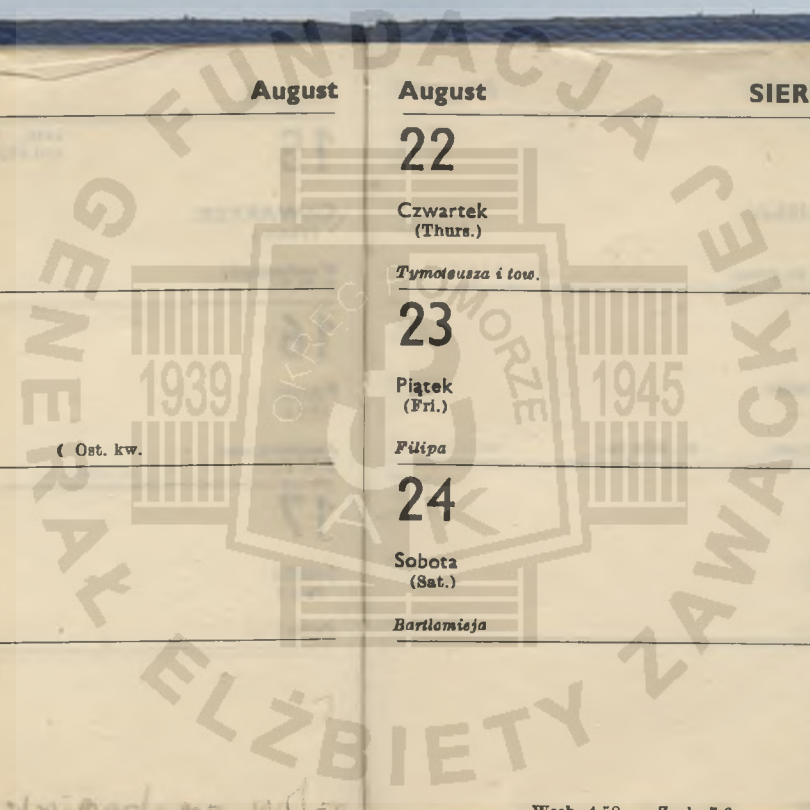
24

Sobota
(Sat.)

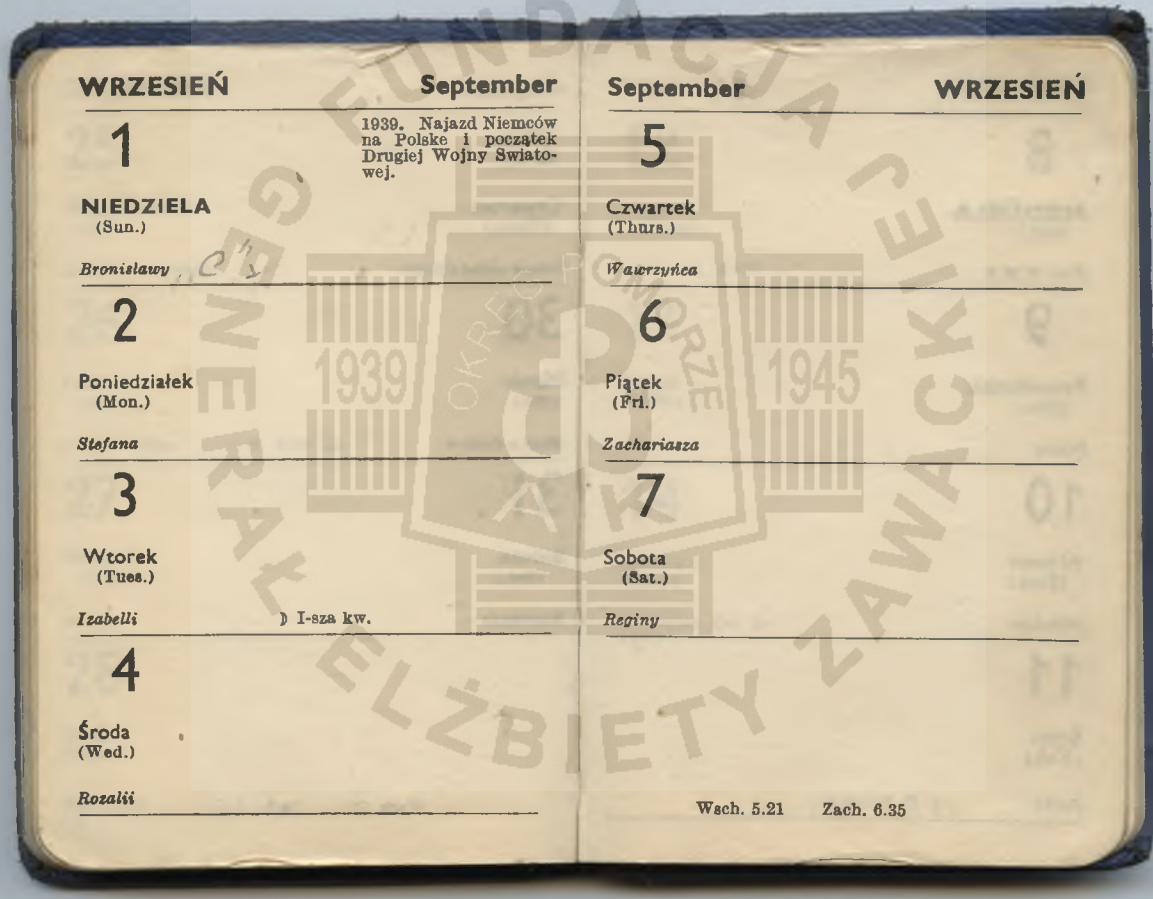
Bartłomieja

SIERPIEŃ

Wsch. 4.58 Zach. 7.6

WRZESIEŃ

September

September

WRZESIEŃ

1

NIEDZIELA
(Sun.)

Bronisławy

1939. Najazd Niemców na Polskę i początek Drugiej Wojny Światowej.

5

Czwartek
(Thurs.)

Wawrzyńca

2

Poniedziałek
(Mon.)

Stefana

6

Piątek
(Fri.)

Zachariasza

3

Wtorek
(Tues.)

Izabelli

) I-sza kw.

7

Sobota
(Sat.)

Reginy

4

Środa
(Wed.)

Rozalii

Wach. 5.21 Zach. 6.35

PAŹDZIERNIK

October

October

PAŹDZIERNIK

13

NIEDZIELA
(Sun.)

Edwarda, kr. ang.

14

Poniedziałek
(Mon.)

Kalisty

15

Wtorek
(Tue.)

Terezy, Jadwigi

16

Środa
(Wed.)

Gerarda

17

Czwartek
(Thurs.)

Malgorzaty

(Ost. kw.

18

Piątek
(Fri.)

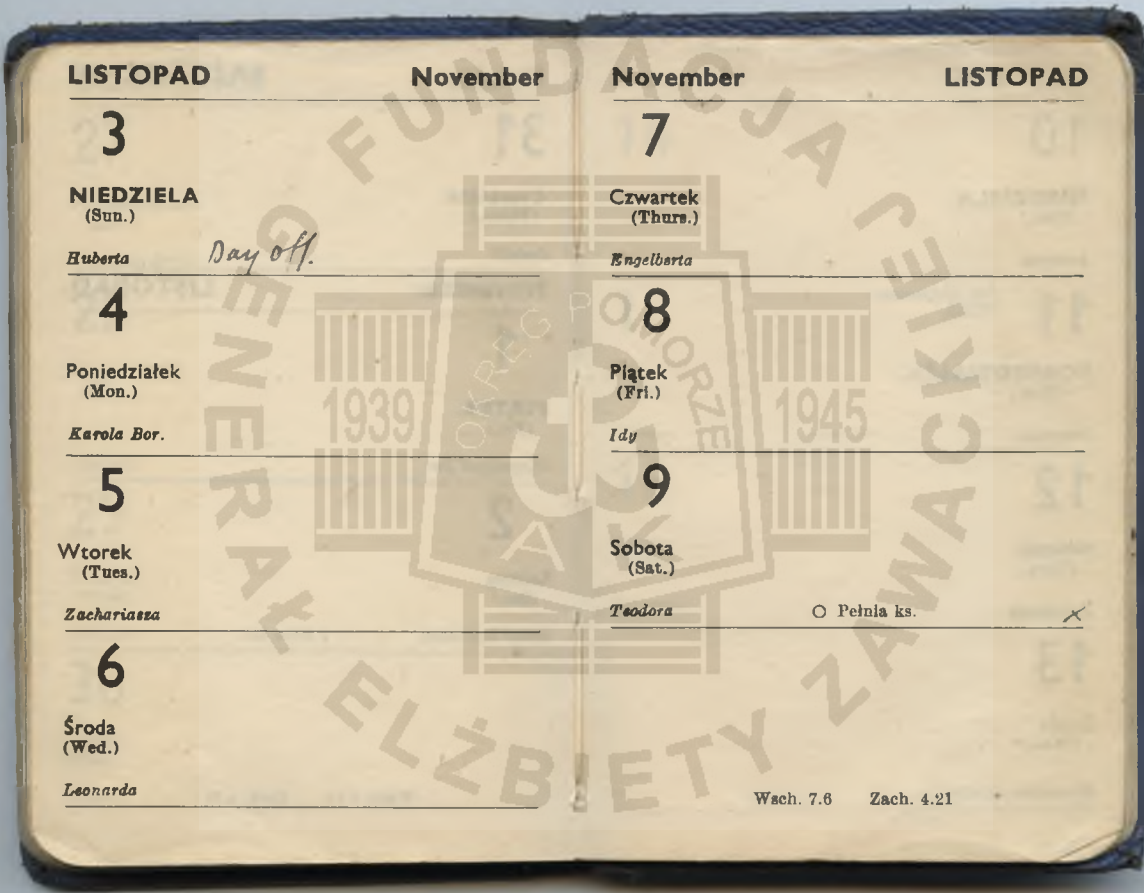
Zukaszyn Ew.

19

Sobota
(Sat.)

Piotra z Alk. Micha *

Wsch. 6.29 Zach. 5.0

LISTOPAD

November

November

LISTOPAD

3

NIEDZIELA
(Sun.)

Huberta

Day off.

4

Poniedziałek
(Mon.)

Karola Bor.

5

Wtorek
(Tues.)

Zachariasza

6

Środa
(Wed.)

Leonarda

7

Czwartek
(Thurs.)

Engelbarta

8

Piątek
(Fri.)

Idy

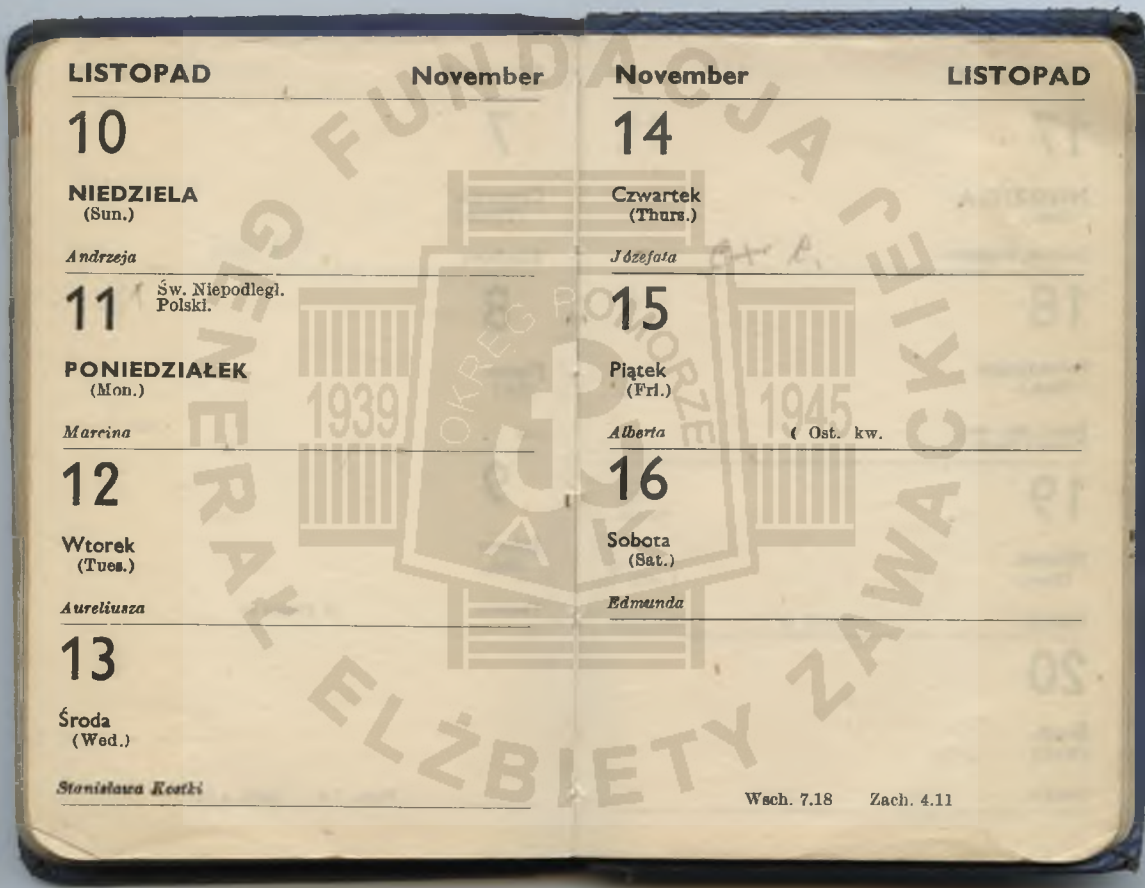
9

Sobota
(Sat.)

Teodora

○ Pełnia ks.

Wsch. 7.6 Zach. 4.21

LISTOPAD

November

November

LISTOPAD

10

NIEDZIELA
(Sun.)

Andrzeja

11

Św. Niepodlegi.
Polski.

PONIEDZIAŁEK
(Mon.)

Marcina

12

Wtorek
(Tues.)

Aureliusza

13

Środa
(Wed.)

Stanisława Kostki

14

Czwartek
(Thurs.)

Józefa

15

Piątek
(Fri.)

Alberta

(Ost. kw.)

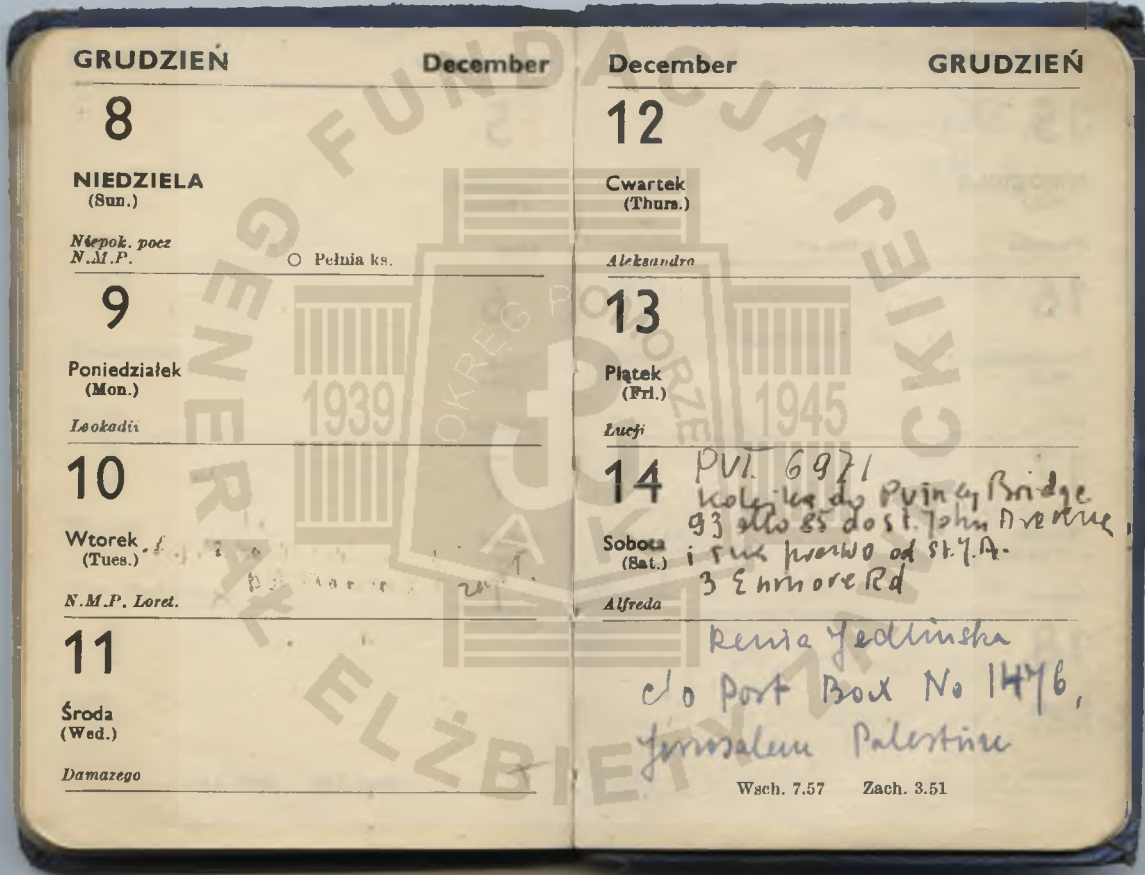
16

Sobota
(Sat.)

Edmunda

Wsch. 7.18

Zach. 4.11

GRUDZIEŃ

December

December

GRUDZIEŃ

8

NIEDZIELA
(Sun.)

Niepok. pocz
N.M.P.

○ Pełnia ks.

9

Poniedziałek
(Mon.)

Leokadii

10

Wtorek
(Tues.)

N.M.P. Lorel.

11

Środa
(Wed.)

Damazego

12

Czwartek
(Thurs.)

Aleksandra

13

Piątek
(Fri.)

Luceji

14

Sobota
(Sat.)

Alfreda

P.V. 6971
kolejka do Puna Bridge
93 albo 85 dost. John Avenue
i rusz prawo od st. 7. A.
3 Ethmore Rd

Renia Jedlinsha
c/o Post Box No 1476,
Jerusalem Palestine

Wsch. 7.57 Zach. 3.51

GRUDZIEŃ

December

15

NIEDZIELA
(Sun.)

Waleriana (Ost. kw.)

16

Poniedziałek
(Mon.)

Adeli

17

Wtorek
(Tues.)

Eazarza

18

Środa
(Wed.)

Gracjana

December

GRUDZIEŃ

19

Czwartek
(Thurs.)

Nemeziasz

20

Piątek
(Fri.)

Profilia

21

Sobota
(Sat.)

Prokopsa

Inka NES 1163
ex 6

Here Knygosha
Narreme
Kabarische 41 m. 20.

1945
Tadewon
J. Rul
Therwin
Verot
koto placu Bastille

Inka
c/o Post box No 1476,
Jerusalem Palestine

Wsch. 5.3 Zach. 3.59

London's Ice
Theater

GRUDZIEŃ

December

22

NIEDZIELA (Sun)

Zenona

pani Janicha
AMB 2631.
ABBEY Road
110 - 3 metro
MIDNIGHT

23

Poniedziałek (Mon.)

Wiktorii

150 Parls Court
1938
S.W.S.
S.W.1

24

Wtorek (Tues.)

Adama i Ewy

Wigilia B.N.
11 Moreton Terrace
S.W.1

25

ŚRODA (Wed.)

Eugenii

Boże Narodzenie
Bank Holiday w W. Bryt.

500 Ken
Lauriston
42, Bidd
WREXHAM.

December

26

CZWARTEK (Thurs.)

Szczepana

27

Piątek (Fri.)

Jana, Ap. i Ew.

28

Sobota (Sat.)

Młodzianków

Boże Narodzenie.
Bank Holiday w Anglii i Irlandii.

GRUDZIEŃ

M. Kamyńska
Harolrick Hall
Pol. Camp.
Doe Lea
Chesterfield.
Derbyshire

No 3 Pol. Youth
Penley Hall Camp
nr. Ellismene
Shropshire.

1945

Telefon D-tre SP.

VIC 84 80
ex 1

Naiprowcka poczylnosc
No 27609

Wsch. 8.5 Zach. 3.57

GRUDZIEŃ

December

29

2. Wok, Dublin
Niemianka P. m 8.

NIEDZIELA
(Sun.)

Norma
Polna 50m 57. H.
Czerw

Tomasza

30

Bojota Poelasha
Woj. dubelski

Poniedziałek
(Mon.)

W. Kraszewski
Nafe

Eugeniusza

31

Norma 32
Storachigo 5/13 m 131.

Wtorek
(Tues.)

Syboetra

1-za kw. 2. 11. 46 p. 194

Podany wsch. i zach. słońca dotyczy każdej Soboty.
(Przedruk pow. danych oraz zmiany należy za zgodą
British Nautical Almanac i Kontrolera H.M. Stationery
Office.)

Wsch. i zach. słońca podane są według czasu Greenwich
Mean Time. Jeżeli obowiązuje tzn. Czas Letni/Summer
Time/to należy posunąć zegarek wprzód o godzinę, przy
Podwójnym Czasie Letnim/Double Summer Time/o dwie
godziny.

M. Truss Met. Office
R.A.P. St. Dunburgh
M. Dury St. Edmund's
Suffolk.

St. M. 2.
Camp Militaire Polonais.
La Courville, Oise.
France.

SHAKES NASHASHIBI HOUSE,
SHEIKH JARAH NABLUZ ROAD.
JERUSALEM - PALESTINE

14, Rue Castiglione
Paris 1.
La Mission Militaire
Polonais.

M. K. C.M.F. Polish Forces
435

P. Kurouska H.
NTocTawek ul. Stroletna 362

RJC. 54-55
P.H. Maruthiwick

M. le Charonne
Larribere

D.S.P. Vic 8480
ex 1. S. Druneyova
45E Courtfield
FR0 4084 garden

VIC-3800 EXTREYES HOUSE
- 805

P. Tysekievic
Dolphin Square
Autobus 24.

note on quiet sleep.
12 11.00 - 12.30.
13 11.00 - 12.30.
14 11.00 - 12.30

Kpt. Syonizavche
3-4

top 1945
2. 3. 45 - 2. 4. 45
transit hot, utukovai 2320
otel Calais

20907aric o Wenz

RJC. 54-55
P.H. Masuthi

M^r le Charome
Larribere

D.S.P. — J. Drum
Vic 8480 452 Court
ext 1. FRO 4084

VIC-3800 EXTREYES +
- 805

F. Tysekovic
Dolphin Square
Autobus 24.

denote angalshigo.

Svoda 11.00 - 12.30.
Piptek 11.00 - 12.30.
Sabota 11.00 - 12.30

Kpt. Syonizovka

3-4

Utop 1945

17-3-45 - 2.4.45

Transit Hot, 2.4.45

Hotel Calais

1945
190907arior o Wenz

R.J. Wersal 8 (Stamp-180)
 P.H. Lorient 1.10
 Stara 2.5
 Res 2.15
 m 12.10
 10-1939
 2.10
 7
 1.4
 12.14
 VI Северный Казахстан
 Советский рай.
 P ст. Киреня
 Киренский зер/сов
 д.р.ак №20
 Чирова

TUBER
 CUN 2733
 CEROU COURT

SKŁADNICA KSIĘGARSKA
 FIRMA WYDAWNICZA
 HOPE STREET, EDINBURGH. Tel. 26573

Wydala ostatnio ;
 "W pustyni i w puszczy"—H. Sienkiewicz po
 angielsku . . . . . 21s.
 "L-jak Lucy" por. Herbert . . . . . 12s. 6d.
 "L-pfor Lucy" por Herbert . . . . . 12s. 6d.
 "Szum młodości"—St. Łaskiewicz . . . . . 10s. 6d.
 "Ku najjasniejszej z gwiazd"—B. Pomian . . . . . 12s. 0d.
 "Pociąg odchodzi o Północy"—W. Solski . . . . . 9s. 6d.
 "Dux" Słownik polsko-ang.- i ang.-polski—
 Kieszonkowy z Wymową . . . . . 9s. 6d.

Posiada przedstawicielstwa
 na wszystkie książki do nauki angielskiego Eckersleya,
 Fidikidis, Kelly, Worall.

W druku ;
 Wspomnienia o Warszawie—J. Baliński . . . . .
 Bitwa o Monte Cassino—M. Wańkowicz . . . . .
 Nowe książki w przygotowaniu m. in. "Faraon"
 B. Prusa.

No. 1234837 - TISSOT.

Nr 5769

Feniksa

ZBIGNIEW I ZUZANA

MABALIŃSCY

w trosce o zapewnienie
godnej i trwałej opieki
sztandarom wojskowym
i pamiątkom narodowym
składa dar

20.-

na

FUNDACJĘ SZTANDARÓW POLSKICH SIŁ ZBROJNYCH

NA OBCZYŻNIE

W dniu 19.I.1977

wpisano do
KSIĘGI FUNDATORÓW

[Signature]
Powernicy Fundacji

Prezydent m.st. Warszawy
MARCIN ŚWIECICKI

oraz

Przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy
Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego

JERZY WALDORFF

mają zaszczyt zaprosić

Szanowna Panią *Lucję Madalińska*

NA UROCZYSTOŚĆ ODŚLONIĘCIA POMNIKA
MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
PRZY BELWEDERZE

W DNIU 8 LISTOPADA 1998 ROKU O GODZ. 12.00

Jerzy S-w-af

Marcin Świecicki

II Materiały uzupełniające relację

- Madalińska Lucja - biogram [w:] Sylwetki kobiet - żołnierzy, T. 2,
Toruń 2006, k. 4, s. 1-4

II/1
Madalińska Lucja z d. Urbańska (1909–1987), ochotniczka PSK, PWSK, PLSK, w latach 1939–1978 poza Krajem, 1941–1948 w wojsku, starszy szeregowy.

Urodziła się w Kamieńcu Podolskim 1 listopada 1909 r. (wstępując do wojska zmieniła datę na 1911 r.). Ojciec, Adam, był architektem, matka, Benigna z Piekutowskich, dorywczo uczyła muzyki. Oprócz Lucji mieli trzy córki: Natalię (ur. 1884, zam. Sułkowska), Irmę (ur. 1895, zam. Wołk), Stefanię (ur. 1902). Przejścia w czasie rewolucji bolszewickiej dotkliwie zaważyły na całym późniejszym życiu Lucji. Kiedy ojciec zaginał bez wieści w południowej Rosji, matka z córkami przyjechała do Polski transportem ewakuacyjnym 4 kwietnia 1921 r.

Do czasu zamążpójścia Lucja wraz z matką i siostrą mieszkała w Czartajewie k/Siemiatycz, w majątku szwagra Stanisława Wołka. Ukończyła Szkołę Przemysłowo-Handlową Żeńską w Krasnymstawie, następnie zajmowała się ogrodem i sadem dworskim, nie pracowała zarobkowo. W 1936 r. poślubiła Zbigniewa Madalińskiego, legionistę, porucznika w stanie spoczynku i zamieszkała z nim w osadzie wojskowej w Antopolu na Polesiu.

Osadnictwo wojskowe powstało po I wojnie światowej na podstawie dwóch uchwał sejmowych z 17 grudnia 1920 r. Na mocy pierwszej przejęte zostały na rzecz Skarbu Państwa majątki ziemskie opuszczone przez urzędników rosyjskich,

11/2

poligony carskie oraz inne mienie. Druga ustawa określiła zasady nadawania ziemi; art. 2 mówił: „Do otrzymania ziemi darmo są uprawnieni: a) inwalidzi i żołnierze Wojska Polskiego, którzy szczególnie się odznaczyli, b) żołnierze, którzy dobrowolnie do Wojska Polskiego wstąpili i odbyli służbę frontową.” Do tej grupy należał Zbigniew, który jako szesnastoletni ochotnik wstąpił do „Strzelca” w 1914 r., a po bitwie 24 lipca 1920 r. pod Kuźnicą Białostocką otrzymał Krzyż *Virtuti Militari*.

Osadnik swój kawałek ziemi nazwał „Oleandry” na pamiątkę marszu Legionów z krakowskich „Oleandrów” i zabrał się do pracy, a wszystko trzeba było zaczynać od podstaw.

Miejscowość znajdowała się w bliskim sąsiedztwie Hruszowej, majątku Marii Rodziewiczówny, która żywo i przyjaźnie interesowała się wszystkimi wydarzeniami w okolicy.

Młodemu małżeństwu „na początek” podarowała konia (łacią Agatę, żróbkę Łatanej Skóry”, opisana w książce *Lato leśnych ludzi*), krowę, cielaka oraz kilka owiec, no i drewno budowlane. Zbigniew nie miał rolniczego wykształcenia, ale był uzdolniony technicznie i sam wykonywał bardzo wiele prac, m.in. skonstruował dla Rodziewiczówny maszynę ułatwiającą karczowanie drzew. Był zaufanym człowiekiem pisarki: załatwiał w Warszawie jej sprawy finansowe z wydawcami i z wytwórcią filmów fabularnych, przywoził nieraz spore sumy pieniężne, a także ulubione felietony Wiecha.

Łucja dzieliła z mężem spartańskie warunki pionierskiego życia, pomagała w gospodarstwie, założyła ogród, bardzo dbała o kwiaty, żeby wytworzyć na pustkowiu miłą atmosferę. Nawiązała dobrosąsiedzkie stosunki z mieszkankami wsi poleskiej.

Latem 1939 r. Zbigniew otrzymał przydział do Samodzielnej Grupy Operacyjnej gen. Kleeberga, a po kapitulacji przedostał się do Francji, gdzie 10 lipca 1940 r. trafił do niewoli niemieckiej.

W dniu 17 września 1939 r., kiedy Armia Czerwona wkroczyła do Polski, Bolszewicy nie zapomnieli, że osadnicy byli uczestnikami walk w 1920 r. Podczas pierwszej deportacji 10 lutego 1940 r. wśród wielu deportowanych wywieziono na Sybir wszystkie rodziny osadnicze.

Łucja, będąca tuż po tragicznej stracie nienarodzonego dziecka, została wraz z sędziwą teściową włączona do transportu jadącego w głąb ZSRS. Gdy pociąg jeszcze stał na stacji, z nieocenioną pomocą przyszły żony Poleszuków z Antopola, które dowiozły jej odzież oraz pościel i dobijając się do zaplombowanych wagonów, wołały: *czy tu je porucznicycha?* Podróż trwała 21 dni i nocy. Miejscem docelowym tego transportu wysiedleńczego okazała się Archangielskaja Obłast, Stacja Jemca, Nuchto Oziero. Pierwszą pracą w czasie tej syberyjskiej zimy był wyrab lasów. Później Łucja została zatrudniona przy zakładaniu inspektów (150 okien) i pielęgnowaniu upraw warzywnych. Za pracę otrzymywała wynagrodze-

nie, z którego sporo potrącano na różne cele. Po paru miesiącach pobytu zmarła jej teściowa.

Kolejna deportacja Polaków, która nastąpiła 13 kwietnia 1940 r. objęła bliską Lucji. W Kazachstanie znalazła się jej matka, a także dwaj siostrzeńcy: jedenastoletni Adam Wołk i jego trzyletni brat Krzysztof, bez rodziców. Po nawiązaniu łączności pocztowej Lucja starała się wspomagać staruszkę matkę, wysyłając listy przepojone nadzieją spotkania w Polsce oraz posyłając pewne sumy pieniężne i suszone jagody z archangielskich lasów, jako lekarstwo. Niestety, matka zmarła w Kazachstanie.

W parę miesięcy po podpisaniu układu sowiecko-polskiego 30 lipca 1941 r. Lucja razem ze współtowarzyszką zesłania, Felicją Szlachetko, podjęła trudną decyzję samodzielnej podróży spod Archangielska na południe w kierunku Taszkontu, który był wówczas ośrodkiem tworzącego się Wojska Polskiego. Dnia 24 stycznia 1942 r. została przyjęta do pracy przy Dowództwie Ośrodka Organizacyjnego Broni Pancernych w Karabałtach. Przez pewien czas prowadziła kantinę w Wozniesienowce (zachowała się, pisana przez nią lista stołowników).

Gehenna pobytu w ZSRS zakończyła się 5 kwietnia 1942 r., gdy Lucja została włączona do transportu ewakuacyjnego płynącego z Krasnowodzka przez morze Kaspijskie do portu Pahlewi w Iranie.

W czasie II wojny światowej powstała i weszła w skład Polskich Sił Zbrojnych Pomocnicza Służba Kobiet. Była to służba ochotnicza mająca na celu zastąpienie mężczyzn w funkcjach pozafrontowych i administracyjnych. Formowanie oddziałów i zespołów PSK odbywało się w poszczególnych zgrupowaniach Polskich Sił Zbrojnych w różnych okresach czasu. W Związku Sowieckim przy armii polskiej pod dowództwem gen. Andersa powstały na jesieni 1941 r. niemal wszystkie rodzaje służb PSK liczące setki ochotniczek. Były to kobiety deportowane z Polski i trzymane do czasu uderzenia Hitlera na Rosję w obozach przymusowej pracy, w więzieniach i na tak zwanej „wolnej zsyłce”. Ewakuacja 1765 ochotniczek ze Związku Sowieckiego spowodowała dalszy rozwój organizacyjny i formowanie się PSK przy Polskich Siłach Zbrojnych na Środkowym Wschodzie, czyli w Iranie, Iraku, Syrii, Libanie, Palestynie i Egipcie.

Pierwszą Komendantką Główną PSK została Zofia Leśniowska, córka gen. Sikorskiego, a gdy zginęła w katastrofie gibraltarskiej, funkcję tę objęła płk Maria Leśniakowa. Komendzie Głównej PSK podlegały: Pomocnicza Wojskowa Służba Kobiet – PWSK, Pomocnicza Marynarska Służba Kobiet – PMSK, Pomocnicza Lotnicza Służba Kobiet – PLSK.

Wiosną 1945 r. w szeregach PSK było ogółem ponad 7500 kobiet. Pełniły służbę w następujących działach: sanitarnym (lekarki, sanitariuszki), transportu (szoferki), łączności (telefonistki, radiotelegrafistki, szyfrantki, obsługa poczty polowej), oświaty (nauczycielki, wychowawczynie, świetliczarki, kantyniarki, zespoły teatralne) oraz administracji (urzędniczki, maszynistki, magazynierki, obsługa kuchni, szwalni i inne).

II/4

W pierwszych dniach pobytu w Iranie nowo przybyłe zostały otoczone troskliwą, świetnie zorganizowaną opieką lekarską i bytową. Noclegi miały w dobrze przygotowanych stacjach namiotowych. Zapewnione było spanie, mycie i jedzenie – bezpiecznie, czysto i do syta. Niestety panowały choroby (epidemia tyfusu), dziesiątkujące wycieńczone organizmy.

Szlak do Iranu przemierzały tysiące Polaków. W tej drodze często spotykali się ojcowie i matki, bracia i siostry, koledzy ze szkolnej ławy, sąsiedzi z całej Polski, którzy z trudem rozpoznawali się nawzajem po przebytych w ZSRS ciężkich przeżyciach, wyniszczającej pracy, chorobach.

Łucja została przydzielona do pracy w 2. Kompanii PSK, w 2. obozie ewakuacyjnym dla ludności cywilnej, a następnie od 15 czerwca była zatrudniona jako telefonistka w Komendzie Placu w Teheranie. Wyjazd do Palestyny do obozu przejściowego w El-Mughar nastąpił 1 grudnia 1943 r., natomiast 11 stycznia 1944 r. rozpoczęła się podróż drogą morską przez Gibraltary do Anglii. Podróż ta była bardzo niebezpieczna, pasażerki wg relacji Felicji Szlachetko wobec możliwości zatopienia „parę razy były gotowe do skoku w ciemną otchłań oceanu”.

Dnia 29 stycznia 1944 r. okręt przycumował w Liverpoolu i już 1 lutego rozpoczęło się przeszkolenie rekruckie w obozie w North-Berwick w Szkocji, które trwało do 28 marca 1944 r. i poza musztrą oraz ćwiczeniami wojskowymi obejmowało naukę języka angielskiego.

W dniu 5 kwietnia Łucja została wcielona do Royal Air Force (RAF), a mówiąc ściślej do Women's Auxiliery Air Force Service (WAAF), tj. do żeńskiej służby pomocniczej w Lotnictwie Królewskim, otrzymując numer identyfikacyjny 2792949. Nastąpiła pamiętna zmiana munduru zielonego na niebieski, co podkreślały we wspomnieniach młode kobiety. We wdzięcznej pamięci kursantek zachowały się postacie por. Anieli Pałędzkiej oraz por. Anny Semilskiej, jako bardzo wyrozumiałych, zawsze przyjaznych i serdecznych osób z dowództwa.

W Pomocniczej Lotniczej Służbie Kobiet (PLSK) Łucja była przydzielona do personelu administracyjnego polskiego Dywizjonu Bombowego 300 „Ziemi Mazowieckiej”, na stacji lotniczej RAF w Faldingworth, koło Lincoln, a następnie przy dowództwie Polskich Sił Powietrznych, 1 Princess Row, London SW1.

Oficjalnie pierwszy dywizjon bombowy, który otrzymał nazwę angielską Nr 300 (Polish), a polską – Dywizjon Bombowy 300 „Ziemi Mazowieckiej” powstał już 22 lipca 1940 r. w Bromcote. Każdy dywizjon miał 16 samolotów, kilkanaście załóg i około 180 ludzi personelu ziemnego. Dnia 23 sierpnia dywizjon 300 przeniesiono na lotnisko operacyjne w Lincoln. Łucja została zdemobilizowana 12 marca 1948 r. w Aberporth, otrzymawszy za swą służbę odznaczenia: Angielski Medal Wojny 1939–1945 (nadany w 1946 r.); Angielski Medal Obrony 1946; Medal Lotniczy Polskiego Dowództwa Sił Lotniczych na terenie Anglii (nadany 21 III 1946 r.).

Po wojnie spotkała się z mężem, zwolnionym z niewoli niemieckiej 15 maja 1945 r. Zdecydowali się emigrować do Kanady i odpłynęli z Wielkiej Brytanii

11/5

19 kwietnia 1949 r. statkiem „Aquitania”. W tym czasie wyemigrowała do Kanady część rodziny Sułkowskich (po łagrach, Kazachstanie, armii Andersa). Madalińscy kupili farmę w prowincji Ontario, ale nie potrafili zapewnić sobie godziwej egzystencji i po kilku latach ciężkiej, mało produktywnej pracy ziemię sprzedali. Zamieszkali w St. Catharines, Marlborouh 53, w domku jednorodzinnym. Od 1966 r. każde z nich otrzymywało rentę wojskową przysługującą weteranom. Czyniąc starania o wyjazd do Polski, gdzie przebywała rodzina Wołków (skompletowana po Kazachstanie), Madalińscy uzyskali obywatelstwo kanadyjskie, co gwarantowało zachowanie renty w kraju.

W 1967 r. przyjechali na stałe do Polski i zamieszkali razem z Danutą Wołk i jej ojcem w Siedlcach. Potomstwa nie mieli, bo żadne z ich dzieci nie przeżyło wieku niemowlęcego.

Po śmierci w 1983 r. częściowo ociemniałego męża Lucja, zgodnie z jego wolą, przekazała dary pieniężne na cele charytatywne: Polskiemu Związkowi Niewidomych w Warszawie, Zakładowi dla Niewidomych w Laskach, Komitetowi Wykonawczemu Budowy „Daru Młodzieży” w Gdyni, Katolickiemu Uniwersytetowi w Lublinie i na budowę pomnika Marszałka Piłsudskiego w Warszawie. Szczodrze wspomagała Klasztor Benedyktynki w Siedlcach.

Zmarła 11 kwietnia 1997 r. po ciężkiej chorobie w Siedlcach i tam jest pochowana. Była człowiekiem dobrym, prawym i pogodnym mimo ciężkich przeżyć. Łatwo zjednywała sobie sympatię ludzi, była wierna w przyjaźniach i szczególnie ceniła te zawarte w wojsku. Lata spędzone w mundurze zaliczała do najszcześniejszych. Serdecznie dbała o zachowanie więzów rodzinnych, lubiła dzieci, wspomagała uczącą się młodzież, była hojna.

Danuta Wołk

APAK, sygn. 3428/WSK-23 dokumenty dot. służby wojskowej i inne, relacja D. Wołk, fotografie; Dz. Ust. Rz. P. Nr 4 z 12 stycznia 1921 r. poz. 18 i MP nr 10 z 14 stycznia 1921 r.; J. Głuszenia, *Maria Rodziewiczówna, strażniczka kresowych granic*, Warszawa 1997, s. 197-199; F. Szlachetko, *Zjazd Lotników Polskich Polish Air Force Reunion, wrzesień-1969-september*, Londyn, 1969, s. 38; B. Wroński, *Poza krajem za ojczyznę, żołnierz polski na frontach zachodnich II wojny światowej 1939-1945*, Londyn 1975, s. 142, 180-181, 194, 196-201.

Sylwetki kobiet - żołnierzy, t. 2, Toruń 2006

IV. Korespondencja

- list dokumentalistki A. Jurkiewicz do Denty Nołk z dnia 08.05.2003
1. s.
- list dokumentalistki A. Rojeuskiej do Denty Nołk z dnia 10.06.2003.
l.dz. 2878/Nołk 1 k. 1s.

Biurostatyca 15 luty 2005

Stanowna i droga Pani,
ponosytam propozycje biografii Zuzji
Madelin'skiej - propoz o horekty medlyn
umianie. Idoje zyt, ze ste rozumiaton
"podwojny niktyni" i dlolgo wyroto ai
"I stron.

Wirod - niegdz, pnelisronych fotogre fu
byto (20 por. weps wylam), gronada
WAAF'eh, pnesito 100" - more beanie od-
pawiednio do umieszczenie w "I lamie
"Sylwelek". A do biografii - propozujz
te zafonuz, obecni.

Oleci kszipili wylam z zaindersonamien
Pase znajomych osob spodhaton. Gdnie
w pnypisach jest ... por. Rojanowa...
more uda mi te postet unelowa' sa
zapomnienie. Postetam hiedzi jej
nekolop z zapysonim, cy more jest
juz jej "lecha".

Serdernie pozdraniam
i boge wyrony zracunku

Wanda Wolk

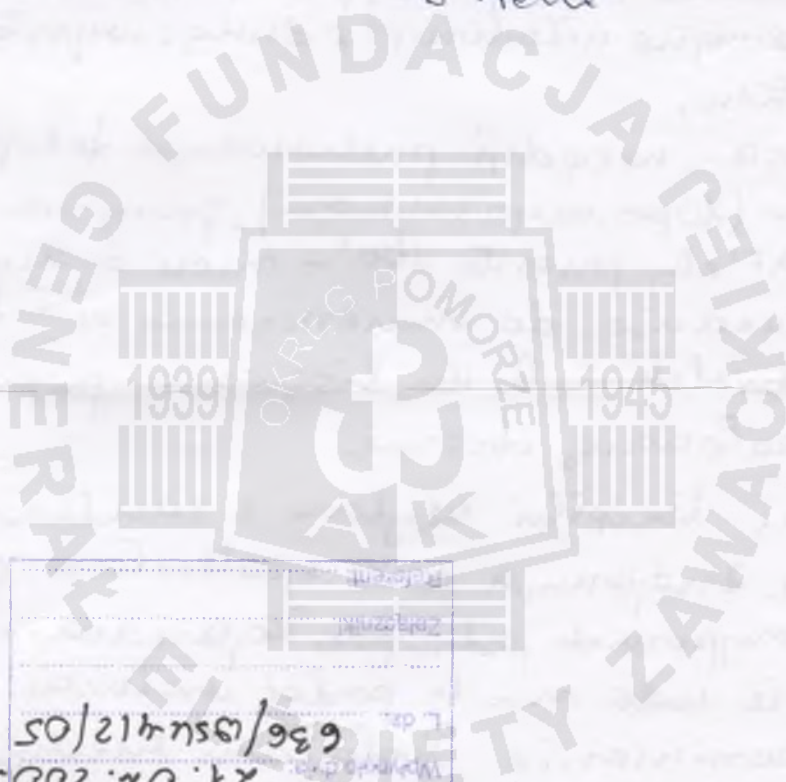
w załączeniu.

2 egz. biogramu - maszynopis

1 dyktando

1 fotografia

z haki

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum J. Zawackiego"
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polak
w Toruniu
Wpłynęło dnia: 21.02.2005
L. dz. 636/1954412/05
Załącznik
Prezent

2

Toruń, dnia 10. 06. 2003r.

Kopie
L. dz. 2878/WSK-412/03

Pani Danuta Wołk
ul. F
17- 300 Siemiatycze

Wielce Szanowna Pani,

Jestem dokumentalistką w Dziale Wojennej Służby Kobiet, które jest drugim działem zbiorów Fundacji „Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Kobiet” w Toruniu. Zajmuję się opracowywaniem dokumentów kobiet- żołnierzy PSK, PWSK, PLSK. Pragnę Pani gorąco podziękować za starannie przygotowaną relację Łucji Madalińskiej, zawierającą wszystkie istotne dla naszego Archiwum elementy, a także co ważne i cenne oryginały dokumentów i fotografie. Jestem zachwycona i wzruszona przeżyciami wojennymi i działalnością śp. Ł. Madalińskiej. Wszystkie dokumenty zostały zinwentaryzowane. Uprzejmie informuję, że w Archiwum WSK została założonateczka osobowa o numerze inwentarza 3428/WSK na nazwisko Madalińska Łucja, z d. Urbańska. Dziękuję także za przysłaną książkę „Poza Krajem - za Ojczyznę”, którą zgodnie z wyznaczonym terminem jej użytkowania, wysyłam. Bardzo się cieszę z nawiązanego kontaktu z Panią. Mam nadzieję, że nasze kontakty będą przyjazne i trwałe. O ile jest to możliwe, proszę o podpisanie zgłoszenia do Memoriału Generał Marii Wittek. Proszę o napisanie własnej relacji. Wysyłam Pani schemat relacji WSK oraz materiały informujące o działalności Fundacji i Memoriału oraz Biuletyn Fundacji.

Jeszcze raz dziękując za wszystko, w imieniu całego zespołu pracowników Fundacji na czele z Panią Profesor Elżbietą Zawacką z całego serca Panią pozdrawiam i zapraszam do współpracy z naszym Archiwum.

Z wyrazami głębokiego szacunku

A. Rojewska
Anna Rojewska

Toruń, dnia 08.04.2003 r.

Pani Danuta Wołk
ul.]
17 - 300 Siemiatycze

Szanowna Pani,

Bardzo serdecznie dziękuję za przekazane materiały dotyczące śp. Łucji Madalińskiej zd. Urbańskiej. Dziękuję za relacje, oryginalne dokumenty, bardzo dla nas cenne zdjęcia, znaczek PLSK i czapkę, a także inne pamiątki. Materiały te stały się podstawą do utworzeniateczki osobowej o numerze inwentarzowym: T.3428/WSK. Te zaś, które stanowią eksponaty muzealne staną się częścią zbiorów powstającego Muzeum Wojskowej Służby Polek. Jak do tej pory nie posiadaliśmy eksponatów PLSK, dlatego też Pani dar jest dla nas bardzo cenny. Miejmy nadzieję, że w niedługim czasie uda nam się pozyskać kompletny mundur PLSK.

Nasze eksponaty prezentowaliśmy na przygotowanej przez nas wystawie: Wojskowa Służba Polek, w Toruniu, a następnie w Gdyni. Zapewniam Panią, że przekazane przez Panią muzealia będą także w przyszłości eksponowane na podobnych wystawach.

Bardzo dziękuję również, w imieniu p. Anny Rojewskiej, która w naszym Archiwum zajmuje się sprawami PSK, za uporządkowanie i dokładne opisanie przesłanych materiałów. Ułatwi nam to bardzo ich archiwizację.

Z okazji Świąt Wielkanocnych w imieniu własnym i wszystkich pracowników Fundacji składam Pani i Pani najbliższym najserdeczniejsze życzenia zdrowia, pogody ducha i samych przyjemnych chwil.

Załączam nowy numer naszego Biuletynu. Jeszcze raz za wszystko dziękuję i pozdrawiam serdecznie.

Z wyrazami szacunku

Anna Jurkiewicz
Anna Jurkiewicz

Dokumentalistka Działu: Archiwum WSK

Laski, dnia 12 grudnia 1983 r.

L.dz.2101/2354/2722/of/83

W.Pani Łucja Madalińska
ul.
08-100 Siedlce

Szanowna i Droga Pani,

Z wielką wdzięcznością i wzruszeniem odebraliśmy tak ogromny w naszych warunkach dar po ś.p. zmarłym mężu Pani Zbigniewie w sumie \$ amerykańskich 4002,81 /cztery tysiące dwa dol. am. 81/100 /. Za spokój duszy męża Pani zostanie u nas odprawiona Msza św.

Zakład nasz, jak się Pani zapewne orientuje, jest instytucją społeczną i nie ma stałych funduszy. Jedynie dzięki pomocy naszych ofiarodawców jesteśmy w stanie podołać naszym wydatkom, a nasze zamierzenia zależą od szczodrośliwości dobroczyńców. Dar po ś.p. Mężu Pani chcemy przeznaczyć na kapitalny remont tzw. Domu Chłopców, gdzie mieszka 100 naszych niewidomych wychowanków. Budynek ten wybudowany przed wojną uległ zniszczeniu w czasie bombardowania i był na prędko odbudowany. W tej chwili jest w nim wielka ciasnota - niektórzy jego mieszkańcy śpią na polowych łóżkach. W planach mamy dobudowanie jednego piętra i klatki schodowej aby mieć możliwość urządzenia nowych pokoi sypialnych, łazienek i sali jadalnej. Przypuszczamy, że to znacznie poprawi warunki mieszkalne naszym chłopcom.

W całym naszym Ośrodku Szkolno Wychowawczym mamy pod opieką 296 niewidomych dzieci i młodzieży w wieku od lat 3 do 19. Naszym zadaniem jest przygotować je do samodzielnego życia, nauczyć zawodu, z którego można się utrzymać.

W załączeniu przesyłamy Inwidyidualne Zlecenie Płatnicze potwierdzone przez nasz Zakład - mamy nadzieję, że to wystarczy Pani jako dokument.

Zasyłamy Pani najserdeczniejsze pozdrowienia i najlepsze życzenia na Święta Narodzenia Pana.

Łofia Morawek

POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH

Sowarzystwienie Wyższej Użyteczności

ZARZĄD GŁÓWNY

00-216 Warszawa, ul. Konwiktorska 9

Telefon : 31-22-71

Warszawa, dn. 23 czerwca 1983 r.

Pani Łucja Madalińska

ul.

08-100 S i e d l c e

Wasz znak : .....

Nasz znak : 2790/SO-437/83/ .....

Sprawa :

Szanowna Pani!

Nawiązując do listu Pani z dnia 18.06.br.informującego mnie o zamiarze przekazaniu 5000,00 kanadyjskich na rzecz Polskiego Związku Niewidomych zgodnie z wolą Męża Zbigniewa Madalińskiego wyrażam głębokie współczucie z powodu Jego zgonu. Jednocześnie na ręce Pani składam serdeczne podziękowanie za wierną realizację testamentu.

Powyższa kwota zostanie wykorzystana na oprzyrządowanie rehabilitacyjne Członków Związku.

Podaję konto dewizowe naszego Stowarzyszenia:

Polski Związek Niewidomych - Zarząd Główny.

Bank Handlowy - Spółka Akcyjna w Warszawie ul. Chałubińskiego 8.
Nr: 327-1516-787.

Łączę wyrazy szacunku.

Przewodniczący Zarządu Głównego

mgr Włodzimierz Kopydłowski

Przewodniczący

Komitetu Wykonawczego Budowy »DARU MŁODZIEŻY«

L.dz. DM 232/83

Gdynia, dn. 2.12.83r

Szanowna Pani
Łucja Madalińska
Siedlce

W imieniu Społecznego Komitetu Budowy "Dar Młodzieży" składam na Pani ręce wyrazy podziękowania za dar na rzecz spłaty nowej Białej Fregaty będącym wyrazem ostatniej woli Pani zmarłego małżonka. Dzięki ludziom dobrej woli - takich jak Pani małżonek powstał godny następca "Dar Pomorza" - statek symbol morskich tradycji Polski.

Przewodniczący
Komitetu Wykonawczego Budowy
"Dar Młodzieży"

z up
Prof. kpt. ż.w. Daniel Duda

Konto dewizowe :

Bank PKO SA Ekspozytura w Gdyni

Nr 19129 - 938 - 138

Adres:
80-831 GDAŃSK 1
skr poczt. 612

Telefony:
41-56-26, 41-36-37
Teleks: 0512 600 ZSMP

Konto:
NBP I O/M Gdańsk-Wrzeszcz
Nr 19015-2743-132 „Dar Młodzieży”

Konto dewizowe:
Bank PKO SA Ekspozytura w Gdyni
Nr 19129-938-138

**TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ
KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO
ODDZIAŁ W SIEDLCACH**

Szanowna Pani,

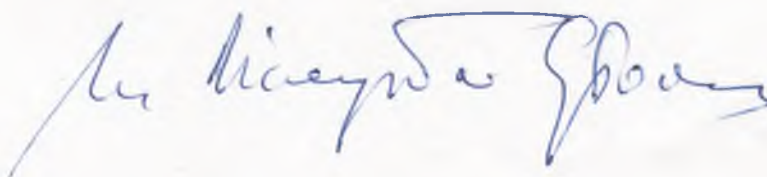
z bólem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Pani Łucji Madalińskiej.

Oto Dobry Bóg, który jest Panem każdego ludzkiego życia i który każdemu z nas wyznaczył miejsce, czas i sposób realizacji ziemskiej pielgrzymki powołał już do Siebie Łucję. W swoim Synu Jezusie Chrystusie zapewnia jednak każdego z nas, iż jest „Zmartwychwstaniem i Życiem. A kto wierzy w Niego choćby i umarł żyć będzie”.

Śp. Łucja przez wiele lat była członkinią naszego Towarzystwa i wspierała za naszym pośrednictwem Katolicki Uniwersytet Lubelski. Przyczyniła się w ten sposób zarówno do rozwoju kultury duchowej naszego Narodu jak i do kształtowania młodych Polaków w prawdzie i miłości. Te sprawy były Jej szczególnie bliskie. Tracimy w Śp. Łucji bardzo zaangażowaną, gorliwą i oddaną członkinię.

Modlimy się, aby dobry Bóg, którego sp. Łucja miłowała i któremu całym sercem służyła, dał Jej dziedzictwo życia wiecznego w Królestwie swoim, gdzie z całym stworzeniem wyzwolonym z grzechu i śmierci, będzie Go nadal - tak jak za życia - wielbiła i radowała się oglądaniem Jego Oblicza.

Przekazujemy Pani i całej Rodzinie wyrazy współczucia i zapewniamy o modlitwie.

Szanowna Pani
Danuta WOŁK
ul. Kopernika 10
08-110 SIEDLCE

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI
REKTOR

AL. RACŁAWICKIE NR 14, 20-950 LUBLIN, SKR. POCZT. 129, TEL. 304-26

L.dz. 202 /84/R Lublin, dnia 11 kwietnia 1984 r.

Wielce Szanowna Pani,

Chciałem bardzo serdecznie podziękować Pani za przekazaną wpłatę 3.000.- dolarów na cele naszej Uczelni.

Chciałbym jednocześnie wyrazić wdzięczność Pani za pamięć o Uniwersytecie i naszej młodzieży. Jest to cel chyba najlepszy - wspomaganie instytucji, której zadaniem jest kontynuacja narodowej kultury i pogłębianie religijnych przekonań polskiego społeczeństwa.

Pamiętamy w codziennej Mszy św. odprawianej w naszym Kościele Akademickim o godz. 8-ej, podczas której modlimy się o łaski i błogosławieństwo Boże dla naszych Dobroczynców.

Przesyłam Pani zdjęcie Ojca Świętego Jana Pawła II z Jego własnoręczną dedykacją oraz Psalm w tłumaczeniu Cz. Miłosza.

Przesyłam również zaświadczenie z Banku o dokonanej wpłacie.

Serdeczne Bóg zapłać

Prorektor

Jan Srutwa
Ks.Doc.Dr Jan Srutwa

W Pani
Żucja Madalińska
ul. Kopernika 10
08-100 Siedlce

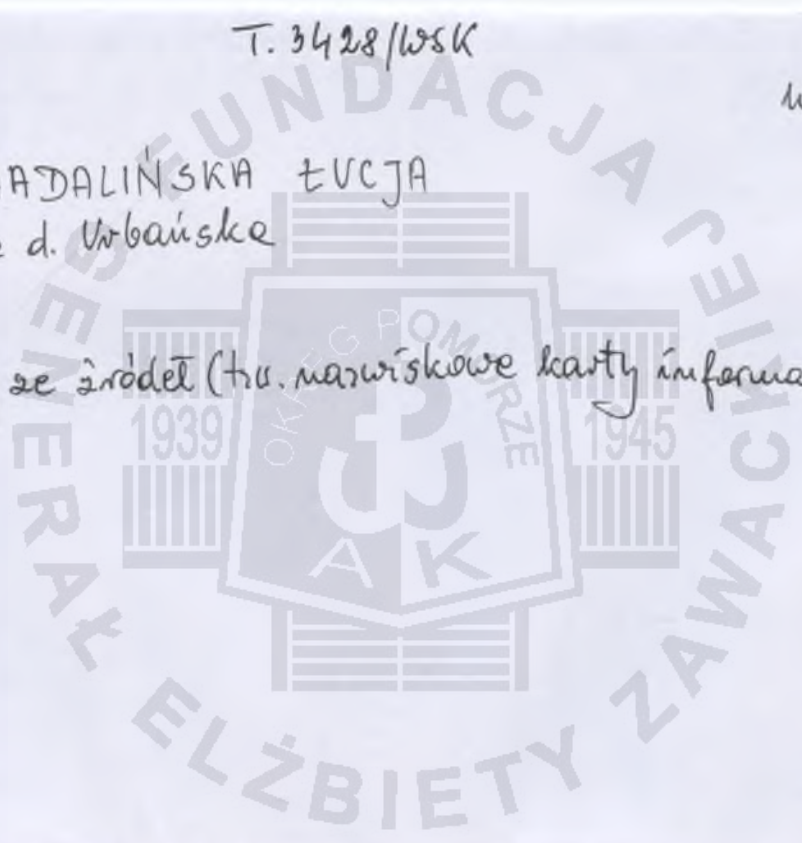

T. 3428/WSK

PLSK
Wlk. Brytania

MADALIŃSKA ŻYCJA
2 d. Urbańska

Wypisy ze źródeł (tu. narwińskie karty informacyjne)

T. 3628/WSK

PSK
PLSK

MADALIŃSKA kwijsa
zd. Urbaniska

zd. : Muż. nr 286
Zmarch LA.A.F - P.L.S.K. p. Lugi
Madaliński

AY. 2003n

T. 2428 / WSK

PSK
PLSK

MADALIŃSKA Łąka
zd. Urbaniska

zob. : korespondencja z p. Danuta Wólc
T. 2911 / WSK MOCZULSKA Kamila

AJ 2003r

T. 3423/WSK

PSK
PLSK

11 1997

MADALINSKA Luiza

zd. Urbaniska

zob. Muz. nr 285

Banetki z odznaczeni p. Luizi Madalinskiej
zd. Urbaniskiej (PLSK):

- 1) Angielski Medal Wojny 1939-1945
- 2) Angielski Medal Obronny
- 3) Medal dotmiany Polskiego Dowództwa Sił dotmianych
na krzemie Anglii

AJ 2003~

T. 3428/WK

PSIK
PLSIL

MADALIŃSKA stacja
zd. Urbaniska

zob.: Muz. nr 234
Czapka wojskowa PLSK p. stacji Madalińskiej

AY 2003v

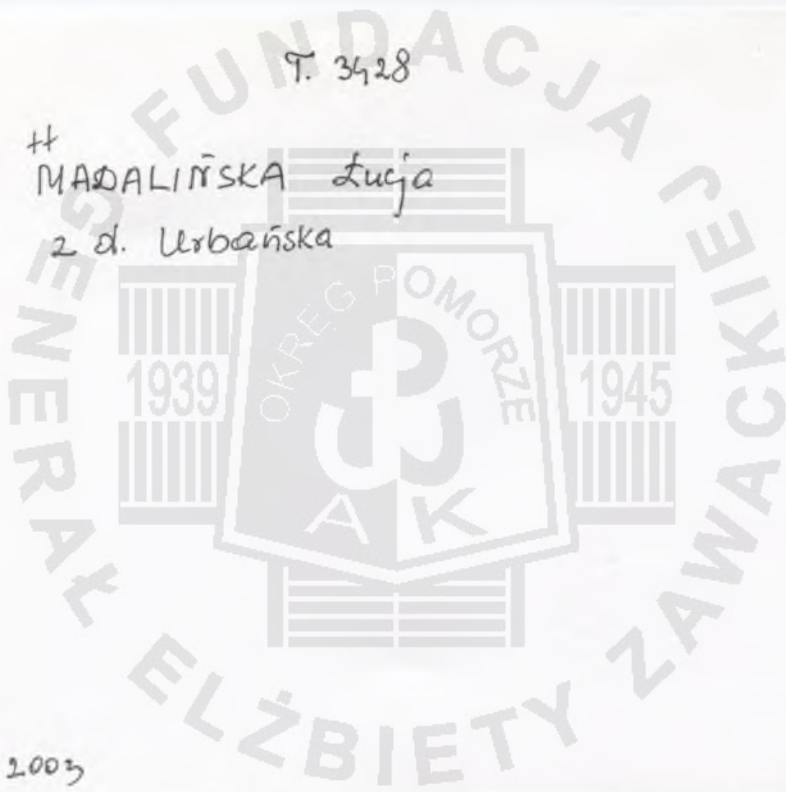
i

T. 3428

PSK
PLSK

†
MADALIŃSKA Lucja
z d. Urbańska

A. Roj' 2003

MADALIŃSKA Łucja

